

Minister je pohvalil bio hišo

Na obisku v GIP Pionir so dr. Bohincu predstavili razvojni program

NOVO MESTO - V petek je minister za znanost in tehnologijo dr. Rado Bohinc obiskal gradbeno podjetje Pionir, kjer so mu predstavili Pionireko - svoj strateški razvojni program, v katerem se zavzemajo za zdrav, človeku in naravi prijazen vsak kvadratni meter stanovanjske pa tudi delovne površine. Rezultat je rastoča bio hiša. V Pionirju so s Pionireko pričeli pred sedmimi leti, leto 1990 so posvetili znanju in k dodatnemu izobraževanju povabili vsakega delavca.

Na podlagi strateškega razvojnega programa so zgradili človeku in okolju prijaznejšo rastočo bio hišo iz novega materiala, imenovanega ope-

kon, ki med drugim zagotavlja varnost pred potresi in požari. V Pionirju so poudarili, da se naprej iščejo okolju prijaznejše materiale in da želijo izboljšati osnovno konstrukcijo, zmanjšati težo, predvsem pa trgu ponuditi več tipov hiš. Za bio hiše se zanimajo predvsem Nemci (avgusta bodo v Stuttgartu postavili prvih 100

hiš, kasneje imajo naročenih še 100) pa tudi Madžari, Rusi, Avstrijci in Hrvati. Predvsem zaradi hitre postavitve pa je bio hiša zanimiva tudi za bosansko tržišče.

Minister Bohinc je projekt bio hiše pohvalil in dejal, da ga je ministrstvo visoko ocenilo in ga finančno podprlo. Poudaril je, da je projekt pomemben, ker je tudi tržno zanimiv. GIP Pionir pa pozval, naj se vključi v nacionalne raziskovalne projekte, npr. v raziskovalna projekta Javno zdravje in Stanovanje, ki ju bo ministrstvo razpisalo v kratkem.

J. D.

STIMOROL NA POHODU

LJUBLJANA - Dansko podjetje Stimorol je te dni predstavilo v glavnem mestu naše države svoj izdelek stimorol, ki sodi v svetovni vrh proizvodnje žvečilnih gumijev. Že od leta 1979 dela ta tovarna tudi žvečilni gumi brez sladkorja, in ker v Sloveniji prodajo kar dve tretjini brezsladkornih izdelkov, si Stimorol pri nas obeta dobro kupčijo. Za svojega poslovnega partnerja si je izbral podjetje Žito, ki naj bi tudi z dansko pomočjo postalo priznano mednarodno podjetje živilske industrije.



MINISTER DR. BOHINC NA OBISKU V PIONIRJU - Predstavili so mu svoj strateški razvojni program Pionireko, na podlagi katerega so gradili bio hišo. (Foto: J. Dornič)

Dobro sodelovanje pobratimov

Pobratene občine Metlika, Ronke in Wagner so za letos pripravile pester program - Delegaciji na Vigredi

METLIKA - Predstavniki pobratenih občin Metlike, italijanskih Ronk in avstrijske Wagne so tudi za letošnje leto pripravili pester program sodelovanja med prebivalci vseh treh občin, ki je tradicionalno dober že nekaj desetletij. Tako sta se nedavne Vinske vigredi v Metliki udeležili delegaciji obeh pobratenih občin

ter prinesli na pokušnjo tudi svoja vina.

Od 16. do 26. julija bo v Ronkah letovalo po deset otrok iz Metlike in Wagne. Hkrati so v Ronkah predlagali Avstrijcem in Metličanom, da bi osnovnošolci pisali proste spise ali risali risbe in slike na temo "Prosta-svobodna Evropa". Najboljši spisi in likovni izdelki bodo v Ronkah na ogled ob srečanju prebivalcev pobratenih občin, ki bo 10. in 11. septembra. Na tem srečanju bo občini Ronke svečano izročena zastava Evropskega sveta, priznanje, ki ga bo prejela za mednarodno sodelovanje, torej tudi za sodelovanje z metliško občino.

Ob tednu otroka bo metliška občina pripravila ektempore mladih likovnikov, na katerega bo povabila tudi mlade pobratime iz obeh občin. Letos mineva 25 let pobratenja med Ronkami in Wagner ter desetletje, kar je bil Wagner podeljen naziv trga. V Wagner bodo ob pomembna jubileja praznovali na slovesnosti 1. oktobra, na katero bodo povabili tudi delegaciji iz Metlike in Ronk.

M.B.-J.

samozaposlanja (od katerih jih je že 2.000 pričelo svojo dejavnost prek zavodov za zaposlovanje) pa 12.000 delavcev preusmerili v nove dejavnosti, medtem ko je pri javnih delih sodelovalo več kot 6.000 ljudi...

On dan je Jožica Puhar na konferenci ZLSD v Velenju doživela velik aplavz, ko je poudarila: "V mojem ministrstvu smo bili obrnjeni proti ljudem, njim v pomoč, torej nimamo državotvornega značaja. Za vsak tolar, za vsako ped se je bilo treba boriti. In ko so nekateri v začetku proračunske razprave razmišljali le o denarju za vojsko in policijo, sem vstala in rekla, da v prehodu, v katerem naša družba je, potrebujejo denar najprej delavci... Cela vrsta stvari je, pri katerih sem vztrajala, da se uveljavljajo pravice delavcev in da se življenjska raven v Sloveniji ne bi znižala še bolj... Danes nekateri govorijo, da kupujemo socialni mir. Kaj pa je to? Če ni socialnega mira, gospodarstvo ne ustvarja, tujci se dežele izogibajo, s podjetji iz tujine ni moč normalno sodelovati... Je ustvarjanje normalnih pogojev za delo in življenje in tudi pomoč trgovanju? Ne, to je osnova, kajti Slovenci smo pretežno delavski razred, ki živimo od svojega dela".

V času poplave afer, političnih groboti, šopirjenja nekaterih strankarskih veljakov doma in na tujem je takšna skrb za zaposlene nedvomno še kako državotvorna! Na razpotju smo namreč: ali smo (bomo) Slovenci za širitev duha in krepitev blagostanja ljudi, za poglabljanje vrednot, ki jih je politika v Evropi in svetu postavila v izhodišče političnega delovanja, kot so svoboda, enakost, pravičnost, solidarnost, strpnost, sožitje - ali pa predvsem za krepitev represivnih organov države.

Izбира med obema možnostima bi nam ne smela delati preglavic. VINKO BLATNIK

V preprih

(Nadaljevanje s 1. strani)

da ostanejo v občini Kočevje (64-odst. udeležba), za pripojitev k Ribnici le 26 odst. in proti 70 odst. Na območju Sodražica je glasovalo 72 odst. volilcev, in sicer za samostojno občino 29 odst. proti njej pa 67 odst.

KRŠKO - V sedanjih občini Krško je bilo 6 referendumskih območij, vendar so se volilci v večino glasov odločili le za občino Krško (56 odst. za in 42 proti). Za samostojno občino Brestanica je glasovalo 19,5 odst. udeležencev, proti pa 79 odst. Tudi v Kostanjevici na Krki volilci niso dosegli večine glasov za novo občino (le 45 odst. za in 52,6 odst. proti), enako na Senovem (35 odst. za in 62 odst. proti) in na Raki (24 odst. za in 73 odst. proti). Na referendumskem območju Podbočje so se odločili med dvema občinama. Ob 70-odst. udeležbi je samostojna občina na območju Podbočja dobila le 19 odstotkov glasov, medtem ko se je za skupno občino referendumskih območij Podbočje in Krško odločilo 78 odst. volilcev.

BREŽICE - V brežiški občini je referendum z večino glasov udeležencev (povprečna udeležba v občini je bila 61-odstotna) potrdil tri nove občine: Brežice, Čatež ob Savi in Veliko Dolino. Čatežani so z nadpovprečno udeležbo (84 odst.) izglasovali novo občino (71 odst. za in 27 proti), na območju Brežice je bilo za novo občino 59,7 odst. volilcev in proti 37,8 odst. Referendumsko območje Velika Dolina, ki je obsegalo tudi KS Jesenice na Dolenjskem, je šele po preštevanju po pošti prispelih glasov dobilo večino glasov za novo občino (50,11 odst. za in 46,81 proti). V Artičah je bilo 28 odst. za in 68 proti, v Cerkljah 33 odst. za in 65 proti ter na Bizeljskem 42 odst. za in 56 proti. V Dobovi je bil rezultat najtesnejši: 47,89 za in 47,97 proti - šlo je le za dva glasova razlike, občina pa ni dobila potrebne večine.

PETROL JE ODPRL MAGNA CENTER

LJUBLJANA - Od 10. oktobra, odkar je bila Magna kartica predstavljena slovenski javnosti, jo uporablja več kot 11.000 uporabnikov na več kot 500 prodajnih mestih, od bencinskih servisov do zavarovalnic. Zaradi razširitve ponudbe in hitrega naraščanja uporabnikov in partnerjev je Petrol pritiščje svoje zgradbe namestil Magna centru, kjer bo šest zaposlenih skrbelo za delovanje na vseh področjih dela Centra: zajemanje podatkov, dvig kartic, reklamacije, avtorizacija in redne stike z uporabniki.

ŠE EN ZAUPNI TELEFON - 97 83

LJUBLJANA - Telefonsko številko 97 83 lahko pokličete vsakdo, ki potrebuje pomoč. To je zaupni telefon, na katerega lahko pokličete vsak dan, tudi ob sobotah, nedeljah, praznikih, med 16. in 21. uro, če ste v težavah ali v stiski in potrebujete pomoč. Prislunili vam bomo, se z vami pogovorili o problemih, in če bo potrebno, svetovalec naslov oz. institucijo, ki vam bo pomagala pri reševanju vaših problemov. Sro skupina prostovoljcev različne izobrazbe in starostne strukture. Vabimo vse, ki bi želeli sodelovati z nami, da se udeležite informativnega dne, ki bo v soboto, 4. junija, ob 10. uri v Ljubljani, na Miklošičevi cesti 16, v II. nadstropju.



MEDNARODNO LETO DRUŽINE - Na vprašanje oz. temo natečaja v Mednarodnem letu otroka "Kateri stvari delajo družino srečno?" so otroci iz trebanjske občine posrečeno odgovorili v številnih literarnih prispevkih in se o tem nazorno izrazili še v 172 likovnih delih. Pri tem so bili najuspešnejši učenci mokronoške in šentrupeške osnovne šole. V imenu občinskega izvršnega sveta, pokrovitelja prijateljskega večera, ki so ga obogatili s kulturnim sporedom učenci trebanjske glasbene šole, je učencem čestital in podelil priznanja predsednik trebanjske vlade Jože Rebolj. Državni sekretar za družino dr. Drago Čepar je v slavnostnem nagovoru poudaril, da je od otrok odvisna naša gospodarska uspešnost, naša sreča in obstoj. Zatem pa je nanizal, kaj namerava naša država storiti za družino in kaj je že storila. Na posnetku: dr. Čepar si v družbi predsednika Rebolja ogleduje razstavo otrok. (Foto: P. P.)

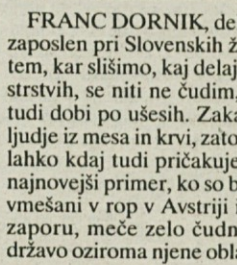
naša anketa

Pretepanje in politika

Prvi slovenski minister, ki so ga pretepli v posocialistični Sloveniji, je Sergij Pelhan, minister za kulturo. Oklofutal ga je Vinci Vogue Anžlovar, režiser. Kulturnik Anžlovar je na kulturnega ministra verjetno želel delovati vzgojno, vsekakor pa je z zaušnicami hotel sporočiti ministru in javnosti, da se kot režiser ne strinja s svojim mestom na slovenski kulturni sceni in v slovenski delitvi denarja za kulturo. Sicer Pelhan ni prvi slovenski kulturni minister, ki je bil žrtev nezadovoljnih kulturnikov. Že dr. Andrej Capuder je namreč imel težave, ker je zoper njegovo politiko protestiral - pod prisego, da ne bo ničesar več pojedel - zaklenjeni Dragan Živadinov. Prej kot Pelhan je bil tepen tudi politik, ki še ni minister. To je Tone Anderlič, poslanec državnega zbora, član nekaj parlamentarnih komisij, vpliven mož iz LDS ter zagret in pozneje uporniški mladinec iz Titovih časov. Pred stanovanjskim blokom na Topniški 45 v Ljubljani ga je namahal od njega dve leti mlajši Anton Omerzel, gostilničar in diverzant. S takimi tepeži se Slovenija odločno balkanizira, slovensko glavno mesto pa naglo bliža Beogradu. V tamkajšnjem parlamentu politiki polivajo z vodo kolege in merijo s pištolami v novinarje.



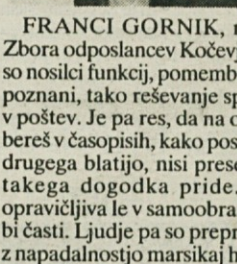
DARINKA ZUPANČIČ, zobna asistentka v trebanjskem zdravstvenem domu: "Obsojam vsakršno nasilje in zato seveda ne morem odobravati niti klofutanja našega kulturnega ministra, kar si je dovolil nek prenapeti režiser. Nasilje je znamenje nizke kulturne ravni tistih, ki skušajo s tako skrajnimi sredstvi doseči določene cilje, tudi politične. Najboljši primer za to je okrutna vojna na ozemlju bivše Jugoslavije, v Bosni in Hercegovini."



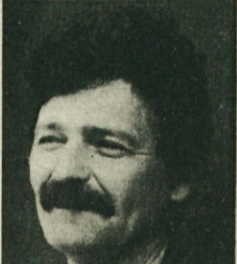
FRANC DORNIK, delavec z Blance, zaposlen pri Slovenskih železnih: "Po tem, kar slišimo, kaj delajo v naših ministrstvih, se niti ne čudim, da jih kakšen tudi dobi po ušesih. Zakaj pa ne, saj so ljudje iz mesa in krvi, zato za svoje grehe lahko kdaj tudi pričakujejo klofuto. Že najnovejši primer, ko so bili naši policaji vmešani v rop v Avstriji in so končali v zaporu, meče zelo čudno luč na našo državo oziroma njene oblastne organe."



ANŽE KERSNIČ, dijak 3. letnika strojne tehnične šole iz Ribnice: "Pretepanje ministrov in drugih je nasplošno žbrec veze", če pa kdo ne more urediti svojih pravic po redni in zakoniti poti, se bolj ali manj upravičeno zateče k nasilju. Tudi v naši šoli smo imeli tak primer, ko je profesor fizike, ki je hkrati predsednik krajevne skupnosti, vlekel ljudi za nos. Nekomu je ob tem prekipelo in ga je dvakrat udaril."



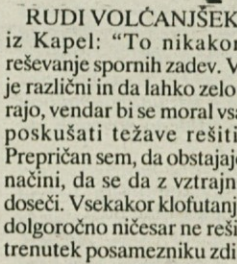
FRANCI GORNIK, ravnatelj šole Zbora odposlancev Kočevje: "Za ljudi, ki so nosilci funkcij, pomembni za družbo in poznani, tako reševanje sporov ne pride v poštev. Je pa res, da na osnovi tega, ko bereš v časopisih, kako posamezniki drug drugega blatijo, nisi presenečen, ko do takega dogodka pride. Agresija je opravičljiva le v samoobrambi in obrambi časti. Ljudje pa so prepričani, da se da z napadalnostjo marsikaj hitreje in ugodneje rešiti."



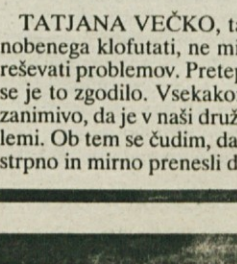
LIDIJA VRBANAC, učenka srednje tekstilne šole iz Daljnih Njiv pri Vinici: "S takšnim tepeškanjem ne bomo prišli daleč. Med ljudmi bi moralo biti več strpnosti, več bi se morali med seboj pogovarjati. Predvsem pa bi morali svoje sposobnosti dokazovati z delom, ne s pretepanjem. Čudno bi bilo, če bi hotel vsak s klofutami uveljavljati svojo voljo. Saj tudi ostalim državljanom ne gre vedno vse po maslu."



MARIJA PETJE, ekonomistka iz Radovičev pri Metliki: "Nikakor ne gre, da bi se stvari urejevale na takšen način, zlasti, ker je še mnogo drugih, primernejših. Predvsem pa je režiserski poklic takšen, da lahko tudi drugače pokaže, kaj misli o določenih zadevi. Še najmanj je takšen stil obnašanja primeren za izobraženega človeka. Še vedno pa držim upam, da tudi pri nas - da je lepa beseda tista, ki lepo mesto najde, in ne nasilje."



RUDI VOLČANJŠEK, strojni tehnik iz Kapel: "To nikakor ni način za reševanje spornih zadev. Vem, da so ljudje različni in da lahko zelo različno reagirajo, vendar bi se moral vsakdo brzdati in poskušati težave rešiti z dialogom. Prepričan sem, da obstajajo tudi drugačni načini, da se da z vztrajnostjo marsikaj doseči. Vsekakor klofutanje in pretepanje dolgočasno ničesar ne reši, čeprav se tisti trenutke posamezniku zdijo drugače."



TATJANA VEČKO, tajnica Savenoga: "Mislim, da se ne sme nobenega klofutati, ne ministra ne koga drugega, ker se tako ne da reševati problemov. Pretepanje ni rešitev niti doma, kaj šele tam, kjer se je to zgodilo. Vsekakor je to znamenje neke kulture. Nasploh je zanimivo, da je v naši družbi vse več nasilja, da se s silo rešujejo problemi. Ob tem se čudim, da so nečloveško in ponižujoče ravnanje tako strpno in mirno prenesli delavci."

"Vse za otroka"

Pedagoška delavnica na Celjskem obrtnem sejmu

CELJE - Tu je od 23. do 29. maja potekala v okviru pomladdanskega obrtnega sejma izobraževalna sejemška prireditve "Vse za otroka". Program prireditve je obsegal različna strokovna srečanja, razstavne nastope in predstavitve.

V okviru sejma "Vse za otroka" so bila letos prvič razstavljena šolska glasila iz slovenskih osnovnih in srednjih šol. Ob tem je pripravila celjska organizacijska enota Zavoda RS za šolstvo in šport pedagoško delavnico "Kako organizirati delo pri oblikovanju šolskega glasila". Na okrogli mizi sta sodelovala strokovnjaka Miha Mohor in Valerija Puki ter mentorji razstavljenih šolskih glasil. Med drugim je bil govor o kriterijih za ocenjevanje kakovosti šolskega glasila, o delu uredniških odborov in vlogi mentorjev. Udeleženci smo se seznanili tudi z zakonitostmi t.i. tematskih glasil, ki nastajajo ob raziskovalnih projektih učencev. Ob izmenjavi izkušenj se je utrnila marsikaka ideja za nadaljnje delo.

Predstavnica Zavoda RS za šolstvo in šport - OE Celje - je napovedala tovrstno strokovno srečanje mentorjev in razstavo najboljših šolskih glasil tudi za prihodnje leto. Zaželeno je, da bi bilo ob letu na razstavi iz novomeške občine več glasil kot tokrat, ko so bila v družbi petdesetih najboljših le grmska, škocjanska in šmihelska.

MARJANA ŠTERN

Ljubljansko pismo

Aplavz za Jožico

Zakaj je ministrica Jožica Puhar doživela toliko odobravanja

LJUBLJANA - Dogajanja na slovenskem političnem prizorišču so v zadnjem času pripeljala do hudih izbruhov politične in siceršnje nekulturne, do poudarjene nestrpnosti in do izrazitih pojavov politično motiviranega sovraštva. Kdor misli, da ni tako, naj polista po dnevnem časopisu, predvsem pa pismih bralcev. Mnoga javno izražena stališča in trditve pomenijo žalve najvišjih predstavnikov slovenske države, posegajo v njihovo kaskonskopravno zaščito.

Celo stranka vladne koalicije, SKD, druga najmočnejša na Slovenskem, želi na silo, ultimativno izriniti iz njene sedanje sestave Združeno listo socialnih demokratov. Doslej bi prav ministri ZLSD že dostajali ne prispevali največ h gospodarsko-socialnim dosežkom doslejšnje vladne koalicijske združbe političnih strank.

Vladi je v času ministrovanja Jožice Puhar uspelo zmanjšati rast brezposelnosti in ustvariti povpraševanje po delavcih. Prek tega ministrstva uveljavlja svoje pravice ali pa sodeluje v različnih oblikah prekvalifikacij, samozaposlovanja, uveljavljanja pripravništva in podobno nad 320.000 ljudi. S sredstvi ministrstva je bilo lani ohranjenih več kot 28.000 delovnih mest, subvencionirani so 10.000 pripravniških, in samo lani omogočili 7.200 delavcem sodelovanje v programu

Uspela prireditelj 22. tedna cvička na novem prostoru - Dr. Kapš: "V cvičku je tudi zdravje" - Ustanovili Društvo ljubiteljev cvička - Bogat program

KOSTANJEVICA - "To bo naša nova galerija z imenom Cvičkova galerija", je najnovejšo prizorišče dogajanja 22. tedna cvička v otvoritvenem govoru poimenoval najbolj znani mož Kostanjevice Lado Smrekar. Državna sekretarka v ministrstvu za kmetijstvo in gozdarstvo Slovenije Alenka Urbančič je nazdravila skupaj s kraljem cvička Janezom Kraljem in o novem kraju te prireditelje povedala: "Prav je, da je prireditelj v Kostanjevici, saj skupaj z umetninami cviček še bolj gladko steče po grlu. Prireditelj bo tu prav gotovo dobila slovensko razsežnost, cviček pa bo uspel in dosegel, kar mu pripada in si zasluži v družbi z ostalimi slovenskim vini."

O slovenskem vinskem posebnosti sta nad vse ugodno govorila tudi primarij dr. Peter Kapš in enologinja dr. Slavica Šikovec. Okrogla miza Cviček-hrana-zdravje je prva v Sloveniji načela tabu teme uporabe in priložanje vina v zdravstvu. Dr. Kapš je obširno razčlenil svoj prispevek, ki ga

ktivne snovi. Tudi sokovi so nezdravi za otroke, boljše je voda, v kateri je žlička vina. Lahka vina so bolj zdravi in ta čas spet prihajajo v modo. Med temi je cviček z nizko stopnjo alkohola, visoko stopnjo kislin in ugodno pH vrednostjo. Žal so danes

na trgu cvički, ki imajo preveč alkohola, zato bi jih morali drugače imenovati. Klasični cviček naj bi bil deželno vino s 7,5 do 8,5 odst. alkohola," meni Šikovec.

Na letošnjem tednu cvička se je v teh dneh zvrstilo okoli 5.000 pokesovalcev. Celo gostje iz zdravilišča Dolenjske Toplice, med katerimi so bili Francozi in Nemci, so pohvalili cviček. Kostanjeviška prireditelj je bila po dolgem času priljubljena, da so si končno spet segli v roke belokranjski vignerji in dolenski cvičkarji. Obljubili so si tesno sodelovanje za naprej. Žal pa me gosti otvoritvene slovesnosti ni bilo užaljenih pred-

Z NOVOMEŠKE TRZNICE

V ponedeljek smo opazili prve borovnice. Po 400 tolarjev za litrski kozarec jih je računala prodajalka iz Brusnic. Nekaj večja je bila tudi izbira češenj, za katere se je sedaj pričela prava sezona. Ponujajo jih po 200 do 300 tolarjev kilogram. Precejšnja ponudba je bila tudi jagod po 250 do 300 tolarjev, litrski kozarec gozdnih jagod pa je veljal 400 tolarjev. Ostale cene: jajca 13 do 14 tolarjev, sadike zelja po 15 v šopku po 100, sadika paradiznika in paprike 25 tolarjev. Pri Sadju in zelenjavi so pomaranče 109, orehi 900, čebula 116, češnje 305, kumare 150, krompir 163, zelje 80, cvetača 252, marelice 450, fižol 230 tolarjev. Pri Djeladninju so češnje 300, jagode 320, paradiznik 190, krompir 200, kumare 210, zelje 90, stročji fižol 380, banane 160, jabolka 150, koren 130 in lubenice 220 tolarjev.

sejmišča

BREŽICE - Na sobotni redni tedenski sejem prasičev so prodajalci pripeljali 120 do tri mesece starih in 40 starejših živali. Mlajših so prodali 75 po 220 do 300 tolarjev, starejših pa 30 po 180 do 240 tolarjev kilogram žive teže.



KMEČKE IGRE V MIRNI PEČI - Govedorejsko društvo Mirna Peč je zadnjo nedeljo četrtič zapored pripravilo kmečki praznik s kmečkimi igrami. Petčlanske ekipe kmečke mladine (4 fantje in dekleta) iz Šentjerneja, Škocjana, Novega mesta, Straže, Žužemberka, Kmetijske šole Grm, Turističnega društva Straža in Mime Peči so se pomerile v košnji sena, grabljenju, sestavljanju voza in napajanju živine, pri tem pa so jih bodrili številni gledalci. V skupnem seštevku je zmagala ekipa Šentjerneja, 2. in 3. mesto sta si delili ekipi Straže in Škocjana. Po igrah je bila prijetna veselica, za ples je igral ansambel Slavček. Na sliki: urna grabljica iz Straže. (Foto: A. B.)

Kmetijski nasveti

Odrešilni novi herbicidi

Kmet verjame, če vidi, in pri uporabi prvih herbicidov v koruzi je imel kaj videti. Skorajda čudežno so zatrli plevela, pustili pa koruzo, da je lahko neovirano rastle. Boljšega priporočila za uporabo ni mogoče napisati. Toda dolgoletno škropljenje s triazinskimi pripravki, kamor prištevamo gesaprim, radazin, atrazin idr., ki učinkovito zatirajo širokolistne plevela, ozkolistne pa žal ne delno, je pustilo tudi negativne posledice. Neobičajno so se razmnožili nekateri korzni sorodni pleveli, kot je sirek, pa tudi muhvič, kostreba, srakonja in kar je še podobne nadloge, ki je starejše herbicide vse bolj postavljala pod vprašaj. Poleg tega so se v tleh začeli nabirati nevarni ostanki, ki so vse bolj ogrožali kolobar in celo talno vodo.

K sreči gre znanost naprej. Tržišču je ponudila tako imenovane solfonil urea spojine, ki so manj strupene in zato ekološko bolj sprejemljive, za zatiranje plevela v koruzi pa se uporabljajo po vzniku, ko ima poljedelec že boljši pregled na njivi in vidi, kateri plevel bo posevek sploh ogrožal. Ti novejši herbicidi omogočijo zatiranje plevela v času, ko je koruzna rastlina za konkurenco plevelov najbolj občutljiva, to pa je takrat, ko ima tri in več listov in še ni presegla višine 20 cm, torej nekako sedaj.

Med temi novejšimi herbicidi posebej priporočajo tri: tell 75 WG zoper pirnico, divji sirek, oslez, ščir, belo metliko, njivsko gorjušico, gabez in delno slak, tarot 25 DF zoper sirek in pircico ter harmony 75 DF zoper muhviča in kostrebo. Te herbicide smemo uporabljati le v zelo majhnih količinah, v gramskih odmerkih, zato mora biti delo z njimi visoko strokovno in natančno. Da se na rastline bolje prijemljejo, je zelo priporočljiva uporaba močil, na primer pinovita N.

Ker se je v zadnjih letih na našem območju, predvsem pa na Krškem polju, nevarno razširil divji sirek, ki mu kot botaničnemu sorodniku koruze triazinski pripravki niso škodovali, agronomi za naša polja posebej toplo priporočajo herbicid tarot, ki v nasprotju z drugimi pripravki tako odvisen ne od vrste tal ne od vremena, zato ga lahko uporabljamo celo tam, kjer večina drugih herbicidov odpove. Prigovore dopušča le njegova sorazmerno visoka cena, kar pa velja tudi za druge solfonil urea spojine, ki so kemična učinkovina novejših pripravkov za zatiranje plevela v koruzi.

Inž. M. LEGAN

● PRIZNANJA ZA VINOGRADNIKE - Nedelja je bila na prireditvi 22. tedna cvička v znamenju srečanja dolenskih vinogradnikov in podeljevanja medalj za najbolj ocenjena vina. V senci velikega šotora je plakete urejalo kar 51 vinogradnikov, podelili so tudi 152 zlatih, srebrnih in bronastih medalj, kar potrjuje izredno kvaliteto dolenskih vin letnika 1993.

je pred časom objavila revija Rast. "Kulturno pitje vina, kozarček ali dva cvička pri jedi še kako lahko koristi organizmu. Kozarček cvička zjutraj je dramilo, zvečer pa pomirilo. Z vinom se lahko hušča, preganja bronhitis, zvišan krvni tlak, pomaga pri zmanjšanjem teku, pri slabi prebavi in slabokrvnosti. Zdrav odrasel moški lahko brez škode za svoje zdravje dnevno zaužije 7 dcl vina, ženska pa največ 3 dcl," meni dr. Kapš. Dr. Slavica Šikovec je bila vesela takšnega pogovora in dejala, da ni prav, ko mečemo vse v isti koš. "Ni vseeno, če se človek napije vina ali žganih pijač. Vino je najbolj zdravična voda. Črpa jo korenine, potuje po stebli in listih in konča v grozdni jagodi. Po nesreči v Černobilu so ugotovili, da je bilo vino najmanj kontaminirano. Kvasna celica pri vrenju ne pobere le ostanke škropiv, temveč tudi radio-



KRALJ OTVORIL TEDEN CVIČKA - Janez Kralj, letošnji kralj cvička, je Alenki Urbančič, državni sekretarki v ministrstvu za kmetijstvo in gozdarstvo, simbolično natočil svoj najbolje ocenjen cviček in nazdravil z mislimi, da bi to v svetu nepovljivo vino resnično kraljevalo v Sloveniji in morda tudi zunaj njenih meja (Foto: J. Pavlin)

Posojila za kmete

Izkoristite ugodno priložnost za naložbe!

1. Natečaj za dodelitev sredstev za spodbujanje razvoja demografsko ogroženih območij

V zadnji številki Uradnega lista je izšel natečaj za dodelitev kreditov za razvoj demografsko ogroženih območij. Po zakonu spadajo v demografsko ogrožena območja vsa naselja, ki se nahajajo v desetkilometerskem obsejnim pasu Republike Slovenije.

Kmete bodo zanimali predvsem krediti za naložbe v kmetijstvo in za dopolnilne dejavnosti. Za oba namena je možno pridobiti kredit v višini do 30% predračunske vrednosti naložbe, če pa gre za naložbo v kraju izven desetkilometerskega obsejnega pasu, pa v višini 50% vrednosti naložbe. Doba vračanja za kredite je 10 let, ob dvehletnem moratoriju, obrestna mera pa je 2%, s tem da se vrednost glavnice veže na vsakokratni tečaj tolarja v odnosu do DEM. Kreditna sredstva bodo namenjena za: novogradnje in prenovo hlevov ter drugih gospodarskih objektov in opremo na kmetijah ter nakup plemenske živine; naprave trajnih nasadov; nakup kmetijske in gozdarske mehanizacije za uporabo v hribovitih predelih; razvoj dopolnilnih dejavnosti na kmetijah.

Vloga je treba oddati pri občinskem upravnem organu, pristojnem za gospodarske zadeve. V razpisnih pogojih natečaja je omenjeno, da imajo prednost naložbe, ki so zajete v ustrezni razvojni program (npr. celostnega urejanja podeželja in obnove vasi - CRPOV, Revit idr.). Kmetje, ki se želijo potegovati za te kredite, naj se čim prej zglasijo pri svojem terenskem svetovalcu.

2. Krediti za tekočo proizvodnjo

Kmetje lahko uveljavljajo tudi subvencioniranje obresti od posojil za financiranje tekoče proizvodnje. Tako posojila lahko najamejo za pitanje govedi in prasičev, ki jih redijo pretežno z lastno krmo, razen za storitveno pitanje izven zadrug, ter za pridelavo pšenice, olnjic, koruze, semenske pšenice, semenske koruze ali semenskega krompirja. Regresira se t.i. "r" v višini do 14%, kar je nekoliko manj, kot je obrestna mera za posojila te vrste pri hranilno-kreditnih službah ("r" znaša vsaj 15-16%, odvisno od namena posojila in pogodbe). Kmet, ki najame tak kredit, torej plača t.i. "R" (inflacija) in razliko med dejanskim "r" in subvencioniranim "r". Za tak kredit naj se kmetje oglašijo na svoji HKS ali drugi banki, ki bo zanje naredila tudi vlogo za subvencioniranje obresti.

TANJA STRNIŠA, dipl.inž. Kmetijska svetovalna služba

stavnikov novomeške občine, ki očitno ne morejo razumeti, da je prireditelj odšla iz Novega mesta, ker je niso marali.

Zanimiv je bil kulturni program, ki je spremljal pokesnje. Nastopili so Selmarji in atraktivne plesne skupine, oboji iz Kostanjevice. V organizaciji radia Sraka so se v soboto popoldan zbrali harmonikarji iz raznih slovenskih krajev pa ljudski pevci in godci, harmonikarice Župan iz Mengša, predstavil se je aktiv kmečkih žena iz Krškega pa koštanjeviško turistično društvo in še mnogi drugi.

Vredno je omeniti tudi ustanovitev Društva ljubiteljev cvička, v katerega se je vse tri dni prireditelje zapisalo več kot dvesto članov.

J. PAVLIN

Činčila kot še en rejski izziv

Naglo obogateti se s to živalico sicer res ne da, lahko pa izdatno poveča hišni dohodek - Poučen primer Mira Potočarja iz Dolenjega Vrhpolja pri Šentjerneju

DOL. VRHPOLJE - Bitka za tolar se začela. Kruta in resnična, neosebna in brezkompromisna. Mnogi nasedajo zgodbam o lahkih zaslučkih. Malo ljudi je, ki jim uspe na hiter način zaslužiti, največ je takih, ki razočarani odnehajo. Najpravičneje ravnajo tisti, ki poslušajo modre besede starejših, da "od znojna ni veliko gnojna", a če ga dolgo nosiš na njivo, bogato obrodi. Tako tudi sam ne ponujam čudežne rešitve vaših finančnih težav, ampak eno od možnosti.

V Dolenjem Vrhpolju pri Šentjerneju sem v dnevi sobi zagledal izziv. Ker trdim, da je na kmetiji vedno prostora in časa za dopolnilni zaslužek, sem se namenil predstaviti vam vzrejo činčil. Prostor za rejo mora biti popolnoma suh, zaprt in miren. Temperatura pozimi ne sme pasti pod 14 in poleti ne preseže 30°C. 12 m² zadostuje za rejo 60 živali. Odrasle samice osamimo v dvojni kletki, velikosti 40 x 80 x 50 cm. Žival mora imeti možnost, da se vsak dan kopa v pesku. Po 111 dnevih brejosti skoti samica enega do pet mladičev. Činčile pojedjo 20 gramov olupljene hrane. Žival potrebuje stalno svežo vodo. Dnevno živali pokladamo tudi kvalitetno suho seno. Činčile vzrejam zaradi kvalitetnega krzna. Živalca je podobna naši ververci.

Moj sogovornik Miro Potočar iz Dol. Vrhpolja 23 pri Šentjerneju (tel. 42-452) je za vzrejo činčil zvedel iz Kmečkega glasu. Ker mu pri kmetovanju in ob zaposlitvi ostaja nekaj časa, je pred tremi leti v dnevi sobi

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: dr. Julij Nemanic

Porjavenje vina

Želja enega od vinogradniških društev na Dolenjskem, da bi govorili o vzrokih napak in boleznih vin in o možnostih za ozdravitve vina, me je spodbudila, da bom v naslednjih nekaj tednih pisal o tem neveselem področju kletarjenja.

Porjavenje vina - je napaka, ki se v vinu lahko pojavi v nekaj urah po tem, ko smo ga natočili v kozarec, da bi ugotovili, kako prenese zračenje. Vino, ki se mu barva v enem do dveh dneh ni spremenila, je bilo pravilno donegovano. Če je pa sprememba barve in bistrosti nastopila prej kot v enem dnevu, vina nismo pravilno kletarili, tudi žvepla mu primanjkuje.

Rjavenje vina se začne na površini, ki je v stiku z zrakom in se počasi nadaljuje, dokler ni vse vino rjavkasto. Istočasno nastopi motnost, na površini se tvori, tanka mrenica, ki je rdečkasto obarvana. Tudi vonj in o us porjavelega vina se spremeni. Vinska cvetica in svežina vina izgine. Vonj spominja na nagnito sadje, okus na šeri, toda je zelo suh, "strog" in neprijeten. Pri rdečih vinih je porjavenje usodno za kakovost, saj barvne snovi razpadejo in gre razkroj lahko tako daleč, da se vsa barvila se-sedejo v obliki umazano rjave usedline.

K rjavenju so nagnjena skoraj vsa vina, toda v različnih stopnjah. Snovi, ki rjavijo, se tvorijo že v grozdu, rjavenje pa pospešujejo encimi oksidaze, od tod tudi ime oksidacija. Vina iz zelo zrelega grozda se nagibajo bolj k rjavenju kot vina iz manj zrelega grozda z visoko kislino.

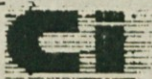
Zelo hitro porjavijo vina iz gnilega grozda, ki imajo preveč alkohola, zato bi jih morali drugače imenovati. Klasični cviček naj bi bil deželno vino s 7,5 do 8,5 odst. alkohola," meni Šikovec.

lega, tudi iz plemenitega gnilega grozda. Zato je vina iz nagnitega grozda potrebno še bolj varovati pred zračenjem. Za preprečevanje rjavenja je zelo učinkovito žveplanje, vendar z žveplom ne smemo pretiravati. Žal nekateri vino prežveplajo, kar je seveda za zdravje nevarno. Toda, če po pameti žveplamo, vina ne bomo prežveplali pač ga bomo naredili odpornega proti rjavenju. Rahlo žveplanje takoj po preči (pred začetkom alkoholnega vrenja) s polovico do ene žveplenice na hektoliter in takoj po končanem alkoholnem vrenju, ne da bi čakali na prvi pretokok s pol do 1 žveplenice na 1 hl vina, zavaruje vino pred rjavenjem, če ne bomo pri pretokih preveč površni.

Vina, ki se nagibajo k rjavenju, nemudoma žveplamo. Rjavkasti odtenek izgine le tedaj, če porjavenje ni prehudo in se vino še ni zmotnilo. Če pa se je v njem že izločila rjavkasta barva, tudi žveplo ne bo odpravilo napake. V tem primeru si lahko pomagamo z aktivnim ogljem, in sicer 15 do 30 g/hl, odvisno od kakovosti oglja in stanja vina. Čiščenje s svežimi, zdravimi drozmi je tudi uspešno, ker je v drožeh ogromno število kvasovk, ki imajo veliko površino in absorbirajo rjavkasta barvna telesa. Istočasno sveže droži delujejo na vino reducirajoče kakor žveplo. Tudi želatina in jajčni beljak sta učinkovita (ločeno) pri zdravljenju te napake.

Menim pa, da porjavenje vina manj pogosto, kot pred leti, ko so beli mošči še nekaj časa vrela na "tropu", posebno če je bilo vmes gnilo grozde.

(Dalje prihodnjič)
Dr. JULIJ NEMANIČ



činčila international

Začnite donosno delo! Postanite naš partner v vzgoji južnoameriških činčil!

Smo avstrijsko-slovensko podjetje s 15-letnimi izkušnjami.

Ponujamo vam: visoko kakovostne razplodne živali in strokovno pomoč.

ZAGOTAVLJAMO ODKUP ŽIVALI IN CENO.

Informacije dobite brezplačno na seminarju, ki bo v Šentjerneju. Tel.: 068/42-452 od 19. do 21. ure.



LASTNIKI KOSTANJEVIH GOZDOV!

S prihodom pomladi se sezona za posek pravega kostanja ni končala. TANIN SEVNICA tak les odkupuje vse leto. Les je lahko tudi suh, grčav ali kriv. Po potrebi vam opravimo tudi posek.

Rok plačila je 15 dni po dobavi. Pokličite nas na telefonsko številko: 0608/41-349 ali 41-044 in o vsem se bomo dogovorili.

Doklej bo reka Krka še kanal?

Novoteksova Tkanina je eden največjih onesnaževalcev - Brez denarja ni rešitev

NOVO MESTO - Novoteks oz. družba Tkanina je že dolga leta eden največjih onesnaževalcev reke Krke. O tem, kaj bi bilo treba narediti, da bi se stanje popravilo in da bi bilo Krki prizaneseno, je tekla beseda na petkovem posvetu na novomeški občini; udeležili so se ga tako strokovnjaki, ki se s temi vprašanji ukvarjajo, kot predstavniki Novoteksa.

Vsi so se strinjali, da bi bilo nujno čim prej kaj ukreniti, vsi tudi vejo, kaj bi bilo treba narediti in kako, a vse se ustavi pri denarju. "Ne slepimo se, da se da kaj narediti na hitro in poceni!" je svaril strokovnjak iz Komunale. Projektna skupina in posamezni strokovnjaki lahko pomagajo, svetujejo, tudi drugi zglede in modeli reševanja takih problemov so lahko koristni, a brez denarja se ne da narediti tako rekoč nič, vsekakor pa ne rešiti tega težkega in hudega problema. Denarja pa ni. Vsaj ne v Novoteksu. Tkanina na primer v sedanjem stanju ne bi mogla plačevati niti

kanalsčine in čiščenja odpadnih vod, tudi če bi jim kdo drug prejel uredil kanalizacijo in povezavo s komunalno čistilno napravo. Poleg tega takih ogromnih dodatnih količin odpadnih vod sedanja kanalizacija, ki ima tudi precej napak oz. pomanjkljivosti, sploh ne bi prenesla.

Novoteks vsak dan spušča v Krko okoli 3.500 kubikov odpadnih vod. Njihova čistilna naprava pomena toliko kot Blažev žegen, kanalizacija v Novoteksu pa je tako neurejena in prepletena, da se pravzaprav ne ve, od kod in kam kaj teče. Pri njihovih odpadnih vodah redno prihaja do preokračitev dopustnih koncentracij, vode so tako rekoč stalno obarvane, testi strupenosti so pogosto pozitivni. Vodnogospodarski inšpektor piše odločbe, stvari pa se nič ne spreminjajo. Niti en del Novoteksa ni priključen na javno kanalizacijo in s tem na čistilno napravo, tudi menza ne, čeprav bi bilo treba zgraditi samo okoli 100 m priključka.

"Dokler ne bodo imeli urejene kanalizacije, kar bi veljalo kakšnih 600.000 mark, lahko vsi skupaj stvari samo malo blažimo," je bilo jasno povedano na petkovem posvetu, ki so ga sklicali pravzaprav zaradi načrtovane ureditve športno-rekreacijskega parka Portoval, ki je tesno povezan s

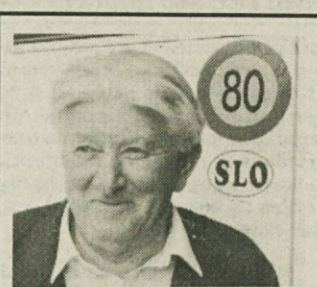
Novoteksom. "Pri trgovskem podjetju Rog sem vozil vse mogoče, za volan avtobusa pa sem sedel šele pred desetimi leti in še danes mi društveni avtobus krajsa upokojevske ure," pove za šale vedno pripravljeni Hans. Ta čas ima tudi po Hansovi zaslugi novomeško združenje kar dva avtobusa. Prvi je namenjen za izobraževanje mladih soferjev, z drugim, ki ima klimatične naprave, video, hladilnik in še marsikaj, pa opravljajo turistične vožnje po Sloveniji in Evropi. Za volanom največkrat sedi Hans in tudi šolarji ga imajo radi. "Predno se odpravimo na izlet, jim vse razložim, kaj lahko počnejo in česa ne, in dogovora se držijo. Pove se jim kakšen vic, le da ni premasten," govori iz izkušnje Hans ni dober gospodar samo v združenju, tudi doma pa v vinogradu v Lipniku nad Trebnjem, kjer ima nekaj njevice in gozdička. Se posebej je ponosen na 400 trt in svoj cviček.

● Marsikatero pikro na tem posvetu je bilo slišati na račun ministrstva za okolje in urejanje prostora, ki je pač pripravilo zakon o varstvu okolja, ne pa tudi ustreznih podzakonskih aktov. V Ljubljani da le "brezglavo bezlajno in jim je samo do tega, da bi denar pobirali, nič pa za to, da bi z ekološkimi tolarjem pomagali sanirati take probleme". Čeprav je bilo na posvetu tudi nekaj hrabrilnih besed, je vsa stvar le izzvenela precej nesposobno, češ problem Novoteksovih odpadnih voda je dolgotrajen in skoraj neobvladljiv ali: prej se lahko pogovarjamo o zaprtju Novoteksa kot o hitri ureditvi tega problema.

Krko, saj so ob Krki predvidene sprehajalne poti, pontonska mosta, kopalni splavi, čolnarna itd.

Rešitve naj bi iskali, je bilo rečeno na koncu, v mejah realnosti. Ta realnost pa je v tem primeru kruta. Za Novoteks in za reko Krko.

A. BARTEJL



Vozi nas Hans

Državno priznanje Ivanu Mišjaku-Hansu

NOVO MESTO - Ivan Mišjak, ki ga mnogi njegovi prijatelji poznajo pod imenom Hans, je motor in duša dolenjskega društva Zveze soferjev in avtomehanikov. Sredi maja je v Ljubljani že drugič zaporedno prejel najvišje priznanje te krovnice slovenske organizacije. Med petimi dobitniki iz vse države je bil tudi njegov prijatelj upokojeni sofer podjetja Gorjanci in član tamkajšnjega društva Marjan Sitar.

Prvo priznanje je delavni in zagnani Hans prejel za gradnjo doma v Šmihelu, drugega pa za dograditev doma in dobro gospodarjenje z družstveno lastnino. Hans je po poklicu ključavničar, vendar ga je bolj zanimal soferški poklic. Skoraj 40 let ima v žepu vozniško dovoljenje in prav toliko let je član Zveze soferjev in avtomehanikov. "Pri trgovskem podjetju Rog sem vozil vse mogoče, za volan avtobusa pa sem sedel šele pred desetimi leti in še danes mi društveni avtobus krajsa upokojevske ure," pove za šale vedno pripravljeni Hans. Ta čas ima tudi po Hansovi zaslugi novomeško združenje kar dva avtobusa. Prvi je namenjen za izobraževanje mladih soferjev, z drugim, ki ima klimatične naprave, video, hladilnik in še marsikaj, pa opravljajo turistične vožnje po Sloveniji in Evropi. Za volanom največkrat sedi Hans in tudi šolarji ga imajo radi. "Predno se odpravimo na izlet, jim vse razložim, kaj lahko počnejo in česa ne, in dogovora se držijo. Pove se jim kakšen vic, le da ni premasten," govori iz izkušnje Hans ni dober gospodar samo v združenju, tudi doma pa v vinogradu v Lipniku nad Trebnjem, kjer ima nekaj njevice in gozdička. Se posebej je ponosen na 400 trt in svoj cviček.

J. P.

USPEŠNI GIMNAZIJCI

LJUBLJANA - Novomeška gimnazija ima najboljše kemike med slovenskimi gimnazijami in kemijskimi srednjimi šolami. To je pokazala široka slovenska akcija gibanja Znanost mladini - sekcija za kemijo. Pretekli teden je bil v Ljubljani slavnostni zaključek gibanja in podelitev Preglovih plaket. V kategoriji znanja iz kemije zlato Preglovo odličje ni bilo podeljeno, srebrno in med vsemi najvišje je v 1. razredu prejel Matija Fortuna iz Gimnazije Novo mesto. Med novomeškimi gimnazijci je bila z enakim odličjem v 2. razredu nagrajena še Vesna Kršelj, v 3. razredu je Tomaž Maras prejel bronasto Preglovo odličje. Srebrno je v 4. razredu osvojila tudi Renata Jakše. Dobre uvrstitve so v 1. razredu dosegli še Sabina Jakše, Zoran Jankovič, Samo Plut in Mojca Šimc. Ob tem uspehu velja pohvaliti tudi mentorico prof. Stanislavo Florijančič iz Gimnazije Novo mesto in mentorje posameznih nalog: inž. Dušana Kraševca iz Krke, tovarne zdravil, inž. Miloša Cajnerja iz Novoterma PIP ter mag. Polono Vodopivec. Renata Jakše in Tomaž Maras bosta barve Slovenije zastopala tudi na olimpiadi, ki bo 3. julija v Oslu.

ŠPORTNE IGRE DOLENJSKIH UPOKOJENCEV

NOVO MESTO - Društvo upokojevcov Novo mesto je letos organizator tradicionalnih športnih iger doLENJSKIH upokojevcov, ki bodo v soboto, 4. junija, v Novem mestu. Upokojevcji - pridružilo se je enajst društev - se bodo pomerili v kegljanju (ženske in moški), balinanju, streljanju z zračno puško, šahu in pikadu.

ZA SAMOPRISPEVEK V KS BIRČNA VAS

BIRČNA VAS - V KS Birčna vas so v nedeljo, 29. maja, opravili referendum za uvedbo krajevnega samoprispevka v naslednjem petletnem obdobju. Od 892 upravičencev jih je glasovalo 754 ali dobrih 84 odst. Za uvedbo samoprispevka jih je bilo 579 ali blizu 77 odst., proti pa 156 ali dobrih 20 odst.; 19 glasovnic je bilo neveljavnih. Tako bodo v naslednjih petih letih prebivalci te krajevne skupnosti plačevali 2-odst. samoprispevek za sofinanciranje izgradnje vodovoda v vseh vaseh, ureditev naselij, javno razsvetljavo ter ureditev avtobusnih postajališč.

ČAJ - Na pogovoru po vrnitvi novomeške delegacije s Kitajskega so v hotelu Metropol postregli s pravim kitajskim čajem. Pogovora se je udeležil tudi kitajski ambasador v Sloveniji. Prijazni možak je z žličko segel v skodelico in na krožniček strel dobro polovico posušenih zelišč, ki naj bi jih vsak prelij z vročo vodo. Prevajalec in kitajski zet je vse ostale opozoril, naj tudi sami naredijo tako, sicer kakšni dve noči ne bi spali. Podpredsednik novomeške občine in znani kardiolog dr. Tone Starc pa je vprašal, če so pripravili skupinsko drogiranje.

ČAS - Kakšen poseben čaj bi potrebovali v novomeški ljudski knjižnici. Na vratih te knjižnice visi listek, ki obiskovalcem knjižnice sporoča "čas odprtosti" te ustanove. Da bi zaustavili to drisko slovensčine, naj poskusijo z ruskim čajem. Prav tako dober za "čas zaprtosti" je čaj iz posušenih borovnic. Podgorške so najboljše, tam jih je nabiral že Trdina.

BOLEZEN - Prejšnji četrtek naj bi si sami oni najnovejši minister za varstvo okolja dr. Pavle Gantar ogledali doslej opravljena dela pri hidromelioraciji Radulje v škocjanskem koncu. Nesojeni škocjanski župan Janez Povšič se je že veselil, kako mu bo tik pred referendumom direktor KZ Krka pripeljal celo rajdo ministrov in drugih visokih ljubljanskih gospodov iz raznih ministrstev. Pa ni bilo nič. Zadnji hip je zbolel (to se v šoli pogosto dogaja, kadar mora biti dijak vprašan matematiko) minister Gantar. Da pa ne bi bolezen trla samo enega reveža, se mu je solidarnostno pridružil še Teobald Belec iz ministrstva za kmetijstvo. Na koncu je v Škocjanu za borih 12 glasov propadel še referendum za samostojno občino.

CIKAVA - Pred referendumom se je po republiških medijih možak pritoževal, da na njegovem referendumskem območju na seznamu ni Velike Cikave. Da ne bi zaradi tega kdo zahteval razveljavitve referenduma (tudi v novomeškem koncu so bili ljudje v večini proti predlagani novi občini), so na občini pohiteli s pojasnilom. In tako se je izkazalo, da v sedanji (stari) občini Novo mesto ni samostojnega naselja z imenom Velika Cikava. To vas so namreč že 1979 "zrtvovali" in jo priključili Novemu mestu, od takrat je to mestna ulica s tem imenom. Ulica Velika Cikava sodi v volišče Mali Slatnik, osnovna šola.



Ena gospa je rekla, da je cviček veliko močnejše vino kot belokranjska črnina. Do te ugotovitve je prišla na podlagi podatkov o odvzetih vozniških dovoljenjih na poti iz metliške vigradi oz. kostanjeviške cvičkarije.

PREDAVANJE DUHOVNE UNIVERZE

NOVO MESTO - Duhovna univerza vabi na dvoje predavanj, ki bosta danes in v četrtek, 9. junija, oba krat ob 18. uri, v prostori novomeške gimnazije. Prvo ima naslov Razsvetljenje - pot ali cilj?, drugo pa Skrivnost duše.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

V času od 16. do 22. maja so v novomeški porodnišnici rodile: Andreja Strajnar-Gliha z Dol. Ponikev - Saša, Polona Kostrevc iz Breške vasi - Majo, Renata Perpar iz Trebnjega - Tjašo, Irena Omerzel s Senogeva - Tjašo, Vesna Hočevar iz Sentrupert - Barbaro, Marija Jelovek iz Ostrorja - Primoža, Brigita Bašelj iz Šmarjeških Toplic - Davida, Aлена Sterk iz Črnomlja - Nano, Irena Petan s Senogeva - Blaža, Majda Bregar iz Zavinka - Uroša, Franciška Bučar s Kalc Naklega - Ano, Lidija Penica-Kranjc iz Črnomlja - Sabino, Marija Pavličič iz Vinice - Kristijana, Mateja Pucelj iz Trebče vasi - Tomaža, Katarina Vuković iz Ljubljane - Petra, Tatjana Pavlič iz Vratnega - deklico, Vera Repše iz Zadovinka - dečka.

Iz Novega mesta: Marjetka Glavič iz Jakčeve ulice 20 - Kajo, Lidija Pirc iz Zagrebške ulice 15 - Žiga, Tadeja Resman, Ob Težki vodi 5a - Miha, Renata Novak iz Bršljina 10 - Kajo. Čestitamo!

● Bil je človek na mestu in vsi so ga brez težav prihтели. (Logar)

● Laž je kot snežna kepa. Čim dalj jo potiskamo, tem večja je. (Luther)

● Vrhunec dobrih namer je odkritost. (Shaw)

Dober začetek je pol uspeha

Prijateljske vezi s kitajskim mestom Yixing

NOVO MESTO - Po prihodu s Kitajskega, kjer se je novomeška delegacija pod vodstvom predsednika skupščine Francija Konceleje v začetku maja mudila dva tedna, so o svojih vtisih in opravljenem delu ter možnostih za nadaljnje sodelovanje na raznih področjih udeleženci te poti govorili prejšnji četrtek v konferenčni dvorani hotela Metropol. Tega pogovora se je udeležil tudi kitajski veleposlanik v Sloveniji Lu Peixin.

Delegacija novomeške občine, v kateri so bili poleg Konceleje še predsednik izvršnega sveta Boštjan Kovačič, direktor Laboda Andrej Kirm, predstavnik Krke Igor Jelnikar, z njimi pa je bil tudi snemalnik novomeškega dopisništva TV Slovenija Mirko Vesel, je obiskala mesto Yixing, kjer sta župana obeh mest podpisala listino o prijateljstvu, ob tem pa so se pogovarjali tudi o konkretnem sodelovanju mest oz. občin na gospodarskem in drugih področjih.

"Naš pregovor pravi: Ne glede na to, kako obetavna je stvar, je vsak začetek težak," je dejal kitajski veleposlanik Lu Peixin na pogovoru v Metropolu. "Vendar lahko za to priložnost uporabim še en naš pregovor: Dober začetek je pol uspeha. Prepričan sem, da ima prijateljstvo in sodelovanje med Novim mestom in Yixingom lepo bodočnost. Upam, da bodo temo zgledu sledila še druga slovenska in kitajska mesta." Vsekakor je po slovenski samostojnosti in vzpostavitvi diplomatskih odnosov med Slovenijo in Kitajsko to prvo potovanje oz. uradno prijateljsko sodelovanje med kitajskim in slovenskim mestom.

Partnerska občina Yixing sodi med gospodarsko razvitejša na Kitajskem. Šteje 1,2 milijona prebivalcev, velika je kot naša Štajerska, mesto Yixing pa je središče kitajske keramične industrije. Na stečaj so odprli vrata tujemu kapitalu in doslej za 128 skupnih projektov pritegnili že 610 milijonov dolarjev iz 50 držav. Konec lanskega leta je bilo v Yixingu več kot 600 tako imenovanih združenih podjetij. Prve poslovne stike na Kitajskem je navezal predstavnik Krke, trg je zanimiv tudi za Labod, ki se seveda zanima za nakup surovin, predvsem svile, dve konkretni ponudbi pa je dobil Pionir, in to za gradnjo kitajske ambasade v Ljubljani. Neka hongkonška firma pa je pripravljena financirati Pionirjeve projekte v Rusiji.

Slovenski veleposlanik na Kitajskem Ivan Seničar je v svojem poročilu o obisku novomeške delegacije na Kitajskem med drugim zapisal: "Udeležba delegacije Novega mesta na otvoritvi sejma keramike v Yixingu je bila pomembna promocija za Slovenijo. Otvoritev je bila velika predstava, ki se je udeležilo več deset tisoč ljudi, med njimi tudi okoli 1000 tujih poslovnežev iz več kot 40 držav in tri tuje delegacije: japonska, tajska in slovenska. Delegacija Novega mesta je imela najvišji status, predsednik Franci Konceleja pa je bil poleg župana Yixinga edini govornik na tribuni pred več desetstično gledalno publiko... Mislim, da je bil obisk iz Novega mesta koristen, saj bo omogočil gospodarske povezave, ki jih doslej s tem delom Kitajske še ni bilo."

A. B.



KITAJSKI VELEPOSANIK - Pogovora o obisku novomeške delegacije na Kitajskem, kjer so podpisali listino o prijateljstvu z občino Yixing, se je udeležil tudi kitajski veleposlanik v Sloveniji Lu Peixin. (Foto: A. B.)

Kdaj dispanzer za motene otroke?

Bo po desetih letih prizadevanj Novo mesto le dobilo mentalnohigiensko ambulanto? - Staršem je dovolj čakanja - Na okrogli mizi sprejeli zavezujoče sklepe

NOVO MESTO - "Vsak otrok ima pravico, da dobi, kar potrebuje za čim boljši razvoj. K temu nas zavezuje tudi cilj svetovne zdravstvene organizacije, ki daje skrb za duševno prizadete še posebej poudarek," pravi pediater dr. Mramor. Ker v Novem mestu kljub prizadevanjem mnogih staršev že od leta 1985 še nimamo mentalnohigienskega dispanzerja za duševno motene otroke, je prejšnji teden Društvo za pomoč duševno prizadetim iz Novega mesta v menzi tovarne zdravil Krka organiziralo okroglo mizo na temo "Družina, duševno prizadet otrok in ustrezna zdravstvena obravnava teh otrok" z namenom, da bi do tako težko pričakovane ambulante prišlo čimprej.

Estera Dvornik, ki dela na novomeškem centru za socialno delo na področju razvrščanja otrok in mladostnikov z motnjami, je povedala, da center obravnava kompleksno problematiko duševno motenih od rojstva do smrti. Vendar začnejo otroke sistematično obravnavati šele pred vstopom v šolo, ko so stari 7 let. Mnoge motene otroke odkrijejo šele takrat in prav od rojstva do šole ni nikogar, ki bi jih posebej obravnaval, zato na centru menijo, da bi bil mentalnohigienski oddelek še kako potreben.

Tudi v novomeški Vzgojno-varstveni organizaciji so starši že nekajkrat izrazili željo, da bi za duševno motene otroke organizirali posebno varstvo. Prav iz teh potrebe so organizirali dva družinska vrta za 5 duševno prizadetih otrok, ki ju enkrat tedensko obišče logoped in specialni pedagog. Jožica Kapš, ki dela v vrtcu kot specialni pedagog, pravi, da pogosto šele po sprejemu otrok v normalne oddelke ugotovijo, da so med njimi tudi otroci, ki bi potrebovali posebno obravnavo. Včasih starši ne želijo povedati, da je njihov otrok drugačen, velikokrat pa za to niti ne vedo, zato se zavzema za čimprejšnjo ustanovitev ustrezne ambulante.

Direktorica novomeškega zdravstvenega doma dr. Tatjana Gazvoda je dejala, da so še od časa "sisov" pod pritiskom, da ne smejo širiti svojih

dejavnosti, vse dokler ne bo sprejeta zdravstvena mreža. Oddelek je res nujno potreben, vendar potrebujejo za takšno ambulanto ustrezen strokovni kader in denar, medtem ko s prostorom ne bi bilo težav. Dr. Mramor iz ljubljanskega zdravstvenega doma je poudaril, da je prvi pogoj za takšno ambulanto ekipa strokovnjakov ter celostna obravnava družin in



ZA USTANOVITEV MENTALNO-HIGIENSKEGA DISPANZERJA - Čeprav se o nujnosti tvornice ambulante v Novem mestu govori že več let, je še vedno nimamo. Je s četrtkovo okroglo mizo, ki so jo na temo organizirali starši prizadetih otrok, začetek njenega delovanja kaj bližji?

motenih otrok. Dejal je, da so pri njih nehali molekulati oblast, se lepega dena samo lotili dela in uspehi. Predlagal je, naj se tudi Novomeščani zanesejo na svoje sile in znanje. Za čimprejšnje odkrivanje otrok z motnjami so uvedli sistematičen pregled vseh triletnih otrok. Tudi v Zdravstvenem domu v Šiški delajo podobno, pa tudi v Krškem, kjer so pred petimi leti razvil posebno obliko dela z motenimi otroki. V okviru vrta imajo poseben razvojni oddelek, kamor vključujejo duševno motene otroke iz cele občine. Tudi glede odkrivanja imajo

● Starši, ki so organizirali to okroglo mizo, so na koncu vztrajali na konkretnih sklepih. Imenovali so delovno skupino, v kateri so dr. Milena Goršič, dr. Cveto Gradišar, dr. Milanka Zdratec ter dr. Shweigerjeva, ki bo pripravila koncept dela v takšni ambulanti. V mesecu dni pa se bo delegacija s predstavniki staršev, občine, zavarovalnice ter zdravstvenega doma in bolnišnice odpravila tudi na pogovore na ministrstvo. Ker pa si starši predvsem težje motenih otrok želijo, da bi bili njihovi otroci blizu doma, se bodo v kratkem dobili skupaj s predstavniki vrta, centra in občine in se konkretno pogovorili glede želja in možnosti tvornega varstva v Novem mestu.

tako kot Ljubljanci organiziran sistematičen pregled za vse triletne otroke. Romana Cvar, ki dela v krškem vrtcu kot specialna pedagoginja, pravi, da se nekateri starši na začetku branjajo posebnega oddelka, vendar ko vidijo, da se njihov otrok v tej skupini dobro počuti, se zanj zlahka odločijo.

J. DORNIŽ

ALKOHOLIZEM - Nedavno je bilo moč slišati v osrednjem dnevniku na slovenski televiziji, da so policisti odkrili največ vinjenih voznikov v metliški in črnomaljski občini. Vendar so tako Metličani kot Črnomaljci prepričani, da ne gre zanje, saj poznajo kulturo pitja, ampak za prebivalce drugih občin, ki so se ga pač nacedili v Beli krajini.

TREZNOST - In če Metličani in Črnomaljci bolj druge kot sebe prepričujejo, da v glavnem sedejo v avtomobile treznih glav, so Semečani prepričani, da v tej policijski statistiki skoraj zagotovo ni njih. Mimo policijskih zased se namreč vozijo le trezni, tisti, ki so ga dali na zob, pa se raje vračajo domov po kolovozih, četudi razbijajo avtomobile. Najpomembnejše je, da po statistiki sodijo med trezne.

ŠPORTNIKI - Črnomaljski športniki sploh se ne čudijo, da so razmere v njihovem športu tako klavrne, saj v Beli krajini še vedno prevladuje prepričanje, da je koristneje okopavati koruzo, krompir ali vinograd, kot se poditi za žogo. Zato tudi športnikom očitno ne preostane drugega, kot da za trening okopavajo poljščine, z izkupičkom od prodanih pridelkov pa si kupijo žoge. Prvi zamečki takšnega kolhoznega športa so v Črnomlju že vidni. Ker so športnikom, ki niso poravnali najemnine, pred nosom zaloputnili vrata športne dvorane, sedaj ta za trening tečejo po njivah. Če jim bo uspelo za sponzorja najti izdelovalca kmetijskega orodja, bodo lahko kmalu med tekom tudi okopavali.

Sprehod po Metliki

ČASOPISI IN TELEVIZIJA SO DOMALA zamolčali modno revijo, ki so jo pripravili dekleta in fantje metliške Tekstilne šole na nedavni Vinski vigradi. V enournem programu je bilo videti izdelke Beti, Komete, metliških obrtnikov, a tudi izdelke, ki nastanejo pri praktičnem pouku. Med prikazovanjem modelov so bile pesne točke in gledalci so si bili edini, da hodijo v metliško Tekstilno šolo lepa, spretna in gibčna dekleta iz Dolenjske in Bele krajine. Pohvale pa so bile namenjene tudi pedagoškim delavcem.

TOLE BO KRATEK ZAPIS o bogatem kulturnem dogajanju julija in avgusta na grajskem dvorišču. Predstave bodo ob 21. uri, in sicer naslednje: nastopil bo pevski zbor iz Clevelanda, pel bo popularni Magnifico, koncert bo imela Mestna godba Metlika, srečali se bodo obkoljski pevski zbori, godel bo trio All Capone, predstave se bodo Maja Weiss, Vijoleta Tomič in Mateja Koležnik, plesali bosta folklorni skupini Ivan Navratil iz Metlike ter folklorna skupina iz Francije, tri dni pa bodo zapolnili udeleženci 4. Okarino etno festivala.

RAZSVETLJAVO ZA LETOŠNJE POLETNE kulturne prireditve na grajskem dvorišču pod skupnim naslovom Pridi zvečer na grad bo oskrbel Jože Pirman, mož s Turjaka na Dolenjskem. Tako bo nastopajoče med nastopom vsaj videti, sicer bi gledalci zmotno mislili, da prihajajo estradniki iz črne Afrike.

Trebanjske iveri

IRCI - Irska delegacija se med sobotnim obiskom v Trebnjem kar ni mogla načuditi, da je pri nas referendum sklican na nedeljo. Pri njih tega ne poznajo in so onemeli, ko jim je Janez Slak pojasnil, da je v našem zakonu zapisano, da je za tako sveto opravilo celo predpisano dela prost dan. Prijetno presenečeni pa so bili Irci v podjetju Lorenci v Velikem Gabru, kjer sta jih zakonca Janez in Mija lepo sprejela in za slovo še vsakemu stisnila roko in buteljko hišnega cvička v laneni vrečki. Zanimivo pri vsem tem pa je, da so si obiska pri Lorenciju izrecno želeli otroci. Zanj so namreč zvedeli na nekem sejmju oziroma predstavitvi v Londonu!

DEMOKRACIJA - Na referendumskem območju Veliki Gaber je šlo po pričakovanjih zelo tesno, saj so se že na zboru krajanov ostro spopadli raznovrstni demokrati. Le štirje krajanje več so bili "proti" kot pa "za" občino. Na Mirni je bilo kar 73 odstotkov proti svoji občini, nekoliko presenetljivo pa jih je bilo v Sentrupertu za občino le 41 odstotkov, v Mokronogu pa še za odstotek manj. Čeprav bi morala za pravcati polom referenduma v celotni Sloveniji poglavitne snavolce lokalne samouprave v Ljubljani močno boleti glava, posebej še poslance in njihove podnike na nižjih ravneh, ki so slepo izvrševali direktive, je upravičena bojazen, da bi neizmerno sprenevedanje po objavi referendumskih rezultatov lahko našla plodna tla tudi v parlamentu, pri naših vrlih poslancih. Zdaj, ko so načrti nekaterih pogoreli, namreč vztrajno ponavljajo, da gre le za poizvedbeni referendum. Žal je v resnici tako, da bodo imeli glavno besedo spet poslanci.

IZ NAŠIH OBČIN

Kakšen bo turistični spominek?

Komisija odločala med več predlogi, kakšen naj bi bil črnomaljski spominek, toda tudi nagrajene ideje bo treba še dopolniti - Dve enakovredni drugi nagradi

ČRNOMELJ - Oddelek za gospodarstvo, družbene dejavnosti in javne finance črnomaljske občinske skupščine je razpisal javni natečaj za izdelavo turističnega spominka. Komisija, v kateri so bili dr. Janez Bogataj, Andreja Brancelj-Bednaršek, Marjetka Balkovec in Marinka Dražumerič, je pregledala vse poslanske izdelke in predloge ter menila, da so rezultati natečaja dobri in da je uspel.

Vendar je takoj na začetku komisija izločila lesene svečnike Andreja Kavčiča ter drobne kovinske izdelke podjetja Kopeks iz Hrastnika, ker niso ustrezali razpisnim pogojem. V skupini maskot je prejela tri predloge, a menila, da predloga Rolanda Pluta in Martina Tomana nista v skladu s prizadevanji na področju oblikovanja maskot. Za maskoto akademskega

• Komisija ni podelila ne prve ne tretje nagrade, ampak dve enakovredni drugi nagradi po 85 tisoč tolarjev. Prejeli so ju Robert Lozar ter Orjana in Irena Velikonja.

slikarja Roberta Lozarja "Črnomaljšček" je menila, da je dobro izhodišče za razvijanje rdeče niti o istovetnosti Črnomlja. Zato je predlagala, naj avtor oblikuje celovit model. Akademskemu kiparju Jožetu Vrščaju, ki je poslal stenske ure in obesek, je komisija predlagala, naj na bodoče natečaje pošlje rešitve, ki

močneje temeljijo na njegovem umetniškem ustvarjanju, povezanem seveda z Belo krajino.

Brane Muren je poslal na natečaj poletni klubok iz domačega platna. Komisija je bila mnenja, da je ideja, da dobi Bela krajina "svoj" sodoben klubok, sicer dobra, da pa bi jo morali še razviti. Orjana in Irena Velikonja sta imeli štiri predloge za belokranjske spominek. Po mnenju komisije je

sicer še nekaj odprtih vprašanj, na primer glede izgleda steklenega obtežilnika in tehnologije izdelave podstavka za pisanico, sicer pa bi bili izdelki primerni, da bi jih ponudili tržišču. Njuna predloga za nakit pa bi bila lahko dobra primera občinskih poslovnih in protokolarnih daril.

M.B.-J.

• Slovenci s politiko nismo zasvojeni, pač pa smo nezreli zanjo. (Trstenjak)

• Izguba sredine je glavni vzrok sodobne krize vrednot in nespravljalivosti med ljudmi. (Sedlmayer)



POGLEJTE, KAJ ZNAMO! - Metliški osnovnošolci so ob odprtem dnevu šole z veseljem pokazali staršem, kaj so se naučili. V učilnici za tehnično vzgojo (na fotografiji) so poleg tega, da so predstavlili praktično delo, pripravili tudi razstavo različnih izdelkov, med katerimi do bili mnogi zelo praktični. (Foto: M.B.-J.)

Pestrost šolskega dela v Metliki

Učenci in učitelji metliške osnovne šole na stežaj odprli duri obiskovalcem - Pisana predstavitev dela, v kateri so sodelovali vsi učenci - Okrogla miza o alkoholizmu

METLIKA - Tukajšnja osnovna šola je minulo soboto na stežaj odprla vrata vsem, ki jih zanima delo v tej ustanovi. Medtem ko so v razredih najprej prikazali vso pestrost svojega dela v obliki projektov, raziskav, razstav in dela krožkov, so v športni dvorani pod geslom "Razgibajmo telo!" vsi učenci predstavili vaje in igre, ki jih imajo pri telovadbi. Proglasili so tudi športnika in športnico leta. Sanela Halilagić in Matjaž Humljan, za katerega se je odločilo največ učencev, sta vsestranska športnika.

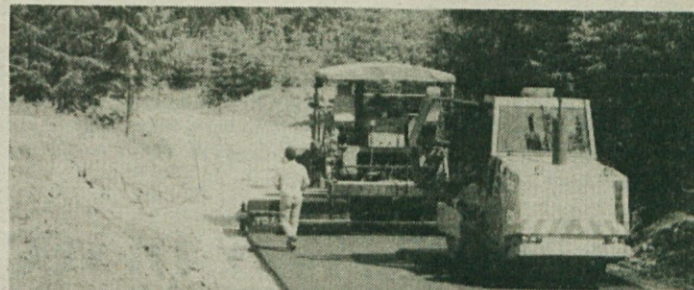
Obiskovalcem odprtega dneva šole so svoje bogato delo predstavili foto, kemijski, biološki, lutkovni, zgodovinski, novinarski, kmetijski in računalniški krožek ter krožek za ročna dela. Tematski razstavi so pripravili pri likovni vzgoji in v knjižnici, praktično delo pri tehnični vzgoji, eksperimentalno delo pri fiziki, pri gospodinjstvu razstavo malic na šoli, medtem ko so angleščino tokrat predstavili na nekoliko drugačen način.

Med raziskavami, ki so jih v iztekaajočem se šolskem letu pripravili osnovnošolci, je bil med odmevnejšimi projekt biološkega krožka o mladih in alkoholizmu v njihovem kraju. Na odprtem dnevu šole so o tem spregovorili tudi na okrogli mizi. Izsledki njihove ankete med 86 osmošolci so zastrašujoči, saj jih je

večina že poskusila alkohol. Če bi ponujeno pijačo odklonili, bi jih družba zmerjala za reve in se jim posmehovala. Tudi zdravnik dr. Blaž Mlačak je opozoril na posledice prekomernega uživanja alkohola v človekovem telesu, v družini in na delovnem mestu. Veliko bolj pomirjajoča je bila ugotovitev socialne službe, da so sicer res tudi med osnovnošolci poskusili pijačo alkohola, da pa so problemi, ki zaradi tega nastanejo, precej osamljeni. Večji težave zaradi alkoholizma nastanejo, ko otroci že zapustijo osnovno šolo, kar so iz svojih izkušenj potrdili tudi policisti. Tako kot starši se je tudi predstavnica Vinske kleti

strinjala, da alkohol ni primeren za mlade, niti v majhnih količinah.

M. BEZEK-JAKŠE



KONČNO ASFALT PROTI SINJEMU VRHU - Konec minulega tedna so si lahko prebivalci Sinjega Vrha in okoliških vasi vsaj delno oddahnil, kajti asfaltirali so prvi odsek ceste od Vinice proti Sinjemu Vrhu. Gre za 2.200 metrov dolg odsek regionalne ceste, za katero posodobitev je denar namenila republika. V letošnjem letu naj bi bil - takšne so vsaj obljube - asfalt do Sinjega Vrha, da pa bo končno asfaltirana vsa belokranjska obkoljska magistrala, bo potrebno posodobiti še nekaj kilometrov ceste do Starega trga. Prebivalci tamkajšnjih naselij, ki so bili dolga leta zapostavljeni, upajo, da se bo to zgodilo čimprej. (Foto: M.B.-J.)

Prizanesljivi do črnograditeljev

Trebanjska vlada pokazala obilo razumevanja za črnograditeljske posege v prostor - Še 400 črnih gradenj? Oster protest župana zaradi igrišča na najboljši zemlji

TREBNJE - Damoklov meč, ki je črnograditeljem v trebanjski občini pretil, da bodo morali odstraniti svoje "mojstrovine" sami ali pa bi jim pri tem neljubem opravilu na njihove stroške "pomagala" oblast, je ostal na veliko srečo črnograditeljev zgolj grožnja. Trebanjski izvršni svet je zdaj sklenil, da črnograditeljem, katerih objekte je osnutek akta legalizacije sprva predvidel za odstranitev, vendarle predvidi za legalizacijo.

Odlok o prostorsko-reditvenih pogojih za sanacijo degradiranega prostora, ki ga je te dni trebanjska vlada predložila v potrditev ministrstvu za okolje in prostor, bo to posredovalo v sprejem občinski skupščini. In kot s prizvokom ironije sprašuje načelnik trebanjske občinske geodetske uprave Janez Slak, ali ta odlok velja le za 112 črnograditeljev ali še za okrog 400 tistih, ki bodo iskali legalizacijo svojih črnih gradenj pod pogoji prostorskoizvedbenih aktov za novogradnje. Trebanjski izvršni svet je sklenil, da bo črnograditelje izenačil, zato ne bi smelo prihajati do nobenih razlik med tistimi, ki so skladno z zakonom plačali depozit v višini 2.000 mark, ter tistimi, ki se hahljajo v prepričanju,

da so se spet izmuznili skozi (še eno) zakonsko luknjo.

Ze omenjeni odlok je poleg zasebnikov oz. občanov hotela zaobiti tudi krajevna skupnost Mokronog. KS je pripomnila, da je njihov poseg, opisan še v osnutku odloka, napačno pomenovan, da gre namreč za usek ceste in ne za peskokop Beli Grič, saj je usek nastal zaradi lokalne ceste Mokronog - Log - Mirna. Na terenu pa so strokovnjaki ugotovili, da se s takim pojasnilom KS ne morejo strinjati, saj "odprta" površina presega površine, ki jih usek ceste zahteva. Zato nadaljnje odvažanje materiala iz te lokacije ni možno in zato akt legalizacije tega posega ne legalizira, temveč mu predpisuje sanaci-

VZHODNA SLOVENIJA

ČRNOMELJ - Osnovna šola Milke Šobar - Nataše iz Črnomlja je bila letos gostiteljica polfinala državnega prvenstva učencev osnovnih šol s prilagojenim programom v nogometu in rokometu za vzhodni del Slovenije. Nastopile so zmagovalne ekipe iz celjske, pomurske, mariborske in dolenjske regije. V nogometu so zmagali Mariborčani nad Celjani, Pomurci in Dolenjci. V rokometu so se pomerile deklice, zmagale pa so Mariborčanke nad Celjankami in Pomurkami. Prvo- in drugouvrščene ekipe so se uvrstile na finalno tekmo v Ajdovščini. Tekmovanje v Črnomlju so omogočili Iskra Semeč, Danfoss Črnomelj in črnomaljska športna zveza.

NOGOMETNI DERBI

PODZEMELJ - V nedeljo, 5. maja, bo ob 17.30 v Podzemlju derbi med nogometnim klubom Črnuče, vodilnim v ljubljanski nogometni podzvezi, ter domačim nogometnim klubom Kolpa. Tekma bo prav gotovo zanimiva, saj je Kolpa na lestvici takoj za Črnučami, domačini pa bi radi dokazali, da znajo igrati nogomet prav tako dobro kot gostje.

TELEVIZIJA NOVO MESTO

vaš kanal

s Trdinovega vrha na kanalu 41

vsak dan ob 19. in ob 21. uri NOVICE,

vsak torek ob 20. uri CELOVEČERNI FILM in NOVICE ob 21.30

vsako soboto tedenski pregled OD SOBOTE DO SOBOTE in

mladinska oddaja MKC TV

vsak ponedeljek po NOVICAH ŠPORTNI PREGLED

jo, ki je predvidena za vse tovrstne posege ob končanem izkroščanju. P. PERC

• Precej vroče krvi je bilo na seji trebanjskega izvršnega sveta glede predloga za legalizacijo posega Bruna Mirta, ki se je "naredil Francoza" in nad Prapročami zastavlil garažo za letnim prostorom in tenis igrišče! Inž. Bodlajeva se je za legalizacijo te črne gradnje zavzemala zato, ker Mirtovega zemljišča ni več moč spraviti v prvotno stanje in zaradi tolerantnosti do na črno zgrajene hiše Lepolda Mikca, ki se bohoti na pomočju pod gradom Škrljevo na 1. območju kmetijskih zemljišč, podobno kot Mirtov poseg. In ravno zaradi tega je župan Ciril Pungartnik ostro nasprotoval, da bi najvišji organ dovolil širitve na kmetijsko zemljišče, in zagrozil, da se bo na občinski skupščini zavzemal zoper tak poseg v prostor.

Pred zborom LDS

Za predsednika predlagan kot možni kandidat Franci Gornik

KOČEVJE - Na seji iniciativnega odbora za pripravo zbora stranke LDS so sklenili, da bo zbor predvidoma 17. junija ob 19. uri v Seškovem domu v Kočevju. Gre za prvi zbor združenih strank LDS, socialistov in demokratov.

Na seji so se dogovorili o raznih zadevah, ki jih je potrebno narediti po združitvi teh strank. Poleg tega so pripravili predlog za novi izvršni odbor stranke LDS, ki naj bi štel 9 članov in v katerem naj bi bile enakomerno zastopane dosedanje stranke. Predlagali so 10 imen, in sicer: za predsednika Franca Gornika, za podpredsednika Urbana Dobovška in Stanka Nikolčiča, za sekretarja Toneta Colnarja, za člana pa Vinka Pintarja, Marka Rovana, Željka Knavsarja, Jureta Delača, Anico Kosten in Mirjana Sercer. Tako je doslej predlaganih možnih kandidatov 10, na samem zboru pa bodo prisotni lahko predlagali še nove, izvoljenih pa bo 9 tistih, ki bodo dobili največje število glasov. Za člane nadzornega odbora so predlagani Franc Miklič, Dragica Osterman in Robert Burnič.

J. P.

NA ČRNO V SLOVENIJI

BREŽICE - 30. maja so brežiški policisti v Kocbekovi ulici legitimirali 36-letno bosansko državljanko Jasmino I. Ugotovili so, da prebiva v naši državi po preteku veljavnosti potnega lista in da nima delovnega vizuma, prav tako ni zaprosila za dovoljenje začasno bivanje v Sloveniji. Zo-per Jasmino so napisali predlog sodniku za prekrške.



SLIKANJE NA SVILO - Vodstvo kočevske Srednje šole je te dni organiziralo za učence tekstilne šole tečaj slikanja na svilo (na fotografiji), kar bo lahko dopolnilo k njihovu poklicu ali pa vsebina za izrabo prostega časa. Tečaj, kakršnega v Kočevju doslej še ni bilo, so vodile strokovnjakinje "Prometeja" iz Ljubljane, udeležilo pa se ga je 10 učenk in celo štiri profesorice. Če bo za take in podobne tečaje zanimanje, jih bodo organizirali tudi v prihodnjem šolskem letu, in sicer tudi za druge tehnike slikanja in z drugimi materiali ali pa kot nadaljevanje letošnjega tečaja. (Foto: J. Primc)

Za borce NOV ni več zdravilišč?

Občinska borčevska organizacija v Sevnici se pritožuje, da njeni člani že 2 leti niso dobili napotnice za preventivno klimatsko zdravljenje - Novo vodstvo

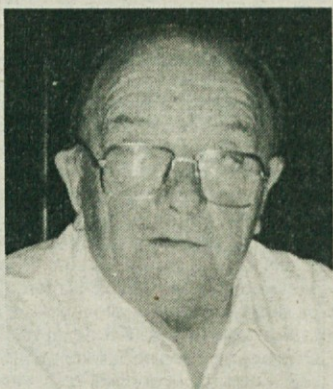
SEVNICA - Vrste borcev in udeležencev NOB se vse bolj redčijo zaradi skrhanega zdravja in starosti. In navkljub težjim razmeram za delo v zadnjih letih je protestno izstopil iz sevniške organizacije le en član. Kot je poudaril predsednik občinskega odbora ZBU NOB Slavko Štrukelj na četrtkovni skupščini v daljšem poročilu o delu in zagatah organizacije v zadnjih štirih letih, so borci dolžni širiti resnico.

Moti jih vse večja politizacija Cerkev, zlasti v ljubljanski škofiji, moti jih tudi, da pri odkrivanju spominskih plošč domobrancem navajajo, da so se borili proti komunizmu, pozablja pa, da so prisegli Hitlerju. Štrukelj je dodal, da so slovenski borci na sodelovanje v protihitlerjevski koaliciji lahko ponosni, zato bi morali nekateri člani krajevne dejavnice na primer ponekod brez bojazni opozoriti, da je 27. april še vedno državni praznik.

Ob razvijanju tradicij NOB sevniški borci po svojih močeh sodelujejo tudi pri zgodovinopisju, tako so zbirali denar za monografijo o Kozjanskem odredni in o 14. diviziji. Za 50 spominskih obeležij iz NOB, o katerih so izdali tudi priložnostno brošuro, zvečine lepo skrbijo, popraviti bo treba le spomenik na Cirniku, ki ga je poškodovala strela, in urediti okolico prizorišča poslednjega boja narodnega heroja Milana Majcna in Jančija Mevžlja na Mur-nicah nad Šentjanžem.

Znova so opozorili na poslabšan standard, ko so izgubili zdravilnika za borce in poseben dan zase v sevniškem zdravstvenem domu. Sevniške

borce pa še najbolj moti to, da v celjski zdravstveni regiji oz. sevniškem zdravstvenem domu v zadnjih dveh letih niti en njihov član ni dobil napotnice od zdravnika ali komisije za preventivno klimatsko zdravljenje, medtem ko se njihovi tovariši iz drugih krajev ne pritožujejo nad tem pojavom. Predsednica sevniške ob-



Slavko Štrukelj, predsednik sevniške borčevske organizacije

Po referendumu na jugu nič novega

Če bo upoštevana volja ljudi, bosta ostali še naprej le občini Kočevje in Ribnica - Nekateri predsedniki krajevnih skupnosti vse bolj razmišljajo o odstopu

KOČEVJE, RIBNICA - Referendumi so končani in volja volilcev je zdaj jasno izražena: nočejo majhnih občin, ker menijo, da so v večjih skupnostih varnejši in bo republiško vodstvo z njimi težje manipuliralo. Nekateri predsedniki krajevnih skupnosti, ki so se najbolj prizadevali za nove občine, so razočarani in razmišljajo o odstopu. Že pred referendumom je na primer predsednik KS Poljanska dolina Ferdinand Kuk dejal, da bo odstopil, če ne bo večina Poljanec glasovala za občino Stari trg, itd. Pa prislunimo, kaj nekateri menijo o izidu glasovanj na referendumih:

STANE GABRIČ, predsednik KS Kočevska Reka: "Nad izidom glasovanja sem nekako razočaran. Gledam pa širše in menim, da je velik preobrat v razmišljanju naših ljudi. Pri nas, ki smo na nekdanjem zaprtem območju, gre za generacijski in mišljenjski preobrat oz. prelom."

DO KDAJ BEGUNSKI CENTER?

RIBNICA - V prostorih nekdanje ribniške vojašnice deluje begunski center. Kako dolgo bo še tam, ne ve nihče. Izpraznitev pa najtežje pričakujejo ribniški šolniki in šolarji, saj je v načelu že dogovorjeno, naj bi se tja po preselitvi beguncev preselila ribniška osnovna šola, ki ima zdaj pouk na treh krajih in so nekateri šolski prostori še iz časov cesarice Marije Terezije. Pri vojašnici je tudi stadion, ki bo primeren za telesno vzgojo šolarjev.

O POBOTANIH IN BLOKIRANIH

KOČEVJE, RIBNICA - V prvih štirih mesecih letos je 64 pravnih oseb z območja občine Kočevje in Ribnica prijavilo v pobotanje 2.290 milijonov tolarjev. Pobotanih je bilo 282 milijonov tolarjev ali 12,3 odst., kar je precej slabše od republiškega povprečja, ki je znašalo v istem obdobju 16,1 odst. Nad 5 dni je imelo blokiran žiro račun v povprečju v občini Kočevje 33 pravnih oseb. Povprečni znesek blokade je znašal 373 milijonov tolarjev. V teh pravnih osebah je bilo zaposlenih 1.317 delavcev, od tega v gospodarskih 1.110 delavcev ali približno četrtina vseh zaposlenih v gospodarstvu. Med blokiranimi pravnimi osebami je bilo 20 zasebnih, med temi zasebnimi podjetji pa so imele nad tričetrt blokirane vsote zasebna trgovska podjetja, ki so znana že iz raznih časopisnih in drugih poročil (Feniks, Avto bum in SP-Simeunovič Predrag). V ribniški občini je bilo blokiranih 24 pravnih oseb (23 gospodarskih) za povprečni mesečni znesek 372 milijonov tolarjev, ki so v povprečju zaposlovala 1.585 delavcev, od tega 1.544 v gospodarstvu, kar je približno tri četrtine vseh zaposlenih v gospodarstvu.

Kljub vsemu pa menim, da je tak rezultat le uspeh in da bo na bodočem podobnem glasovanju bolje. Moja prizadevanja niso uspela, zato sem napovedal odstop z dolžnosti predsednika krajevnih skupnosti, kar, menim, je moja moralna obveza."

IRENA TROHA, tajnica KS Kočevska Reka: "Pred glasovanjem smo začeli širšo akcijo. Izkazala se je volja ljudi. Kljub razočaranju pa menim, da predsednik KS Stane Gabrič ne bi smel odstopiti, saj je KS pod njegovim vodstvom dosegla lepe uspehe."

STANKO NIKOLIČ, predsednik sveta KS Osilnica: "Pred referendumom smo povedali ljudem, kaj vse smo v okviru občine Kočevje v zadnjih desetletjih ustvarili in da je svet KS za to, da ostanemo v okviru sedanje občine Kočevje. Veliko propagando za samostojno občino pa je organiziralo Gibanje za razvoj Osilniške doline, ki pa se ni moglo pohvaliti s podobnimi rezultati. Zato smo uspeli mi. Zaupali smo ljudem in volilnim komisijam in nismo imeli svojih opazovalcev na voliščih, kot jih je imelo Gibanje. Zahvaljujemo se vsem volilcem, ki niso nasledili nasprotni propagandi. Upam, da bomo pod to občino hitreje napredovali, kot bi, če bi bili samostojni."

LUDVIK ZAJC, predsednik KS Sodražica: "Ljudje so odločali sami, vendar tudi pod pritiskom nekaterih strank. Ljudje si pač sami kroje usodo. Priložnost so imeli za samostojno občino, a je niso izkoristili. V nekaj letih se bo pokazalo, če so se odločili prav. Upam, da bo potem možen popravi izpit."



SREDNJA TEKSTILNA ŠOLA SE JE DOSTOJNO PREDSTAVILA - S takimi vtisi so v petek pozno zvečer zapuščali atrij sevniškega gradu številni obiskovalci prireditve Od mene k tebi. S to se je domiselno z modno revijo, recitalom in prijetno glasbeno spremljavo predstavila sevniška Srednja tekstilna šola (na posnetku utrinek z modne revije). Seveda ne gre priznanje le srednješolkam, ki so zasnovala, skrojile in sešile prikupne modele, za svojo generacijo in otroke, ampak tudi njihovim učiteljem in mentorjem, ki so gotovo precej pripomogli, da je prireditve stekla kot lepo utečen stroj. In še vreme, ki se je dopoldne še hudo kujalo, je šlo na roko, da je bilo lahko vse na primerni ravni. (Foto: P. P.)



GASILSKI PRAZNIK NA BLANCI - Sobotno tekmovalje 26 ekip gasilskih društev, ki ga je na Blanci pripravila sevniška občinska gasilska zveza, je močno pospešila utrip v tem majhnem kraju. V najmočnejši kategoriji članov A je zmagala druga ekipa GD Boštanj, Sevničani so bili drugi in GD Loka I tretja. Pri članih B so bili najboljši Sevničani, drugo GD Tržišče in tretji Boštanjčani. Pri članicah B so zmagale domačinke, pri veteranih pa Boštanjčani. Najboljšim ekipam sta predsednik OGZ Brane Derstvenšek in poveljnik Milan Kajič podelila pokale, vsem pa priznanja. Derstvenšek se je zahvalil veteranom GD Blanca za zanimivo vajo z ročno brizgalno iz leta 1881. Podpredsednik GZS Tone Koren je izročil Janezu Pungercarju (GD Tržišče) gasilsko plamenico 3. stopnje. Domačini so bili najbolj veseli novega kombija s posebno prikolico. Boter Mirko Vesel je izročil ključke kombija šoferju Romanu Cvelbarju, predsednik GD Blanca Jože Mirn pa se je zahvalil še OGZ Sevnica, KS Blanca in krajanom. Poveljnik GD Blanca Janez Vidrih je izročil Mirtu posebno priznanje v zahvalo za prizadevno vodenje akcije za novo vozilo. Zatem je brestaniški župnik Jože Špes vozilo še blagoslovil (na posnetku) in predal v uporabo. (Foto: P. P.)

RUSI PRIHAJAJO - Minuli teden sta dva Rusa, pravzaprav Ukrajinja, prodajala na kočevski tržnici razno orodje, priprave pa tudi očala in drugo robo. Ljudje pa so le občasno dobivali robo in prodajalca, bolj malo pa kupovali. Še najbolj so bili radovedni, kako je videti ruski denar, rubelj, prodajalec pa jim je za nameček pokazal tudi kitajskega.

HOTEL PRENAVLJAJO - Mercator-Kmetijsko gospodarstvo Kočevje, ki je prevzelo Hotel Pugled, ga je te dni začelo temeljito prenavljati. Otvoritev prenovljenega hotela je napovedana za 1. julij.

VRSTA NA OBČINI - Pred uradom, kjer zamenjujejo stare jugoslovanske avtomobilske tablice in druge dokumente z novimi, slovenskimi, je zadnje dni vedno daljša vrsta. Na vprašanje mimoidočega znanca, ki je čakal v vrsti, zakaj ni dokumentov zamenjal že pred letom ali dvema, je vprašani odgovoril: "Čakal sem, če se morda ne bo spet kaj spreminilo, da zamenjava ne bi bila potrebna".

PRIPRAVA NA RAZSTAVO - V okviru priprave na razstavo ob zaključku šolskega leta učenke tekstilne šole pod vodstvom učiteljice Helene Marolt izdelujejo makrameje, pod vodstvom ravnateljice šole Ksenije Vidoševič pa izdelujejo ukatni, sodobni nakit iz lesa, modelirne mase in raznih drugih naravnih materialov.

OBČAN SPRAŠUJE - MEDVED ODGOVARJA

Slovence že od nekdanj delimo na dve skrajni, sovražni, skupini, zdaj celo na razumnike in nerazumnike? - Še sreča, da nisem razumnik, ker jih zadnje dni tepejo.

Ribniški zobotrebc

KJE TELOVADITI? - Ribniška osnovna šola nima telovadnice. Učenci gostujejo vsepovsod. Zdaj je v okviru šole uspelo dobiti na uporabo še ribniški stadion, kjer so doslej imeli pasje vadišče, a so kinologom inšpektorji prepovedali uporabo tega objekta. Žal pa je stadion daleč od šole.

PLOŠČE ŽRTVAM - Na pokališču v Sodražici so minulo nedeljo blagoslovili plošče v spomin žrtvam komunističnega nasilja, za postavitev katerih so dali pobudo v sodrški SKD, denar pa so zbrali iz različnih virov.

TRČENJE V OVINKU - Na cestni med Loškim potokom in Sodražico sta v blagem ovinku 24. maja okoli pol osmih trčila avtomobila, ki sta ju upravljala 25-letna Marija Ilc iz Ribnice in 48-letni Stane Modic iz Retij. Oba sta se hudo poškodovala in so ju prepeljali v ljubljansko bolnišnico, na vozilih pa je za okoli 300.000 tolarjev škoda.

POSLEDNJA VOJNA - Učenci ribniške šole so naštudiralni igro "Poslednja vojna njegovega veličanstva", s katero so v teh dneh večkrat nastopili za šolarje in tudi za druge občane, gledala pa še na festivalu mladinskih godališč minuli vikend v Murski Soboti.

Sevniški paberki

PRVENSTVO - Pred samopostrežbo Izbirna Laško (ljudje to trgovino bolj poznajo kot Merx) in v njej je že pred svetovnim dnevom nekajenja mlad par kar agresivno ponujal cigarete domače blagovne znamke. Zaprisoženi nekadilci Janko Blas je ogorčeno zavrnil tudi vžigalice s to blagovno znamko, ki mu jih je mladenič nesramno vsiljeval. Po Blasovim besedah so se zgrajali tudi drugi nekadilci in so tovrstno prvenstvo in pravico do izbire v laški Izbirni urno prijavili inšpektorjem. Če se bo kaj izcimilo iz tega, bomo še videli.

ASFALT - Mestno ulico v Sevnici nenehno krpajo. Upajmo, da bodo zdaj nekaj časa pustili pri miru vsaj kilometrski odsek od Šmarja do TVD Partizan, ki so ga te dni asfaltirali, vsaj za sevniške razmere, s povsem novo tehnologijo. Ljubljansko podjetje Vialit - asphalt zatrjuje, da tako delajo tudi njihove izpostave v Avstriji in na Slovaškem, saj je t.i. hladni način asfaltiranja za polovico cenejši, precej hitrejši in boljši. Pesek, ki so ga nasuli na vozišče in najbolj moti voznike, saj je vožnja 10 do 14 dni omejena na 40 km na uro in še takrat kakšen kamenček prileti v pločevino, naj bi utrjeval spodnji ustroj; nekaj so ga že pometli, preostalo količino pa bodo posesali. Strankarskemu prvaku, ki se je močno zavzemal za "državo" Boštanj in mu zdaj, ko so se Boštanjčani zvečine odločili proti svoji občini, lahko izrečemo le sožalje, je bil celo ta poseg na cesti v VOS (tako imenuje veliko občino Sevnica) dobrodošlo. Razlagal je, da bo to prineslo na referendumu vsaj 10 do 20 odstotkov glasov več za občino Boštanj, ko ljudje vidijo, kaj dela VOS s cestami, in da njihov Francelj sploh ni tako slab cestar.

Na Ravnah kosili po starem

RAVNE - Odbor projekta za Celovit razvoj podeželja na Zdolah je letos uspešno izpeljal že celo vrsto prireditev, ki počasi oživljajo Zdole in okoliške vasi, hkrati pa prebujajo tudi prebivalce sosednjih krajev in jih vabijo v goste. Zdolani so se namreč odločili, da bodo postali turistična vas. Obujanje starih običajev jim gre dobro od rok, kar so dokazali tudi preteklo soboto.



MALICA - Domačinke so, tako kot včasih, poskrbele, da izmučeni kosci niso ostali praznih želodcev. Prt so pogrnile kar na travo in postregle z domačo hrano. (Foto: B. D.-G.)

pot proti Ravnam krenila povorka jezdecev in konj z vozmi. Na Ravnah so se ob 15. uri pomerili kosci in pokazali, kako še v današnjih časih znajo zarezati staro koso.

Tekmovanje je bilo napovedano tudi v letošnjem turističnem koledarju Slovenije in je pritegnilo lepo število gledalcev. Po končanem tekmovanju so na Ravnah poskrbeli še za pravo vaško veselico pod milim nebom.

Prihodnji teden razstava obrti

V krškem kulturnem domu in pred njim bo od srede do sobote razstavljalo 60 obrtnikov in podjetnikov - V 25 letih od društva do obrtne zbornice - Posebna brošura

KRŠKO - Krški obrtniki bodo naslednji teden obeležili 25-letnico organiziranega povezovanja. V sredo, 8. junija, bodo tako odprli razstavo obrti v občini, na kateri bo okrog 60 razstavljalcev predstavilo predvsem proizvodno dejavnost. Vse do sobote zvečer si bo mogoče ogledati steklarsko, mizarsko, ključavničarsko in druge dejavnosti, tudi šiviljstvo in izdelovanje drobnih predmetov.

V krški obrtni zbornici so zadovoljni, da se je za razstavo prijavila četrina od 200 članov, ki se ukvarjajo s proizvodno dejavnostjo. Zbornica skupno šteje 592 članov in še 130 popoldanskih obrtnikov. Med storitvenimi dejavnostmi je največ avtoprevoznitva, gostinstva, trgovine in intelektualnih storitev. Krška zbornica je ena redkih v Sloveniji, v kateri se ne povečuje le število obratovalnic, ampak tudi število zaposlenih na obratovalnico. Pohvalijo se tudi, da so lani zaposlili 75 pripravnikov, ki so nato pri njih opravljali izpite.

Ob obletnici bodo v posebni brošuri opisali prehojeno pot od prostovoljnega društva posavskih obrtnikov do finančno neodvisne pravne osebe, ki se ji danes pravi Območna obrtna zbornica Krško. V 25 letih so si obrtniki izborili boljši status in družbi, si oblikovali lasten sklad za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, ustanovili prodajno-nabavno združenje, sodelovali z gospodarsko zbornico ter s svojo organizacijo vplivali na zakonodajo in izobraževanje kadrov za obrt.

del Gospodarske zbornice Slovenije, članstvo pa je postalo obvezno.

Obrtno združenje se je zadnjih 15 let aktivno vključevalo v življenje občine, v oblikovanje davčne in kreditne politike, prostorske problematike, izobraževanje obrtnikov in pri njih zaposlenih delavcev. Kot prvo v Sloveniji je s prispevki članov poskrbelo tudi za oddih svojih članov in kupilo dva objekta v Nerezinah, enega na Pagu in tri počitniške prikolice. Iz lastnih prostih sredstev daje intervencijske kredite po ugodnih obrestnih merah, s katerimi pomaga svojim članom v težavah.

Obrtna zbornica postaja danes središče obrtne dejavnosti in podjetniškega dogajanja v občini. Po novem obrtnem zakonu naj bi izdajala tudi obrtna dovoljenja ter organizirala počitniške in mojstrske izpite pred komisijo zbornice.

B. DUŠIČ-GORNIK

LESKOVŠKI UČENCI SO USPEŠNO PLESALI

LESKOVEC PRI KRŠKEM - Na regijskem tekmovanju v družabnih plesih za osnovnošolce, ki je bilo minulo soboto v Novem mestu, je OŠ Leskovec skupno dosegla 2. mesto v konkurenci 23 šol. Med prvimi in drugimi razredi sta Leskovčana Sanja Antolič in Marko Babič postala regijska prvaka, v kategoriji 3. in 4. razredov so plesalci OŠ Leskovec dosegli ekipno prvo mesto.

V SOBOTO PIKNIK ZDRUŽENE LISTE

KARLČE PRI KOSTANJEVICI - Območna organizacija ZLSD iz Krškega vabi vse svoje članice, članke in druge občane, ki so naklonjeni njihovi stranki, na tradicionalni piknik ob Krki, ki se bo začel v soboto ob 16. uri v Karlčah. Na sicer družabnem dogodku se bodo spomnili prve obletnice ustanovitve ZLSD, 50-letnice izkrcanja zaveznikov v Normandiji in praznika občine Krško. Gostje na pikniku bodo tudi podpredsednica stranke Cvetka Tinauer, nekdanji poveljnik partizanske vojske Lado Ambrožič-Novljan in Janez Slapar, član politične direkcije stranke. Svojo dejavnost bo ob tej priložnosti predstavil mladi forum ZLSD Krško.

DARUJTE KRI!

KRŠKO - Občinski odbor RK Krško obvešča občane, da bodo v občini krvozdajalske akcije. V torek, 7. junija, bo akcija od 10. do 16. ure v OŠ Leskovec; v sredo, 8. junija, od 7. do 13. ure v OŠ M. Rostoharja v Krškem; v četrtek od 10. do 16. ure v OŠ Senovo in v petek, 10. junija, od 7. do 13. ure v OŠ Kostanjevica. Vsem krvozdajalcem se že vnaprej zahvaljujejo v svojem in v imenu vseh, ki bodo kri potrebovali za zdravje, morda celo za življenje.

Jutri srečanje mladih sadjarjev v Artičah

Odpri bodo izobraževalni center za sadjarstvo

ARTIČE - Osnovna šola Artiče bo jutri gostila mlade sadjarje iz osnovnih šol širom Slovenije. Ob 10. uri dopoldne se bo začelo 1. srečanje mladih sadjarjev Slovenije, ki ga skupaj pripravljajo Zveza organizacij za tehnično kulturo Slovenije, Koordinacijski odbor šolskih zadrug in šolska zadruga "Lastovka" iz OŠ Artiče.

V času srečanja bodo pripravili tudi posvetovanje o vzgoji mladih sadjarjev v sadjarskih krožkih na osnovnih šolah in o vlogi vzorčnega izobraževalnega centra za sadjarstvo, ki ga bodo ravno jutri odprli v Artičah. V okviru srečanja bodo potekale tudi sadjarske delavnice o vzgojnih oblikah v nasadih, o naravi prijaznem načinu pridelave sadja in o namakanju v sadovnjaku, saj ima šola 55 arov velik nasad s 1200 jablanami in še nasad nekaj čez 300 jablan 17 novih sort poskusne kolekcije. Po kosilu bodo goste popeljali še na krožno vožnjo z avtobusom med plantažnimi sadovnjaki v okolici Artiče.

B. DUŠIČ-GORNIK

Prireditve ob obletnici Obrtne zbornice Krško

Začetek 8. junija

KRŠKO - Osrednja prireditve bo prav gotovo razstava obrti v občini, ki se bo začela v sredo, 8. junija, ob 10. uri v prostorih krškega kulturnega doma in pred njim. Razstavo bo odprla državna sekretarka za malo gospodarstvo Staša Baloh-Plahutnik, ogled pa bo možen vsak dan do sobote med 9. in 19. uro.

Istega dne ob 12.30 bo v sejni sobi Doma obrtnikov okrogla miza o razvojnih možnostih obrti in podjetništvu v regiji Posavje s poudarkom na razvoju v obmejnem pasu, na kateri bodo poleg že omenjene državne sekretarke sodelovali tudi domači strokovnjaki. V četrtek bo ob isti uri in v istem prostoru še okrogla miza o izobraževanju po novem, na kateri bo beseda tekla o obrtnih vajenskih šolah, ki se spet uvajajo in so za obrtnike izrednega pomena.

V soboto, 11. junija, se bo ob 7. uri na ribniku v Mačkovcih pri Brestanici začelo mednarodno prvenstvo obrtnikov v lovu rib s plovcem, ki bo veljalo tudi za državno prvenstvo. Ob 18. uri bo pred kulturnim domom v Krškem promena koncert Pihalnega orkestra Videm, ob 19. uri pa bo v veliki dvorani doma svečana akademija ob 25-letnici ustanovitve Obrtne zbornice Krško, na kateri bodo podelili priznanja in plakete zbornice, poskrbeli za kulturni program ter vse skupaj zaključili z družabnim srečanjem obrtnikov na ploščadi pred kulturnim domom.

KRŠKI INVALIDI PO SLOVENIJI

KRŠKO - Invalidi iz krškega območja smo 24. maja odšli na izlet iz Krškega proti Bizeljskemu. Tisti, ki so boljši v nogah, so se povzpeli na Sv. gorah do cerkve in tudi pozvonili, saj so imeli s sabo mežnarja. Pot nas je vodila do Rogaske Slatine, kjer smo si ogledali zanimivo razstavo več kot sto likovnih del, ki jih je podaril neki Švicar. Žal je treba za ogled večine razstav premagati strme stopnice, česar vsi invalidi ne zmoremo. Bili smo tudi v prodajalni stekla, kjer imajo zelo lepe stvari, samo naši žepi so plitki. Ogledali smo si steklarsko tovarno z več kot 2 tisoč delavci. Po ogledu smo zavili v gostišče v Olimju, kjer pride lujejo rdečo peso in iz nje sok, ki ga tudi prodajajo. Napolnili smo si želodce z dobro hrano in pijačo ter po kavici odšli še do gradu Podsreda. Ker se nam še nikakor ni dalo domov, nas je predsednik Tone pepeljal še v gostišče v svojih krajih. Videli smo veliko lepega, za kar se moramo zahvaliti njemu, gospe Danici, muzikantu Stanetu in soferju Petru z Blance.

ELICA, v imenu invalidov



"DODAJMO ŽIVLJENJE LETOM!" - Tako je bilo geslo prvega srečanja Dolenjsko - posavske sekcije skupin starih za samopomoč, ki so ga organizirali prejšnji četrtek na Otočcu. Na jasi za otoškim gradom se je zbralo okrog 100 starejših občanov iz štirih občin: iz Novega mesta, Trebnjega, Krškega in Brežic. Najprej so prisluhnili krajšemu programu, potem pa so se ob pijači in hrani med seboj pogovorili, pošalili, ob glasbi pa so nekateri zaplesali. Nad srečanjem so bili navdušeni in nekateri že nestrno pričakujejo prvi izlet in ponovno srečanje. Denar za organizacijo so poleg novomeške občine in domov starejših občanov prispevala še številna podjetja in zasebniki. (Foto: J. Dornič)

HB Brežice čaka ukinitvev ukrepov

Pooblaščen revizor ugotovil, da ni več racionalnih razlogov za podaljševanje predsanacijskih postopkov v banki - Še zamrznitev trgovanja z delnicami

BREŽICE - V ponedeljek je Hipotekarna banka Brežice sklicala zbor svojih delničarjev, da bi jim pojasnila, kakšen je položaj v delniški družbi, potem ko je Banka Slovenija v začetku leta zanjo uvedla predsanacijski postopek. Ljubljanska borza pa je takoj nato zaustavila vsakršno trgovanje z njenimi delnicami. Ukrepi še danes niso preklicani, zato se vodstvu banke zdi še toliko bolj pomembno, da se delničarji seznanijo s poročilom nadzornega odbora in predvsem z mnenjem pooblaščenih revizorjev o poslovanju banke ter sprejmejo poročilo o lanskoletnem poslovanju in bodočo poslovno politiko.

Hipotekarna banka je v letu 1992 in v prvi polovici lanskega leta uspešno poslovala, nato pa se je pokazalo, da je prekomerno kreditirala nekatera podjetja, ki so bila hkrati lastniki banke. Dve izmed 10 podjetij sistema Hypoco, ki je bil v začetku večinski lastnik banke (CEF-ing in SOFT-ing) sta bili na lestvici Gospodarskega vestnika uvrščeni med najuspešnejša zasebna podjetja v državi. S slabšanjem stanja v teh podjetjih (o vzrokih direktor HB Brežice Martin Kopač ni želel govoriti) je v škrpce zašla tudi banka.

Upravni odbor HB je konec decembra sprejel nujne ukrepe za sanacijo, dva tedna pozneje pa je Banka Slovenije uvedla predsanacijski postopek za HB, da bi predvsem odpravili nepravilno koncentracijo lastništva in povežavo lastništva s komitentstvom (lastniki banke so bili hkrati stranke, kreditorejmalci). Takoj zatem je bilo začasno zamrznjeno vsako trgovanje z rednimi in prednostnimi delnicami te banke na Ljubljanski borzi.

Banka se je znašla v težkem položaju, saj je sklenila poravnati dolgove komitentov s prevzemom nekaterih nepremičnin in od njih od-

kupiti nazaj delnice. Tu pa se je krog zaprl, saj banka teh delnic ni mogla prodati zaradi zamrznitve trgovanja z njimi na borzi. Direktor Kopač poudarja, da sama Služba za nadzor bančnega poslovanja Banke Slovenije ugotavlja, da je HB odpravila večino nepravilnosti. V začetku marca letos je tako predlagala ukinitve predsanacijskega postopka ter določitev rokov za dokončanje že začeti aktivnosti za sanacijo banke. Tudi pooblaščen revizor v poročilu navaja, da ni vsebinskih racionalnih razlogov za podaljšanje predsanacijskega postopka.

Kljub vsemu do začetka tega tedna svet Banke Slovenije ukrepa še ni preklical, zaradi posledic takega ukrepa pa banka niti ne more izpolniti zahtev Banke Slovenije. V HB Brežice trdijo, da ne poznajo razlogov za zavlačevanje, saj so se v letu 1993 kapitalsko in kadrovsko okrepili, razpršili lastništvo banke, poplačali dolgove največjih lastnikov banke, izboljšali metodologijo dela in pravno-formalne osnove za poslovanje, vstopili na borzo in imeli revizijo.

Bilančna vsota banke je porasla nominalno za 67 in realno za 36 odstotkov, kar bi pomenilo 70 milijonov tolarjev dobička, če ne bi bilo obveznih rezervacij, ki so dobiček izničile. Hipotekarna banka ima 1,139 milijarde tolarjev jamstvenega kapitala, kar jim je doslej omogočalo opravljanje vseh bančniških poslov: kreditiranja podjetij, poslovanja z občani, dajanje hipotekarnih kreditov in opravljanje deviznega plačilnega prometa s tujino (sosedstvo s Hrvaško!).

● Predsednik upravnega odbora banke Bojan Petan je povedal, da se delnice glasijo na prinašalca, zato pred zborom delničarjev ne vedo, kdo so, znane pa so tri večje skupine delničarjev: deseterica podjetij sistema Hypoco, podjetja sistema Nika in fizične osebe, delničarji, ki so kupili delnice v vrednosti 4 do 5 milijonov mark na borzi.

niso pa mogli zbirati denarnih vlog fizičnih oseb v tuji valuti.

Ker poskus združitev z LB Posavske banke (ta ima tradicijo, a ne kapitala, HB pa obratno) ni uspel, v HB pravijo, da zdaj nobena od njiju ne bo dosegla predpisane višine jamstvenega kapitala (okrog 60 mio DEM), da bi dobila vse pristojnosti. "Tako HB ne bo ohranila licence za zbiranje deviz. Za regijo lahko to pomeni nevarnost, da bo izgubila sedeže bank," je dejal Kopač.

B. DUŠIČ-GORNIK

Novo v Brežicah

BRADATI - Glavni organizatorji letošnje cvičkarije, ki se je odvijala v Kostanjevici, so Novomeščani, zato ni prav nič čudno, če ne poznajo pomembnih posavskih bradatih mož. Tako se je zgodilo, da je bilo na programu prireditve tudi srečanje predstavnikov občin. Ko so se na cvičkariji pojavili bradati, so se organizatorji silno prestrašili in takoj začeli oprezovati, kje imajo fantje opasano strelivo. Na koncu se je izkazalo, da to niso nobene četniške brade, ampak čisto navadne slovenske bradice.

GAUDEAMUS - V dobrih starih časih so se maturantje za svoj ples svečano oblekli (obvezna kravata in podobno), v vrsti po dva in dva stopali po prireditvenem prostoru in s prižganimi svečkami peli znameniti Gaudeamus. Kot smo izvedeli od zgrozene mame, ki se je pred kratkim udeležila enega od letošnjih maturantskih plesov v čateških Termah, je zdaj ob takih priložnostih precej drugače. Zadnjič so maturantje in njihovi gostje tekmovali, kdo bo bolj napihnil kondom. Svet se vrta naprej. Vse za boj proti aidsu!

PRAZNIK - Hrvaška je svoj dan državnosti obeležila tudi tako, da je zamenjala svoj denar, znane hrde, Brežičanom pa tega ni kaj dosti mar. Hrvati namreč prinašajo v njihove blagajne v glavnem nemške marke in slovenske tolarje. Na dan hrvaške državnosti so kupci iz sosednje države preplavili mesto, tako da ni bilo več jasno, ali praznuje Hrvaška ali Brežice.

DEZINFORMACIJA - V sejni sobi A skupščine občine se bodo, takoj ko bodo znani uradni izidi referenduma o oblikovanju nove lokalne samouprave, zbrali vsi nesojejni novi župani. Dnevni red: 1. Jokanje nad lastno žalostno usodo, 2. Razno. Vabljeni!

NA ČRNO ČEZ MEJO

OBREŽJE - Policisti brežiške policijske postaje so 24. maja ob 15.10 na Obrežju zalotili hrvaškega državljanca, 24-letnega Stjepana V., ki je ilegalno prestopil državno mejo. Ugotovili so, da mu je pri prehodu pomagal 33-letni Zeljko G. iz Obrežja. Policisti so oba predlagali v postopek sodniku za prekrške.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

V času od 19. do 29. maja so v brežiški porodnišnici rodile: Mojca Fabjančič iz Brestanice - Majo, Darjana Bukovinski iz Brežic - Kajo, Darja Bračun z Vetrnika - Damjano, Melita Račić iz Krškega - Ano, Iva Berdon iz Zagreba - Bernarda, Lada Sudbačić iz Krškega - deklko, Kristina Komzus iz Preradola - Jasmino in Vera Prišl iz Ponikve - dečka in deklko. Čestitamo!

Sv. Duh nared konec tisočletja?

Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine je letos letu opravil predvsem veliko očiščevalnih del, ki so malo vidna, a pomembna - Strokovna komisija o prezentaciji

ČRNOMELJ - Ko so leta 1988 pričeli sondirati pri črnomaljski cerkvi sv. Duha, so predvidevali, da bi bila lahko dela zaključena do leta 1995, torej do stote obletnice obnovitve cerkve. A sedaj je že jasno, da teh želja ne bo moč uresničiti in da bo uspeh, če bo cerkev urejena do konca tega stoletja. Delno je za to prav gotovo krivo to, da je bilo del pri cerkvi več, kot so predvideli v začetku, predvsem pa je tempo del narekoval denar, ki je v glavnem prišel z ministrstva za kulturo.

Medtem ko so letošnjo zimo na novomeškem Zavodu za varstvo naravne in kulturne dediščine opravili mnoga arheološka kabinetna dela, so konec marca - tako kot že nekaj let doslej - pričeli z deli v cerkvi in okrog nje. Sanirali so temelje južne stene ladje in v notranjščini odstranili omete in lesen banjast strop, ki je grozil, da bo sam padel na tla. Pred tem so dokumentirali poslikavo z ometa iz konca 19. stol., ki ni imela posebne zgodovinske in umetnostne vrednosti. Sneli so le poslikavo Davida. V prezbitoriju so odprli gotška okna, odstranili pevski kor ter očistili tlake in omete v lopi. Odstranili so tudi stopnice na kor, pod katerimi so odkrili baročni tlak, pod njim pa približno 0,7 kv. metra velik pozno-

antični mozaik iz sredine 5. stol. Ta lepo dopolnjuje večji del mozaika, ki so ga ob arheoloških izkopavanjih v cerkvi našli že pred časom. Pod stopnicami sta bila tudi dva skeletna grobova iz 18. stol., in sicer od odraslega in otroka. Slednji je uničil tudi del mozaika.

Ko so cerkev očistili, so se pokazali na srednjeveškem ometu na severni in južni steni ladje posvetilni križi, kar pomeni, da je bila cerkev posvečena. Kot je povedala Marinka Dražumerič, umetnostna zgodovinarica in restavra-

torka pri novomeškem Zavodu za varstvo naravne in kulturne dediščine, je to, da je bila cerkev očiščena, omogočilo sklic strokovne komisije, ki je priporočila nadaljevanje del oz. predstavitve posameznih stilnih elementov arhitekture. Predlagala je, naj bi bila zunanjsčina ladje in lope takšna, kot je bila v 19. stol., notranjščino in zunanjščino prezbitorija pa bi ohranili v njegovi gotski srednjeveški podobi. Še vedno sta pod vprašajem oblika in velikost slavoločne odprtine in oblika lesenega stropa v ladji. Zato bodo pripravili dva različna projekta, komisija pa bo sprejela dokončno odločitev. Vendar bodo morali najprej pripraviti gradbene statične projekte in cerkev statično sanirati ter šele potem nadaljevati z deli.

M. BEZEK-JAKŠE



POGLED V MOJSTROVO DELAVNICO - V pogovoru, ki ga je vodila Darja Zupančič, je hrvaški akvarelist Đorđe Petrović (na sliki desno) razgnil svoj način slikanja akvarela in razumevanja te slikarske tehnike, o kateri je podrobneje govoril tudi umetnostni zgodovinar Jožef Matijević (na sliki levo).

Občuteni izrisi krajine

V poslovni stavbi Krke so odprli razstavo akvarelov hrvaškega umetnika Đorđa Petrovića

NOVO MESTO - Minulo sredo, 25. maja, zvečer je bil v veži poslovne stavbe Tovarne zdravil Krka prijeten kulturni večer, ki so se ga razveselili tako ljubitelji krajinskega slikarstva kot ljubitelji klasične kitarske glasbe. Odprli so namreč razstavo akvarelov hrvaškega likovnega ustvarjalca Đorđa Petrovića, z gostom pa je iz Hrvaške prišel tudi uveljavljeni kitarist Zarko Ignjatović, ki je z mojstrskim igranjem poskrbel za prijetno vzdušje ob otvoritvi. Umetnika in zahtevno tehniko akvarela je predstavil umetnostni zgodovinar Jožef Matijević, z ustvarjalcem pa se je pogovarjala Darja Zupančič, ki je večer povezala v všečno celoto.

Petrović je eden redkih likovnih ustvarjalcev, ki se je skoraj izključno posvetil akvarelu. To je sicer tehnika, ki ne uživa največjega spoštovanja in jo mnogi likovniki uporabljajo za izdelovanje skic, vendar pa je podcenjevanje akvarela krivično, saj je ta zelo stara slikarska tehnika v resnici izredno zahtevna, na kar sta opozorila tako Matijević kot umetnik sam, ko je razlagal, kako se loteva slikanja. Akvarel je stvar trenutka, a trenutek mora biti pravilno izbran, v njem se morata strniti odlično poznavanje tehnike in ustvarjalna moč umetnika, da nastane dober akvarel. Zgrešene poteze namreč ni mogoče popraviti, odvečne ne odvzeti. Petrović slika predvsem pokrajino ob vodi, kar je razumljivo, saj je doma iz mesta ob

štirih rekah, kot pravijo Karlovcu. Na novomeški razstavi je 17 akvarelov, ki razgrinjajo Petrovićevo poznavanje akvarelne tehnike, ki se kaže tudi v uporabljenem zelo širokem barvnem razponu. Na razstavi lahko vidimo tako akvarel, ki je naslikan z niansami ene same barve, kakor tudi akvarel, ki je barvno zelo živ in pester. Predvsem pa razstavljenata dela razgrinjajo globoko Petrovićevo čutenje narave.

Slikar je na koncu otvoritve poklonil enega svojih akvarelov tovarni Krka.

M. MARKELJ



KONCERT HARMONIKARJEV - Profesionalno in z navdušenjem so trije mladi harmonikarji, Uroš Vučajnik (na sliki), Rihard Zadravec in Danijel Ivša, na koncertu, ki je bil pred dnevi v Brežicah, predstavili harmoniko kot instrument visokih tehničnih in izraznih možnosti. "To je bil uspešen poskus uveljavljanja harmonike kot instrumenta za klasično in ne le za ljudsko glasbo. Skladbe Bacha, Scarlatija, Derbenka, Iljanskega, Zolotarjeva in Bobiča so izzevale tako originalno, kot da sta tudi Bach in Scarlati skladala prav za ta instrument. Nastop mladih harmonikarjev je bil prepričljiv in je dajal občutek, da natančno vedo, kaj želijo," pravi ravnatelj brežiške Glasbene šole Dragutin Križanić, ki je prepričan, da talent, trdo delo in strokovnost rodijo sadove. Zasluge za uspešnost mladih glasbenikov pripadajo bivšemu (Darko Bogolin) in sedanjemu (prof. Slavko Magdić) mentorju. (Foto: B. D.-G.)

RAZPIS ZA 16. SREČANJE LITERATOV DRUGIH NARODOV

LJUBLJANA - Zveza kulturnih organizacij Slovenije razpisuje tokrat že 16. srečanje pesnikov in pisateljev drugih narodov in narodnosti, ki stalno ali začasno bivajo v Sloveniji. Sodelujejo lahko le avtorji, ki razen v samozaložbi še niso izdali knjige. Na srečanju lahko sodelujejo s proznimi ali dramskimi deli (do 10 strani) ter s pesmimi (do 10), dela pa morajo biti napisana s pisalnim strojem in poslana v treh izvodih ter podpisana oz. poslana pod šifro. Hkrati z literarnimi deli morajo avtorji poslati v posebni zaprti kuverti še svoje osebne podatke, vse to pa do 25. junija letos na naslov: Zveza kulturnih organizacij Slovenije, Ljubljana, Stefanova 5 (za 16. srečanje literatov drugih narodov).

NE ZAMUDITE REVILJE PESEM POSAVJA 94!

KOSTANJEVICA - Posavsko pevsko združenje Sevnica bo organiziralo v sodelovanju s tremi posavskimi Zvezami kulturnih organizacij letošnjo revijo najboljših pevskih zborov v regiji Pesem Posavja 94. Revija bo to soboto ob 19. uri v samostanski cerkvi v Kostanjevici, kjer bodo zapeli moški zbori iz Kapel, Cerkelj in Brestanice ter ženski pevski zbor KUD Brežice. Kot mešani pevski zbori se bodo predstavili zbori: Viktor Parma iz Krškega, KUD Brežice, KUD Oton Zupančič iz Artič, Viva iz Brežic, Lisca iz Sevnice, Jutranjka iz Sevnice in KD Primož Trubar iz Loke.

Osem let zvesti knjigi

12. topliški knjižni sejem - Literarni večer in podelitev nagrad - Izšlo literarno glasilo Utrinki osmošolcev

DOLENJSKE TOPLICE - V soboto so v prostorih restavracije Zdravilišča zaprli tradicionalni knjižni sejem, ki so ga letos že 12-ič pripravili Knjigarna Mladinska knjiga iz Novega mesta, Osnovna šola Dolenjske Toplice in Zdravilišče. Sejem je bil odprt od 24. do 28. maja, v teh dneh pa je bil na razstavnih policah na ogled bogat izbor knjig, ki so jih na slovenski knjižni trg poslale slovenske založbe v zadnjem letu dni. Prireditve so s pozornostjo sprejeli tako stalni zdraviliški gostje kot domačini, znanje za nakup knjig, ki so jih ob tej priložnosti prodajali po nekaj nižjih cenah, pa je tudi bilo, kar vse zagotavlja, da topliški knjižni sejem tudi prihodnje leto ne bo umanjkal, z nekaj vsebinskimi spremembami, o katerih razmišljajo organizatorji, pa bo morda še privlačnejši.

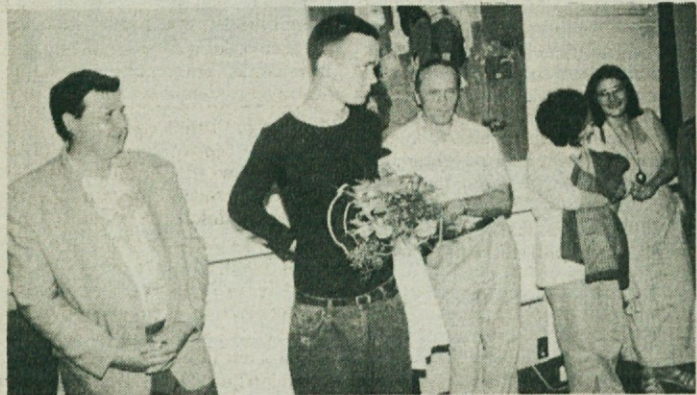
Za učence topliške osnovne šole je bil v času sejma gotovo najbolj zanimiv petek, 27. maja, ko so imeli na šoli kulturni dan, posvečen knjigi. Dopoldan jih je obiskala pisateljica Ela Peroci in se pogovarila z njimi, nato pa so 321 učencem

podelili Župančičevo bralno značko. Topliška šola se lahko pohvali z izjemno velikim številom učencev, ki se vključujejo v tekmovanja za bralne značke. Zvečer istega dne je bil v Viteški dvorani zdravilišča literarni večer, na katerem so se predstavili osmošolci topliške osnovne šole, ki so zakoračili na literarne stezice, ob njih pa še trije dolejnjski literati, ki imajo z literaturo že nekaj več izkušenj: Marjanca Kočevar, Miro Gutman in Milan Markelj. Pogovor in predstavitev je vodil Jani Kramar. Na koncu literarnega večera je vseh 33 osmošolcev prejelo knjižno nagrado za osemletno zvestobo lepi knjigi, ki so jo potrdili s sodelovanjem v tekmovalnih za Župančičevo bralno značko v vseh osmih letih osnovnega šolanja. Trajnejši spomin na njihove leposlovne začetke, s katerimi so se predstavili na literarnem večeru, pa je zabeležen v glasilu Utrinki osmošolcev, ki so ga ob tej priložnosti izdali na šoli pod mentorstvom Ljube Nose in Marije Andrejčič.

MiM



PESEM JE SONCE - V prostorih Miklove hiše je bila predstavitev knjige Pesem je sonce. Knjigo sta predstavila avtor Ivan Sivec in znani pevec Tone Kozlevčar, večletni član Slovenskega okteta in kasnejši ustanovitelj Ribniškega okteta. Kozlevčar je pred kratkim praznoval 80-letnico življenja, na odrih pa je nastopal več kot 60 let. Povedal je, da ga še posebej veseli ribniška pesem, z Ribničanom Urbanom pa se je srečal kot mladenič; kasneje ga je prepeval na vseh celinah v 35 državah. Tonetu gredo velike zasluge za ustanovitev pevskega tabora v Šentvidu in Šentjernej, za srečanja pevcev in godb. Je častni občan Ribnice in, kot je dejal, mu je to priznanje najbolj pri srcu. (Foto: M. Glavonjič)



EVFORIJA SODOBNE UMETNOSTI - V Galeriji na sevnškem gradu je sevnška ZKO v soboto zvečer odprla 1. samostojno razstavo domačina, absolventa Akademije za likovno umetnost v Ljubljani Vladimirja Lebna (na posnetku mladi umetnik s cvetjem). Razstava bo na ogled ob sredah, sobotah in nedeljah do 15. junija. "Najprej ugleda temne barvne lestvice in porazumeš humor v ozadju slikine vsebine. Dotakneš odpadne priročne podokvirje, papir, dezerinirana in nedezinerana platna temeljnikov... Začutiš kompaktno, svobodno, sodobno, vehementno iskanje osebnega (s)likovitega izraza, zelo širokega, odprtega modernega duha, ki žari mlado svetovljanstvo..." razmišlja o Lebnovih razstavljenih likovnih delih sevnški akademski slikar Alojz Konec. (Foto: P. Perc)

V gospodarski coni odprli galerijo Hamer

Za začetek razstava del treh znanih slikarjev

SLOVENSKA VAS - V soboto popoldne so v gospodarski coni pri Mokricah, ki se preoblikuje v poslovno in trgovsko cono, začeli z novo dejavnostjo. Podjetje Hamer Consulting je v Slovenski vasi odprlo bistro, galerijo in gostišče "Pri hlebcu". Kot je povedal Peter Špiler, direktor podjetja Hamer, ki je večinski lastnik Hamer Consultinga, so v obnovo poslovnih in gostinskih prostorov vložili pol milijona mark.

Podjetje se bo ukvarjalo z gostinsko, poslovno, galerijsko kulturno in turistično dejavnostjo. Nudili bodo tudi poslovno finančno svetovanje, opravljali menjalniške, zastavljališke in zavarovalniške posle (zavarovanje dragih umetnin), organizirali bodo kulturne prireditve, slikarske razstave in srečanja umetnikov ter tradicionalna praznovanja, pohode, piknike in še kaj. Z novo dejavnostjo bo zaposlitev dobilo 8 delavcev.

V galeriji Hamer so ob otvoritvi postavili razstavo treh slikarjev, ki izhajajo iz različnih generacij in imajo različne izkušnje, pa vendar z umetnostjo navdahnjeno oko lahko zapazi nekatere podobnosti. Trije akademski slikarji - Zvest Apollonio, Ismar Mujezinović in Klavdij Tutta - so za svoja dela prejeli številna domača in mednarodna priznanja.

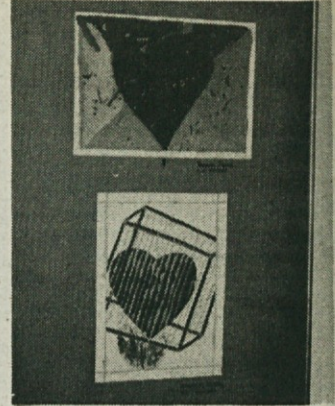
B. D.-G.



GALERIJA OB MEJI - Nove poslovne prostore je v prisotnosti gostov iz političnih, gospodarskih in umetniških krogov odprl brežiški župan Teodor Oršanić, glasbeno pa so dogodek obogatili Miha Kralj, Mirta Pleteršek in Bruno Baškovič. (Foto: B. D.-G.)

OKTET "JURIJ DALMATIN" IN SEVNICA NA TV SLOVENIJA

SEVNICA - V nedeljo, 5. junija, ob 10.45 bodo na 1. programu Televizije Slovenija predvajali 40-minutno oddajo o oktetu "Jurij Dalmatin" ter o kulturnozgodovinskih, turističnih zanimivostih sevnške občine. Posnel jo je režiser Vojko Boštjančič za umetniški program oz. redakcijo, ki jo vodi Jasna Novak. Oddaja je nastala ob 30-letnici okteta "Jurij Dalmatin", omogočili pa so jo sevnška občina, Gostinsko podjetje, Jutranjka, Kopitarna in Zveza kulturnih organizacij Sevnice.



OTROŠKA LIKOVNA GOVORICA: "Srce" (Petra Radišek) in "Srce v kletki" (Peter Zalokar)

Triptih miru

Z mednarodne osnovnošolske mirovne likovne razstave v avstrijskem Gradcu

V senci, ob boku večjih in že priznanih likovnih dogodkov v naši državi, je neopazno odzvenela osnovnošolska mednarodna mirovna prireditve z otvoritvijo likovne razstave v Gradcu (Avstrija). Tihot kot osamel žarek ob bleščeči sosesčini polarnega sija je zasvetil prvi od načrtovanih štirih kulturnih in likovnih dogodkov. Sodelujejo učenci in učitelji štirih osnovnih šol: Győr (H), Szentgotthárd (H), Graz (A) in Sevnica (SLO) na avstrijsko pobudo. Sedemnajstega maja so nas gostili v Grazu, novembra bomo gostitelji v Sevnici, drugo leto pa dvakrat na Madžarskem.

Naši učenci šestih razredov so slikali oblikovne simbole, sedmih razredov pa v barvni simboliki krilni oltar - triptih (oz. poliptih), vsi na temo "Vojna - upanje - razumevanje (toleranca) - mir". Na oltar meddržavnega prizadevanja smo postavili mir, prizadevanje zanj, ki ga vojna v neposredni bližini in nasploh in danes tako najeda in ogroža. Slikovni predstavniki svet otrok je sicer bogat in življenjsko močan. Likovno so zelo kvalitativno in suvereno podoživeli vrednote, ki osmislijo človeško življenje in ki naj bi vsi stremeli k njim. Znaki srca, srca - sidra - križa, srca v kletki, roke, hipijev, anarhije in golob so ikonografski stereotipi, množični ideogrami, ki že sami nosijo dovolj velik naboj izraza, primerni pa so tudi za likovno izpovedovanje, prireditev in opozorilo - poziv, ki designersko - estetsko prav prijetno izveni. Različna ljudstva in številne vere postavljajo na svoje obredne mize - oltarje različne vrednote - tokrat mir. Likovno obredje vzpostavlja simbole: črtno vojne, modrino upanja, rjavino razumevanja in zelenilo miru. V evropski tradiciji zlasti srednjega veka pogosto srečamo ravno krilni oltar s svojo zaprt delavniško stranjo (ko vsak dan divja apokaliptična krutost vojne) in odprto praznično stranjo (ko redkoma zažari mir s strpnostjo razumevanja in neizmernim upanjem pričakovanja).

Naši mladi ustvarjalci so zelo kreativno posegli po lepoti večglasnega skladja in suvereno razblinili mitologijo unisona in želeli bi, da to njihovo "petje" ne bi odjeknilo v brezslušnost in pozabo nevednosti, da mu s tem ne bi naredili krivic.

ALOJZ KONEC

● Svet brez ljubezni bi bil kakor zemlja brez sonca. V nekaj minutah bi vse zamrznilo. Na mnogih področjih je že nastopila ledena doba. Ali je tudi v tvojem okolju? (Leppich)



KAKO SO DELALI NEKOČ - Dolenjska banka Novo mesto je v soboto pripravila srečanje učiteljev in učencev, predstavnikov šolskih hranilnic in literarno-novinarskih krožkov iz večine dolejnjskih in belokranjskih šol. Gostitelj je bil tokrat Turistično društvo Sinji Vrh. Na poti so se gostje ustavili v Vinici, kjer so v spomin na Otona Župančiča pripravili kulturni program, banka pa je šolski hranilnici podarila računalnik. Sinjevrhovci pa so jim na svojevtrsten način predstavili tamkajšnje kraje. Gostje so si ogledali romarsko cerkev sv. Roka v Špeharjih in tamkajšnjo prepadno jamo, mlin in izvir potoka v Bregu ter podzemno jamo Kobilačo. Pokazali so jim tudi stara kmečka opravila, med drugim, kako iz konoplje nastaja predivo (na fotografiji). Okrog 60 literarnih prispevkov o družini, katerih avtorji so se udeležili srečanja, bo oktobra predstavljenih tudi na praznovanju 30-letnice Pionirske knjižnice v Novem mestu. Na Sinjem Vrhu so se spomnili tudi štirih šolskih hranilnic, ki so privarčevale skoraj polovico od osmih milijonov tolarjev, kolikor se jih je v letošnjem šolskem letu zbralo v teh hranilnicah. To so hranilnice na osnovnih šolah Metlika, Bršljin, Mokronog in Škocjan. (Foto: M.B.-J.)

Porušili naj bi 13 črnih gradenj

V novomeški občini je lani prijavilo črno gradnjo in vplačalo depozit 274 graditeljev in investitorjev - Po predlogu akta legalizacije nekatere čaka rušenje

NOVO MESTO - Še do nedavnega si marsikateri novograditelj, tako zasebni kot tudi družbeni, ni preveč belil glave, kje in kakšno stajbo bo postavil ter ali je to v skladu z urbanističnim urejanjem naselij ali ne. Časi so se spremenili in končno naj bi bilo tudi na tem področju več reda. Marca lani je bil namreč sprejet zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor, ki je bil pozneje dopoljen z namenom, da bi večletnemu neredu naredil konec. Vsi graditelji na črno postavljenih objektov so lahko nedovoljen poseg v prostor prijavili do 10. oktobra in vplačali depozit. V novomeški občini je na črno zgrajene objekte prijavilo 274 graditeljev in investitorjev. Od tega je v predlogu akta 13 objektov predlaganih za rušenje. Nič dobrega pa se ne piše tudi vsem tistim, ki v prej omenjenem roku gradnje na črno sploh niso prijavili.

Na sekretariatu za varstvo okolja in urejanje prostora so lani decembra izdelali spisek nedovoljenih posegov v prostor in sicer je takšne gradnje, ki jih je prijavilo 274 graditeljev ali investitorjev. V februarju je bil narejen osnutek akta legalizacije, marca pa je šel v javno obravnavo. V osnutku je bilo od 274 nedovoljenih posegov v prostor 22 predlaganih za odstranitev, za legalizacijo brez pogojev sanacije 46, 196 za legalizacijo ob upoštevanju pogojev sanacije ter 7 za legalizacijo na osnovi izdelave prostorskoizvedbenih načrtov, za 5 primerov pa je bilo lokacijsko dovoljenje že izdano, ker so bili objekti grajeni znotraj že sprejetih prostorskih aktov. Na podlagi zbranih pripomb je bil izdelan predlog akta legalizacije, ki ga je prejšnji teden obravnaval izvršni svet in ga predlagal skupščini za sprejem. V predlogu akta, ki se nekoliko razlikuje od osnutka, je za rušenje pred-

galizacijo na osnovi izdelave prostorskoizvedbenih načrtov, za 5 primerov pa je bilo lokacijsko dovoljenje že izdano, ker so bili objekti grajeni znotraj že sprejetih prostorskih aktov. Na podlagi zbranih pripomb je bil izdelan predlog akta legalizacije, ki ga je prejšnji teden obravnaval izvršni svet in ga predlagal skupščini za sprejem. V predlogu akta, ki se nekoliko razlikuje od osnutka, je za rušenje pred-

videnih 13 objektov, v 46 primerih je legalizacija dopustna brez sanacije, v 205 primerih bo potrebna sanacija, v 7 primerih pa legalizacija ne bo dopustna pred sprejemom prostorskega izvedbenega načrta, za 5 primerov pa je bilo lokacijsko dovoljenje že izdano.

Od pologa, ki so ga tovrstni graditelji porabili za plačilo gradbenega dovoljenja, na njihovo željo pa lahko

• V primerih, kjer črnograditelji niso plačali depozita, je minister za okolje in prostor izdal posebno navodila urbanističnim inšpektorjem in upravnim organom. Zakon predvideva za kršitelje v najboljšem primeru legalizacijo pod določenimi pogoji, sicer pa tudi zaplembo premoženja ali rušenje. "Prav gotovo vse črne gradnje niso prijavljene, res pa je, da se mnogi ne zavedajo, da jih lahko to pahne v kazenski postopek. Tudi odnos do okolja se pri ljudeh počasi spreminja," pravi sekretar za varstvo okolja in urejanje prostora pri novomeški občini, Jože Preskar.

dobijo denar tudi vrnjen. V primerih, kjer je predvidena rušitev, je vplačani denar namenjen za pokrivanje stroškov rušenja.

J. DORNIŽ

VOZIL TUDI ALKOHOL

KOČEVJE - Minuli petek in soboto so kočevski policisti izvajali na cestah poostren nadzor tako imenovanega "psihofizičnega stanja" voznikov motornih vozil. Sodniku za prekrške bodo predlagali 22 voznikov, ki so vozili pod vplivom alkohola in ki jim je radar nameril preveliko hitrost, na tretjem mestu prekrškov pa je bila vožnja neregistriranega vozila ali brez vozniškega dovoljenja. Seveda je bilo še več voznikov denarno kaznovanih kar na kraju pregleda, precej pa je bilo le ustno opomnjenih.

FRANCOZ IZGUBLJEN V PRAGOZDU

KOČEVJE - Francoski državljan, ki je s skupino rojakov na turističnem izletu na Kočevskem, se je izgubil v pragozdu na Rogu. Tako sporočilo je dobila kočevska policijska postaja 25. maja ob 19.30 od državnega lovca. Hitro je bila sprožena iskalska akcija. Skupina, ki je šla proti roški žagi, kjer so čakali preostali francoski izletniki, je že med potjo na lokalni cesti v gozdu pri Krenu naletela na 53-letnega izgubljenca in ga že po dveh urah vrnila rojakom, ki so se gotovo že bali, da se ne bo pripetilo celo najhujše, saj so v kočevskih gozdovih in pragozdovih medvedje, volkovi, risi in druge živali, ki so lahko nevarne ljudem, poleg tega pa je tu še veliko brezen in drugih nevarnih mest.

PO DOLENJSKI DEŽELI

• Vročina je pritisnila in z njo je prišla žejna, ki pa jo nepridprav, ni znal drugače ukrotiti, kot da je vplomil v tujo zidnico v Ždinji vasi. Ljubljancu A. H. je iz vinoteke ukradel 20 litrskih steklenic in iz sode iztočil okoli 20 litrov belega vina. S tem je lastnika oškodoval najmanj za 50 tisočakov.

• Sto ljudi - sto čudi, pravijo ljudje. In to prav gotovo drži, kajti sicer človek ne more razumeti, da lahko nekdo sredi dopoldneva pripelje na tuje dvorišče in pograbi mladega kozočka ter ga da v avto. Na srečo je lastnik D. N. iz Podgore to še pravi čas opazil in začel kričati, tako da je tat vrgel kozlička iz avtomobila.

• Blizajoči se konec šolskega leta je za mnoge učence in dijakove zelo napet in vroč. V ponedeljek in torek pa je bilo vroče tudi za učitelje in profesorje bršljske osnovne šole in srednje šole tehniške in zdravstvene usmeritve iz Novega mesta, ko so v jutranjih urah po telefonu dobili sporočilo, da je v šolah podtaknjena bomba. Ker se v takšnih primerih vedno ravna zelo zares, so v obeh šolah izpraznili učilnice in učence poslali domov. Policisti pa so se lotili iskanja bombe. Na koncu so v obeh primerih ugotovili, da sta bili sporočili lažni. Seveda bodo sedaj poskušali odkriti, kdo si je privoščil tako neslano šalo. Je šolsko preverjanje znanja res tako grozljivo, da je zato potrebno "podstaviti bombo"?

AVTOMOBILISTI POZOR!

Pred leti so slovenske zavarovalnice ob sklenitvi zavarovanja podarjale voznikom male priložne vozilne aparate, ki jih mnogi še zdaj vozijo s seboj v avtu. Zavarovalnice opozarjajo, da je aparat potekel rok uporabnosti in jih morajo vozniki odstraniti iz vozila, saj lahko pride do neprijetnosti. Nekaj primerov je že bilo, da je dotrajanim gasilnim aparatom odtrgalo dno, pri čemer je bil delno poškodovan predal vozila. Voznika s slabšimi živci pa pok lahko tudi tako zmede, da izgubi nadzor nad vozilom in nesreča je tu.

KJE SO VIZE ZA BOSANCE?

OSILNICA - Vodnogospodarsko podjetje Hidrotehnik iz Ljubljane opravlja dela na vzdrževanju brežin in popravilu posledic plazov na Kolpi, Čabranki in Belici. Delo so že opravili na slovenskem bregu Čabranke nasproti Čabra. Zataknilo pa se je pri sanaciji plazov pri Belici. Če pred dobrim mesecem so sem napeljali material, potreben za sanacijo. Problemov ni bilo, ker so ga vozili soferji Slovenci. Zataknilo pa se je, ko bi morali priti sem delavci Bosanci. Dostop je namreč možen le prek Hrvaške in hrvaški omejni organi delavcev Bosancev niso pustili sem, ker niso imeli viz. Podjetje je za vize zaprosilo, a čaka nanje že dober mesec dni. Medtem pa se lahko zgodi, da bodo vode narasle in odnesle napeljani material.

P-c

TIHOTAPIL NAPRAVE ZA OMAMLJANJE

OBREŽJE - 28-letni Krešimir K. iz Zagreba, ki se je 28. maja ob 14.30 pripeljal na mednarodni mejni prehod Obrežje, je v audiju iz Nemčije peljal 45 naprav, ki ob dotiku pri človeku povzročijo šok in ga s tem omamijo. Tovrstno blago je Krešimir kupil za nadaljnjo prodajo na Hrvaškem. Naprave so mu policisti zasegli, poravnati pa bo moral tudi račun pri sodniku za prekrške. Krešimir je potovanje nadaljeval peš, saj so policisti pri kontroli vozila ugotovili, da je številka na karoseriji ponarejena. Vozilo so zasegli in ga predali kriminalistom.

VODSTVO RDEČEGA KRIŽA SLOVENIJE V NOVO MESTU

NOVO MESTO - V ponedeljek, 30. maja, so bili na delovnem obisku v Novem mestu člani izvršnega odbora in strokovni sodelavci Rdečega križa Slovenije. Na skupnem sestanku s predsedniki in sekretarji območnih organizacij Rdečega križa Slovenije iz dolenskih in belokranjskih občin so ocenili dejavnost RKS na področju krvodajalstva, socialne dejavnosti, usposabljanja ekip in pripravljenosti RK za delovanje ob elementarnih nesrečah. Beseda je tekla še o težavah pri uresničevanju programa pomoči beguncem in pripravah na njihovo vrnitev ter o drugih aktualnih nalogah. Predstavnice Rdečega križa je sprejel tudi predsednik novomeškega izvršnega sveta Boštjan Kovačič, ki je pohvalil dobro delo RK v Novem mestu in zagotovil še nadaljnjo vsestransko podporo tej humanitarni dejavnosti.

Kočevska stranpota

KRADEL ZLATNINO - M. M. iz Strug je 26. maja ob 19. uri obvestil policijo, da je neznanec dopoldne, ko so bili na delu, vplomil v hišo in odnesel tri otroške zlate verižice, dva prstana in zapesnitko ter še tri ročne ure, vse skupaj vredno okoli 80.000 tolarjev. Ni pa se dotaknil raznih vrednih aparatov (radio, stereo itd.), ker se mu očitno ni dalo prenašati težjih predmetov.

PEŠEC HUDO POŠKODOVAN - Na Grajski poti v Kočevju se je zgodila 28. maja okoli 10.20 huda nesreča, v kateri sta bila udeležena voznik osebnega avta P. D. in pešec F. D., oba iz Kočevja. Hudo poškodovanega pešca so odpeljali na UKC v Ljubljano. Na avtu je razbito vetrobransko steklo itd. Zadevo bo obravnavalo tožilstvo.

KRŠIL NEDOTALJIVOST STANOVANJA - M. M. iz Kočevja je 23. maja dopoldne obvestil kočevske policiste, da je v sobi na Trgu zbora odpoljsancev, ki jo ima v najemu, neznanec, ki je očitno v sobi tudi prespal. Policisti so ugotovili, da je neznanec G. T. iz Ljubljane, in so ga nato ovadili zaradi kršitve nedotaljivosti stanovanja.

VZETO IN NAJDENO - 29. maja ob 9. uri je P. Z. prijavila policistom, da ji je izginjlo kolo, ki ga je pustila nezaklenjenega pred stanovanjskim blokom. Že ob 13.30 je bilo kolo najdeno in vrnjeno lastnici.

DOMA RAZGRAJAL - 29. maja ob 20.15 so kočevski policisti posredovali v zasebnem stanovanju v Željnah, kjer se je A. L. prepiral s starši in sestro. Pomirila ga je šele pogled na policiste.

TRČENJE V LIVOLDU - V. R., ki začasno stanuje v Kočevju, je 29. maja ob 20.10 peljal z avtom proti Livoldu. Nasproti mu je pripeljal kar po svoji levi M. Z., ki je - kot so ugotovili policisti - pod vplivom alkohola zgrešil svoj voznik pas in trčil v avto V. R., kar ga bo pripeljalo k sodniku za prekrške.

UDARIL MATER IN GROZIL SESTRIM

GMAJNA - 35-letni Marjan V. z Gmajne v krški občini je 27. maja prišel domov nekaj pred polnočjo zvečer. Med njim in sestro je prišlo do prepira. V prepiru je Marjan V. udaril mater in se nato spril še nad sestro, ki je zaradi tega poklicala policiste. Ob prihodu policistov je Marjan sestri še vedno grozil, zato so ga odpeljali s sabo do iztreznitve.

JAVNA TRIBUNA O NOVOMEŠKEM PROMETU

NOVO MESTO - Društvo Novo mesto priredi danes, 2. junija, ob 20. uri v prostorih Krkinega izobraževalnega centra v hotelu Metropol javno tribuno o sedanjem stanju in bodoči ureditvi novomeškega prometa s posebnim poudarkom na prometu v starem mestnem jedru. Na tribuni bo sodeloval prof. Vladimir Braco Mušič, načrtovalec novomeškega prostorskega razvoja, ta tribuna pa naj bi bila tudi priložnost za koristne predloge o trenutni in dolgoročni prometni ureditvi v našem mestu. Zato prireditelji vabijo k sodelovanju meščane in druge, ki jih ta stvar zanima, še posebej pa pristojne občinske službe, policijo, inšpekcijske službe, sodnika za prekrške, vodstva krajevnih skupnosti in mestnih šol, Komunalo in Cestno podjetje.

IZ ODKLENJENEGA AVTOMOBILA IZGINILA TORBICA - 24. maja je neznan storilec iz odklenjenega osebnega avtomobila, ki ga je imela A. M. z Griča parkirane pred črnomajskim zdravstvenim domom, ukradel žensko torbico, v kateri je imela denarnico z denarjem in dokumenti. Policisti storila še iščejo.

VLOMIL V STOENKO - V noči na 24. maja je neznanec v skupnih garažah v Seidlovi ulici v Novem mestu vplomil v stoenko in iz nje odnesel razna oblačila. Lastnika V. K. je oškodoval za okrog 35 tisočakov.

ZASEGLI BAJONET Z NABOJEM - 27. maja popoldan so mejni policisti na Obrežju kontrolirali hrvaškega voznika mercedesa, 42-letnega Slavka D. s Paga. Pri pregledu so mu zasegli bajonet in naboj.

GOLF IN ŠTEVILKE KAROSERIJE - 27. maja zvečer se je na Obrežju z golfom pripeljal hrvaški državljan, 20-letni Dražen M. iz Keleminovca. Pri pregledu vozila so policisti ugotovili, da so številke karoserije ponarejene, zato so mu vozilo zasegli.

SUMLJIVI GOLFI

OBREŽJE - 25. maja ob 15.20 je na vstop v Slovenijo na Obrežje pripeljal z golfom hrvaški državljan Stjepan N. Pri kontroli so policisti ugotovili, da so številke šasije pretolčene. Policisti so mu vozilo zasegli. Tudi Marjan K., prav tako hrvaški državljan, ki se je 26. maja pripeljal na mejni prehod Dobova, je začasno ostal brez vozila, saj so policisti ugotovili, da so številke karoserije na njegovem golfu pretolčene. - Jurica Č., Babiša I. in Ilija V. so pred petimi leti ponudili v prodajo našemu državljanu Vladu V. golfa. Vlado je vozilo kupil, ga registriral in se z njim vozil vse do pred kratkim, ko so avtomobil prekontrolirali policisti. Ugotovili so, da so številke šasije pred drugačne, ponarejena pa je tudi ostala dokumentacija za vozilo. Hrvaški državljanji se bodo morali zglašiti pri sodniku za prekrške.



DA BO RAVEN MOST - V torek in sredo je bil novomeški kandijski most zaprt. Delavci Cestnega podjetja so po naročilu novomeške občine "ravnali" že hudo vegasto in izdelano asfaltno prevleko na tem mostu, ki se ob vsakem dežju spreminja v pravzaprav popeče. (Foto: J. D.)

KRONIKA NESREČ

PREHITRA VOŽNJA - 28. maja ponoči okrog 1.30 se je 19-letni Izток Š. iz Novega mesta peljal z osebnim avtomobilom po magistralni cesti iz smeri Gmajne proti Drnovemu. Pri Zalokah je zaradi neprilagojene hitrosti in alkohola izgubil obklat nad vozilom in z neurtneje travnate bankine zletel čez suho korito hudourniškega potoka za odvodnjavanje vode s ceste ter oplazil drevo, zaradi česar se je vozilo obrnilo in udarilo v nabrežino korita. Sopotnik, 18-letni Marko P., prav tako iz Novega mesta, se je lažje poškodoval, voznik Izток pa je dobil hujše poškodbe. Na avtomobilu je nastalo za okrog 400.000 tolarjev škode.

ŠENA PREHITRA VOŽNJA - 28. maja ob 12.45 se je 26-letni Boštjan B. iz Močilnega v laški občini peljal z

osebnim avtomobilom iz smeri Sevnice proti Radečam. Pri vožnji je na ravnem delu dohitel juga, ki ga je vozil 28-letni Vinko C. iz Loga v sevniški občini. Vinko je moral zaradi nasproti vozečega osebnega avtomobila, ki ga je vozil 36-letni Anton R. iz Sevnice, ki je prehitel tovornjak, rahlo zavirati. Boštjan, ki je vozil za Vinkom, je zaradi hitre vožnje zaviral in pri tem trčil v tovornjak 27-letnega Slavka S. iz Kanižarice. Zaradi trčenja je tovornjak odbilo v desno, kjer se je prevrnil na desni bok. Na osebnem avtomobilu, ki ga je vozil Boštjan B., je za okrog 600.000 tolarjev škode, na tovornjaku pa za okrog 400.000. Boštjan se je v nezgodi tudi huje poškodoval, njegov sopotnik, 24-letni Aleš B., pa je dobil le udarec v kolk.

Na sodišču priznal le en vlom

3. in 4. aprila je bilo vplomljeno v Medvedovo hišo na Krki in v diskont na Grabnu, izgubil je tudi senzor z Božičeve zidnice - Dejanja naj bi storil Franc Goršin

NOVO MESTO - Pred kratkim je bila na novomeškem temeljnem sodišču obravnava zoper še ne 26-letnega Franca Goršina iz Smolenje vasi pri Novem mestu zaradi vploma v diskont na Grabnu, potem v Medvedovo hišo v naselju Krka ter zaradi kraje Božičevega senzorja, ki so ga kasneje policisti našli pri Goršinu v kleti. Sicer pa je fant sodišču že znan od leta 1985, ko je prvič stopil na kriva pota. Tudi pred dobrim mesecem, ko so ga pogojno izpustili iz zapora, si je takoj privoščil prej omenjeni "podvig", kljub temu da ga je že čez nekaj dni čakalo novo prestajanje kazni. Sodišče ga je spoznalo za krivega in mu prisodilo 2 leti in 4 mesece enotne kazni ter podaljšalo pripor.

Obtoženi Franc Goršin je v zagovoru pred senatom priznal le vlom v diskont, medtem ko je v vlom v Medvedovo hišo in kraj Božičevega senzorja vseskozi zanikal. Povedal je, da je prišel v diskont na Grabnu tako, da je preplezal žičnato ograjo, nato našel na zloženem gradbenem materialu kladivo in izvijač, razbil šipo na vratih in stopil v trgovino. S sabo je odnesel 11 zavitkov cigarete, ki pa so mu jih še istega dne zasegli. Dejal je, da še danes ne ve, zakaj se je odločil za vlom.

Dan pred vplomom v diskont, v nedeljo, 3. aprila, pa je bilo vplomljeno v hišo Ivana Medveda na Krki. Medvedovih v nedeljo med 11.30 in 13.30 ni bilo doma in v tem času je v vplomu najprej poskušal priti v hiško skozi garažo, ker mu tam ni uspelo, je razbil šipo na kuhinjskem oknu. Ivan Medved pravi, da je iz njegove

sobe izginjla verižica od ure in zlat prstan, iz mamine sobe pa fotoaparati in zlata verižica. Naslednji dan je šel Medved k sosedu in opazil ob robu gozda Goršina. Kasneje je šel na mesto, kjer je prejel stalo Goršin, in pogledal stopinje, ki so spominjale na stopinje, ki so jih policisti odkrili pri njem, ko so raziskovali vlom. To je povedal policistom, ki so kasneje ugotovili istovetnost stopinj. Ivan Medved je na sodišču zahteval, da se mu povrne 80.000 tolarjev za povzročeno škodo in ukradene stvari.

V nedeljo ali od nedelje na ponedeljek je izgubil tudi senzor na zidnici Iva Božiča iz Smolenje vasi. Nekdo ga je odtrgal s trama, kamor je bil pričvrščen, in s tem povzročil kratek stik. Takšen senzor, brez nosilca, so kasneje policisti našli pri Goršinu v kleti. Goršin je zanikal, da bi senzor ukradel in trdil, da ga je

• Senat je Franca Goršina spoznal za krivega, čeprav je zanikal, da bil v Medvedovi hiši in da bi ukradel Božičev senzor, ker so to potrjevali materialni dokazi, in mu za očitana kazniva dejanja izrekel 1 leto zaporne kazni, ker pa bi moral Goršin že sredi aprila na prestajanje 1 leto in 6 mesecev dolge zaporne kazni, je nato senat izrekel enotno zaporno kazen 2 leti in 4 mesece ter mu podaljšal pripor. Oprostil ga je plačila sodnih stroškov, Ivana Medveda pa napotil na civilno pravdo za uveljavitev odškodninskega zahtevka. V zaporno kazen se bo Goršinu štel pripor. Sodba še ni pravnomočna.

je odvrnil fotoaparati, pil šampanjec in odvrnil verižico. Na sodišču je to kljub policijskemu zapisniku, ki ga je takrat podpisal, zanikal.

J. DORNIŽ

V Bršljinu jim je spodletelo

Mladim kolesarjem Krke doma ni uspelo

NOVO MESTO - Na osmi dirki mladih kolesarjev za pokal Frutabla, ki je bila ob koncu prejšnjega tedna v Bršljinu, nadobudnim kolesarjem Krke ni šlo vse po načrtih. Obetavni Jure Zrimšek je zaradi padca ostal brez boljše uvrstitve, ravno tako ni "blestel" Matevž Šušteršič, ki je pri starejših dečkih osvojil samo sedmo mesto. Kljub vsemu sta mlada novomeška kolesarja še vedno med vodilnimi. Kar ni uspelo Novomeščanom, pa je popravil njihov konkurent z druge strani Gorjancev, Črnomalčan Bor Vrščaj, ki je pri starejših dečkih osvojil odlično drugo mesto, seveda pa ne gre pozabiti na tudi odlično uvrstitve drugih dveh najmlajših novomeških mušketirjev, Uroša Veneta in Tomaža Noseta, ki sta pri mlajših dečkih osvojila drugo in tretje mesto.

Rezultati 8. dirke - dečki B: 1. Strgar (Astra), 2. Vene, 3. Nose (oba Krka), 5. A. Prevešek (Savaprojekt), 6. Kastelic (Krka), 9. Divjak-Zalokar (Master team Krško), 10. Grdešič (Črnomelj), 11. T. Prevešek (Savaprojekt), 13. Žlak (Črnomelj), 15. Dular, 16. Senica (oba Master team), 17. Zrimšek (Krka), 20. Sotošek (Master team) itd. Dečki A: 1. Bajda (Rog), 2. Vrščaj (Črnomelj), 3. Zagorec (Savaprojekt), 7. Šušteršič (Krka), 8. Čepon, 11. Četrnič, 13. Gabrič, 15. Vižintin, 17. Znidaršič (vsi Savaprojekt) itd. V obeh konkurencah je nastopilo več kot sto mladih kolesarjev, organizacija tekme, ki je bila v rokah kolesarskih delavcev Krke, je bila odlična.

S. DOKL

MOŽE IN POPOVIČ

SLOVENSKE KONJICE - Na 3. dirki za motokros prvenstvo Slovenije, ki je bila minul vikend v Slovenskih Konjicah, je največji uspeh dosegel mladi Jaka Može, ki je bil prvi v kategoriji motorjev do 80 cm, Aleksej Popovič pa je bil tretji. V malce nižji kategoriji motorjev (do 60 cm) pa je bil Andrej Hvastja drugi. Med člani v kategoriji 125 cm je Ludvik Mežnar osvojil dobro 6. mesto in je v skupni uvrstitvi med petimi najboljšimi motokrosisti te kategorije. Pred tednom je bila super motokros dirka v Velenju, kjer sta se izredno odrezala Andrej Hvastja in Aleksej Popovič ter zmagala, njihovih starejših klubski tovariši Ludvik Mežnar pa je zasedel sedmo mesto.

L. M.

Vrhunski šport iz province

Manjši kraji živijo za en šport

Pravilo, da se najboljši športniki zbirajo v največjih mestih oziroma republiških središčih, ki je veljalo nekaj, se je v letih po osamosvojitvi Slovenije postavilo na glavo. Vse več je klubov iz manjših mest in celo s podeželja, ki imajo v svoji športni panogi glavno besedo. Medtem ko so tribune športnih stadionov v Ljubljani skoraj prazne, se ob igriščih v manjših krajih zbere tudi več tisoč gledalcev. Zanimiv pojav lahko opazujemo predvsem v nogometu, košarki in rokometu, pa tudi druge.

Če v večjih mestnih središčih deluje na stotine klubov, ki med sabo bijejo neizprosno boj za pokrovitelje, v manjših krajih dajejo prednost enemu ali dvema športoma, ki lažje dobijo podporo lokalne politike in podjetništva, cel kraj živi za izbrani šport, tako da tudi gledalcev ne more manjkati. Ker so med glavnimi organizatorji običajno tudi osnovnošolski učitelji športne vzgoje, ima izbrani šport prednost tudi pri pouku, tako da večina otrok dovolj zgodaj osvoji tehniko športne discipline, kar omogoča zgoden izbor najbolj nadarjenih, ki med vrstniki predstavljajo majhne idole. Takih primerov je tudi na Dolenjskem dovolj: šahisti iz Starega trga ob Kolpi, brežiški, šentjernejski in dolenjskotelopiški atleti, badmintonisti z Mirne, rokometarji iz Dobove, Krškega ter Sev-

nice, rokometarji iz Kočevja in še bi lahko naštevali.

Žal povsod ni tako. Kljub temu da je na primer metliško gospodarstvo sorazmerno uspešno, v tej belokranjski občini šport ne more in ne more zaživeti, saj ne najde podpore v lokalni politiki pa tudi gospodarstvo ne kaže posebnega zanimanja za športnike. V Novem mestu, ki kot regionalno središče ne premore niti 25 tisoč prebivalcev, politika in gospodarstvo šport sicer izdatno podpirata, a denarja za preštevane klube in društva kljub temu ne more biti dovolj, zato se večina športnikov izgublja v sivem povprečju, svetla izjema so le kolesarji in posamezni atleti ter redki klubi v kolektivnih športih.

Z uvedbo lokalne samouprave bodo pogoji za razvoj športa v nekaterih novonastalih občinah še težje, vendar ne kaže obupati. Mnogi športni zanesenjaki so že ničkolikokrat dokazali, da je možno tudi s skromnimi sredstvi in v nemogočih razmerah narediti veliko. Ko pridejo uspehi, se lažje najde tudi denar. Večina dela bo še vedno padla na pleča amaterskih organizatorjev in trenerjev. Med njimi bo moralo svoje mesto najti tudi več športnih pedagogov in nekdanjih uspešnih športnikov, saj brez stroke v sodobnem športu ne gre.

I. VIDMAR.

Zmage in rekordi na pokalu Savaria

Pet zlatih medalj mladih atletov Tilie v Hartbergu - Kljub dežju je Tomaž Božič postavil dolenjski rekord v teku na 100 m - Dvojna zmagata Brežičanke Vladke Lopatič

HARTBERG - Atleti novomeške Tilie in brežiškega Fita vedno znova dokazujejo, da so se za letošnjo sezono zelo dobro pripravili. Minulo nedeljo so nastopili na tradicionalnem tekmovalnem mladinskih reprezentanc Hrvaške, Avstrije, Madžarske in Slovenije za pokal Savaria v avstrijskem Hartbergu, kjer so vzporedno z mladinskim tekmovaljem pripravili še mednarodni članski miting.

Dež in hladno vreme dolenjskim atletom nista preprečila dobrih rezultatov, najodmevnejši med njimi pa je bil dolenjski članski rekord in zmagata novomeškega sprinterja Tomaža Božiča v teku na 100 m (10,86). Brežiška mnogobojka Vladka Lopatič se je tokrat preizkusila v teku na 100 in 400 m, obakrat zmagala in dosegla zelo dobra izida (na 100 m 12,07 s in na 400 m 57,54 s). Njen uspeh je v teku na 100 m z drugim mestom dopolnila klubska kolegica Katja Tomažin. Tudi novomeška skakalka v daljnjo Nataša Podkrižnik je z novim skokom preko 6 m (607 cm) znova dokazala, da je letos dobro trenirala. V skoku v višino je na med-

narodnem mitingu med članicami s 158 cm zmagala šentjernejska pionirka Maja Vinder, novomeška mlajša mladinka Katja Zupan pa je v metu kopja s 37,68 m dolгим metom le za dober meter zaostala za dolenjskim članskim rekordom Saše Derganc. Matjaž Ravbar je bil v teku na 1.500 m drugi s časom 4:13,07.

Na tekmovalju za pokal Savaria naj bi v dresu s slovenskim grbom nastopilo 6 novomeških mladincev, vendar so organizatorji zaradi dežja in spozkega metalskega kroga odpovedali tekmovalje v metu kladiva, tako da si je Gregor Rus prireditev moral ogledati s tribune, medtem ko si je ostalih pet novo-

meških reprezentantov okoli vratu obesilo zlate medalje. Katka Jankovič je zmagala v teku na 100 m z ovirami (15,26 s), Aleš Tomič v teku na 1.500 m

• VRHUNSKA ATLETIKA POD PORTOVALOM - V petek in soboto bo na stadionu pod Portovalom letošnje najpomembnejše atletsko tekmovalje v naši državi, finale atletskega pokala Slovenije. Nastopili bodo vsi najboljši slovenski atleti z Brigito Bukovec na čelu. Dolenjci lahko največ pričakujemo od Igorja Primca, Vladimirja Keva, Vladke Lopatič, Jureta Rovana, Tomaža Božiča, Nataše Podkrižnik in Mateje Udovč, v boj za zlato pa bi se lahko spustili še nekateri. Nosilce bronaste medalje v skoku v daljnjo s splitskega evropskega prvenstva Borut Bilac je bombastično napovedal, da bo v finalu teka na 100 m premagal zadnje čase najboljšega slovenskega sprinterja Tomaža Božiča, ki je trenutno v izvrstni formi, tako da sloviti Postojčanec ne bo imel lahkega dela. Začetek tekmovalj bo v petek in v soboto ob 16. uri.

(4 minute in 9 sekund), Tanja Klemenčič, Maša Fink in Miha Durič pa so tekle v zmagovalnih štafetah Slovenije. I. V.

GIMPEX ČETRTO NA BOHINJKI

BOHINJSKA BELA - Na 3. tekmi za državno prvenstvo v raftingu na Savi Bohinjki je tekmovalo 16 ekip. Močne padavine so botrovale izredno težki prog. Zmagala je ekipa Bobra, straška posadka Gimpexa pa je v težkih tekmovalnih pogojih osvojila četrto mesto in je zdaj tretja v skupni razvrstitvi. Straška tekmovalca raftinga čaka v kratkem še več preizkušenj: tekmovali bodo v evropski ligi v Nemčiji in na Češkem oziroma na državnem prvenstvu na Savi v Tacnu.

"POKAZALI ZOBE"

NOVO MESTO - V derbiju tretje republiške teniške lige so se na igriščih v Portovaldu pomerili tenisači Novega mesta in Krškega. Šlo je za prvo mesto, ki vodi v bolj elitno drugo ligo. Gostje so bili uspešnejši in so domače tenisače presenetljivo lahko premagali z rezultatom 5:0.

Športniki želijo športno dvorano

Tako so na nedavni skupščini poudarili člani črnomaljske športne zveze - Najprej preoblikovanje zveze - Darja Kapš in Milan Fabjan športnica in športnik leta

ČRNOMELJ - Pretekli teden je črnomaljska športna zveza sklicala prvo skupščino, potem ko so jo ustanovili sredi lanskega januarja. Kot rdeča nit nekajurne razprave se je vlekla ugotovitev, da v športu ne gre vse tako, kot bi želeli športniki. Primanjkujeta denarja, zato je letela kritika na izvršni svet, ki jim ne nakazuje redno iz proračuna sredstev, čeprav predstavljajo le tretjino tistega, kar potrebujejo.

Zato nekatere od 22 članic športne zveze ne morejo redno plačevati najemnine za športno dvorano. Tako je vsem dolžnikom srednja šola kot upravljalka dvorane odpovedala gostoljubje. Zategadelj sta mladinska in pionirska ekipa košarkarjev skoraj ves maj igrali ligaške tekme v metliški športni dvorani. Kljub temu da je po mnenju športne zveze problem pereč, jim ni uspelo sklicati sestanka z občinsko vlado in srednjo šolo. Precej časa se je razprava vrtele prav okoli črnomaljske športne dvorane, za katero je najemnina po mnenju nekaterih previsoka, medtem ko so drugi dokazovali, da je med nižjimi v Sloveniji, kar po njihovem ne čudi, saj skoraj ničesar ne nudi. Zato so bili športniki edini, da tako z dvorano kot ostalimi športnimi objekti v Črnomlju upravlja športna zveza, seveda pa se mora prej preoblikovati v agencijo. Ob tem je nekdo spomnil, da bodo morali objekte tudi vzdrževati, kar gotovo ne bo majhno breme, saj je dvojje črnomaljskih igrišč danes v katastrofalnem stanju in prava sramota za mesto.

Kot že rečeno, se je razprava sukala predvsem okrog denarja. Kljub številnim kritikam na račun občinske vlade so jo tudi pohvalili, da je upoštevala

TOM je pobral vse zlato

Badmintonisti mirenskega Toma najuspešnejša ekipa na državnem prvenstvu za igralce do 14. leta



Uroš Kim

MIRNA - Ko so na Mirni pred dvema letoma ustanovili prvi badmintonski klub na Dolenjskem, si ni nihče mislil, da bodo Mirenčani v tako kratkem času prodrli v sam slovenski vrh tega športa. Visokostrokovno in zagnano delo Saše Zrnca je hitro obrodilo bogate sadove, vrhuncem letošnje sezone pa je bil popoln uspeh mladih mirenskih badmintonistov na državnem prvenstvu za igralce do 14. leta, ki so ga minulo soboto pripravili na igriščih ljubljanske dvorane Bit. Osvojili so namreč kar štiri od petih zlatih medalj. Uroš Kim je bil prvi med dečki, Nina Šumi pa je zmagala med deklicami ter v dekliškem paru skupaj z Alenko Zakrajšek in v mešanemu paru skupaj z Urošom Kirmom. Le med

deškimi dvojicami sta se Mirenčana U. Kirm in Dušan Škerbič morala zadovoljiti z drugim mestom. Njihov uspeh sta dopolnila Aleš Murn in Alenka Zakrajšek s tretjim mestom med posamezniki.

Izjemno kakovost je mlada Tomova ekipa letos potrdila že na mnogih domačih in mednarodnih tekmovalnih, na katerih so se mirenski igralci enakovredno borili celo z vrstniki iz držav, ki sodijo v sam evropski in svetovni vrh. Mirenčani so zanesljivo osvojili prvo mesto na osnovnošolskem državnem prvenstvu, izjemne uspehe pa dosegata tudi člansko moštvo, ki se je uvrstilo v elitno državno ligo, kjer nastopa šest najboljših slovenskih klubov, cilj Mirenčanov pa je 3. mesto. Trener in najboljši mirenski badmintonist Sašo Zrnec je državni prvak, prvi na slovenski jakostni lestvici in kandidat za olimpijske igre v Atlantu.

Tom je tako prvi slovenski klub, ki mu je poleg Lendave po kakovosti igralcev uspelo vriniti se med ljubljanske klube, ki so bili razred zase že v bivši Jugoslaviji in kasneje v samostojni slovenski državi. Trebanjska občina se žal ne more ponašati z množičnostjo med vrhunskimi športniki, zato je badminton hitro dobil domovinsko pravico, zanimanje mladih za ta izredno dinamični in atraktivni šport pa je zelo veliko.

I. V.

Šport iz Kočevja in Ribnice

137 KEGLJAČEV ZA DŠI - Na kegljaškem tekmovalju v okviru delavskih športnih iger je nastopilo 137 kegljačev. Med moškimi je zmagala ekipa Upokojencev nad Zavodom Škorec in ekipo GG-ja, pri ženskah pa upokojenke nad Ljubljansko banko. (M.G.)

ODPRTO PRVENSTVO KOČEVJA - Na odprtem prvenstvu Kočevja v kegljanju je pri moških zmagal Marinek nad Mlakarjem in Krzetom, pri ženskah pa Čubriločičeva nad Stevančičevo in Jeralovo. Nastopilo je 108 kegljačev.

SREČANJE SODNIKOV - Ribniški zbor rokometnih sodnikov je bil gostitelj 10. zbora sodniških zborov Slove-

nije. Sodniki so se med sabo pomerili na rokometnem turnirju, kjer so prvo mesto osvojili domačini, vsi nekdanji rokometarji, drugi so bili Celjani in tretji Novomeščani. V vlečenju vrvi je v finalu Celje premagalo Ribnico.

ZMAGA BALINARJEV - Na tekmi šestega kroga ljubljanske medobčinske balinarske lige je Sodražica v gosteh premagala Krasje z izidom 13:2. Za Sodražico so nastopili J. in T. Vesel, B. in M. Matelič, J. in T. Košmrlj, Petrič in Rus. V petek se bodo doma pomerili z Mostami.

MALI NOGOMET - Izidi 8. kroga ribniške občinske lige v malem nogometu: Trg V. Vlahoviča - Velike Lašče 4:4, Agaton - Bistru u redu 2:1, Gostišče Kaprol - Biba T. Market 3:4, AC Prestige - TP Jurjevica 6:1. Vodilna ekipa AC Prestige s 15 točkami.

Združitev nogometarjev

Ustanovili so medobčinsko nogometno zvezo Novo mesto

NOVO MESTO - Nogometni klubi Dolenjske, Posavja in Bele krajine so po dolgih letih spet doбили svojo medobčinsko nogometno zvezo. Tako so se namreč dogovorili predstavniki osmih nogometnih klubov na skupnem sestanku 19. maja. Od nogometne zveze Slovenije pričakujejo, da jih bo v kratkem tudi formalno priznala ter da bodo začeli z delom najkasneje 20. junija, ki je prvi dan prestopnega roka.

Sedež medobčinske nogometne zveze bo v Novem mestu. S tem so zapolnili organizacijsko praznino, ki je po razpadu dolenjske nogometne zveze vladala na jugovzhodu Slovenije. Organizirali bodo tekmovalja v vseh kategorijah, od pionirjev do članov. Kot enega poglobitvenih ciljev medobčinske nogometne zveze Novo mesto so si njeni člani zastavili ponovno oživitve nekaterih klubov, katerih dejavnost je v zadnjih letih povsem zamrla, in ustanovitev novih klubov. Predsednik zveze je Ivan Kapušin, sekretar Igor Bučar, predsednik sodniške organizacije pa Boško Vujasin. I. K.

ŠOLA IN TEKMOVANJE

MALI SLATNIK - Člani športnega društva Križe že nekaj let zapored pripravljajo šahovsko šolo za mlade, ki ji sledi tekmovalje, na katerem je letos nastopilo 23 dečkov in deklic. Med deklicami je zmagala Jasmina Bajc nad Sonjo Zagoranski in Eleno Šporar (vse Mali Slatnik), med dečki pa Marko Goršin (Mali Slatnik) nad Engelbertom Brkičem (Veliki Slatnik) in Matičem Mikcem (Mali Slatnik).

RAVBAR PRVI V ZAGREBU

ZAGREB - Novomeški kolesar Bogdan Ravbar je zmagal v skupni razvrstitvi na dvodnevnem mednarodnem kolesarski dirki za veliko nagrado Metaliercomerca. Med 180 kolesarji je drugo mesto zasedel Sandi Papež, tretji pa je bil Rus Aleksander Torcačenko, ki tekmuje za Celje. Mladinci so nastopili na 117 km dogi dirki za nagrado Algre-Alp v Bolzanu. Martin Derganc je bil šesti, Robert Gašperin pa osmi.

MEŽNAR DRUGI

VELENJE - Na 2. dirki za državno prvenstvo v štadijskem motokrosu je bil Novomeščan Ludvik Mežnar v razredu do 125 cm drugi, Sandro Windisch pa v razredu do 80 cm enajsti. Mežnar je nastopil tudi v superfinalu, kjer so se pomerili najboljši tekmovalci iz vseh razredov, in osvojil tretje mesto, v skupni razvrstitvi pa je po dveh dirkah drugi.

NAŠI PREŠIBKI ZA MEDNARODNO KONKURENCO

NOVO MESTO - Ob koncu prejšnjega tedna sta mladinski odbojarski vrsti Slovenije preizkušali srečo na kvalifikacijskem turnirju za evropsko prvenstvo v Bielski Bieli (Poljska) in Mariboru. Dekleta so na tujem zmagala samo proti Makedoniji (3:0), vse druge tekme pa so gladko izgubile. V izbrani vrsti je zaigrala tudi nadarjena Novomeščanka Jana Vernig, ki pa ni mogla veliko pomagati svojim soigralkam, ker so bile prešibke tekme bolj izkušeni ekip. Podobno usodo so delili tudi mladi odbojkarji, ki so igrali v Mariboru. Prednost domačega terena ni pomagala. Premagali so samo Ciper (3:0), kar je slaba uteha za slovensko mladinsko odbojko, ki, po vsem sodeč, sodi v tretji kakovostni razred v Evropi. Obe ekipi sta se uvrstili na skromno peto mesto, kar bo odprlo oči tudi odbojarskim delavcem, ki vse preveč modrujejo, namesto da bi delali. S. D.



ŠPORTNICA IN ŠPORTNIK LETA - Na skupščini črnomaljske športne zveze, ki je bila zaradi zavlačevanja pri sprejemnju republiškega in občinskega proračuna šele konec maja, so razglasili tudi športnico in športnika preteklega leta. Športnica leta je postala Darja Kapš, mlada šahistka iz Starega trga, ki je bila lani dvakratna državna prvakinja v normalnem in pospešenem šahu v kategoriji deklic do 12. leta. Na svetovnem prvenstvu v Bratislavi pa je med 70 deklicami do 12. leta osvojila 14. mesto, kar je najboljša slovenska uvrstitev doslej. Športnik leta je postal član ribiške družine Črnomelj Milan Fabjan, ki se mu je z dosežki v preteklem letu uspelo uvrstiti v državno ekipo, ki lo letos sodelovala na svetovnem prvenstvu v Angliji. Bor Vrščaj, član kolesarskega društva Črnomelj, pa je prejel priznanje za najbolj pespektivnega mladega športnika. (Foto: M. B. J.)

Gorjanci: krajinski ali luna park?

"Gorjanci so geomorfološki spomenik, vodni rezervat in redek primer prvotnega bukovega gozda v Srednji Evropi. Dolenjci bi si postavili slab spomenik, če bi jih poskušali uporabiti za smučišča."

Tako stvarna in brez okrasov je bila ugotovitev slovenskega poznavalca in raziskovalca Gorjancev, ko je pred približno petnajstimi leti prebral "samoupravni sporazum" o gradnji smučišča na Gorjancih. S svojimi težkimi podpisi so ga okrasili naprednejši direktorji tedanjih novomeških organizacij združenega dela in predsedniki nekaterih krajevnih skupnosti. Načrti so, hvala bogu, propadli. Nikoli pa niso izgubili apetita pobudniki tega dejanja, ki so na lastno pest nesramno samozavestno s težkimi stroji šarili po Gorjancih in jim kazili podobo, ki je nastajala stoletja. Z buldožerji so razširili naravne prehode med košenicami, prerezali potoke in skozi gozdove ter čez travnike vlačili proge, ki naj bi povezovala smučišča. Skozi zaščiteno območje Kobil so nad zakladnico pitne vode raztrgali občutljivi greben, po katerem se zdaj s terenskimimi vozili poleg velikih ljubiteljev neokrnjene narave, lovcev, prevažajo tudi varuhi slovenske državne meje. Krajino, ki razen za kak teden dni turne smuke ni bila nikoli primerna za smučišča, kakršna pozna Rogla, Pokljuka, Kope, da ne govorimo o višjih in severneje ležečih, so žrtvovali nesmiselni želji, da bi si na Dolenjskem naredili Kranjsko Goro. Imeli so srečo, delali so lahko tudi pozimi. Vseh petnajst let nareč ni bilo niti ene poštene zime, ki bi jih lahko ovirala pri delu, seveda pa tudi smuka ni zdržala dlje kot kak teden dni. V tem času so Gače že postale dolenjsko smučarsko središče, če je kaj takega za dva ali tri tedne belega veselja na leto na Dolenjskem sploh mogoče in smiselno.

Toda v petnajstih letih se marsikaj spremeni. Spremenil se je tudi pogled na tako samoumevne in trajne naravne vrednote, kot so voda, zrak, prst in gozd. Kazalo je, da so te vendarle prevladale nad muhami enodnevnicami. Novomeška občinska skupščina je lani sprejela pobudo za razglasitev Gorjancev za krajinski park. A po prvih znamenjih o namerah izdelovalcev načrta zanj bi bilo najbolje, da bi Gorjance najprej z odlomkom zavarovali prav pred njimi! Videti je, da bi se jim pod prsti kaj hitro spremenili ne v krajinski, ampak v zabavišni park, v peskovnik za kopicu motoriziranih ljubiteljev narave brez domišljije, ki vsak trenutek potrebujejo v roki igračo (ali pa pečeno svinjsko kračo), sicer se počutijo neobgljene in sami s seboj ne vedo kaj početi.

Tisočletno biološko domotožje

Časi pa so taki, da je vedno bolj občitno, kako človekova vulgarna pridnost, oropana vsakršne rahločutnosti, naravi predvsem škoduje. Zato lahko prihodnost vidimo le v brzdanju želje po nenehnem spreminjanju in zapuščenju sledov na vsem, česar se dotaknemo.

Ne samo za medčloveške odnose, tudi za odnos do narave velja, da lahko pravo moč pokažemo le s tem, da se ji odpovemo. Pri varovanju okolja gre samo za to, ali nam bo nekatere uspelo prepričati, naj se v imenu boljše prihodnosti odpovedo moči.

Kljub temu da se vozimo z avtomobili, živimo v mestnem ali vaškem hrupu in požiramo smrad tovarn, v katerih si služimo kruh, nas nekaj vleče v kraje, ki se jih s svojim vplivom še nismo dotaknili. Tja nas žene več deset tisoč let star biološki spomin, ki ga zadnjih 100 let "napredka" ni moglo zatreti. Temu prastaremu organskemu domotožju, ki mu industrijski in družbeni razvoj enega stoletja ni mogel do živga, na dnu svojega bitja vendarle ostajamo zvesti.

V želji, da bi bil z naravo sam in brez svojih umetelnih igrač, človek ves čas ponavlja eno in isto napako: igrače končno vedno prinese s seboj. Poglejmo Trško goro. Od

cerkve proti Hmeljniku po grebenu razen nekaj zadnjih sto metrov ves čas hodimo po asfaltni cesti. Ob njej so levo in desno zidavnice, ki preraščajo v hiše, ob katerih že poganjajo tudi garaže. Ljudje so se tja umaknili pred asfaltom, prometnim smradom in hrupom in marsikdo tudi pred človeškim vrvežem v mestu. In ker si jih je to želelo veliko, imajo zdaj tisto, pred čemer so se umaknili, na Trški gori. Stavim, da se njihovi sinovi in hčere že ozirajo preko doline na travnike in gozdove naslednjega grebena, ki še ni naseljen.

Za tako ravnanje je premalo celo Slovenije, kaj šele Dolenjske. Zato morajo Gorjanci ostati druga možnost za tiste, ki si ne želijo prenesti hiše in prepeljati avtomobila čez dolino na naslednji greben, temveč hočejo nanje vedno znova peščiti samo s svojo domišljijo, parom gojzarjev in nahrbtnikom. Ostanjejo naj možnost za vse, ki zaradi dveh ali treh tednov belega veselja nočejo petdeset tednov v letu gledati železnih in betonskih stebrov žičnic ter njihovega jeklenege vrva. Njihova pobočja naj v nasprotju s trškogorskimi in drugimi vinorodnimi dolenjskimi griči ostanejo neprepojena s škropivi in zato studenci in drugi vodni viri pod njimi pitni.

Graditelji naj končno spregledajo, da morajo biti tudi kraji, kjer zanje ne bo nikoli dela, ker v njih ustvarja veliko večji in pomembnejši projektant, narava sama. Ona ne potrebuje niti pomoči niti svetovanja, ker ima skoraj pet milijard let pristnih delovnih izkušenj. Potrebuje pa veliko prizanesljivosti. V tej zvezi lahko razumemo, da so v sosednji turistično močno obremenjeni Avstriji v hribih zaprli celo nekatere pešpoti zgolj zato, da bi si narava opomogla od nenehne človekove navzočnosti. Gorjanci so močno načeti. Vanje so z vseh koncev in krajev prodrle ceste, od katerih bi lahko nekatere zaprli in pustili, da jih zaraste gozd. Pod njimi je grozljiv kamoloh, ki ga morajo uporabniki seveda po vseh pravih sproti zdraviti. Ali pa ga tudi res?

In če že mora biti turizem, naj ostane v dolini, v podgorskih vaseh. Tamkajšnje kmetije bi morale biti izhodišče, Gorjanci nad njimi pa mir, v katerega se bodo lahko peš podajali njihovi gostje. Tedaj bodo ljudje, ki živijo v teh krajih, Gorjance začeli ljubosumno varovati pred motornim prometom kot svoj neizmerljivi kapital. Od njih bodo živeli toliko bolje, kolikor bolj bodo gozdovi in košenice nad njimi podobni cvetniku, prekrasnemu zemeljskemu rajju iz Trdinove bajke.



Na nasilno in nelegalno razritem delu po slemenu Gorjancev od Krčev proti Špiljarjevi špiči je erozija hitro pokazala, kako se narava odziva na take grobe posege. In vse to je bilo narejeno zato, da bi po Gorjancih speljali nekakšno rataško pot, vse skupaj pa pod krinko smučarske tekaške proge.

Klavrne izletniške točke

Gorjanski izletniški cilji so veliko manj prijazni, kot so bili pred leti. Nekateri so prav klavrni. Lahek dostop z avtomobili jih je tako razvrednotil, da so prijetne edino še pešpoti do njih. Pa tudi te ne več vse.

Prvi cilj sta Gosposdična z velikanskim parkiriščem, ki so ga pri pluzenju nekoč grdo razrili in nikoli več do kraja uredili, in Pionirjev dom (kaj je bilo tega treba 100 m stran od planinske kočice?) z arhitekturo, ki bi jo v tem okolju težko utemeljil celo človek z Le Corbusierovo domišljijo. Oba bi lahko dobila prijaznejšo podobo. Še najbolj je v zelenju skrita kočica Elektra, ki pa so ji lani že tudi hoteli pripeti asfaltiran dovoz, kar bi bilo za Gosposdično tako, kot bi kravi nadelo sedlo.

Pet minut hoda od planinskega doma pri Gosposdični je kočica brusniške lovske družine, okrog katere ne manjka razmetanega gradbenega materiala in obveznih kovinskih sodov, sledov delovanja najbolj razvitega bitja na Zemlji.

Trdinov vrh je razrit in pozidan. Tam so vojaška postojanka, ki popotnika pozdravi z napisom "MINE", televizijski stolp, pod njim zabojniki, baraka, ki je ostala od gradnje stolpa, zabojnik radioamaterjev, na Hrvaškem postavljena brunarica slovenskega ljubitelja turnega smučanja, ki se navadno do nje turno pripelje kar s terenskim vozilom čez košenice, hrvaška cesta iz Sošic kot odgovor na slovensko vojaško prisotnost na Trdinovem vrhu in hidrant vodovoda za predvidene snežne topove, ki ga je v bratski enotnosti z JLA skozi varovalni pas pragozda položil načrtovalec dolenjske Kranjske Gore. Vse to je ozaljšano z nekaj sto metri ograj. Razvaline obeh cerkev, hrvaške in slovenske, ki edine ne kazijo vrha, so v tej goščavi žic in betona ponížane do neznatnosti.

Miklavž se ob praznikih spremeni v velik motoriziran ciganski tabor. Po košenicah so parkirani avtomobili, ljudje se iz njih valijo na travo, kurijo ognje, in če sami niso dovolj glasni, si pomagajo s hrupno radijsko glasbo. Bivanjska kultura v slogu "Kaj nam pa morejo!" Zvečer, preden se po tako polno preživetem dnevu pripeljejo k zaslužnemu počitku, pa mogoče celo zavzdihnejo "Oh, ti naši lepi Gorjanci!"

Cesta od Krvavega kamna proti Miklavžu je bila včasih prijetna gozdna pot, zdaj jo zaradi vojaških potreb pluzijo z buldožerji in pri tem vseprek rijejo po košenicah. Za seboj nihče nikoli ničesar ne popravi. Poseben čar domu, ki je bil nekoč idilična planinska postojanka, dajeta dva visoka droga z živosrebrnima lučema, ki bi ju ne maral videti niti na fabriškem dvorišču, kaj šele pri Miklavžu. Sicer pa ob stavbi tudi poganjajo gradbeni dodatki, ki je ne lepšajo. Posebno moder politični silak je lovcem,



Prelepe trate pri cerkvi sv. Miklavža zlasti v zadnjih letih doživljajo udarec za udarcem. Najprej je na črno zrasla nekakšen arhitektonska spaka, ki ji rečejo lovski dom, ki so jo kasneje ob izdatni pomoči tedanjih najvišjih občanarjev legalizirali. Danes okolica tega doma kaže zanikno in zane-marjeno podobo. Poleg tega so Miklavževe trate polne ostankov kurišč, komur se zljubi, si postavi kakšno vegasto barako.

FOTO: A. BARTEJL

velikim častilcem narave, ki zadnja leta Gorjance vedno raje doživljajo iz terenskih vozil, dovolil, da jim je spod prstov samo streljaj od starega doma, ki bi tam edini smel imeti domovinsko pravico, zrasla, ne lovska kočica, ampak gromozanski stavbarski hibrid. Do njega so čez travnike nasuli gramozno pot, okrog pa postavili nekaj lesenih barak. Okolico krasijo razmetani sodi, iz katerih je bog ve kaj odtekel v tla dolenjskega vodnega rezervata. Poleg teh trajnih sledov lovske prisotnosti je po košenicah razsejanih še nekaj barak. Naj se ve, da je te kraje osvojil človek.

Za lučaj od Krvavega kamna stoji napol zidana brunarica, še ena točka možnega onesnaževanja vsega, kar je pod njo, a je na srečo večino časa neobljudena.

Tako imamo na razdalji pol ure hoda na Gorjancih sedem zidanih hiš, postojank, planinskih koč, domov ali kakorkoli že jih hočemo imenovati. To je sedem onesnaževalcev pitne vode pod seboj, sedem vabil, da iz doline gor prinašamo in privražamo odpadke. In kaj je prva domisljica, ki jo je iz rokava strel izdelovalec načrta za krajinski park Gorjanci? Namesto da bi predlagal, kako naj bi za okolju čim manj škodljivo prebivanje na Gorjancih uredili dve najstarejši postojanki, ki sta bili planincem in drugim obiskovalcem vedno več kot dovolj, je, še preden se je pošteno lotil dela, namignil, da je "na Gorjancih nujna izgradnja še enega gostinskega objekta". Razmišlja pa še o možnosti, "da bi se pokazala potreba" po graditvi ceste skozi dolino enega najlepših gorjanskih potokov od Dolža proti Tovarni. Za koga in zakaj, saj se s traktorjem, ko je košnja, ali ko je treba pospraviti les, na Gorjancih že sedaj pride kamorkoli? Ali pa se obeta tej gori, ki ji je sama narava dala druge življenjsko pomembne naloge, najnižja vrsta avtomobilskega in točilniškega turizma, dejavnosti, ki bo zanesljivo ubila vse njene dolgoročne prednosti, in za katero je predvsem pomembno, da njen načrtovalec nima prav nič domišljije?

Ponosni, da gremo peš

Razglasitev območja za krajinski park naj bi Gorjance ščitila pred posegi vanje. Strokovnjaki bi morali sestaviti pravila obnašanja v njem, s priporočili in prepovedmi bi morali najprej omejiti, potem pa skoraj povsem ukiniti osebni avtomobilski promet. Glave bi si morali beliti s tem, kako bi pozdravili rane, ki jih je človek z mehanizacijo tem krajem že zadal, ne, kako bi odpirali nova gradbišča. Po osamosvojitvi Slovenije so se Gorjanci za popotnika, ki noče (in ne sme) prestopiti državne meje, močno pomanjšali. Z zaprtjem cest za osebni pro-

met in vzgajanjem za pešačenje ali kolesarjenje bi jih v doživljanju ljudi povečali, zaščitili pa bi tudi vodne vire in rastlinstvo ter živalstvo. Doseči bi morali, da sekači v gozdovih ne bi odmetavali plastičnih posod z ostanki mineralnih olj, ker majhne količine le-teh onesnažujejo ogromne količine pitne vode. Pripravili bi lahko načrt za redno vzdrževanje makadamskih cest, da bi bile primerne za tisto malo motornega prometa, kolikor ga zahteva gospodarjenje z gozdovi in košenicami, in za hojo ter kolesarjenje in ježo. Popravili bi lahko nenehno se podirajoče brežine vsaj dveh najmlajših gorjanskih cest. Takoj bi lahko začeli zdraviti razriti greben nad Kobilami. Za ta črni divjaški poseg je bil storilec obsojen tudi na vzpostavitev prejšnjega stanja. Pionireka, hic Rhodus, hic salta!

Varuhom slovenske meje bi lahko predlagali, naj se s terenskimi vozili ne prevažajo po košenicah in po omenjenem grebenu nad viri pitne vode, ampak naj po zgledu sosednjih okoljsko osveščenih držav gorsko mejo nadzorujejo peš ali s konjenico. Za pešačenje bi lahko navduševali tudi dolenjske lovce, ki so zadnja leta svoje lovske dejavnosti na Gorjancih močno motorizirali. Peljati se na lov v gozd in do stojišča je za zeleno družino vendar sramotno!

Ljudi bi morali spodbujati k hoji, saj je iz Gabrja in drugih podgorskih vasi v osrčje Gorjancev manj kot ura hoda. Starejši in invalidi, ki se načrtovalcem cest, žičnic (tudi za to že nastaja načrt!) in helikopterskih pristajališč tako radi zasmilijo, ko hočejo najti opravičilo za vsiljevanje svojih zamisli, ne delajo avtomobilske gneče. S svojim miroljubnim in neškodljivim načinom življenja so resda v prenekaterem smislu žrtve malomarnosti družbe, nikakor pa ne zato, ker ne morejo na vrh Triglava. Avtomobilsko gnečo na Gorjancih delajo ljudje v najboljših letih in pri najboljših močeh, tisti, ki bi lahko nanje pripesali dvakrat na dan in s tem bolje kot katerakoli šola dajali zgled za naravi prijazno življenje. Stvar ponosa bi moralo postati, da vzamemo pot pod noge namesto avtomobilskega krmila v roke. Nikogar ni strah, da bi Gorjance z avtomobili zadržali ostareli, bolni in invalidi. Kdor se hoče samo malo ozreti prek svojega plota, bi lahko znal, da je razviti svet naveličan svojih umetelnih igrač, naveličan vsega tistega, česar si mi še tako želimo. In ravno, ko se bomo razvili, bo razvitost dobila popolnoma negativen prizvok. Nepopravljena narava nezadržno postaja glavna bivanjska vrednota. Kot da je Robert Frost, pesnik dežele, ki s svojimi trendi mendra svet, že pred pol stoletja vedel, kaj si bomo nekoč želeli, in je v pesmi Breze takole definiral igro: "... kot fant, predaleč od igrišč za baseball, ki se igra le s tem, kar samo pride s poletjem ali z zimo in ki zna igrati se kar sam." Za tako igro Dolenjci ostajamo slepi in gluhi in zdi se, kot da hitimo zamujati vlak v boljšo prihodnost.

Načrtovalci krajinskega parka, če jih Gorjanci sploh potrebujejo, bi se morali zavedati, da iz te gore ne smejo narediti cenenege zabavišnega parka in vanj znositi igrač, pred katerimi bežimo iz doline. Na njej ne bi smeli udejanjati pluralizma interesov, ki mu danes že smemo reči zmeda. Gorjanci potrebujejo hierarhijo interesov. Ta pa je določena že od nekdaj: gozd, prst, voda, zrak. Njo moramo brezpogojno ubogati. Vse drugo naj ji bo podrejeno. Pustimo torej najboljšo snovalko krajinskih parkov s štiri tisoč sedemsto milijonov let staro tradicijo, naj dela sama. Mi pa njeno delo spoštljivo občudujemo kot nekaj, kar znamo bliskovito iznakaziti, a nikoli več zložiti raztrešenih delcev v njeno občutljivo in enkratno tkivo.

JANEZ PENCA

Dobrota ne pozna meja

Arma Nadarevič, štirinajstletna učenka osnovne šole v črnomaljskem zbirnem centru za begunce, je napisala pretresljivo pripoved o tem, kako išče svoje ime. Povsod sliši le "ime" begunka, na katero se je že tako navadila, da včasih pomisli, da ji je tako ime. Pa vendar ve, da je nekoč imela svoje ime, dom in domovino. Zato prosi, naj je ne kličejo več begunka, saj ni pobegnila s svojega doma, ampak so jo pregnali. Naj ji kdo ponudi roko, jo sprejme kot pregnanko ter jo pokliče z njenim imenom, da ga ne bo pozabila, ter ji s tem olajša čakanje na konec zla v njeni domovini, za katerega je prepričana, da se bo zagotovo končalo. In takrat bo zopet dobila svoje ime, dom in domovino.

Tistih, ki želijo pomagati beguncem ali pregnancem, kot pravi Arma, se je našlo kar veliko. Med njimi so številni prostovoljci in dva izmed njih sta prišla prav v šolo, ki jo v črnomaljskem begunskem centru obiskuje okrog devetdeset otrok. To sta šestindvajsetletni Aleksander Cormack iz Melbourn v Avstraliji in tridesetletni Roland Gatmann iz švicarskega kantona Graubünden. Aleksander je dolgo spremljal po radiu, televiziji in časopisih poročila o tem, kaj se dogaja v Bosni in Hercegovini. Videl je, da se nič ne premakne na boljše in da na obzorju ni videti prave rešitve, zato se je odločil kot prostovoljec pomagati beguncem. Najprej je tri tedne prebil v Pakracu na Hrvaškem, sredi lanskega decembra pa prišel v Črnomelj. Roland, ki je v črnomaljskem begunskem centru začel poučevati angleščino in nemščino že sredi oktobra, mu je tako prepustil angleški jezik. "V začetku je bilo kar težko. Midva nisva razumela jezika beguncev, oni zelo malo ali nič tuje jezike. Otroci so bili na srečo že od vsega začetka zelo odprti, pripravljeni učiti se druge jezike, medtem ko so bili odrasli nezaupljivi, in pre-

teklo je nekaj mesecev, da so nama zaupali in naju kaj vprašali," pravi. Prav gotovo je bil eden od pomembnih razlogov za zaupanje tudi, da sta se zelo hitro naučila begunskega materne jezika, kakor begunci najraje pravijo bosansko-srbsko-hrvaškemu jeziku. Roland si je pomagal s hrvaškimi knjigami za nemški jezik in medtem ko je učece učil nemščino, se je sam učil hrvaščino, zato mora zdaj kdaj pa kdaj poslušati tudi očitke, da govori preveč s hrvaškim naglasom. Nasprotno pa Aleksandra, ki se je bolj kot iz knjig novega jezika v pogovoru z ljudmi, pohvalijo, da govori dobro bosanščino. V smehu celo zatrdi, da se je naučil več bosanščine kot njegovi učenci angleščine in da so otroci boljše učitelji kot on. A je zadovoljen, da lahko v novem jeziku pove, kar hoče, pa četudi ne vedno na najbolj eleganten način.

Aleksander, ki je v Avstraliji končal študij

ekonomije, preden pa je prišel v Slovenijo, poučeval italijanščino, je to prvo prostovoljno delo. Roland, sicer tudi v Švici učitelj, se je že več kot desetletje predvsem med počitnicami udeleževal različnih prostovoljnih in dobrodelnih taborov, zato ima pri tovrstnem delu obilo izkušenj. Pravzaprav sta se z Aleksandrom dobro ujela in z vrhano mero dobro volje, ki jima je nikoli ne zmanjka, opravila v begunskem centru vrsto dobrodelnih akcij, če bi temu lahko tako rekli. Na Rolandov predlog so v kantonu, kjer je doma, organizirali humanitarno zbiralno akcijo. Priskrbeli so različno šolsko opremo ter vrsto športnih pripomočkov. Ker so imeli begunci v centru na voljo le telefon, po katerem so lahko zgolj sprejemali sporočila, sta prostovoljca začela s "telefonsko" akcijo, vredno okrog 160 tisoč tolarjev. Tako bo kmalu v centru na voljo tudi telefon, s pomočjo katerega bo moč klicati iz

Črnomlja, s plačilom, seveda. Začela sta tudi z računalništvom. En računalnik je Roland prinesel s seboj, dva so na njuno pobudi pripeljali italijanski humanitarni delavci. Aleksander pa je organiziral tudi tečaj italijanščine.

Ali potem sploh čudi, da so Aleksander, Roland in njegov pes Wody, ki ga že približno desetletje vlačijo s seboj, kamor koli gre, ne le zelo priljubljeni, ampak prava atrakcija in osvežitev v zbirnem centru. Tudi zato, ker vse delata s srcem in nasmehom. "Jaz dobim za delo 70 odstotkov plače, ki sem jo kot učitelj dobival v Švici. Hrano in stanovanje si plačam sam, ker pa so tukaj stroški manjši kot v domovini, mi nekaj denarja celo ostane. Aleksanderu stanovanje plača mednarodna organizacija, preko katere je kot prostovoljec prišel v Slovenijo, na mesec pa dobi po 200 DEM žepnine. Med prostovoljce nisva šla, da bi

postala bogata in denar nama sploh ni pomemben," pravi Roland. Bolj pomembno jima je, da ustrežeta ljudem brez doma. Tako tudi takrat, ko so ga prosili, da bi igral glavno vlogo kralja v igri "Modra barva snega", Aleksander ni mogel odkloniti. "Kralj je največ govoril, zato ni nihče hotel prevzeti te vloge. Ponudili so jo meni in nisem mogel reči ne, čeprav v začetku nisem kaj prida razumel, kaj se učim, a tudi sicer sem se učil trikrat počasneje kot ostali. Vendar sem uspel," je vesel Aleksander.

Konec junija bodo begunski otroci zaključili že drugo leto šolanja v črnomaljskem zbirnem centru. Roland in Aleksander pravi, da bosta najbrž odšla iz Črnomlja, kajti ne vesta, kakšna bo nadaljnja usoda tega centra. A ne razmišljata o vrnitvi domov, kajti rada bi še naprej pomagala ljudem brez doma. V Črnomlju pravijo, da se bodo težko poslovili od njih, toda zagotovo je, da bodo - kamor koli že bosta prišla - ljudje z vrhano mero deležni njune pomoči.

MIRJAM BEZEK-JAKŠE



O priljubljenosti prostovoljcev Aleksandra in Rolanda ter njegovega psa Wodyja v črnomaljskem zbirnem centru priča tudi to, da se okrog njih vedno zbere kopica otrok. Mali Ismet, ki je bil pred slabima dvema letoma rojen v begunstvu, pa jima navadno zleze kar na kolena.

FOTO: M. BEZEK-JAKŠE

naše korenine

Življenje ob slapovih Krke

Žužemberk je bil takrat kot daljna želja, kot zelena oaza v vroči puščavi, kot kraj, kjer se bo kruta resničnost nenadoma končala in se bo čas spet zavrtel nazaj. Žužemberk je bil kraj, kamor je bežala Cenka pred ognjem druge svetovne vojne, pred usodo, ki ji je grozila v Mariboru, ko je nemška vojska vdrila vanj in pričela uresničevati povelje, ki ji ga je dal njen vodja na, kot se je tedaj zdelo, neustavljivi osvajalski poti: "Naredite mi to deželo spet nemško!"

V Mariboru je bila Cenka samo gostja. Tja jo je pripeljala borba za kruh, ki je bil v velikem mestu bolj bel in lažje dostopen. Tja je prišla k sestri, ki je bila ugledna gospa, sodnikova žena. Z njeno pomočjo je dobila stanovanje in možnost, da se je posvetila šiviljstvu, za katero se je izučila pri mojstri Anici Jerše v domačem Žužemberku. Vedno si je želela nazaj v Žužemberk, a niti v najbolj morečih sanjah si ni predstavljala, da se bo morala vračati na tak način. Nemci so se v Mariboru namreč najprej lotili intelektualcev. Sestrino družino, moža in tri otroke, so naložili na vlak in odpeljali v izgnanstvo. Vse do konca vojne so morali živeti v srbskem mestu Čačak. Cenka je ostala sama v Mariboru, a je tudi njej grozila skorajšnja deportacija v nemško delovno taborišče. Da bi se temu izognila, se je oprijela zadnje bilke - odločila se je za pobjeg v Žužemberk.

Pot je bila prava pustolovščina, saj je vojaštva in policije kar mrgolelo. Treba je bilo prečkati nemško-italijansko mejo, uporabljati različni denar, se posluževati vseh možnih prevozov in na razne načine pridobiti potrebne potne listine. Potovanje je bilo dolgo in nevarno, a bilo je tudi bogata izkušnja, kajti Cenka je srečala veliko ljudi, ki so ji v nesreči nesebično pomagali. Zato ji je tudi uspelo. Tako je le prišla v svoj rojstni Žužemberk. A tu je bilo konec iluzij. Vojna je segla tudi v to gnezdo ob slapovih zelene Krke. Temna senca je padla nad ljudi, jih razdelila in razkropila. V srca sta se naselila strah in negotovost. Kje je bil zdaj tisti s soncem obsijani, v zaspani sreči smehljajoči se Žužemberk, h kateremu je kot k odrešitelju hitela Cenka?

In vendar je bila vojna le tisti oprijemljivi zunanji vzrok za spremembe. V resnici se je Žužemberk pričel spreminjati že prej. Podoba kraja živi in raste s človekom. Tudi

Žužemberk je rasel s Cenko. Tu se je rodila leta 1928 kot deseti otrok v Nahtigalovi družini. Dva od otrok sta kmalu umrla, osem - šest deklet in dva fanta - pa jih je odraslo naprej. Materi je bilo ime Neža in je bila doma s Cviblja nad Žužemberkom, oče je bil Karel, gostilničar v Žužemberku. Ljudje so gostilni po domače rekli Pri Korelnovih, po gospodarju, ki je imel poleg gostilne v lasti še žago in mlin ob Krki pod gradom. V mladosti je bilo Cenki kar dobro postlano. Ker je bila najmlajša, ji v gostilni in pri gospodinjstvu ni bilo treba dosti pomagati. Spomin na mladost je torej poln sonca in radosti, iger na bregovih Krke in kovanja v zelenih tolmunih. Iz tistih časov je tudi zgodba o štirih gospodarjih, ki so jih poklicali na novomeško sodišče, da bi se dogovorili o najnujnejšem popravilu gradu, kajti njegovo propadanje je postalo nevarno za stavbe pod njim. Dogovor o obnovi so sklenili lastnik gradu Auersperg in trije obrtniki iz stavb pod gradom: pek Mervar, papirničar Lavrič in gostilničar, mlinar in žagar Nahtigal. Tedaj živčim in poznejšim rodovom Žužemberčanov je ostalo v spominu zlasti to, da so se pred sodiščem hkrati znašli kar štirje Karli. Tako je bilo namreč ime vsem štirim gospodarjem.

Potem je prišel uk šiviljstva in prvi samostojni koraki v svet. A naj jo je vodila poklicna pot v Novo mesto ali v Maribor - Žužemberk z domačim Bregom ob Krki, značilnim gradom, trgom, štirimi cerkvami in številnimi gostilnami je ostal v njenem srcu. In to kljub temu da so se za Nahtigalove v Žužemberku stvari še pred začetkom druge svetovne vojne korenito spremenile. Da bi obnovil mlin in žago, je moral namreč oče najeti velika posojila. Čas za vračanje ni bil najbolj ugoden, kajti obresti so bile visoke in dejavnost zanje in za odplačevanje glavnice ni dajala dovolj dohodka. Prišlo je tako daleč, da so morali vse prodati. To je bil za očeta hud udarec, od katerega se ni nikoli opomogel. Strt je še pred vojno umrl.

Očetova usoda je bila seveda žalostna, po drugi strani pa je tudi res, da je bilo s tem očetu prihranjenega marsikaj usodnega, kar se je zgodilo pozneje. Kmalu po začetku vojne so namreč Italijani ubili Karla, enega od Nahtigalovih fantov. Tudi Žužemberk je hudo trpel. Večkratna bombardiranja so prizadela naselje in ljudi. Vojna pa je vzela tudi Staneta, drugega od Cenkinih bratov. Kot jugoslovanski vojak je bil ujet in je vojno preživel v nemškem taborišču. Ko so ga rešili zavezniki, pa ga ni več vleklo domov, odšel je v Argentino in tam za vedno ostal. Šele dolga leta po vojni je Cenka prvič zvedela zanj. Brez naslednikov je v Argentini tudi umrl.

O usodi Nahtigalovega rodu se s Cenko pogovarjava na njenem domu v Dolgi vasi. Tu uživa svoje upokojske dni, potem ko je vojna leta preživela v varnejšem Novem mestu. Temu mestu je darovala tudi večino svojih aktivnih let, ko je prenašala svoje poklicno znanje na mlajše rodove. A Žužemberk je zanjo tisto pravo. Dopoldansko sonce zlati griče in gozdove v okolici, se blesti v belih slapovih Krke in poigrava na visokih gradbenih odrih cerkve na vrhu hriba. Novo življenje vstaja iz ruševin, in čeprav je Cenka edina še živa iz nekdanje številne Nahtigalove družine, je polna optimizma. Sama se sicer ni nikoli poročila, ima pa enajst nečakov, razkropljenih po Sloveniji. Vzroka za optimizem torej dovolj.

TONE JAKŠE



Žužemberčanka Cenka Nahtigal

FOTO: T. JAKŠE

učne težave

Česar se Janezek ne more naučiti...

Skoraj polovica slovenskih učencev in dijakov potrebuje pri učenju pomoč staršev ali inštruktorjev, večina zgolj zaradi boljšega uspeha. Otroci imajo največ težav, ker se ne znajo učiti.

Ko se šolsko leto bliža h koncu, je prenekaletni učencev osnovne in srednje šole slabe volje zaradi slabih ocen. Časa za njihovo popravljanje je zelo malo, najhujše pa je, da se velika večina učencev sploh ne zna učiti. Po nekaterih raziskavah potrebuje v Sloveniji skoraj polovica osnovnošolcev in srednješolcev pri učenju pomoč staršev ali plačanih inštruktorjev. Je to zaradi preobsežnih učnih načrtov ali morda zaradi previsokih pričakovanih staršev? V anketi se je polovica osnovnošolcev in četrtnina srednješolcev izrazila, da potrebuje pomoč pri učenju zato, da bi dobili boljše oceno. Kdaj se težave z učenjem prično, zakaj se pojavljajo, kako jih odpraviti, o tem smo se pogovarjali s predagoginjo Marijo Gabrijelčič iz novomeške Posvetovalnice za učence in starše.

Prve težave zaradi slabega branja

Problemi z učenjem se prično že v najnižjih razredih, ki pa se kasneje samo še povečujejo. "V nižjih razredih imajo otroci najpogostejše težave z branjem, zaradi tega pa se pojavljajo težave tudi pri drugih predmetih, od spoznavanja narave in družbe do matematike, kjer zaradi slabega branja učencev ne zna rešiti besedilne naloge," razlaga Gabrijelčičeva. V nižjih razredih ima probleme z branjem četrtnina vseh otrok. Bralni proces je težak proces, saj od otroka zahteva: vidno zaznavanje - torej da loči posamezne znake od drugih, potem slušno zaznavanje - da razlikuje glasove, besedni zaklad, razvit govor, razumevanje teksta ter seveda določene razvite umske sposobnosti. "Včasih se komu zdi, da se zahtevnost v višjih razredih povečuje, vendar je to le navidezno, kajti v nižjih razredih se ni toliko vrzeli v znanju, ki pa se iz leta v leto povečujejo," pravi Gabrijelčičeva. Otroci imajo največ problemov pri matematiki, slovenščini in tujem jeziku, vendar Gabrijelčičeva meni, da snovi v šolah ni preveč, saj sodobno življenje zahteva od ljudi vse več znanja o najrazličnejših stvareh, res pa je, da bi bilo potrebno najti več prostora za temeljitejšo ponavljanje in utrjevanje temeljnega znanja.

Učenci, ki imajo težave z branjem tudi v višjih razredih, so pri učenju bolj obremenjeni, saj za osvojitve iste snovi porabijo veliko

več časa. Zaradi težav pri branju pogosto tudi odrasli ljudje, ki se odločijo za študij ob delu, od njega odstopijo. Več snovi zahteva od otroka tekoče branje, da je sposoben izluščiti bistvo. "Pomembno je tudi, da otroka ne obremenjujemo z nesmiselnimi podrobnostmi, ki se hitro pozabijo, ampak da mu damo temeljno znanje. Zato je še kako pomembna dobra učiteljeva razlaga in motivacija za učenje," pravi Gabrijelčičeva. Leta 1989 so na vzorcu osnovnošolcev in srednješolcev naredili raziskavo, v kateri so učence vprašali, kateri profesor je zanje najboljši. Njihovi odgovori so bili zelo zanimivi in sami po sebi zgovorni. Odgovorili so, da je zanje najboljši tisti profesor, ki dobro razlaga, ki ima dober sistem ocenjevanja, je dosleden in naklonjen mladim.

Za mnoge je delo - učenje klamin

Pri nas se vse več otrok inštruiira, ker si starši in celo nekateri otroci želijo boljše učni uspeh, manj pa zato, ker snovi v šoli niso razumljive. V družbi smo torej dali velik poudarek zgolj šolskemu znanju, medtem ko smo na vsestranski otrokov razvoj pozabili, ga ne spodbujamo. "Pri individualnih obravnavah v posvetovalnici vidim otroke, ki imajo težave pri učenju, v povsem drugačni luči, saj pogosto ugotovim, da se na marsikaj spoznajo. Mnogi poznajo vsa kmečka opravila ali pa imajo zelo dobro razvite ročne spretnosti, npr. so spretni pri izdelovanju predmetov iz lesa. Niso pa za izrazito šolsko znanje," pravi Gabrijelčičeva. Vendar za takšne se Marija ne boji, saj bodo uspešni na področjih, ki jih že sedaj veselijo, strah pa jo je, kaj bo z otroki, ki so že sedaj izraziti brezdelneži, saj se niti ne učijo niti jih ne zanima nič drugega, pač pa najbolj uživajo, kadar so brez dela. Gabrijelčičeva je bila nedolgo tega, ko je med osnovnošolci naredila anketo glede nagrad in kaznovanja, neprijetno presenečena, saj so otroci odgovorili, da doma delajo za kazen, za nagrado pa je brezdelje. Po vsem tem ne presenečajo tudi odgovori nekaterih otrok, ko pravijo, da je njihov cilj v življenju, da bi imeli dober avtomobil, veliko denarja, ter da jim za to ne bi bilo potrebno delati.

Učitelji slabšim učencem veliko pomaga-

jo pri učenju in jih spodbujajo, težje pa je pri vedenjsko motenih otrocih, kjer pa pogosto doživljajo tudi stresse. "Neglede na to, da so otroci eni bolj drugi manj uspešni, pa v šolo ne sodijo opazke kot npr. 'si len, zabij iz tebe ne bo nikoli nič', ker so krivične, saj lahko kritiziramo samo dejanja, ne pa celotne osebnosti," pravi Gabrijelčičeva.

Skoraj polovica učencev potrebuje pomoč

Letos marca je odbor zveze družin pri slovenski zvezi prijateljev mladine v Cankarjevem domu organiziral okroglo mizo z naslovom "Zakaj inštrukcije?", kjer so ugotovili, da v osnovni šoli potrebuje pomoč pri učenju skoraj 45 odst. vseh otrok. Udeleženci okrogle mize so za to navajali različne razloge: da imajo otroci težave v šoli, ker se niso že v predšolski dobi dovolj razvili (npr. govor), potem, ker so v šoli zelo obremenjeni, ker starši nimajo ustrezne izobrazbe, pa tudi zato, so nekateri menili, ker smo Slovenci vse bolj storilnostno naravnani, predvsem zadnja leta se dodatno pritiska na učence zaradi sprejemnih izpitov v srednje šole in na fakultete.

Inštrukcije opravljajo v 30 odst. starši, v 15 odst. pa plačani inštruktorji, kar velja za osnovnošolce, pri srednješolcih pa je položaj obraten. Zakaj imajo otroci težave v šoli? Gabrijelčičeva pravi, da ima večina otrok učne težave zato, ker se ne znajo učiti, po neki anketi sodeč, je skoraj polovica otrok, ki jim ni nihče nikoli povedal, kako se je treba lotiti učenja. Do težav prihaja tudi zaradi neustreznih učbenikov pa zaradi neustreznih snovi in strahu pred šolo. Predagoginja Marija Gabrijelčič vsem učencem, predvsem pa tistim, ki imajo težave pri učenju, svetuje, naj si v knjižnici poiščejo literaturo, ki jim bo pomagala to oviro premagati. Med pomembnejše pripomočke sodijo naslednje knjige: Delaj z glavo. Kako naj se učim, Kako rešujemo probleme, Knjiga o možganih, Hitro in uspešno branje, Kako delamo z miselnimi vzorci itd. Predvsem pa Gabrijelčičeva poudarja, da je za učenje potrebno sprotno delo ter da je učenje odgovornost in dolžnost otrok, še zdaleč pa to ni kazen.

"Starši naj bi spremljali svoje otroke, njihov napredek in razvoj, vendar strokovnjaki pogosto ugotavljajo, da starši vedo za vsa vojna žarišča po svetu, to, kdo uči njihove otroke in kaj se učijo, pa vedo le redki," zaključuje Gabrijelčičeva.

JOŽICA DORNIŽ

NAGRADI V ŠENTJERNEJ IN CRNOMELJ

Žreb je izmed reševalcev 19. nagradne križanke izbral MARIJO LEKŠE iz Šentjerneja in LEOPOLDA LOČKO iz Črnomlja. Lekšetovi je pripadla denarna nagrada, Ločka pa bo prejel knjižno nagrado. Nagrajencema čestitamo.

Rešite današnje križanko in jo pošljite najkasneje do 13. junija na naslov: Dolenjski list, Glavni trg 24, 68000 Novo mesto, s pripisom KRIZANKA 21. Ovojnico brez poštno znamke lahko oddate v naš poštni nabiralnik pri vходу v stavbo uredništva v Novem mestu.

REŠITEV 19. NAGRADNE KRIZANKE

Pravilna rešitev 19. nagradne križanke se, brano v vodoravnih vrsticah, glasi: VSAD, AKNA, ATRI, BRON, LEMAN, OST, TRENING, SENNA, ELAN, ATREK, RAMA, MAYR, NAKLO, OP, OGRAD, LADINI, SATNIK, APATIT, OTOK, RADO, ATE, RANA, ISAR, LIK.

prgišče misli

Intelekt ne more roditi, lahko le oplaja in regulira doživetje.

M. KOMELJ

Vojna je kruto in čestokrat tudi hudodelsko človekovo početje, ki povsem spremeni nravi posameznikov. V enem vojna odkrije zločinca, v drugem zbudi moralne vrline.

B. ŠTIH

V človekovi notranjosti je ključ do vsega.

V. KAVČIČ

Kolikor prej spoznamo, da je naša usoda v nas samih, ne v zvezdah, toliko bolje.

A. MUNTHE

Za človeka je najboljša, kar more početi, to, da se dan na dan razgovarja o kreposti.

PLATON

NAGRADNA KRIZANKA

21

DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST	V GR. MIT. LEP MLADENIČ, LJUBLJE-NEC AFRODITE	IME PESNIKA VODNIKA	PREDLJEM AKONTA-CIJA	LIV	VRHUNSKI ŠPORTNIK	STARO IME ZA KOROSKO	GRŠKA POKRA-JINA NA PELOPO-NEZU	ITAL ŠPORTNI KLUB IZ MILANA
HRIB NAD BEOGRA- DOM						AVTOR: JOZE UDIR		
PRELIV MED BU- FFINOVO ZEMLJO IN GRENLAN- DJO						OTOČJE V VZHOJNIH MOLJUKH VRTINEC		
SODOBNI SLOV. PESNIK JOZE						GRŠKI DIDAKTIČ- NI PESNIK (314- 440 pr.n.š)		
NEMŠKA POPEV- KARICA						PUST SVET BRŠLIJANU SORODNA GRMOV- NICA		
VEDROST						HIMALAJ- SKA KOZA ŠVIC. ZIM. ŠPORTNO SREDIŠČE		
DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST	KDOR APNO ZGE	NOVICA SPREMIL- NJASTA TKANINA		AFRIŠKO JEZERO (MALAVI)	GIP. BOG SONCA IME VEČ FRANC. KRALJEV		SAMOSPEV	PREGRI- NJALO ZA SEJNO MIZO
ORGANSKA DUŠIČNA SPOJINA			ZIVO RDEČA BARVA PRITOK DONAVE					
PRT						KEM SIMB. ZA RADLI RAZSTRE- LIVO		
VRSTA PROJEKCI- JE				GRŠKI FILOZOF KIRENAJ- SKE SOLE (433- 355 pr.n.š.)				
BORIŠČE				SETEV				
PAZNIK, KI SKRBI ZA RED				KRILO RIMSKE LEGIJE		KRADLI- VEC		



praktični
praktični
praktični



Za varen korak

S prihajajočim toplim vremenom se vse več ljudi odloča za pohode v planine in gore. Stari planinski mački vedo, da je najpomembnejša od vse opreme obutev, medtem ko se začetniki in občasni pohodniki tega mnogokrat ne zavedajo dovolj. Na srečo je v naših prodajalnah moč dobiti raznovrstno obutev za bolj in manj zahtevne hribolazce, ki je lahka, hkrati pa omogoča kar največjo stabilnost noge ter zdrav in varen korak v najtežjih planinskih in vremenskih razmerah. Predvsem bodite pri nakupu planinskih čevljev pozorni na podplat, ker je zelo pomemben. Tega se dobro zavedajo tudi proizvajalci in mu zato posvečajo veliko pozornost. Da boste čevlje lahko uporabljali čim dlje in da vam ne bodo prepuščali vode, jih morate redno vzdrževati. Po vsaki uporabi jih morate namreč očistiti in zaščititi z impregnacijskim pršilom, ki ga dobite v trgovini s čevlji.



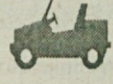
Bezgov sirup

Iz svežih nabranih bezgovih cvetov pripravimo okusen sirup za redčenje z vodo. Pod tekočo mrzlo vodo oplaknemo 20 do 30 bezgovih cvetov. Ocedimo jih. Med mešanjem zavremo dva litra vode in kilogram sladkorja. Kuhamo, da se sladkor raztopi. Štiri limone operemo z vročo vodo, obrišemo jih do suhega in jih narežemo na tanke rezine. Limonine rezine in bezgove cvetove damo v ohlajen sladkorni sirup. Posodo pokrijemo in zapremo, postavimo jo na sonce in pustimo stati dva dni. Limono in bezgove cvetove poberejo s penavko, sladkorno raztopino pa precedimo skozi gazo. Precejeni tekočini primešamo 30 g citronske kisline (s tem preprečimo vrenje). Sirup napolnimo v čiste steklenice. Steklenice zapremo. Sirup razredčimo z mineralno ali navadno vodo v razmerji 1:6. Pijača tekne močno ohlajena.



Zoper krompirjevo plesen

V vrtnarstvu se, kolikor je le mogoče, izogibljemo uporabi kemičnih pripravkov, zlasti tistih z dolgo karentno dobo. V krompirjevem nasadu na primer se lahko ubranimo koloradskega hrošča z obiranjem požrešnih ličink in hroščev, ne moremo pa se krompirjeve plesni. Ko se vrste stremjo, je čas prvega škropljenja, saj se prej ali slej pojavijo značilne pege na spodnji strani listov. Ravnanje se je treba tudi po napovedih prognostične službe in uporabljati kar najmanj škodljive pripravke. Za preventivno škropljenje priporočajo zdaj antracol, dithane M-45 in polyram DF, če pa je bolezen že prodrla v rastline ali če se obeta huda okužba, so učinkoviti le sistemski pripravki, kakršni so ridomil MZ, antracol kombi in galben. Škropljenje je treba ponavljati na 10 do 14 dni ter, kolikor je mogoče dolgo, obdržati krompirjevo listje zdravo. Šele potem si lahko obetamo bogat pridelek.



Nič več brez katalizatorja

Slovenski avtomobilski trg ima dokaj specifične zakonitosti. Tako je na zahodnoevropskem trgu lani prodaja novih avtomobilov padala, letos z rastjo gospodarske konjunktore pa zopet narašča. Prodaja novih avtomobilov pa je lani v Sloveniji kljub padanju industrijske proizvodnje še naraščala, letos, ko se je raven industrijske proizvodnje pričela dvigati, pa prodaja novih avtomobilov upada. Povsem negotovo je napovedovanje za junij, kajti v tem mesecu prodajalci novih avtomobilov lahko še prodajajo avtomobile brez katalizatorja, ki jih imajo na zalogi, uvoz novih avtomobilov brez katalizatorja pa je že prepovedan. Znano je namreč, da ugodnost o znižanem davku za avtomobile s katalizatorjem posledje ne bo veljala več.



Zboljšajmo toplotno zaščito zunanjih sten I

Starejše zgradbe imajo največkrat zidove s toplotno prehodnostjo $k = 1,5 \text{ W/m}^2\text{K}$. Z dodatno zaščito jo lahko izboljšamo na $0,3$ do $0,5 \text{ W/m}^2\text{K}$. To pomeni, da se lahko letno v enodružinski hiši pri ogrevanju prihrani do 40 % energije. Zunanje stene lahko izoliramo z zunanjo izolacijo. Pri zunanji izolaciji lahko izbiramo med prezračevano in neprezračevano fasado. Z zunanjo izolacijo lahko fasado dodatno zaščitimo pred vremenskimi vplivi in odpravimo toplotne mostove. Ima pa tudi pomanjkljivosti. Veliki stroški nastajajo zaradi dodatnih del pri obdelavi detajlov okoli oken, vogalov zgradbe in priključkov na streho. Včasih govorijo zoper njo tudi estetski razlogi ali pa razlogi, ki jih ima spomeniško varstvo.

glasba

Mojstri klasične glasbe

Kot se hvalijo prodajalci akustične elektronske opreme, menda Slovenci pokupijo precej najrazličnejših naprav te vrste, kar kaže na to, da naši ljudje radi poslušajo glasbo, in to ne samo tisto, s katero zahodna zabavnoglasbena industrijska mašinerija preplavlja naš trg in valove naših radijskih in televizijskih postaj, ali narodnozabavno, s katero si domača produkcija reže svoj kos od skupne pogače, ampak tudi glasbo, ki ne služi le za zvočno mašilo vsakdanjika, ampak prinaša s seboj plemenitost in žlahtnost kulturnih in duhovnih vrednot, to je tako imenovano klasično glasbo. Ljubiteljev te glasbe pri nas ni malo, bilo pa bi jih gotovo še več, če bi bili na voljo dobri vodiči, ki bi glasbeno radovednejše posameznike vpejali v čudoviti svet resne glasbe. Nekaj takega bo morda postala knjižno-glasbena serija Mojstri klasične glasbe, ki jo je začela izdati založba Mladinska knjiga.

Gre za zbirko, v kateri bodo prikazana štiri poglavna obdobja glasbene zgodovine, od baroka, klasične in romantike do obdobja nacionalne glasbe in glasbe dvajsetega stoletja. Zbirka vsebuje knjižne zvezke večjega formata, v vsakem zvezku posebej pa je z besedo in bogatim slikovnim gradivom predstavljeno življenje in delo enega ali več svetovno uveljavljenih in znanih skladateljev. Za boljše razumevanje je dodano poglavje, v katerem je na poljuden in zgoščen način izrisano zgodovinsko ozadje, doba in dogajanja, ki so vtisnila posameznemu obdobju pečat in seveda vplivala na glasbene umetnine. Posebno pozornost so obdelane izbrane glasbene mojstrovine, njihov nastanek in razlaga skladb samih, ne manjka pa ne glasbenega slovarčka kot tudi ne koticčka, kjer bralec najde nekoliko obsežnejše razlage za temeljne glasbene pojme, kot so oratorij in kantata, klasični stil, kontrapunkt, katalogizacija glasbe itd. Skratka, primerne besednega gradiva dovolj za občasno prebiranje in bogatenje vedenja, slikovnega pa tudi za nazorne ilustracije, pašo za oči in odkrivanje sočasnih likovnih tokov in mojstrovine.

A vse to bi bilo bolj ali manj podobno lizanju sladoleada skozi izložbeno okno, če bi ostalo le pri branju in gledanju slik. Glasbo je namreč treba slišati, zato so načrtovalci zbirke vsakemu zvezku pridružili lasersko ploščo ali zvočno kaseto (po izbiri kupca oziroma naročnika) s posnetki izbranih glasbenih umetnin, o katerih teče beseda v posameznem zvezku. Skladbe izvajajo znameniti evropski in ameriški orkestri in solisti, od salzburskega orkestra Mozarteum do Wuertemberškega komornega orkestra.

Projekt so zasnovali v londonski založbi

Marshall Cavendish in vsebuje 52 zvezkov, slovenska inačica je za polovico manjša in bo, ko bo zaključena, vsebovala 26 zvezkov. Prvih pet zvezkov je že na voljo; zajemajo obdobje baročne in klasične glasbe, kot skladatelji pa so v posameznih zvezkih predstavljeni Mozart, Bach, Haendel in Vivaldi, na ploščah oziroma kasetah pa so posnetki Mozartovih Klavirskih koncertov št. 21 in 22, Bachovih Brandenburških koncertov št. 2, 3 in 5, izbor iz Haendlovega oratorija Mesija, Vivaldijevi Štirje letni časi in Mozartovi Simfoniji št. 40 in 41. Kupec se lahko odloči za nakup posameznih zvezkov, lahko pa naroči kompletno serijo, pri čemer bo prihranil nekaj tolarjev, vsakih štirinajst dni pa bo prejel nov zvezek in si obogatil tako domačo knjižno polico kot glasbeni koticček.

MILAN MARKELJ

Umetnikovi osebnosti, rojeni v umetnino, lahko prisluhnemo šele v osebnem stiku z njo, iz notranjih nagibov.

M. KOMELJ

zanimivosti iz sveta

Nam bodo računalniki brali naravnost iz glave?

Spoj človeka in računalnika je tista fantastična domislica, ki jo pisci znanstvene fantastike izredno radi uporabljajo, odkar so računalniki tako odločno in usodno stopili v naš svet. Znano je, da se je marsikaj, kar so sanjali pisatelji ZF, nekega dne tudi uresničilo. Se bo tudi poroka človeka in računalnika in bodo kiborgi, robocopi in bioniki zaživel v resničnosti?

Kot piše revija Newsweek, o tem resno razmišljajo futuristi, torej načrtovalci prihodnosti. V njihovih vizijah ni tako zelo oddaljen čas, ko se bodo ljudje neposredno povezovali z računalniki, da bodo elektronski stroji dobesedno brali možganske valove, se pravi človeške misli, od tistih vsakdanjih do najbolj veličastnih in globokih. Možnost takšnega razvoja računalništva pa ni le v

vizijah, ki se uresničijo ali pa tudi ne, v raziskovalnih središčih se dogaja marsikaj takega, kar lahko čez čas pripelje do za zdaj še fantastičnih stvari. Računalniški strokovnjaki se trudijo, da bi šibke električne signale, ki jih proizvaja človeški živčni sistem, spremenili v vzorce, ki bi jih računalnik lahko prepoznal in bral Najosnovnejše naprave te vrste že poznamo, to so računalniki, prilagojeni paraliziranim osebam, ki komunicirajo s strojem prek gibov z očesno vežo, lično mišico ali pregibom ustnic. To je seveda še daleč od tistega, kar želijo, a prvi korak je narejen.

V delu je že tudi biomiška, ki bere električne signale iz mišic, oči in možganov ter jih pretvarja v govorico, ki jo računalnik razume kot določen ukaz.

zdravnik razlaga

mr.sc.dr. Tatjana Gazvoda

Alergijske bolezni dihal

Dihalne vaje so za zdravljenje bronhialne astme uspešnejše kot vdihavanje zdravil, ki širijo skrčene sapnice in imajo škodljive stranske učinke. Dihalne vaje zvišujejo nasičenost s kisikom in zmanjšujejo ogljikov dvokis v bolnikovi krvi. Vsekakor mora astmatik izvajati dihalne vaje vsak dan in dolga leta. Razumljivo je, da moramo dihalne vaje povezati z določenim zdravljenjem, če hočemo, da bo uspeh trajen in učinkovit.

Dihalne vaje so koristne, ker bolnik ne čaka na učinek zdravil, ampak z njimi dejavno sodeluje pri lastnem zdravljenju. Dihalne vaje moramo uvesti v zdravljenje na začetku bolezni astmatikov, dokler ne obstajajo posledice. Pri astmatikih je izredno pomembno, da bolnik čimprej obvlada dihanje s prepono. Pri izdihu mora doseči, da se prepona omehča in dvigne. Tako lahko vdihne bolnik več zraka.

Dihanje in drža telesa sta tesno povezani, zato moramo nenehno krepiti mišičevje celotnega telesa, ne samo mišičje prsnega koša. Dobra vaja za pravilno držo telesa je, če hodimo in držimo na glavi žogo ali knjigo. Vse vaje za pravilno držo telesa in po možnosti tudi dihalne vaje mora bolnik v začetku nadzirati med dvema nasproti postavljenima ogledaloma, tako da vidi tudi držo hrbtenice.

Ker se vsi astmatiki nagibajo k prenapenjanemu dihanju, jih moramo nenehno poučevati, da morajo izdihovati počasi,

sproščeno in dovolj dolgo ter pri tem mehko izgovarjati "s". Pri zdravem človeku traja izdih tako dolgo, da starši pri izdihu astmatika počasi štejejo in ga pred tem hrabrijjo.

Pri zdravljenju z dihalnimi vajami ne gre zgolj za dihalne vaje, ampak predvsem za popravo napačnega dihanja, za krepitev celotnega dihalnega in skeletnega mišičja in tudi za naravno nosno zožitev, ki je nujno potrebna za pravilno gibanje prepone. S tem vzpostavimo fiziološko stanje pljuč, to se pravi, da so bolj prezračena in prekrvljena. Napihnenost pljuč s tem lahko preprečimo.

Druga prednost dihalnih vaj pa je, da bolnik dejavno sodeluje pri zdravljenju. Dihalne vaje poživijo bolnika in ga vključujejo spet v redno življenje in delo.

Pomen športa za bolnike z bronhialno astmo

Poleg dihalnih vaj sta priporočljiva telovadba na orodju in plavanje, ki omogočata, da se telo pravilno oblikuje. Posebno koristno je plavanje, zato naj ga astmatiki goje poleti in pozimi.

Zožitev dihalnih poti zaradi fizičnega napora je že dolgo znana, saj lahko vsak fizični napor sproži astmatični napad. Zaradi tega moramo vedno starše in vaditelje, razumljivo tudi bolnike, opozoriti na ta pojav. Zanimivo pa je, da plavanje redko povzroči zožitev dihalnih poti.

Od zimskih športov priporočamo smučanje, drsanje in sankanje, od poletnih pa kolesarjenje, tenis, namizni tenis, igre z žogo ali hojo v hribe.

Samo šport nikakor ne zadošča za uspešno zdravljenje bronhialne astme, temveč je potrebno vzročno zdravljenje, kajti šport pomaga ohraniti ali izboljšati delovanje pljuč astmatikov. Izrednega pomena pa je šport za vzbujanje samozavesti, saj daje bolnikom občutek enakosti z zdravimi pri telesnem udejstvovanju.

Konec



NOVOMEŠKA MEŠČANSKA GARDA - Letu 1848 se je že močno prijela oznaka revolucionarno. Fevdalni družbeni red je s svojimi postavami močno oviral novomisleče gospodarske, politične in nacionalne struje, ki so postajale v prvi polovici 19. stol. vse glasnejše. Takrat napredne kapitalistične težnje so prodirale na vsa področja življenja. V večnacionalnih državah so se začela narodna gibanja, ki jih ni bilo moč zaustaviti. Avstrijsko cesarstvo je bilo na tem področju še posebej ranljivo zaradi številnih narodov, ki so bili pod njenim okriljem. Narodno gibanje se je izražalo na več načinov, med drugim tudi z ustanovitvijo narodnih gard po večjih mestih. Tudi v Novem mestu je bila leta 1848 ustanovljena narodna garda, ki se je delila na tri oddelke, od katerih je bila samo meščanska garda uniformirana. Na Kranjskem so bile ponekod garde slovensko usmerjene, ponekod pa so branile državne interese. (Pripravila zgodovinarica Majda Pungercar iz Dolenjskega muzeja)

Is Trdinovih zapiskov

Premalo občijo s kmeti - Mestni ljudje se šetajo malo po okolici, raje tožijo doma, da se ne more nikamor iti, da tod ni nobenega sprehoda in zato zdi se kmetom prav čudno, če se prikaže v njihovi vasi človek z očali in suktnjo. Vsi ga gledajo, pustivši posel in postavši, če so na potu in ga vprašajo zvedljivo: "Kam bo treba iti?" Ta fraza je tod povsod stereotipna. Kar naravnost: "No, kam gredo?" kakor Gorenci ne upajo se barati bolj rahločutni Dolenci. Ker ne hodijo po kmetih, ne poznajo meščani ne uradniki in gospoda sploh absolutno nič šeg in mišljenja dolenjskih kmetov, kar dela velik kvar sodniji, upravi in davkarji, ker je to neobčjenje s kmetom glavni vzrok njegovega nezaupanja do uradnih sploh.

Grde in pizdovarske - Krohotaje se pripovedujejo kmetice, da jim pomalja Langerica, če se snidejo z njo, že od daleč roko, da jo poljubijo. Sploh pripovedujejo kmetje o tej baburi le smešne stvari, kakor o njenem možu le grde in pizdovarske.

Iztegujejo dolge prste - Na Dolenjskem je ta navada, da mlade dekleta vino dobivajo od fantov, fantje pa od starih deklet. Radi tega so stare dekleta mnogo slabše od mladih, ker bezlajo huje od njih in zraven še iztegujejo dolge prste po tej in oni reči v hiši, da jo dajo svojim ljubčkom, ki jih zastoj ne marajo izgubiti.

Tako opustošeno progro Grosuplje-Novo mesto-Metlika je uspelo usposobiti za promet šele v začetku leta 1947. Če upoštevamo kakšne cest so takrat vodile po Dolenjski in Beli krajini, lahko ugotovimo, da je neprevoznost železnice povzročila v teh krajih precejšnjo škodo.

Na koncu vojne je svojo naravo pokazala nemška vojska, ko je uničila jeklen most preko Gruberjevega kanala v Ljubljani.

Projekt proge Novo mesto - Brežice

Projektirana progna Novo mesto-Brežice je del že leta 1871 načrtovane magistrale, ki naj bi povezovala srednjo Evropo z Jadranskim morjem. Zelo intenzivno so na pripravah za to progno delali v začetku tega stoletja. Koncesijo za začetna dela je dobil že 2. oktobra 1894 Cajetan Faber z Dunaja in jo leta 1895 podaljšal. Cajetan Faber je projektiral tudi 50 km dolgo progno Bregana-Brežice-Novo mesto. Za to železniško povezavo so se zelo trudili štajerski gospodarstveniki, posebno pa dolenjski, ko je bila uzakonjena belokranjska železnica in s tem zagotovljena zveza proti jugu.

Spomladi 1909 je bil v Brežicah ustanovljen pripravljalni odbor, sestavljen iz nemškutarjev, zato je hotel ob gradnji proge izvajati tudi germanizacijo krajev ob proggi. Kot protiutež je bil ustanovljen še drugi pripravljalni odbor izključno slovenske narodnosti v sestavi: dr. Josip Barle, notar v Kozjem, Josip Ogorevc, župan v Novem mestu, dr. Ivan Benkovič, odvetnik v Brežicah, dr. Janko Hočevar, veleposestnik v Krškem.

Železniško ministrstvo na Dunaju je 10. junija 1909 izdalo dovoljenje za pripravljala dela. Slovenski odbor je 10. oktobra 1909 zaprosil za koncesijo in jo 16. februarja 1910 tudi dobil. Ker v času trajanja koncesije niso bila opravljena vsa pripravljala dela, je dr. Ivan Ben-



DOLENJSKE ŽELEZNICE 22

kovič 17. februarja 1911 zaprosil za podaljšanje koncesije, Občina Novo mesto je 23. aprila 1911 poslala železniškemu ministrstvu na Dunaj spomenico, v kateri so urgirali gradnjo.

Predvidena dolžina proge je bila 43 km in so jo namevali graditi po sledeči trasi: Novo mesto-Šentpeter-Kronovo-Bela Cerkev-most preko Krke pri Dragi-Šentjerneje-Ostrog-most preko Krke-Cerklje-Krška vas-Brežice. Trasa proge od Šentjerneje do Brežic ni bila sporna, kopja so se lomila na odseku Novo mesto-Šentjerneje, ker sta hoteli občini Brusnice in Šmihel-Stopiče, naj teče progna iz Kandije skozi omenjeni občini po desni strani Krke. Temu so se zoperstavile mestna občina Novo mesto, Raka, Bučka, Škocjan, Šmarjeta, Bela Cerkev, Šentpeter in Prečna, podpirala jih je tudi Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko in Ljubljani.

Leta 1911 so akcijski odbori predložili ministrstvu na Dunaju že podrobno izdelane načrte. Ministrstvo je 5. decembra 1911 sprejelo odlok o reviziji trase in določiti postaj. Z dodatnim odlokom z dne 31. januarja 1912 pa je odredilo, naj bi ob enem komisijsko pregledali tudi dodatno varianto na južnem delu proge od Kandije do Bele Cerkve po desni strani Krke, ki jo je zagovarjal kranjski deželni odbor. Tako so od 13. do 15. junija 1912 pod vodstvom Otona pl. Detele pregledali teren in zaslišali krajevne interese, predstavnike občin in organizacij o sprejemljivosti predloženih načrtov proge. Med njimi ni bilo bistvenih nasprotovanj ali sporov, le da so hoteli vsi imeti postajo čim bližje. Spor je bil le na južnem delu trase, kjer so hoteli imeti progno na obeh straneh Krke. Zahteva po gradnji proge po desni strani

Krke je sprožila ostro polemiko v časopisju že 27. aprila in 2. maja 1911, ko so zadevo prikazali v luči osebnih interesov. Komisija je tudi določila imena bodočih postaj, ki naj bi bile: Novo mesto-Stari Grad-Šentpeter-Kronovo-Bela Cerkev ob Krki-Šentjerneje-Ostrog-Kostanjevica-Brod-Sv. Križ (Podbočje)-Cerklje-Krška vas-Brežice. Dokumentacija o uspešni reviziji trase proge so poslali ministrstvu.

Zaradi nesoglasij - leva ali desna stran Krke - je zadeva zastala. Ko je bil končno na Dunaju objavljen nov gradbeni program, železniške proge Novo mesto-Brežice ni bilo v njem. Akcijo so morali začeti znova, organizirali so nove deputacije na Dunaj, da so skupaj s štajerskimi interesi obnovili postopek. Začetek prve svetovne vojne je dal načrtom drugačen pomen. Progna je postala strateško važna. Za graditve je bilo na razpolago veliko vojnih ujetnikov, ki naj bi opravili zemeljska dela. Zaradi zavlačevanja deželnega odbora se je izmuznila idealna prilika, da bi z minimalnimi stroški zgradili progno Novo mesto-Brežice. Med najbolj prizadevnimi v pripravah na gradnjo te kot tudi belokranjske proge je bil novomeški prošt dr. Sebastjan Jožef Elbert.

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani (predvsem njen tajnik Ivan Mohorič) je vztrajala na gradnji proge tudi po prvi svetovni vojni, vendar uspeha ni bilo, ker Beograd ni imel razumevanja za investicije v Sloveniji in ker je prometni tok pozneje prevzela progna Sevnica-Trebnje. Vendar je v vojaških načrtih ostala ta progna aktualna še po drugi svetovni vojni, saj so še leta 1953 predvidevali gradnjo proge Rogatec-Brežice-Novo mesto in Črnomelj-Vrbovsko. Ko pa so morali pozneje

NAŠA ŽGODBA MOJCA: LONČAR

Sobotni sejem v majhnem kraju. Kljub dežju se sprehajam med stojnicami in iščem nekaj, kar bi bilo poceni in dragoceno. Tudi ostali ljudje kot mrvlje iščejo nekaj kar bi jim polepšalo življenje, iščejo svojo drobtinico s katero bi odšli domov. Pravzaprav ne prodajajo nič zares novega; obleke, suha roba, sveče, rože, copati ter seveda italijansko blago polnijo stojnice.

Malo stran od glavnega vrveža zagledam nekaj, kar me takoj pritegne: sključeno moško postavo pod velikim dežnikom. Zavijem proti nji. Veselo ga pozdravim, vendar se na prijaznost ne odzove. Z zanimanjem ogledujem njegove izdelke. Lončar je. Na tleh ima polno vrčkov, skled in latvic.

Postane mi nerodno, zato ga povprašam po ceni vrčka. Počasi se premakne in mi ga poda. Ogledujem si delo njegovih rok in zazdi se mi, da pravzaprav ni nobena umetnost narediti takle vrček. Opazi mojo zamaknjenost in se nasmeje. Njegov obraz je poln gub, roke se mu tresejo.

"Ni tako lahko, kot si predstavljate," mi reče, kot da je prebral moje misli.

MATEJA CIMERMAN

HIŠA OB REKI

Tri leta sta bila poročena. Vi-har njune mlade ljubezni se je umiril. Med njima je zavladalo dobro in trdno prijateljstvo. Obe-ma se je zdelo, da je tako prav in dobro. Kljub temu pa se je Marko ponovno zaljubil. Ne v Alenko, svojo ženo, ampak v neko lepo podobo.

Vizloženem oknu prodajalne umetnin je bila namreč razstavljena slika: v ospredju hišica ob reki, zadaj zelen gozdnat griček, visoko na nebu pa so plavali beli oblaki. Prav tak je bil dom, o katerem je Marko pogosto sanjal. Tudi njegova rojstna hiša je stala ob reki. Mnogokrat se je mudil ob njenem bregu, opazoval modre valove in oblake nad njimi, ki so potovali v neznane kraje in se niso zmenili zanj, ki je hrepenel po bogastvu in sreči. Zdaj prebiva daleč od rojstnega doma, v industrijskem mestu. Domačije ob reki ne more pozabiti.

Sleherni dan je Marko na poti iz službe domov zavil v stransko ulico, da je pogledal sliko v izložbi. Umetnik je za njegov okus z nekaj

Res je! Nihče ne ve, koliko ur so njegove roke neutrudno iskale pravo obliko. Povprašam ga o uspešnosti prodaje. Globoko se zamisli, potem pa reče: "Nekoč so ljudje kupovali lonce, skleda, latvice in vrčke, naredil sem jih veliko in tudi vse prodal. Ja, včasih smo jedli iz lončenih posod, ne pa iz plastike kot danes. Nikoli nihče ni zbolel zaradi zastru-pitve. Danes pa prodam bore malo. Kdor kaj kupi, vem, da kupi le za okras. Malokdo, morda kakšen kmet ali pa strasten vinogradnik kupi vrček, za katerega sem prepričan, da ga bo resnično uporabljal. Zadnje čase ne zaslužim skoraj nič; moje posode za uporabo, ne pa za okras."

K lončarju pristopi še nekaj novih opazovalcev, jaz pa si še nekaj časa ogledujem njegove izdelke. Med pisano lončevino zagledam vrček, ki si ga v trenutku zaželim. Lončar mi ga hoče zaviti v papir, jaz pa odklonim in ga vtaknem v žep. Lončarju stisnem v roke nov slovenski bankovec.

Stopam naprej in razmišljam. Še so ljudje, ki se trudijo, da dediščina naših dedov ne bi ostala pozabljena. Toda ali to sploh še cenimo?

KNJIŽNA POLICA

Dokumenti slovenstva

V slovenskih arhivskih fondih in zbirkah, kjer je po nekaterih ocenah za okoli 40.000 tekočih metrov arhivskega gradiva, in v arhivih zunaj sedanjih meja naše države, je shranjeno veliko in neprecenljivo bogastvo. To so po zunanjem videzu sicer res le stari, porumeneli papirji, vendar bi se hudo motili, če bi mislili, da jih zob časa lahko brez škode zgleda in uniči, saj gre za pomembne in dragocene pričevalce, ki nam govorijo o preteklosti. To so pravzaprav najbolj zgovorni sledovi preteklosti, žive pripovedi minulih stoletij, mnogo bolj povedne kot ostali materialni ostan-ki. Za strokovnjaka, ki zna prebrati arhivske dokumente in prisluhniti njihovim pripovedim, so arhivi okna, ki mu odpirajo poglede v minule čase in dogodke. A zakaj je to pomembno? Kaj nam koristi zgodovinsko vedenje? Brez poznavanja preteklosti ni razumevanja sedanjosti in ne prepoznavanja obrisov prihodnosti! Za posameznika in za narod je preteklost eden tistih temeljnih kamnov, na katerih gradita svojo identiteto. Poleg tega je zgodovina tudi velika učiteljica. Ni dvoma, da bi bila ta učiteljica brez arhivov kot nema, da bi bilo brez najrazličnejših arhivalij poznavanje zgodovine bistveno slabše.

Iz premisleka, da so arhivski dokumenti spomin naroda in dokaz njegove identitete, se je porodila zamisel o knjigi DOKUMENTI SLOVENSTVA, ki bi spregovorila o zgodovinski poti slovenskega naroda v luči najzanimivejših in najpomembnejših dokumentov. Projekt so zasnovali v Cankarjevi založbi že pred več leti, da bi tako dopolnili program svojih monografij, posvečenih slovenstvu, uresničevati pa so ga začeli pred petimi leti. Izmed tisočev arhivskih dokumentov je bilo treba izbrati nekaj sto najbolj pomembnih, tistih ključnih, ki osvetljujejo pomembnejše točke v bivanju našega naroda. Uredniški odbor, ki ga je kot strokovni urednik vodil Jože Žontar, je k sodelovanju pritegnil veliko naših zgodovinarjev in arhivarjev, ki so opravili izbor in napisali posamezna poglavja. Veliko časa je vzelo tudi presnemavanje gradiva, ki so ga skora-j v celoti opravili na novo. K sreči so naši in tuji arhivi pokazali veliko razumevanja in tako je Cankarjeva založba knjigo Dokumenti slovenstva pred kratkim iz tiskarne Mladinske knjige, kjer so opravili zahtevni tisk, že lahko poslala med bralce.

V monografiji so v 73 poglavjih z izbranimi dokumenti prikazana ključna dogajanja v slovenski zgodovini, ki se povezujejo v zgodbo o slo-

venstvu, njegovi vpetosti v srednjevropski prostor in o političnem, kulturnem, gospodarskem, vojaškem in siceršnjem razvoju v razdobju od naselitve v 6. stol. do konca druge svetovne vojne. Besedila spremlja 214 črno-belih in 171 barvnih reprodukcij dokumentov iz 40 domačih in 30 tujih arhivov ter 10 zasebnih zbirk, nekaj je celo takih, ki javnosti doslej še niso bili predstavljeni. Četudi gre za strokovno neoporečno predstavitve, pa besedila niso napisana znanstveno suhoparno; knjiga je namenjena širokemu krogu bralcev in avtorji posameznih poglavij so to upoštevali, kar zagotavlja bralnost knjige. Najbrž upanje založnikov, da bo knjiga Dokumenti slovenstva šla več rodov iz rok v roke v premnogi slovenski družini, ni prazno.

MILAN MARKELJ

Sandburg

"Tvoja bela luč razsvetljuje zmrzal nočoj, /mesec škrlatnega in tihega zahoda. / Spominjaj se me, enega tvojih sanjačev." Ta kratka pesem z naslovom Bela luč je iz knjige, ki je izšla nedavno pri založbi Karantanija in predstavlja slovenskim bralcem pozicijo ameriškega avtorja Carla Sandburga (1878 - 1967). Pesmi je izbral, prevedel in pod naslovom IZBRANE PESMI izdal Igor Majaron. Prevajalec je napisal tudi spremno besedo, v kateri opisuje Sandburgovo življenje in njegovo literarno udejstvovanje.

Sandburg, sin skandinavskih priseljencev, se je uveljavil kot pesnik, pisatelj, publicist, zgodovinar in biograf. Stejejo ga celo za najpopularnejšega, predvsem pa najbolj ameriškega pesnika. Je eden najvidnejših predstavnikov generacije ameriških pesnikov, ki so ustvarjali v prvi polovici 20. stoletja.

Sandburgova pesniška zapuščina ni samo obširna, ampak tudi vsebinsko zelo raznovrstna. Obsega vse, od pesmi o velemestu do pesmi o naravi, od socialnih in protivojnih do ljubezenskih pesmi. Vse so prežete z neomajno vero v človeka in ljubeznijo do preprostih ljudi. V pesmih skuša ujeti posebnosti ameriškega govora in načina mišljenja. Vsebinsko raznovrstnost Sandburgovega pesništva izpričuje tudi pričujoči izbor v slovenskem prevodu. Pa ne samo to, ob prebiranju teh pesmi postane bralcu hitro jasno, kakaj so se Sandburgove pesmi tako priljubile ameriškemu občinstvu. Predvsem zaradi neposrednosti, pristnosti in preprostosti, s katerimi so to občinstvo nago-varjale. Sandburg je postal nekakšen ljudski pesnik. Morebiti tudi zavoljo takšnih verzov: "Megla pride / z mačjimi koraki. / Tiho leži na boku / in gleda pristanišče in mesto. / Nato se odpravi dalje".

IVAN ZORAN

namesto proge Rogatec-Brežice zgraditi progno skozi Kumrovec v Sotlo je projekt proge Novo mesto-Brežice postal brez vrednosti.

Promet na dolenjskih progah

Dolenjci so bili železnice veseli in so z njo živeli. Potniki in vlakovno osebje so bili kot ena družina, odnosi so bili zelo prijateljski, zato železničarjem niso zamerili niti tedaj, ko so po železničarski "veselici" v Novem mestu vlak za Ljubljano odpeljali v Stražo in so sprevodniki v Straži klical Hoenjgstein-Mirna Peč, kar pove nekaj o tedanji domačnosti na teh progah.

Po otvoritvi dolenjskih železnic je potniški promet iz leta v leto naraščal. V prvem desetletju obratovanja se je povečal za približno 25 %. Čeprav so Dolenjske novice v začetku leta 1895 z navdušenjem pisale o velikih količinah lesa, ki potuje iz "Gorjanovih fabrik na Gorjancih in gozdov kneza Auersperga", so sredi leta že ugotavljali, da promet vse bolj peša. Vzrok za to so iskali v neugodnih zvezah, dolgih vožnjah in previsoki voznini. Zato so v začetku leta 1896 spremenili vozni red, popoldanskemu vlaku niso dodajali tovora, tako da je potniški vlak lahko hitreje vozil. Ker prvi ukrepi stanja niso izboljšali, sta dežela in železnica sklenili, da uvedeta še bolj radikalne ukrepe: ukinili so nekaj vlakov, tako da sta Novo mesto in Ljubljano povezovala le dva para vlakov, in zmanjšali število osebja. Dolenjske železnice so bile glede na promet visoko nad povprečjem avstrijskih lokalnih ter so jih po prometu presvegale samo progne v najbolj industrializiranih krajih. Kljub temu dohodki niso zadoščali za obrestovanje najetega posojila in je morala za kritje obresti prispevati še kranjska dežela po zaključnih računih od leta 1896 do 1899. Stanje se je izboljšalo leta 1900, ko je zaključni račun pokazal presežek in deželi ni bilo potrebno doplačevati ničesar.

Sporočilo bralcem

V soboto, 23. aprila, je začel v Republiki Sloveniji veljati novi zakon o javnih glasilih, ki uredništvom daje več svobode oz. pristojnosti pri objavljaju pism bralcev ali javnih izjav. Po novem uredništvu niso več dolžna objavljati vsakega mnenja ali izjave, imajo pa tudi pravico, da tovrstne prispevke skrajšajo, le povzemajo ali delno objavljajo, vse to pa v skladu z uredniško politiko glasila in prostorski možnosti v njem. Dolenjski list bo kot neustrankarski in neodvisen časnik še naprej ostal odprt za prispevke bralcev, ki pa naj bodo sporočilni in kratki, da bo ob omejenem časopisnem prostoru kar največ ljudi lahko prišlo do javne besede.

Uredništvo DL

To je zavestno kršenje predpisov

Ponovno pozivam vse pristojne službe, da ukrepajo v skladu s svojimi pooblastili in naredijo red na Šegovi ulici (in še kje na območju Novega mesta)

Časopisna polemika s poučnim naslovom "Parkirišče ustavilo gasilce" (Delo 12., 13. in 24. maja) me je spodbudilo, da ponovno javno opozorim na aktualen problem rabe in uporabe parkirišč v stanovanjskih soseskah širom Novega mesta, ki so si jih prilastili različni, povečini gostinski lokali, namesto da bi služili osnovnemu namenu t.j. stanovalcem. Uzurpacija že tako premajhnih parkirišč poleg slabe volje prizadetih skriva v sebi še mnogo nevarnejše posledice, lahko tudi z usodnim epilogom. Večini takšnih posegov praviloma botrujejo "kvazi" urbanistične (in podkupljive) službe, katerih "izdelke" za nameček nekritično dovoljujejo pristojni upravni organi za urbanizem ali gospodarstvo (običajno pa kar izmenično, in to tako, da en oddelek praviloma noče vedeti za odločbo drugega v sosednji stavbi, ali obratno in tako najprej v nedogled). Kadar pa urbanistična stroka kljub vsem novonastajajočim dejavnostim poskuša pojasniti zamotanost posega in opozarja na kompleksnost gradnje, običajno nastopijo vsemogoča izsiljevanja, ki privedejo do nezakonitega posega. To pa je že nespoštovanje predpisov "novodobnih birtov", ki ga sicer ni za zanemariti. V takšnih primerih pa se že postavlja vprašanje opravljanja dela tistih organov (in ve se katerih), ki skrbje za zakonitosti...

Novo mesto je s svojimi skoraj petindvajset tisoč prebivalci, s socialno diferenciacijo prebivalstvenih skupin in zaradi spreminjajočega se načina življenja, ki smo mu priča, že doseglo tisto kritično maso ljudi, ki zahteva proste intervencijske dostope za dejavnosti, kot so npr. gasilci, zdravniške ekipe, policija in druge službe komunalnega značaja v vsakem času, in to na celotnem mestnem teritoriju. Ogroženost je prav posebej velika v soseskah z visoko gostoto poseljenosti. Doselej se - kot mi je znano - k sreči zaradi "prenatranega" parkirišča, ki bi onemogočilo hitre in nujne dostope intervencijskim vozilom, še ni zgodila hujša tragedija. Ni pa to razlog za zavestno zatiskanje očes pristojnih pred težo problema in brezvestnimi pritiski t.i. "privatne iniciative".

Kot primer zavestnega sinergetskega kršenja predpisov na urbanistično-projektantski ravni, na ravni nespoštovanja zakonitosti, izsiljevanj in nedela pristojnih inšpekcijskih služb, ponovno izpostavljam parkirišče na Šegovi ulici št. 4-10. Prepričan sem, da to ni najboljši in nebo vpije primer v Novem mestu. Navajam pa zgolj zato, ker nanj že nekaj let brezuspešno opozarjam in ker razmere po-

znam. Rad pa bi še povedal, da se razmere poslabšujejo: uslužbenci in šoferji "Halo-Alo" lokala s svojim voznim parkom po ure in ure iz dneva v dan blokirajo parkirišče ne le stanovalcem, ampak tudi ev. intervencijskim vozilom, pri tem pa so še vsak dan bolj agresivni: v zabojnike za papir odmetavajo pločevinke, pizzerije "Oaza" so inšpekcijske službe že novembra 1993 izdale odločbo o odstranitvi "prizidkov" itd. Javnost velja še obvestiti, da je Ministrstvo za okolje in prostor z odločbo št. 350-02/A-107/93-FM/TR z dne 29.9.1993 odpravilo odločbo sekretariata za varstvo okolja in urejanje prostora občine Novo mesto št. 351-03-290/91-9 z dne 5.1.1993. Ker pa je veljavna lokacijska odločba prvi pogoj za izdajo vseh drugih nadaljnjih upravnih dovoljenj, pomeni, da lokal ne bi smel obratovati...

Zato ponovno javno pozivam vse pristojne službe, da ukrepajo v skladu s svojimi pooblastili. Hkrati pozivam prizadete v drugih soseskah Novega mesta in tudi v drugih naseljih s podobnimi problemi, da jih prav tako "predstavijo" javnosti, kajti čim številnejši bo pritisk za spoštovanje zakonitosti, tem večja bo možnost, da se prepreči anarhija in zmanjša možnost še hujših posledic.

Glede na to, da pristojni lokalni organi že doslej niso hoteli ali znali ukrepati, pozivam tudi "Vladni urad RS za pritožbe" oz. t.i. "Drnovškov urad za pritožbe - VOX", da bdi nad izvajanjem zakonitosti.

V imenu prizadetih stanovalcev Šegove ul. 4-10, Novo mesto: Dr. MARJAN RAVBAR

SPET VABI

Italijani so leta 1942 nameravali na Travi v sedanji kočevski občini organizirati postojanko, saj je bila Trava takrat kot sedaj zadnje večje naselje med tedanjim okupiranim ozemljem in NDH. Partizani pa so cerkev zažgali, da bi italijansko namero preprečili. Italijani so se kljub temu namestili v vasi tako, da so pregnali večji del domačinov, vendar so kraj kmalu zapustili. Cerkev na Travi je nekoč imela tri zvonove in je bila do 1843. leta sedež župnije. Dva zvonova je vzela prva svetovna vojna, mali 257 kg težki, pa se je po požigu 1942. leta ohranil pri družini Kriz. Letos so prizadeti krajanje postavili inproviziran lesen zvonik in vanj namestili ohranjeni zvon, tako da jih spet vabi. V juniju bo tu posebna slovesnost, ko bodo blagoslovili zvon in prenovljeno kapelico. A. K.



"OB SVETOVNEM DNEVU BREZ TOBAKA" - 31. maja je bil svetovni dan brez tobaka, posvečen boju zoper kajenje. Sevniški člani društva nekadilcev se zavzemajo, da bi poslanci državnega zbora v tretji obravnavi zakona o omejevanju uporabe tobaknih izdelkov vztrajali pri sklepu, da je vsako reklamiranje tobaknih izdelkov, zaščitne blagovne znamke ali logotipa prepovedano. Pravijo še, da so nekadilci proti amandmajem vlade Republike Slovenije, ki hoče ta člen omiliti v korist tobakne tovarne in v škodo slovenskega naroda. Na fotografiji je del udeležencev 7. letne konference programsko-volilne skupščine Zveze društev nekadilcev Slovenije. V sredini je minister dr. Božidar Voljč, na njegovi desni dr. Marija Djurdjevič, na levi pa Janko Blas iz Sevnice, ki je v začetku aprila postal častni član združenja.

Združitev doline je prava zamisel

Še en odgovor in pojasnilo k članku, objavljenemu v Dolenjskem listu 19. maja, ter nekaterim drugim - Leta 1957 je majhna skupina ljudi dosegla delitev

Sem za pogovor na podlagi resničnih dejstev, ne pa po želji posameznikov, ki bi radi prikazali nekaj drugega. Je pa skrajni čas, da nekaj

dolgoročno dobrega naredimo za vso Poljansko dolino ob Kolpi, ki je geografska enota in je del Bele krajine. Pred drugo svetovno vojno je bila vsa Poljanska dolina ob Kolpi v občini Stari trg - srez Črnomelj (Krajevni leksikon Dravske banovine, 1937).

Zaradi prenehanja okraja Črnomelj je nastala občina Predgrad (s pisarno v gradu) za vse vasi Poljanske doline in nekaj vasi kočevskega območja. Leta 1957 je po zaslugi zelo majhnega števila ljudi prišlo do delitve v dve občini: Črnomelj in Kočevje, kar je pretrgalo zgodovinsko kontinuiteto skupnega življenja Poljancev. Kljub temu imamo v Starem trgu še zdaj veliko skupnega: osnovno šolo, vrtec, pošto, farno cerkev, pokopališče in gospodarsko najvažnejše - zaposlitev v obratu Komet Metlika in Unior Zreče. Vse to nas Poljance povezuje in nas tudi bo, skuša pa nas še v bodoče deliti samo interes in premajhna vizionarnost posameznikov, ki pridobivajo še druge.

Res je, da niti KS Stari trg niti KS Poljanska dolina s sedežem v Predgradu nista bogati. Res je tudi, da je imela dolina pred 40 leti več svojega kapitala, ko je bila Grašičeva polna in tudi Lipje. Vlake in kamionske ceste za odvoz lesa je vsak rad naredil v polnih gozdovih.

Velik napredek v Poljanski dolini je bil dosežen zaradi prizadevnosti KS Stari trg in s prispevki Poljancev pa tudi drugih ter z veliko podporo občine Črnomelj. Toda nič ni bilo narejeno zaradi razdeljenosti doline med dve občini.

Tudi za tv pretvornik na Kozicah so vodili akcijo ljudje iz KS Stari trg.

Vodovod do Predgrada je bil narejen že pred drugo svetovno vojno, prav tako elektro trasa po zaslugi takratnega poslanca dr. Jurija Koceta iz Starega trga. Sedanje vzdrževanje in po potrebi nadaljevanje je zadeva pristojnih podjetij, pri čemer finančno sodeluje tudi občina Črnomelj.

Še direkten odgovor na vprašanje, kaj smo mi dobili od njih. Najprej pa: ne lastite si, za kar se niste trudili! Kratek del ceste do pretvornika na Kozicah je naredilo GG Kočevje po prizadevnosti g. Alojzija Mesnerja, takratnega logarja. Vsi Poljanci smo po prizadevnosti KS Stari trg in občine Črnomelj dosegli zaposlitev za moške in ženske v starotrskih obratih Kometu in Uniorju, bencinsko črpalko, posodobitev in povečanje šole in vrtec. Imamo asfalt do Črnomlja, prav tako po vseh vaseh in med vasi v KS Stari trg.

Združimo Poljansko dolino! je pravilna zamisel. Sedanja gradnja ceste iz kočevske strani proti Brezovici je vsaj v 10-letni zamudi, in to zaradi delitve Poljanske doline. Enotno vodstvo bi bilo bolj uspešno. Še to: iz KS Stari trg ne udrhamo po občini Kočevje, nasprotno, dobro se razumemo. Hvaležni smo za prispevke šoli, vrtec in drugo sodelovanje občine in delovnih organizacij.

MARKO KOBE

● Lepe navade so potrebne samo gradim. Lepim se vse oprosti. (Waugh)

● Demokracija je metoda, ne ideal. (Hohlenberg)

Kaj bo po tem izidu storil Državni zbor?

ZLSD Krško vztraja, naj odloči volja ljudi

Krajanje so na referendumu povedali svoje. Očitno niso nasledili raznim političnim publikam, ki so jim bile ponujane v zadnjem času. Ugotovili so, da je organizacija lokalne samouprave preveč resna zadeva in za vsakdanje življenje ljudi tako usodnega pomena, da odločitve o tem ne morejo prepustiti posameznim "izvoljencem" ljudstva. Upajmo, da bo nedeljska izkušnja resno opozorilo našemu predstavniškemu domu, da o življenjsko pomembnih zadevah ni mogoče odločati mimo volje ljudstva. Nepotrebna in nerazumljiva hitrost, s katero so želeli reorganizirati občine, je povzročila pomanjkanje časa za sprejem precizne in usklajene zakonodaje, predvsem pa ni bilo omogočeno občanom, da bi lahko temeljito premislili svoje odločitve. Ne moremo se znebiti vtisa, da se je ob pomanjkanju pravih argumentov za preudarno odločitev skušalo s hitrostjo in čustvovanjem nadomestiti trezne premisleke. Kaj storiti sedaj?

V občini Krško torej niso dobili podpore tisti, ki so hoteli sedanjemu občinu razdrobiti na "mini" občine. Senovčani, Brestaničani, Račani, Kostanjevičani in Podbočani ne želijo svojih malih občin. Pri tem velja opozoriti na izrecno izraženo voljo zbora občanov v Krškem, da je Krško odprto za celotno področje sedanje občine. Glede na to, da je na referendumskem območju Krško izglasovana pozitivna odločitev, in glede na to, da so se na ostalih referendumskih območjih volilci odločili negativno, se razume, da je volja volilcev ostati v reformirani občini Krško - vendar v sedanjih mejah.

Območna organizacija ZLSD se je v predreferendumskem obdobju zavzemala za argumentiran in tehten premislek o reorganizaciji občin. Zavzemali smo se za to, da bi bilo treba najprej premisliti o možnosti, da se nova občina formira v okviru teritorialnih meja sedanje občine Krško.

Ne samo v naši občini, tudi v vsej državi je izid referenduma pokazal, da referendumska območja večinoma niso bila oblikovana v skladu z večinsko voljo občanov. Sedaj stoji Državni zbor pred zelo težko nalogo. Kaj bo storil? Ali bo upošteval ljudsko voljo ali pa bo - kot smo videli v primeru Kopra - odločno po volji raznih političnih lobjev.

ZLSD je zagovarjala načelo, da je neposredna korist in interes prebivalstva prvenstvenega pomena. Zato menimo, da bi moral Državni zbor v nadaljnji proceduri reorganizacije občin dosledno upoštevati večinsko voljo ljudi.

Iskreno želimo, da bi predstaniški dom Republike Slovenije uspešno opravil to preizkušnjo demokracije.

ZDRUŽENA LISTA socialnih demokratov KRŠKO

Zapis dan potem

Po referendumu o novih občinah: amaterizem v politiko se pač ne izplača

Ni ga in ga tudi zlepa ne bo tako vnaprej opljuvanega projekta na Slovenskem, kot je pravkar preminuli o preoblikovanju lokalne samouprave. Če si hotel, tudi po boštanjskih bifejih, si lahko za steklenico piva slišal zadnja dva dneva, da bodo nove občine prinesle: nove davke; tisti ki še imajo (slabo plačano) delo, ga bodo, če bi glasovali "ZA", zanesljivo izgubili; kmetje ne bodo mogli več oddajati mleka; nič ne bo z boštanjsko novo telovadnico (nič ne de, če se jim v Sevnici še vedno ugrezajo betonski stebri), da o zamujenem nasipu proti poplavam ne govorimo. Skratka, kaj rinete v nove občine, ko pa vsak butec ve, da je iz velike vreče lažje jemati, ker pač bolj curi...

Da ne trahtimo papirja, stran s presežnimi strahovi! Veliki met je torej uspel pravkar rojeni novi občini Čatež. Verjetno, če drugega ne, so v Dobovi tudi našli vsaj dve duši, ki sta s sobotnima žigoma kuvertiralji svoj glas, saj jim je tam na meji zmanjkalo ravno dva glasova. Pač pa ne drži, da je ostala v starih mejah Mlovičica Velika občina Sevnica. Bučkljanarje je namreč že s predhodnim referendumom tako natrenirala, da tokrat niso dovolili nobenega preseženja.

Pravijo, da so po bitki vsi generali pametni. Tisti, ki so proti novim občinam, so pobornikom nove občine očitali - kaj bi drugače? - prav po kardeljsko, da imajo interese. Pozabili so kajpak, da so prav ti ljudje delali volonterško, ne zapišem pa, da zastonj, ker se pač po športno začenja nov polčas, oni prvi pa - za masine plače. Proti starim občinam, torej oblasti, se namreč ni mogoče bojevati amatersko, sploh pa ne proti medijem. Šele na dan volilnega molka je v Sobotni prilogi Dela prav na zadnji strani izšel prvi pozitivni članek v prid spremembi, v Večeru pa - kar cela stran državnega svetnika iz Gornje Radgone. Seveda prepozno, kaj prepričanosti ne kaže prepričevati. Radijska voditeljica, ki je domala dremala od pol šestih minulo nedeljsko jutro, je ob 7.45 spregovorila v eter (ponavljam: na dan volilnega molka samih volitev) še enkrat o preštevilih voličih, da referendumskih območij ne omenjam. Ja, le kdo ne bi bil proti? Vsak glas, ki vendarle dokazuje nezadovoljstvo s sedanji občini, bi moral hrabriti. Tako so se marsikje zgodile premajhne občine, drugi pa se bomo, bogatejši za izkušnjo, poslej modreje borili. Tempus omnia revolat. Sicer pa za zapik: res je, da se dajatev še povečujejo, kajpak v starih občinah, predvsem v podobni taks za preregistracijo obrtne ali podjetniške delavnice po zakonu o gospodarskih družbah, tudi če nameravate izdelovati samo klamfe. Doklej še?

ALFRED ŽELEZNIK

VPLIVI CERKVE

Opažam, da ima Cerkev v javnem življenju še vedno prevelik vpliv. To je vidno tudi na vasi, kjer poteka ločnica med vernimi in nevernimi. Na vasi se v glavnem ljudje zaradi tega ne prepirajo vendar pa zaradi nezaupanja ni tistega sožitja, kot bi bilo, če bi bili ljudje enotni v svetovnonazorskem prepričanju. Zato mislim, da bi morali verniki, če že vere ne morejo držati zase, biti bolj prilagodljivi do javnosti, ker bi le tako prišli do sožitja.

ANTON JUDEŽ



ČIŠČENJE REKE KRKE - Lepo je uspela nedeljska akcija "Čistimo reko Krko" v organizaciji turističnega društva Žužemberk-Dvor, ribiške družine Novo mesto, pododbora Žužemberk, in kajak kanu kluba iz Žužemberka. Sodelujoči v akciji so pobirali smeti ob Krki, pa tudi s čolni so nabrali doberšen del navelake. Akcijo so omogočili Komunala Novo mesto, KS Žužemberk, Vodnogospodarsko podjetje Novo mesto in občina Novo mesto, podprli pa so jo tudi Emona, ribogojstvo Dvor, Ergo Dvor in kmetijska zadruga Žužemberk. Predsednik turističnega društva Vlado Kostevc je povedal, da je akcija lepo uspela in da je pomembno zlasti to, da se spreminja odnos krajanov do reke Krke in narave. Naj dodamo, da je v krajevni skupnosti evidentiranih kar 36 črnih odlagališč. Ta smetišča skuša krajevna skupnost sanirati s pomočjo delavcev, ki opravljajo javna dela. Na sliki: ribiči so takole začeli akcijo na Dvoru. (S. Mirtič)



NA 21. KONGRESU POKLICNIH ŠOFERJEV V INNSBRUCKU - 21. maja je bil v Innsbrucku v Avstriji 21. kongres poklicnih voznikov in avtomehaničev Evrope. Iz Slovenije se ga je udeležilo preko 400 uniformiranih članov ZSAM. Pravo pozornost pa so zbuvali Črnomalci s svojimi belokranjskimi narodnimi nošami. Posneli so jih številni fotoreporterji in snemalci. (Foto: France Brus, Horjul)



PROGRAM VIVA ZANIMIV - Prejšnji teden je bil na Bledu v kongresnem centru posvet upravljalcev stanovanjskih enot. Udeležili so se ga številni predstavniki podjetij, ki upravljajo s stanovanjskimi enotami, ter strokovnjaki s področja nepremičnin. Med drugimi se je predstavilo tudi novomeško zasebno in družinsko gradbeno podjetje Gama s svojo gradbeno blagovno znamko Viva. Blagovna znamka vključuje program gradnje iz li. AB elementov in je zanimiv predvsem za gradnjo stanovanjskih nizov. Udeleženci posveta so v programu Viva videli eno izmed zanimivejših tehničnih rešitev za perečo stanovanjsko problematiko v Sloveniji. S programom Viva je mogoče hitro zgraditi celotne nize stanovanjskih enot, in to po konkurenčni ceni. Interes za program Viva je pokazal tudi minister za okolje in prostor dr. Pavel Gantar, ki je v kratkem kpletu (na sliki) s predstavnikmi podjetja Gama prestavil svoje poglede na reševanje stanovanjske problematike pri nas. Družinsko podjetje Gama iz Novega mesta tako ponovno dokazuje, da je tudi v gradbeništvu mogoče konkurirati velikim slovenskim gradbenim hišam. Sicer pa podjetje gleda v prihodnost, saj se odpira kar precej možnosti za prodor na albanski in nemški trg. (Primoz Žižek)

Prilagojeno poučevanje Romov

Število Romov v šolah narašča - Učni načrti, ki so primerni za ostale otroke, so neustrezni - Prilaganje njihovim sposobnostim - Poseben projekt Zavoda za šolstvo

Na nekaterih območjih Slovenije so zgoščena avtohtona romska naselja. Kljub prizadevanjem različnih družbenih dejavnosti se le izjemoma pojavljajo primeri sožitja s Slovenci. Vendar Romov ne želimo asimilirati, ohranijo naj svojo identiteto. Usposobijo pa naj se za življenje. Načrtno vključevanje romskih otrok v zadnjih dvajsetih letih v osnovno šolo in ponekod v vzgojno-varstvene ustanove je že dalo delne rezultate. Število Romov v šoli iz leta v leto narašča. Vendar večinoma zaključujejo šolanje na razredni stopnji, največkrat slabo pisмено. Ob iskanju vzrokov takih rezultatov vzgoje in izobraževanja je bila ugotovlje-

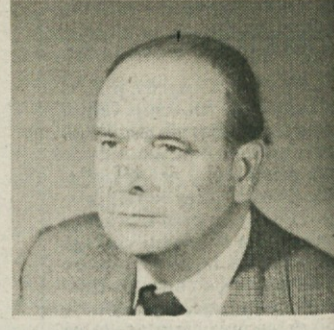
na pri teh otrocih vrsta drugačnosti. Med drugim, da Romi ne znajo učnega, slovenskega jezika. Obvladajo ga le za najnujnejše sporazumevanje. Romski otroci pogosto nimajo razvitenih osnovnih sposobnosti in navad za šolsko življenje in delo. Zaradi povsem drugačnega življenja se pojmovni svet romskega otroka ne pokriva s pričakovanimi. Njihove delovne sposobnosti, delovalnost in vztrajnost so majhne. Teško se socializirajo, utesnjuje jih tudi prostor. Vzgojno-varstvene ustanove obiskujejo le enkrat Romi.

Iz tega je sledila ugotovitev, da je potrebno prilagoditi učne načrte sposobnostim teh otrok. S projektom Vzgoja in izobraževanje romskih učencev v osnovni šoli, ki poteka pod okriljem Zavoda RS za šolstvo in šport drugo šolsko leto na šestih šolah v Sloveniji (v osnovnih šolah v Bršljunu, Leskovcu pri Krškem, v Mariboru in Murski Soboti), smo skušali razrešiti problematiko v nekaj smereh. Pripraviti in vpeljati je potrebno navodila za prilagoditev programov sposobnostim Romov; izpostaviti hitro učenje slovenskega jezika in napredek romskih otrok opisno ce-

niti; ugotoviti, katere so najuspešnejše organizacijske oblike pri vzgoji in izobraževanju Romov v posameznem okolju; usposabljati učitelje za delo z otroki z drugačnimi potrebami; poiskati najuspešnejše oblike sodelovanja z romskimi starši. Tako smo v okviru projekta in sodelovanjem z ostalimi šolami, ki imajo romske učence, prišli do zaključkov, ki nakazujejo možnost večje uspešnosti vzgoje in izobraževanja. Z učitelji, ravnatelji in šolskimi svetovalnimi delavci smo te ugotovitve in navodila predelali in jim pripravili, da jih pri delu upoštevajo. Istočasno si prizadevamo za vključevanje romskih otrok v vsaj enoletno, za vse otroke obvezno pripravo na šolo.

Mislimo, da so takšne usmeritve jamstvo, da bo več romskih otrok zaključilo osnovno šolanje na predmetni stopnji, da bo pridobilo in razvilo take sposobnosti, izkušnje in znanja, ki bi Romom omogočala zaposlovanje oz. samostojno preživljanje z delom.

MARJETA BRAČKO
pedagoška svetovalka
OOE Novo mesto



Franjo Švent

Franjo Švent se je rodil pred 65 leti v prelepi Savinjski dolini, kjer je preživel otroštvo in leta mladosti. Kljub težkim povojnim časom je končal srednjo ekonomsko šolo in začel delati kot finančnik v celjskem gospodarstvu.

Razvoj Dolenjske je v petdesetih letih zahteval vedno več strokovnjakov in Franjo se je takrat odzval vabilu ter prišel v tekstilno tovarno Novotek za direktorja finančno - gospodarskega centra. Njegova predanost tovarni je bila velika, v njen razvoj je vložil vse svoje moči in ji ostal zvest vse do upokojitve. Kot dober finančni strokovnjak je kljub delu v tovarni sodeloval v številnih institucijah na Dolenjskem, v Beli krajini in Posavju ter pri mnogih gospodarskih projektih hitro razvijajočega se dolenjskega gospodarstva.

Leta 1958 je bil eden od pobudnikov ustanovitve Društva knjigovodij Novo mesto ter njegov prvi predsednik ter član predsedstva združenja knjigovodij Slovenije. Na društvenih tečajih, seminarjih in posvetih je stanovskemu kolegom vedno nesebično predajal svoje bogato znanje ter navezoval stike z novomeško srednjo ekonomsko šolo, društvom ekonomistov, SDK-jem in mariborskim VEKS-em. Ko je zaradi težke boleznin moral v pokoj, je kljub temu nadaljeval delo v društvu. Za vse, kar je storil za Dolenjsko in Belo krajino, se mu člani društva še zadnjič zahvaljujejo.

ODLIČEN RAČUNALNIKAR

KOČEVJE - Na nedavnem državnem računalniškem tekmovanju je učenec 8.a osnovne šole Zbora odposlanec Kočevje Janez Žagar zasedel odlično četrto mesto, njegov sošolec Rok Pahulje pa 13. mesto.

Podreti ni težko!

Pismo, ki ste ga v opravičilo, ker ste podrla most, poslali 20 ustanovam, ker regulacija potoka Brestanica poteka prepočasno, ima več zanimivih misli (Naš glas, 18. 5. 1994). Sprašujem vas, g. Mirko Avenak, ali te načine uporabljate tudi pri reševanju drugih pomembnih zadev. Sporna železniška proga in most sta verjetno še vedno last Rudnika Senovo. Vemo, da se je neka skupina krajanov Brestanice na čelu z g. Avenakom spravila nad most in ga odstranila, druga (Vid Budna, Vojko Omerzu, Grilc) pa se je na Senovem zanimala za stavbo, last Rudnika, ki bi jo želeli imeti za bodočo občinsko.

Ko boste vi, ki ste podrla most, priznali, da je rudnik napravil veliko tudi za KS Brestanica, in ko boste vsaj z nekaj besedami izrazili tudi svoj gnev nad nepravilnim načinom gradnje ceste Brestanica-Senovo, bomo lažje razumeli vašo samovoljo. V naslednji številki Našega glasa objavite še, kaj je bilo dogovorjenega med udeleženci, kdo so bili in koliko jih je bilo.

Sožitje v neki dolini je možno tudi brez podiranja mostov in tudi tako, da svojo (razkošno) uspešnost pokažete doma, na svojem dvorišču in ne v drugih občinah ali celo v drugih državah.

LOJZE SRIBAR, Leskovec

Še: Kabelska televizija ni zastoj

Upamo, da je s tem odgovorom le konec polemike

Žal niti člani Upravnega odbora KRS niti jaz ne moremo mimo odgovora g. Jazbinška na naš članek, objavljen 26. maja. O splošnem "zadovoljstvu" uporabnikov v času Jazbinškovega vzdrževanja največ vedo uporabniki sami in člani UO. Upravni odbor mu je na podlagi njegovega zagotovila, da je strokovno usposobljen, zaupal vzdrževanje sistema. Na njegovo vprašanje, zakaj sem tako pozno reagiral, lahko odgovorim, da sem reagiral šele, ko je bilo stanje na liniji po njegovem posegu slabše kot prej.

Upravni odbor je glede na dolgo-

letne izkušnje zavzel stališče, da je kvaliteta tista, ki pogojuje zadovoljstvo uporabnikov, kar se danes potrjuje na omenjeni liniji GP - Drožanjska ulica. V ceno sanacije je vključen tudi nov program PRO 7 in priprave antenskega sistema s predloženimi in napajalnimi elementi za K "A". Škoda, ki jo je povzročil na sistemu, je g. Jazbinšku določil Upravni odbor, ne g. Govekar, na podlagi tehničnega poročila na seji UO v njegovi prisotnosti. Omenjeni linijski ojačevalniki (proizvajalec neznan), katere je odkupil, so bili za sistem neuporabni. Preden je sanacijo, izvršila firma Skyline, je UO ustanovil tehnično komisijo, ki je na terenu pregledala kritične točke pred sanacijo. Na seji UO je komisija dala svoje poročilo in g. Jazbinšek ni imel kaj povedati v svoj zagovor, ampak je škodo poravnal, kar pomeni, da je kriv.

Upamo, da je polemika o KRS Pečje - Sevnica s tem končana, saj g. Jazbinšek ni več član UO in tudi ne vzdrževalec.

Upravni odbor KRS Pečje-Sevnica

"Podganji teden" v boju z okupatorjem

Pol stoletja po skupnih akcijah NOV Slovenije in zaveznikov v bojih proti nemškemu nasilniku

V začetku junija 1944 so zavezniki začeli dolgo pričakovani vdor v Normandijo, pripravljali pa so se tudi na nove ofenzivne aktivnosti na italijanski fronti. Zaradi tega se je vestransko povečalo njihovo zanimanje za dogajanja v zaledju italijanskih bojišč.

Prek Slovenije so Nemci prevažali ogromne količine bojnega gradiva in sveže enote, da bi učvrstili fronto v Italiji in s tem preprečili zavezniško prodiranje proti srednji Evropi. To dejstvo je okrepilo tudi pomen bojnih in drugih aktivnosti NOV Slovenije, da bi tako še bolj prispevala k uspešnemu napredovanju anglo-ameriške armade z juga proti severu Italije.

Na podlagi dogovora med maršalom Titom in generalom Wilsonom je Vrhovni štab NOV in POJ 2. junija izdal povelje za splošen napad na vse komunikacije na območju Jugoslavije, še posebej pa v Sloveniji.

Zainteresiranost zaveznikov za rušenje komunikacij je zelo nazorno predstavil general Fitzroy Maclean, šef vojaške misije pri Vrhovnem štabu, ki je med drugim izjavil: "Z našega gledišča je bilo največjega pomena partizansko gibanje v Sloveniji in še posebno možnost, da bi prekinili promet na progi Ljubljana-Trst, ki je bila ena izmed glavnih prekrbovalnih linij za nemške čete v Italiji, predstavljala pa je tudi življenjsko pomembno zvezo med vzhodom in zahodom... Ko sem pozneje dobil od generala Wilsona navodila, naj vprašam Tita, ali bi njegovi ljudje lahko napadli Štampetov most, enega glavnih viaduktov na progi Trst-Ljubljana, operacija pa naj bi bila časovno usklajena z določenimi premiki generala Aleksandra v Italiji, je Tito takoj pristal in hkrati je poslal potrebna navodila svojemu komandantu v Slovenijo..."

Povelje za napad na tri zelo pomembne objekte na slovenskih progah je 4. junija 1944, torej dva dni pred invazijo v Normandijo, izdal

Glavni štab NOV Slovenije. Seveda pa to ni bil začetek podobnih akcij, temveč le nadaljevanje že od tedaj zelo razvejane aktivnosti na vseh slovenskih progah.

Boji pri rušenju prog Jesenice-Trst

Prva večja akcija na tej progi je bila v začetku junija 1944. Akcija je stekla 13. in 14. junija in je v njej sodelovala 30. divizija IX. korpusa ter 18. brigada NOV Slovenije - bazoviška, ki je zavzela postojanko v Avčah in porušila most v dolžini 30 metrov. Hkrati je brigada Srečka Kosovela porušila mostove na cesti Plave-Dolga vas-Njiva, medtem ko je brigada Simona Gregorčiča porušila železniški most in več manjših mostov na cesti Gorica-Tolmin.

Drugo večjo, zelo uspešno akcijo so uresničile enote 9. korpusa na progi v Baški grapi. Tu sta sodelovali 13. in 31. divizija ter Tolminski odred. Enote 30. divizije naj bi likvidirale postojanko na Kneži in v Klavžah, vendar zaradi močnega sovražnikovega protinapada iz Mosta na Soči in Gorice naloge niso mogle uresničiti. Enote 30. divizije so zato varovale levo krilo 31. divizije, ki je napadala številne večje in manjše postojanke med Grahovim in Podbrdom. V štiridnevih bojih so enote 31. divizije uničile postojanko v Koritnici in pri Mohorcu. Pri tem sta sodelovali brigadi Ivana Gradnika in Janka Premrla-Vojka. Tudi minerci so bili zelo aktivni: na več mestih so porušili progo, železniški most pri Mohorcu in še štiri druge, zavzeli pa so tudi objekte, ki jih je sovražnik opustil. Vojkova brigada je zavzela tudi postojanko pri Prangerju. Prešernova brigada je ščitila desno krilo divizije proti Podbrdu, Železnikom in Skofji Loki ter pri tem uničila nekaj manjših sovražnikovih oporišč na progi.

Zaradi akcij na tako pomembno progo je sovražnik v naglici zbral precejšnje sile in napadel diviziji iz smeri

Slapa ob Idrijci, Podbrda in Idrije. Zaradi tega so se enote 9. korpusa takoj po uspešni akciji umaknile iz Baške grape in zavzele nove položaje.

Zmaga v Graški grapi je imela zelo velik pomen tudi za zaveznike. Ko je ocenjeval njeno uspešnost, je to poudaril tudi član britanske vojaške misije, ki je zapisal: "Morda se mnogi niti ne zavedajo, kako veliko pomoč nudite zavezniškim operacijam s tem, da ste uničili tako važno prometno žilo, kot je železniška proga, ki veže Italijo in Nemčijo prek Baške doline. Če bi prekinili promet samo za tri dni, bi to bilo velikega pomena. Ko so npr. vaši borci razrušili Štampetov most, so v Ljubljani zaman čakali vlaki, polni nemških vojakov, pripravljanih za odhod. Načrt nemške komande, da bi ob pravem času okrepila kak važen sektor v Italiji, je propadel. Naše sile so lahko izvedle predvidene operacije, ne da bi jih motile sovražnikove okrepitve..."

Številne aktivnosti so enote NOV Slovenije izpeljale tudi na progi Trbiž-Videm-Trst in Videm-Vencija, ki so jo varovale enote Mussolinijeve republike, številne kosaške enote in kasneje tudi četniki, nedivčevi, ljotičevci ter drugi sodelavci okupatorja, ki so na to območje pribegli iz drugih krajev Jugoslavije."

Slovinci minerci sesujejo Štampetov most

Progo Ljubljana-Trst so varovale enote slovenskega domobranstva - Slovenskega narodnovarnostnega zbora, ki ga je ustanovil vodja SS in policije Globocnik, ki je imel sedež v Trstu. Ta enota je varovala progo na smeri Planina-Trst. Nemci so oblikovali še drugo domobransko skupino, poimenovano "Skupina za zavarovanje proge", s štabom na Vrhniki in s postojankami na Rakeku, v Logatcu, Notranjih Goricah, Preserju in še drugje.

Nalogo za rušenje Štampetovega mostu je štab 7. korpusa zaupal udar-

ni brigadi Ivana Cankarja, 4. SNOUB Matije Gubca in 15. belokranjski brigadi ob sodelovanju Notranjskega odreda.

Širša obramba Štampetovega mostu se je naslanjala na bližnje domobranske posadke, neposredno pa na štiri zidane bunkerje, postavljene okrog utrjenega poslopja. Most, bunkerji in stanovanjske barake so bili obdani z bodečo žico in minami. Železniško progo so zavarovali tudi tako, da jo je na vsakih dvesto metrov branil bunker z močno posadko.

Cankarjeva brigada je s svojimi bataljoni in artilerijsko skupino neposredno napadla most. V smeri proti Vrhniki je progo napadala in hkrati artilerijsko skupino, ki je pri rušenju bunkerjev izstrelila 134 granat in s tem podprla uspešen juriš cankarjevcev. Po likvidaciji postojanke so minerci zaminirali most, za kar je brigada imela na razpolago 990 kg eksploziva. Mina je steber porušila in zraven tega še dva oboka, tako da je sredi mostu zazijala odprtina, široka kakih 20 metrov. Ob eksploziji sta bila statično poškodovana še dva stebra, ki zagledelj nista bila več uporabna.

V boju za Štampetov most je bil navzoč tudi polkovnik Moore, šef angleške vojaške misije pri Glavnem štabu Slovenije. Ob tej priložnosti je bil promet na progi zaustavljen kar za precej dni.

Pri napadu na Pogonik so se izkazali gubčevci

Povelje za napad na Pogonik pri Litiji so od Glavnega štaba Slovenije in štaba 7. korpusa dobili 15. divizija,

Dolenjski odred ter operativna grupa četrte cone, v kateri so bili udarna brigada Slavka Štandra, brigada Miloša Zidanška ter Kamniško-zasavski odred. Za neposreden napad na grad Pogonik je bila določena Gubčeva brigada. Za napad je imela brigada približno 300 borcev, 20 topničarjev in 30 minercev. Imela je tudi havbico kal. 75, težki minomet, 6 težkih in 24 lahkih strojnici in tri protitankovske minomete angleške izdelave.

Napad na grad Pogonik je izvedel 3. bataljon gubčevcev. Začela ga je 1. četa bataljona popoldne ob pol petih po letalskem napadu zavezniških letal, ki pa ni imel pravega neposrednega učinka, ker so bombe padale v glavnem v Savo. Bombardiranje pa je dobro vplivalo na borce Gubčeve brigade pri njihovem jurišu na grad, njegovi branilci pa so se v strahu pred bombami skrivali. V gradu so partizani ujeli 45 Nemcev, v glavnem avstrijske narodnosti. Iz njih in iz drugih njihovih vrst, ki so bili ujeti na Stajerskem in Dolenjskem, je Glavni štab NOV in PO Slovenije decembra 1944 ustanovil avstrijski bataljon.

Drugi bataljon gubčevcev je zavzel del postojanke v Kresnicah, 1. bataljon pa posadko pri samem mostu. Tako je omogočil, da so minerci v večernih urah lahko zaminirali most, za kar so porabili 460 kg eksploziva. Gubčeva brigada je v teh bojih zaplenila precej orožja, obleke in obutve ter raznega bojnega materiala.

Na levem bregu Save je Štandrova brigada napadala sovražnika pri Zgornjem Logu in Hotičju; Zidanškova je bila na položajih pri Senožetih in na Murovici, zavarovala pa je tudi dohod iz Domžal. Kamniško-zasavski odred je varoval smer severozahodno od Litije in smer proti Ponovičam pri Osredku. Tu je v boju preginal kakih sto sovražnih vojakov, ki so bili tam zaradi popravila železniške proge.

V tem boju je sodeloval tudi kapetan James U. Goodwin, vodja anglo-ameriške vojaške misije pri Glavnem štabu Slovenije, ki je bil ob gradu Pogonik tudi ranjen. Tu je bil tudi ameriški novinar John Phillips, ki je v ameriški reviji Life objavil serijo fotografij iz teh bojev. Na ta način je bila svetovna javnost na Zahodu

zelo hitro obveščena o uspehih naših partizanskih napadov na železniške proge v Sloveniji.

Tudi na progi Jesenice-Ljubljana so bile številne vsakodnevne minerske akcije Jeseniško-bohinjskega, Kokrškega in Skofjeloškega odreda, delno pa tudi Prešernove in Gradnikove brigade 9. korpusa.

Na progi Maribor-Zidani most-Dobova, Dravograd-Celje in Dravograd-Maribor so progo rušile enote 4. operativne cone: 14. divizija, vzhodnokoroški, Pohorski, Lackov in Kozjanski odred. O tem je še posebno pisal predstavnik zavezniške armade major Franklin A. Lindsay in poudaril, da so bile te akcije sestavni del ofenzive, ki se je v tem obdobju razvila po vsej Jugoslaviji. Zavezniki so jo poimenovali "Ratweek" (podganji teden).

Zaradi vseh teh partizanskih aktivnosti so se nemška poveljstva in uprava železnice stalno ukvarjali z varovanjem in s popraviljem železniških prog, mostov in nasipov, da bi nekako le omogočili vso to neskončno dejavnost partizanskih minervev. Nemci so poleg izvajanja številnih akcij proti partizanom gradili tudi utrdbne, minirali okolico in ustanovili posebne enote, v katerih so bili vojaki in civilisti. Bile so v stalni pripravljenosti, da takoj po diverziji stopijo v akcijo in s tem zmanjšajo prometne zastoje. Zato so ob mnogih progah kopičili rezervne tračnice, železniške pragove, razna nadomestna sredstva in tehniko. Zaradi partizanske aktivnosti in pomanjkanja sredstev za hitro popravilo porušenih objektov in proge so se nemški komandanti pogostokrat pritoževali in zahtevali pomoč višjih organov.

Vse naštetu pa je seveda le delček velikega prispevka NOV in PO Slovenije k skupnim zavezniškim naporem v obdobju junij-september 1944. Te aktivnosti so prispevale k večji učinkovitosti zavezniških armad, ki so se tedaj borile v Italiji. S tem kratkim pregledom seveda niso zajete številne druge aktivnosti naših brigad, divizij in korpusov v boju proti okupatorju in domačim izdajalcem, ki so za potrebe nemške armade budno varovali železniške proge in s tem pomagali Nemcem v bojih proti zaveznikom.

IVAN BAJT

TELEVIZIJSKI SPORED

Televizija si pridružuje pravico do morebitnih sprememb sporedov!

ČETRTEK, 2. VI.

SLOVENIJA 1
8.45 - 0.10 TELETEKST
9.00 VIDEO STRANI
9.10 TEDENSKI IZBOR
9.10 BESEDNE IGRARIJE, lutkovna igrice
9.30 NAŠA GALERIJA
9.45 MEDNARODNO BALETNO TEKMOVANJE, 1. del
10.15 KRONIKA, 30. del kanadske dok. serije
10.40 MOLEKULE S SONČNIMI OČALI, 1. del angl. znan. oddaje
11.10 PO DOMAČE, ponovitev
13.00 POROČILA
15.05 TEDENSKI IZBOR
15.05 SVET POROČA
15.35 OSMI DAN
16.20 SLOVENCI V ZAMEJSTVU
17.00 DNEVNIK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM: ŽIV ŽAV
18.00 REGIONALNI STUDIO MARIBOR
18.45 ŠTIRI V VRSTO, TV igrice
19.10 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.10 ŽARIŠČE
20.35 NEVERJETNI ČETRTEK
NEVERJETNE ZGODBE: NA POMOČ, 12. oddaja
21.25 TEDNIK
22.17 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.40 SOVA
22.40 TO JE LJUBEZEN, angl. naniz., 13/19
23.10 TAGGART, škotska naniz., 1/12

SLOVENIJA 2
10.45 - 24.00 Teletekst
11.00 Video strani - 11.10 Kinoteka: Angleski klasični film: Adam in Evelina (ČB) - 12.40 Strta srca (franc. nadalj., 12/16) - 13.30 Kolesarska dirka Giro d'Italia v Sloveniji (prenos) - 17.20 Sova (ponovitev): Popolna tuja (amer. naniz., 12/22); 17.50 Taggart (škotska naniz., 1/12) - 18.40 Že veste? - 19.10 Poslovna borza - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.00 Koncert komornega zbora Ave (prenos) - 21.30 CIA, (angl. dok. nadalj., 2/6) - 22.20 Odprto prvenstvo Francije v tenisu, polfinale ženske (posnetek)

A KANAL
7.00 Borza dela - 12.00 Na velikem platnu - 12.15 Luč svetlobe (ponovitev 178. dela amer. nadalj.) - 13.05 Call selection (ponovitev) - 13.40 CMT - 14.30 Borza dela - 14.45 CMT - 16.20 Na velikem platnu - 16.35 Elizije - Skrivnosti jezuitov (ponovitev) - 17.20 Beverly Hills 90210 (ponovitev 1. dela amer. naniz.) - 18.10 Video igralnica (oddaja o računalniških igraricah) - 18.40 Učna leta (ponovitev 16. dela) - 19.10 Luč svetlobe (179. del amer. nadalj.) - 20.00 Magnetoskop (glasbena oddaja) - 20.30 Drakula (14. del amer. serije) - 21.00 Poročila - 21.10 Bobni z juga (amer. film) - 22.45 Akrobatska smučanje - 23.20 Poročila - 23.35 Na velikem platnu - 23.50 CMT - 0.45 Borza dela

HTV 1
7.50 TV spored - 7.55 Poročila - 8.00 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Šolski program - 11.35 V 80 dneh okoli sveta (risana serija) - 12.00 Poročila - 12.05 TV koledar - 12.15 Divja vrtinca (serijski film) - 12.40 Popolna tuja (humor. serija) - 13.05 Filmi Johna Waynea: McQ - 14.55 Monoplus - 15.30 Učimo se o Hrvaški - 16.00 Poročila - 16.05 Oddaja za otroke - 16.30 Z zdravjem do lepote - 17.00 Hrvaška danes - 18.00 Poročila - 18.05 Kolo sreče - 18.35 Santa Barbara (serijski film) - 19.30 Dnevnik, sport, vreme - 20.15 Iz tujstva življenje - 20.55 Me je kdo iskal? (zabavnoglasbena oddaja) - 21.40 Poročila - 21.45 Znanost in mi - 22.30 Slika na sliko - 23.15 Večer ob glasbi - 0.15 Poročila v angleščini - 0.20 Sanje brez mej

HTV 2
13.55 Videostrani - 13.45 TV spored - 13.50 TV koledar - 14.00 Pariz: tenis - 18.00 Ekran brez okvira - 19.00 V 80 dneh okoli sveta - 19.30 Dnevnik,

šport, vreme - 20.15 Ogenj v srcu (humor. serija) - 20.45 Največji zločini in procesi 20. stoletja (dok. serija) - 21.20 Serijski film - 22.10 Ruby Gentry (amer. film)

PETEK, 3. VI.

SLOVENIJA 1
8.45 - 2.05 TELETEKST
9.00 VIDEO STRANI
9.35 TEDENSKI IZBOR
9.35 MLADI SHERLOCK, angl. nadalj., 9/9
10.00 GRK ZORBA, amer. film
12.20 ŽE VESTE
12.50 POSLOVNA BORZA
13.00 POROČILA
13.05 VIDEOSTRANI
15.50 KAM VODIJO NAŠE STEZICE
17.00 DNEVNIK 1
17.10 TOK TOK, kontaktna oddaja za mladostnike
18.00 REGIONALNI STUDIO KOPER
18.45 ŠTIRI V VRSTO, TV igrice
19.10 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.10 FORUM
20.30 SAMOTNA STRAST JUDITH HEARN-OVE, angl. film
22.30 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.55 SOVA
22.55 LJUBEZEN DA, LJUBEZEN NE, 5. epizoda amer. naniz.
23.20 TAGGART, škotska naniz., 3/12
0.15 WITHNAIL IN JAZ, angl. film

SLOVENIJA 2
8.15 - 0.20 Teletekst
8.30 Video strani - 8.55 Neverjetni četrtek - Neverjetne zgodbe: Na pomoč (ponovitev 12. oddaje) - 9.45 Kolesarska dirka Giro d'Italia v Sloveniji (prenos) - 12.15 Odprto prvenstvo Francije v tenisu, polfinale moški - 15.25 Rokomet Slovenija:Švedska - 16.50 Giro d'Italia v Sloveniji - 17.30 Sova: To je ljubezen (angl. naniz., 13/19); 18.00 Taggart (škotska naniz., 2/12) - 18.50 Znanje za znanje - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.10 Ewald Flisar: Jutri bo lepše (TV priredba gledal. predstave) - 21.40 Akcent - 22.40 Kolesarska dirka Giro d'Italia (posnetek)

A KANAL
7.00 Borza dela - 12.00 Na velikem platnu - 12.15 Luč svetlobe (ponovitev 179. dela amer. nadalj.) - 13.05 Magnetoskop (ponovitev) - 13.35 Spot tedna - 13.40 CMT - 14.30 Borza dela - 14.45 CMT - 16.20 Na velikem platnu - 16.35 Ameriških deset - 17.05 Drakula (ponovitev 14. dela filma) - 17.35 Bobni z juga (ponovitev filma) - 19.10 Luč svetlobe (180. del amer. nadalj.) - 20.00 Pozitiv + (glasbena oddaja) - 20.30 Beverly Hills 90210 (2. del amer. nadalj.) - 21.20 Poročila - 21.30 Teden na borzi - 21.40 Nočni vlak za Muenchen (angl. film) - 23.20 Poročila - 23.35 Devlinova zveza (2. del amer. naniz.) - 0.20 Eroični film

HTV 1
7.50 TV spored - 7.55 Poročila - 8.00 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Šolski program - 11.35 V 80 dneh okoli sveta (risana serija) - 12.00 Poročila - 12.05 TV koledar - 12.15 Divja vrtinca (serijski film) - 12.40 Popolna tuja (humor. serija) - 13.05 Filmi Johna Waynea: Zadnji strel - 14.45 Monoplus - 15.30 Nemsčina - 16.00 Poročila - 16.05 Palčki nimajo pojma (oddaja za otroke) - 16.30 Alpe-Donava-Jadran - 17.00 Hrvaška danes - 18.00 Poročila - 18.05 Kolo sreče - 18.35 Santa Barbara (serijski film) - 19.30 Dnevnik, sport, vreme - 20.15 V dobri družbi: Gabi Novak (zabavnoglasbena oddaja) - 21.05 Latinca - 22.05 Poročila - 22.10 Iskanje izgubljenega časa: Zagrebški župani (dok. oddaja) - 22.45 Slika na sliko - 23.45 Poročila v nemščini - 23.50 Mali vojak (franc. film) - 1.15 Sanje brez mej

HTV 2
11.35 Videostrani - 11.50 TV koledar - 12.00 Pariz: tenis - 19.15 Risanka - 19.25 Rokomet Francija:Hrvaška - 20.45 Beverly Hills (serija za mladino) - 21.30 U 2 - 22.40 Življenjski slog - 23.10 Slučajni partnerji (serijski film) - 23.55 Hit depo

SOBOTA, 4. VI.

SLOVENIJA 1
7.15 - 1.10 TELETEKST
7.30 VIDEO STRANI
8.00 TEDENSKI IZBOR:
8.00 RADOVEDNI TAČEK
8.15 LONČEK, KUHAJ!
8.30 ZIMSKA TEKMOVANJA, franc. risanka, 23/26
8.55 KLUB KLOBUK
9.45 TOK TOK
10.35 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
11.25 BOLHA, grški film
13.00 POROČILA
13.05 TEDENSKI IZBOR
13.50 VEČERNI GOST: MIMI MALENSEK
14.55 SAMOTNA STRAST JUDITH HEARNOVE, ponovitev angl. filma
17.00 DNEVNIK 1
17.10 NEVERJETNE ŽIVALI V AVSTRALIJ, avstralska poljudnoznan.nadalj., 1/4
18.00 REGIONALNI PROGRAM LJUBLJANA
18.45 TV MERNIK
19.00 RISANKA
19.10 ŽREBANJE 3 X 3
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.10 UTRIP
20.30 GORE IN LJUDJE
21.30 KORENINE SLOVENSKE LIPE: SPOZ-NANJA
UMETNOST, KI NAS DOLOČA IN ZD-RUŽUJE,
1. oddaja: KANALSKA DOLINA IN RE-ZIJA
22.00 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
23.35 SOVA:
TAGGART, škotska naniz., 4/12
23.30 NEDELJSKI MORILEC, franc. film

SLOVENIJA 2
11.45 - 2.40 Teletekst
12.00 Video strani - 12.15 Sova (ponovitev): Ljubezen da, ljubezen ne (5. epizoda amer. naniz.); 12.45 Taggart (škotska naniz., 3/12) - 13.40 Športna sobota: veslanje; 13.55 Pariz: tenis, finale ženske; 15.30 rokomet Slovenija:Danska; 16.55 Praga: EP v gimnastiki, moški - 18.50 Modra divjina (amer.-angl. poljudnoznan. serija, 3/4) - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.10 Jezdci (angl. nadalj., 3/4) - 21.00 Veliki zločini in procesi 20. stoletja (koprod. dok. serija, 5/12) - 21.30 Pogledi in zadeni - 22.45 Sobotna noč: Zlata doba rock'n'rolla (10. del); Panda; koncert Cliffa Richarda - 2.00 Giro d'Italia (posnetek)

KANAL A
7.00 Borza dela - 9.00 CMT - 10.05 Teden na borzi (ponovitev) - 10.15 Kino, kino, kino (ponovitev oddaje o filmu) - 11.00 Dance session (ponovitev 33. oddaje) - 11.30 Devlinova zveza (ponovitev 2. dela) - 12.20 Spot tedna - 14.30 Borza dela - 16.25 Avtokros Puonci (reportaža z dirke) - 16.50 ITV - Mugencha televizija - 17.20 Nočni vlak za Buegenchen (ponovitev filma) - 19.00 Ameriških deset (glasbena oddaja) - 19.30 Radio FM (ponovitev 12. dela amer. naniz.) - 20.00 Belo zlato (dok. DW) - 20.30 Radio FM (13. del amer. naniz.) - 21.00 Maščevanje ukradenih zvezd (amer. film) - 22.35 Ulica rumene nevarnosti (ponovitev 8. dela angl. naniz.) - 23.30 CMT - 0.45 Borza dela

HTV 1
8.40 TV spored - 8.45 TV koledar - 8.55 Poročila - 9.00 Dobro jutro - 10.30 Poročila - 10.35 Kapetan Zaspas (risana serija, 9/13) - 11.00 Mali juke box - 12.00 Poročila - 12.05 Oddaja resne glasbe - 13.00 Prizma (večnacionalni magazin) - 13.45 Oddaja narodne glasbe - 14.00 Poročila - 14.05 Vi pa ste mislili, da so vaši starši čudaki (amer. mladinski film) - 15.40 Hišni ljubljenci - 16.10 Beverly Hills - 17.00 Poročila - 17.05 Hrvaška knjiga (dok. oddaja) - 17.50 TV razstava - 18.00 Televizija o televiziji - 18.30 Santa Barbara (amer. nadalj.) - 19.15 Na začetku je bila Beseda - 19.30 Dnevnik, šport, vreme - 20.15 Tuje polje (angl. film) - 21.45 Video film - 22.30 Poročila - 22.35 Športna sobota - 22.55 Slika na sliko - 23.55 Poročila v angleščini - 0.00 Sanje brez mej

HTV 2
11.55 Videostrani - 12.25 TV koledar - 12.35 Zunanji toka - 13.05 Življenjski slog - 13.35 To je ljubezen (humoristična serija) - 14.00 Šport: tenis iz Pariza; rokomet - 17.00 Od pola do pola (dok. serija) - 17.55 Rokomet (ž) - 19.30 Dnevnik, sport, vreme - 20.15 Ljubezen in vojna (humor. serija) - 20.40 Rezerviran čas - 22.50 Nočna izmena: Življenje na severu (serijski film); Zona somraka (serijski film); Spačen (amer. film)

NEDELJA, 5. VI.

SLOVENIJA 1
7.45 - 0.40 TELETEKST
8.00 VIDEO STRANI
8.20 OTROŠKI PROGRAM
8.20 ŽIV ŽAV, ponovitev
9.10 UPORNIKI V SLUŽBI KRALJA, ponovitev danske nadalj., 9/13
9.40 OSCAR JUNIOR
9.50 HIŠA V ULICI ROSE ŠT. 12, angl. oddaja
10.40 SLIKE IZ SEČUANA, 13. oddaja
10.50 SONCE V SEVNICI, oktet Jurij Dalmatin
11.30 OBZORJA DUHA
12.00 L.M. ŠKERJANC: MAESTOSO LUGU-BRE
12.15 GALLUS DRUGAČE
12.30 MODRA DIVJINA, ponovitev amer.-angl. poljudnoznan.serije, 3/4
13.00 POROČILA
13.40 OD APRILA DO APRILA, amer. film
15.10 CIA, ponovitev angl. dok. nadalj., 1/6

16.00 ŠE SE BOMO SREČALI, angl. nadalj., 12/13
17.00 DNEVNIK 1
17.10 PO DOMAČE:
30 LET ANSAMBLA LOJZETA SLAKA
19.00 RISANKA
19.15 LOTO
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.10 ZRCALO TEDNA
20.30 NEDELJSKI 60
21.30 OBRAZ MODE, angl. dok. nadalj., 1/6
22.25 DNEVNIK 3, VREME
22.45 SOVA
VELIKI BATALJONI, angl. nadalj., 1/6
TAGGART, škotska naniz., 5/12

SLOVENIJA 2
8.15 - 1.25 Teletekst
8.30 Videostrani - 8.35 Tedenski izbor: E. Flisar: Jutri bo lepše (adaptacija gledal. predstave) - 10.05 Sova (ponovitev): Taggart (škotska naniz., 4/12); 11.00 Gore in ljudje - 12.00 Karaoke (razvedrila oddaja TV Koper) - 12.45 Pogledi in zadeni (ponovitev) - 14.00 Športna nedelja: NBA košarka; tenis; rokomet - 20.50 Alpe-Donava-Jadran - 21.25 Ognjena kroga (amer. film) - 23.00 Športni pregled - 23.45 Giro d'Italia (posnetek) - 0.15 EP v gimnastiki (posnetek)

KANAL A
8.00 Nedeljski nagovor patra Benedikta Lavriha - 8.25 Koala (risanka) - 8.40 Male živali - 9.00 Hiawatha (risani film) - 9.55 Video igralnica (oddaja o računalniških igraricah) - 10.25 Maščevanje ukradenih zvezd (ponovitev filma) - 12.00 Nedeljski nagovor patra Benedikta Lavriha - 12.15 Helena (glasbena oddaja) - 13.00 Podoba na filmskem traku (filmski ciklus Božidarja Jakca) - 18.05 Hiawatha (risani film) - 19.00 Beverly Hills 90210 (ponovitev 2. dela) - 19.50 Koala (risanka) - 20.00 Veseli EMŠO - 20.05 Ulica rumene nevarnosti (9. del angl. naniz.) - 21.10 Kino, kino, kino (oddaja o filmu) - 21.45 Zdrava video glava (glasbena oddaja) - 22.30 Tropska vročica - Dekle za zabavo (1. del amer. naniz.) - 23.25 CMT

PONEDELJEK, 6. VI.

SLOVENIJA 1
10.15 - 0.30 TELETEKST
10.30 VIDEO STRANI
10.45 TEDENSKI IZBOR
10.45 HUCKLEBERRY FINN IN NJE-GOVI PRIJATELJI, koprod.nadalj., 8/26
11.15 KORENINE SLOVENSKE LIPE
11.40 ZNANJE ZA ZNANJE
12.10 NEVERJETNE ŽIVALI V AVST-RALJI, avstral. poljudnoznan.nadalj., 1/4
13.00 POROČILA
13.05 TEDENSKI IZBOR
ALPE-DONAVA-JADRAN
13.35 ŠPORTNI PREGLED
14.55 AKCENT, ponovitev
15.55 VIDEOMODA: MOŠKA MODA
16.20 DOBER DAN, KOROŠKA
17.00 DNEVNIK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM
18.00 REGIONALNI STUDIO MARIBOR
18.45 LINGO, TV igrice
19.10 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.10 SEDMA STEZA
20.35 GOSPODARSKA ODDAJA
21.15 OMIZJE
22.35 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
23.00 SOVA
GRDA, UMAZANA, ZABITA, angl. na-niz., 4/6
TAGGART, škotska naniz., 6/12

SLOVENIJA 2
13.45 - 0.20 Teletekst
14.00 Video strani - 14.40 Tedenski izbor: Forum, Mernik, Utrip, Zrcalo tedna; 15.40 Nedeljski 60; 16.40 Obzorja duha - 17.05 Sova (ponovitev): Veliki bataljoni (angl. nadalj., 1/6); 18.00 Taggart (škotska naniz., 5/12) - 18.50 Univerzitetni razgledi - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.10 Zbogom, kruti svet (angl. drama, 2/3) - 21.05 Studio City - 22.50 Brane Rončel izza odra - 23.50 Kolesarska dirka Giro d'Italia

KANAL A
7.00 Borza dela - 12.00 Na velikem platnu - 12.15 Luč svetlobe (ponovitev 180. dela) - 13.05 Helena (ponovitev) - 13.50 Pozitiv + (ponovitev) - 14.30 Borza dela - 14.45 CMT - 16.35 Spot tedna - 16.40 Na velikem platnu - 16.55 Poslovni dosje (12. del amer. serije o managementu) - 17.25 Zdrava video glava (glasbena oddaja) - 18.10 Tropska vročica (ponovitev 1. dela amer. naniz.) - 19.00 Poročila - 19.10 Luč svetlobe (181. del am. nadalj.) - 20.00 Popsport (kontaktna glas. oddaja) - 20.30 Brlog (15. del španske serije) - 21.00 Poročila - 21.10 Zadnje opozorilo g. Mota (amer. film) - 22.30 Ameriških deset (glasb. oddaja) - 23.05 Na velikem platnu - 23.20 CMT - 0.45 Borza dela

HTV 1
7.50 TV program - 7.55 Poročila - 8.00 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Šolski program - 11.35 V 80 dneh okoli sveta (risana serija) - 12.00 Poročila - 12.05 TV koledar - 12.15 Divja vrtinca (serijski film) - 12.40 Popolna tuja (humor. serija) - 13.05 Adam in Evelin (angl. film) - 14.35 Monofon - 15.30 Učimo se o Hrvaški - 16.00 Poročila - 16.05 Modul 8 (oddaja za otroke) - 16.30 Otrok, šola dom - 17.00 Hrvaška danes - 18.00 Poročila - 18.05 Kolo sreče - 18.35 Santa Barbara (serijski film) - 19.30 Dnevnik, sport, vreme - 20.15 Arena (športna oddaja) - 21.10 Planetarij: Kabaret - 22.15 Poročila - 22.20 Hrvaška in svet - 23.00 Slika na sliko - 0.00 Poročila v angleščini - 0.05 Sanje brez meja

HTV 2
14.50 Videostrani - 15.00 TV program - 15.05 TV koledar - 15.15 V 80 dneh okoli sveta (risani serij-ski film) - 15.40 Po vrnitvi (serijski film) - 16.30 Čaj in simpatija (amer. film) - 18.30 Naproti bodočnosti (dok. serija) - 18.55 Laurel in Hardy (humor. serija) - 19.15 Risanka - 19.30 Dnevnik, sport, vreme - 20.15 Serijski film - 21.05 Politična propaganda (dok. serija) - 22.00 Resnične zgodbe: Popolni tu-jec (amer. film) - 23.30 Električni kavboj

TOREK, 7. VI.

SLOVENIJA 1
10.15 - 0.10 TELETEKST
10.30 VIDEO STRANI
10.50 TEDENSKI IZBOR
10.50 HIŠA V ULICI ROSE ŠT. 12, angl. oddaja
11.40 UNIVERZITETNI RAZGLEDI
12.10 ZBOGOM, KRUTI SVET, angl. dra-ma, 2/3
13.00 POROČILA
13.05 SOBOTNA NOČ, ponovitev
16.20 MOSTOVI
17.00 DNEVNIK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM
LONČEK, KUHAJ!
UPORNIKI V SLUŽBI KRALJA, danska naniz., 10/13
18.00 REGIONALNI STUDIO KOPER
18.45 LINGO, TV igrice
19.10 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.10 ŽARIŠČE
20.35 OSMI DAN
21.25 STRTA SRCA, franc. nadalj., 13/16
22.20 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.45 SOVA
ZAKONCA FIELDS V FRANCIJI, angl. naniz., 11. epizoda
TAGGART, škotska naniz., 7/12

SLOVENIJA 2
13.15 - 0.10 Teletekst
13.30 Video strani - 14.00 Zgodbe iz školjke - 14.50 Gospodarska oddaja - 16.50 Sedma steza - 17.10 ... - 17.20 V avtobusu (28. epizoda angl. naniz.); 17.50 Sova (ponovitev): Taggart (škotska naniz., 6/12) - 18.40 Iz življenja za življenje - 19.10 Poslovna borza - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.10 Dobra volja (švedska nadalj., 1/4) - 21.00 Sejem Impak - 21.10 Pro et contra - 22.10 Molekule s sončnimi očali (2. del angl. znan. oddaje) - 22.40 Videošpon - 23.40 Giro d'Italia (posnetek)

KANAL A
7.00 Borza dela - 12.00 Na velikem platnu - 12.15 Luč svetlobe (ponovitev 181. dela amer. nadalj.) - 13.05 Popsport (ponovitev) 13.35 Video igralnica (oddaja o računalniških igraricah) - 14.10 CMT - 14.30 Borza dela - 14.45 CMT - 16.55 Na velikem platnu - 17.10 Brlog (ponovitev 15. dela šp. naniz.) - 17.40 Zadnje opozorilo g. Mota (ponovitev filma) - 19.00 Poročila - 19.10 Luč svetlobe (182. del) - 20.00 Rodeo (glasbena oddaja) - 20.30 Državnik novega kova (10. del angl. satirične naniz.) - 21.00 Poročila - 21.10 Orlando (zgod. film) - 22.00 Dan po jutrnjem (3. del amer. poljudnoznan. serije) - 23.25 Na velikem platnu - 23.40 CMT - 0.45 Borza dela

HTV 1
7.05 Poročila - 8.00 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Šolski program - 11.35 V 80 dneh okoli sveta (risani serijski film) - 12.00 Poročila - 12.05 TV koledar - 12.15 Divja vrtinca (serijski film) - 12.40 Popolna tuja (humor. serija) - 13.05 Blanche Fury (angl. film) - 14.35 Monofon - 15.30 Učimo se o Hrvaški - 16.00 Poročila - 16.05 Oddaja za otroke - 16.30 Cena denarja - 17.00 Hrvaška danes - 18.00 Poročila - 18.05 Kolo sreče - 18.35 Santa Barbara (serijski film) - 19.30 Dnevnik, sport, vreme - 20.15 Z jadrji okoli sveta (potošpisna dok. serija) - 20.45 TV parlament - 22.45 Poročila - 22.50 Slika na sliko - 23.50 Poročila v nemščini - 23.55 Sanje brez meja

SREDA, 8. VI.

SLOVENIJA 1
8.45 - 0.20 TELETEKST
9.00 VIDEO STRANI
9.35 TEDENSKI IZBOR
9.35 TIŠOČ IN ENA AMERIKA, španska risana serija, 23/26
10.00 VIDEOŠPON
11.00 IZ ŽIVLJENJA ZA ŽIVLJENJE
11.30 VELIKI ZLOČINI IN PROCESI 20. STOLETJA, angl. dok.nadalj., 5/12
12.00 OBRAZ MODE
12.50 POSLOVNA BORZA
13.00 POROČILA
15.00 TEDENSKI IZBOR
15.00 PRO ET CONTRA
16.00 DOBRA VOLJA, švedska nadalj., 1/4
17.00 DNEVNIK 1
17.10 KLUB KLOBUK
18.00 REGIONALNI PROGRAM LJUBLJANA
18.45 LINGO, TV igrice
19.10 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.10 ŽARIŠČE
20.35 FILM TEDNA:
PREDMET LEPOTE, amer. film
22.30 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.55 SOVA
POPOLNA TUJCA, amer. naniz., 13/22
TAGGART, škotska naniz., 8/12

SLOVENIJA 2
13.45 - 1.00 Teletekst
14.00 Video strani - 14.30 Tedenski izbor: Omizje; 15.45 Video modna: Moška moda - 16.10 Sova (ponovitev): Zakonca Fields v Franciji (11. epizoda angl. naniz.); 16.40 Taggart (škotska naniz., 7/12) - 18.50 Kronika (31. del kanadske dok. serije) - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.00 Gala koncert mladih taletnov - 22.00 Športna sreda - 23.45 Giro d'Italia - 0.15 Svet poroča

KANAL A
7.00 Borza dela - 12.00 Na velikem platnu - 12.15 Luč svetlobe (ponovitev 182. dela) - 13.05 Rodeo (ponovitev) - 13.40 CMT - 14.30 Borza dela - 16.15 Na velikem platnu - 16.30 Državnik novega kova (ponovitev 10. dela angl. naniz.) - 17.00 Orlando (ponovitev filma) - 18.40 Male živali - 19.00 Poročila - 19.10 Luč svetlobe (183. del) - 20.00 Call selection (kontaktna glasbena oddaja) - 20.30 Beverly Hills 90210 (3. del amer. nadalj.) - 21.20 Poročila - 21.30 Učna leta (17. del amer. nadalj.) - 22.00 Album show (glasbena oddaja) - 22.45 Dance session (35. oddaja o plesu) - 23.20 Na velikem platnu - 23.35 CMT - 0.45 CMT

94,6 MHz RADIO SRAKA

ČETRTEK, 2.6.

5.30 Domača glasba - 10.00 Dober dan, pridni ljudje - 11.15 Doktor na obisku - 12.00 Obvestila, osmrtnice - 12.30 Mali oglasi - 15.00 Poročila - 17.00 Obrtniki in podjetniki - 19.00 Rockovnik - 22.00 Hard & Heavy - 23.00 Portret glasbenika (do 24.00)

PETEK, 3.6.

5.30 Domača glasba - 10.00 Dober dan, pridni ljudje - 12.00 Obvestila, osmrtnice - 12.30 Mali oglasi - 15.00 Poročila - 15.30 Grmski vulkan - 17.00 Skrain TV izbor - 18.00 13 groznih - 19.00 Ne joči, petek! (do 24.00)

SOBOTA, 4.6.

5.30 Dobro jutro - 9.00 Pasji kotiček - 12.00 Obvestila, osmrtnice - 12.30 Lovci v studiu - 15.00 Godec v studiu - 18.00 Obisk - 20.00 Čestitke - 21.00 Srakina veselica (do 01.00)

NEDELJA, 5.6.

8.00 Dobro jutro - 10.00 Mali oglasi, evergreeni - 13.00 Čestitke in domača glasba - 19.00 Cinca Marina: obisk - 22.30 Ves ta jazz (do 24.00)

PONEDLJEK, 6.6.

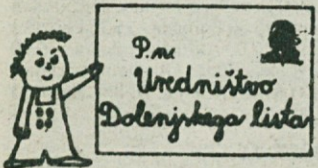
5.30 Domača glasba - 10.00 Dober dan, pridni ljudje - 11.30 Praktični nasveti - 12.00 Obvestila, osmrtnice - 12.30 Mali oglasi - 15.00 Poročila - 15.30 Popevka tedna - 17.00 Aktualna oddaja - 19.00 Pravljica - 20.00 Glasbena oddaja - 23.00 Koncert: Nine Below Zero (do 24.00)

TOREK, 7.6.



VRTIČKARIJ VARČUJEJO - V novomeški športni dvorani je bilo v torek dopoldan 4. tradicionalno srečanje mladih varčevalcev, ki se ga je udeležilo 32 skupin, v katerih je več kot 700 vrtičkarjev iz novomeških vrtec, prišli pa so celo iz Vinice, Metlike, Dolenjskih Toplic, Brusnic in od drugod. Na srečanje jih je povabila Ljubljanska banka-Dolenjska banka iz Novega mesta, kjer ta čas mladi hranijo dobršen milijon in pol zbranega denarja. Denar najpogosteje porabijo za izlete v živalski vrt, piknike s starši in podobne prireditve. Na srečanju so se jim s petjem in igranjem prvič predstavile vzgojiteljice z zborčkom Lastovice. (Foto: J. Pavlin)

MLADI DOPIŠNIK



ATLETSKO TEKMOVANJE

V sredo, 18. maja, smo se zbrali učenci tretjega in četrtega razreda na občinskem tekmovanju. Srečali smo se učenci šestih šol. Iz Šentjanža nas je bilo šest. Tekmovanje je bilo na Blanci. Pomerili smo se v skoku v daljino, metali žogice in tekli na šestdeset metrov. Počakali smo, da so sodniki sešteli točke. Najprej so podelili diplome dekletom in nato še fantom. Jaz sem zasedel drugo mesto. Na avtobusu so mi vsi Šentjanžani čestitali. Upam, da bom še kdaj tako dober ali še boljši.

DEJAN KRANJC
4. r., OŠ Milana Majcna, Šentjanž

PILOV ŽUR

V petek, 20. maja, smo se odpravili na Pilov žur v Sežano. Na njem se je zbralo devet najboljših mladih skupin, med njimi tudi naša skupina Prvi poljub in Fru - Fru z Bizeljskega. Prireditelj sta vodila malce starejša klobučnika Robert Bogataj in Meta Ornik. Občinstvo je prvo nagrado dodelilo skupini Fru - Fru. Naša skupina se je uvrstila v zlato sredino. Kljub utrujenosti smo se izvrstno zabavali ob zvokih skupine Kalifornija.

ZLATA KENE
8. r., OŠ Globoko

SPOZNAVALI SMO RASTLINE

20. maja smo imeli učenci 5. razredov naravoslovni dan. Odpravili smo se na Butoraj, na okljuk reke Lahinje. Tam smo se razdelili v pet skupin. Spoznavali smo travniške, močvirne in obvodne rastline. Merili smo tudi rečni tok ter izmerili polje. Vsi smo bili veseli, še posebno pri močvirju, kjer smo nabirali šaš. Ta dan smo se naučili veliko novega in ugotovili, da je učenje v naravi veliko bolj zanimivo kot v razredu.

DARJA ADLEŠIČ
in MATEJA PANJAN
novin. krožek
OŠ Mirana Jarca, Črnomelj



PLESALO JE 350 PAROV - V novomeški športni dvorani je bilo v soboto tradicionalno srečanje plesnih parov iz Dolenjske, Bele krajine in Posavja, ki se plesnih korakov učijo v Plesnem centru Dolenjske. Prišli so iz 22 osnovnih šol in se pomerili v 8 kategorijah. Prvi razredi so imeli prilagojen program, ostali pa so plesali latinskoameriške in standardne plesne. Pokrovitelja tekmovanja sta bili Krka in Agencija za šport. (Foto: J. Pavlin)

NARAVA JE NAJLEPŠA UČILNICA

Učenci 7. razreda osnovne šole Dravlje v Ljubljani smo maja obiskali Planino na obrobju Bele krajine, ki so jo v 14. st. ustanovili kočevski Nemci; ob koncu novembra 1941 so vas prostovoljno zapustili. Mi smo te kraje z veseljem obiskali, saj smo mestni otroci. Naše življenje zunaj šole poteka v glavnem na ploščadi brez zelenja, zato smo se toliko bolj čudili belokranjskim gozdarjem, ki so pripravili čudovito gozdno učno pot. Njihova skrb, prizadevnost, iznajdljivost in predanost svojemu delu nam je lahko vzor. Vse, kar so nam pokazali in kjer so nas vodili, je čisto naravno. Pri vsakem drevesu ali drevescu je bila tablica z osnovnimi podatki. Na Mirni gori je bilo zelo lepo. To naše sporočilo pošiljamo vsem bralcem Dolenjskega lista. Naj vam bo v spodbudo, da se boste tudi vi odpravili k belokranjskim gozdarjem. Nam je bilo zelo lepo z njimi.

Učenci 7. r.
OŠ Dravlje, Ljubljana

Vegovo priznanja

S 30. tekmovanja za zlato Vegovo priznanje iz matematike v Novem mestu

NOVO MESTO - Tekmovanja za zlato Vegovo priznanje iz matematike je bilo v soboto, 21. maja, v tovarni zdravil Krka. Udeležilo se ga je 17 učencev 7. razreda in 27 učencev 8. razreda. Učenci iz sevniške občine so zaradi boljših prometnih zvez tekovali v Celju. Učence in njihove spremljevalce je pozdravila ter jim zaželela uspešno tekmovanje direktorica kadrovskega sektorja Marjeta Potrč. Krka je zagotovila prijetne pogoje za tekmovanje in popravilne izdelke. Vsi tekmovalci so dobili priložnostno darilo - izdelke tovarne in knjigo Keita Devlina Nova zlata doba matematike. Za vse to se Krki lepo zahvaljujemo.

Po sklepu državne komisije prejmejo zlato Vegovo priznanje naslednji učenci v OOE Novo mesto - 7. razred: Boštjan Plut, OŠ Podzemelj; Majda Štangelj, OŠ Grm, Novo mesto; in Jure Klakočar, OŠ Sevnica; 8. razred: Andrej Komelj, OŠ Center Novo mesto; Dejan Šmalc, OŠ Grm, Novo mesto; Rok Rostohar in Vitja Gričar, OŠ Jurija Dalmatina, Krško; Aleš Štimatec in Dušan Semen, OŠ Brežice; Katja Jarm, OŠ Trebnje; Uroš Šušteršič, OŠ Center, Novo mesto; in Tina Kobe, OŠ Podzemelj.

JOŽE PAVLIŠIČ

Samo življenje za druge je vredno življenja

Zahvala Triu Novina

Ne samo lepi sončni žarki, ampak tudi čudovite pesmi družinskega Tria Novina so na binkošti ogrele srca mnogih Ribničanov. Za hip smo zopet pozabili na vsakdanje skrbi in tegobe, nekaterim so se celo utrile solze ob prelepih zvokih kitare in čudovitih besedilih. Tako čudovito razpoloženje pa lahko ustvari le tisti, ki je našel smisel življenja - razdajanja za druge. In prav takšna je družina Novina. Dolgotrajna huda bolezen očeta Marjana je družino še močnejše povezala in jo prekalila v ljubezni in zaupanju. Odkrili so, da je največje bogastvo to, da so lahko ostali skupaj, zato so Bogu neizmerno hvaležni. S svojo pesmijo želijo svetu pokazati, kako dober je naš Oče v nebesih. To dokazujejo ne samo na nastopih, ampak z živim pričevanjem - s svojim življenjem.

Človeku se utrne solza sreče, ko odkrije, da v tem bržečem svetu, ki samo hiti za dosežki, še živijo ljudje, ki ne zahtevajo zase ničesar, ampak razdajajo svoje talente in plemenito srce za druge. "Ze samo življenje za druge je vredno življenja" - ta misel je vodilo družine Novina, ki jo spremlja na vsakem koraku, iz dneva v dan. Naj omenim, da Trio Novina na svojih nastopih sedaj zbira prostovoljne prispevke za dograditev kapele v Kliničnem centru.

MILKA KOZINA
Ribnica

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto, 4. junija, bodo odprte naslednje prodajalne živit:

- **Novo mesto:** od 7. do 19. ure: Samopostrežba, Šmihel
 - od 8. do 19. ure: trgovina Gros, Pagovska 17
 - od 7. do 18. ure: trgovina Darja, Ljubljanska 27
 - od 7. do 20. ure: market Saša, K Roku 33
 - od 7. do 19.30: trgovina Čuček, Ul. Slavka Gruma
 - od 7.30 do 13. ure: trgovina Brin, Trdinova ulica
 - od 7. do 19.30: trgovina Vita - mlečni diskont, Šmihel
 - od 7. do 14.30: mini market Maja, Bučna vas
 - od 7. do 19. ure: trgovina Cekar v BTC, Bučna vas
 - od 7. do 20. ure: samopostrežba Azalea, Brusnice
 - od 7.30 do 14. ure: mini market Pri kostanju, Prečna
 - od 8. do 17. ure: trgovina Brzar, Smolenja vas
 - od 8. do 16. ure: mini market Pero, Stopiče
 - od 8. do 16. ure: trgovina Sabina, Stopiče
 - od 8. do 20. ure: Perko, market v Šentpetru
 - od 8. do 18. ure: Urška, Urška sela
 - **Šentjernej:** od 7. do 17. ure: Dolenjka, Market
 - **Dolenjske Toplice:** od 7. do 17. ure: Mercator, Rog
 - **Žužemberk:** od 7. do 17. ure: Mercator-KZ Krka, Samopostrežba
 - **Štraz:** od 7. do 17. ure: Dolenjka, Market
- V nedeljo, 5. junija, bodo odprte naslednje prodajalne živit:
- **Novo mesto:** od 8. do 11. ure: Mercator-Standard, Vodnjak, Glavni trg 3
 - od 8. do 11. ure: trgovina Gros, Pagovska 17
 - od 7. do 12. ure: trgovina Darja, Ljubljanska 27
 - od 8. do 13. ure: market Saša, K Roku 33
 - od 7. do 19.30: trgovina Čuček, Ul. Slavka Gruma
 - od 8.30 do 13. ure: trgovina Brin, Trdinova ulica
 - od 7. do 19.30: trgovina Vita - mlečni diskont, Šmihel
 - od 8. do 11. ure: mini market Maja, Bučna vas
 - od 8. do 12. ure: trgovina Cekar v BTC, Bučna vas

InterMarketing

PODIJETJE ZA GRAFIČNO IN MARKETIŠKO DEJAVNOST, LJUBLJANA
61117 Ljubljana, Stegne 19, p.p. 10, tel. 061/15-91-318, faks. 061/15-91-634

Iščemo

Več terenskih komercialistov za delo s pravnimi osebami na območju Dolenjske in Zasavja. Delo je honorarno. Za uspešne nudimo možnost redne zaposlitve. Provizija je stimulaturna.

VSE, KI VOZITE AVTO ŠKODA, VABIMO NA

»NAJ ŠKODA PIKNIK«

ki bo v soboto, 11. junija, v Dolenjskih Toplicah, s pričetkom ob 12. uri

OB VSAKEM VREMENU — ZA STREHO NAD GLAVO POSKRBLJENO!!!

Odlična gostinska ponudba, bogat zabavni program z gosti (MOPED SHOW BUTIK, 12. nadstropje, Alberto Gregoric, 1x band...)

PRIPELJALI SE BOSTE Z ENO ŠKODO, ODPELJALI MORDA KAR Z DVEMA!!!

V ŽREBANJU ZA AVTOMOBIL ŠKODA BODO SODELOVALI VSI ČLANI AMD AVTOIMPEX — ŠKODA. ČE TO SE NISTE — ŠE VEDNO JE ČAS, DA SE NAM PRIDRUŽITE: Pokličite: (061) 322-615

V Dolenjskih Toplicah morate imeti pri sebi članske izkaznice!!! Na gornjo tel. številko sporočite, da se boste piknika udeležili in sodelovali boste v posebnem žrebanju za lepe nagrade.

ŠKODOVCI — DOBIMO SE NA 1. SREČANJU LASTNIKOV ŠKOD V DOLENJSKIH TOPLICAH, v soboto, 11. junija!!!

Povsem nov celovit sistem kakovostnih in cenovno ugodnih avtomobilskih zavarovanj

AVTO Adriatic za Dolenjsko in Belo krajino

Za vse podrobne podatke pokličite po telefonu NM 322-761.



KREKOVA BANKA d.d.

Kreko banka, d.d., odobrava občanom v svoji poslovni enoti na Prešernovem trgu 1 v Novem mestu gotovinske potrošniške kredite z rokom vračila 12, 24 ali 36 mesecev.

Banka vam nudi tudi:
— **tolarsko in devizno varčevanje,**
— **poslovanje s tekočim računom in žiro računom,**
— **menjavo tujih valut.**

Vse dodatne informacije dobite na telefonskih številkah: 068/322-190 in 068/322-191 ali osebno v enoti banke od ponedeljka do petka v času: 8.00 — 12.00 in 13.00 — 15.30. Veselimo se sodelovanja z vami v skupni želji:

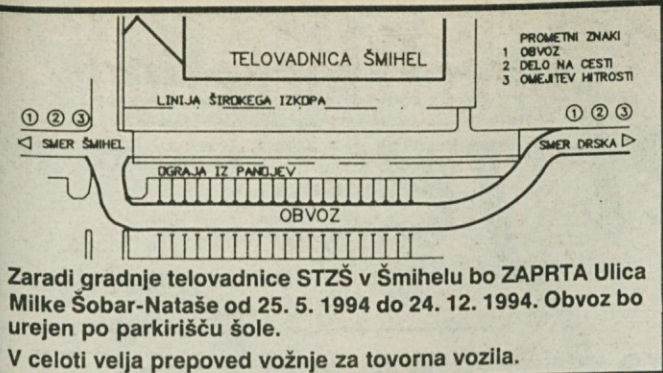
DA BO DENAR V SLUŽBI ČLOVEKA!

AEROGEL

SLED ČISTE PRIJAZNOSTI. TUDI BREZ VODE!

PROIZVAJA **aero** PRODAJA IN DISTRIBUIRA **TCC** TRADE CENTER

Miklošičeva 1, 63000 CELJE-p.p. 199
CELJE d.d. Tel.: 063/26-053, Fax: 063/441-267



Zaradi gradnje telovadnice STŽŠ v Šmihelu bo ZAPRTA Ulica Milke Šobar-Nataše od 25. 5. 1994 do 24. 12. 1994. Obvoz bo urejen po parkirišču šole.

V celoti velja prepoved vožnje za tovorna vozila.

AVTOSERVIS

Aleš PETERLIN
Novo mesto
Pod Trško goro 90

vam nudi

* športne vzmeti **JAMEX** za vse tipe vozil

Na zalogi so vzmeti za vozila:

Alfa 155 1.8 TS	22.946 sit
BMW 316i / 318i	26.257 sit
Golf III 1.4	18.215 sit
Golf II	15.298 sit
Opel Calibra	26.336 sit
Fiat Tipo 1.4/ 1.6/ 1.7 D	22.946 sit
Fiat Uno	17.506 sit

* športne zračne filtre **JAMEX**; s tem filtrom vaš avto pridobi okoli 3 Kw, menjava filtra pa je potrebna le na vsakih 60.000 km

* športne izpuhe **Sebring**

* velik izbor dodatne opreme in **motortuningov**, znamke **Ella**, za vsa vozila **Renault**

Informacije na telefon 322-364.

Na podlagi 21. člena Pravilnika o kreditiranju zasebne stanovanjske gradnje v občini Črnomelj (Ur. l. RS št. 21/94) in sklepa Izvršnega sveta Skupščine občine Črnomelj z dne 7. 4. 1994 Izvršni svet Skupščine občine Črnomelj objavlja

RAZPIS ZA DODELJEVANJE STANOVANJSKIH POSOJIL V OBČINI ČRNOMELJ

Razpoložljiva sredstva za dodeljevanje posojil znašajo 10 mio SIT

SPLOŠNI POGOJI

Na razpis posojil v občini Črnomelj se lahko prijavijo državljani (-ke) Republike Slovenije, če proračunska sredstva uporabljajo:

- za nakup novih stanovanj, zgrajenih v okviru občinskega programa stanovanjske gradnje
- za nakup stanovanj, pridobljenih z boljšo izrabo obstoječih stanovanjskih površin in z racionalnejšo izrabo skupnih delov ter naprav stanovanjskih hiš v okviru kompleksne prenove stanovanjskih hiš v skladu s plani občine
- za kreditiranje individualne gradnje stanovanj in stanovanjskih hiš v lasti občanov
- za kreditiranje prenove stanovanj in stanovanjskih hiš v lasti občanov.

VIŠINA POSOJILA IN ODPLAČILNI POGOJI

Za izračun posojila bo pri vrednosti stanovanja upoštevana cena 1200 DEM/m² (skladno z razmerjem SIT — DEM). Upravičenec lahko dobi posojilo za nakup oz. gradnjo in prenavo stanovanjske hiše ali stanovanja največ do 40% vrednosti primernega stanovanja oziroma vrednosti vlaganja v stanovanje.

Obrestna mera za odobreno posojilo po tem razpisu je R + 3%.

Odplačilna doba je največ 20 let in je odvisna od višine odobrenega posojila.

Posojilo se vrača v mesečnih anuitetah. Odobreno posojilo bo potrebno obvezno zavarovati pri zavarovalnici.

Prosilci za posojilo dobijo ustrezne obrazce v Oddeľku za lokalni razvoj — stanovanjsko gospodarstvo občine Črnomelj, soba št. 16.

VLOGI ZA POSOJILU MORAJO PRILOŽITI:

- potrdilo o državljanstvu
- potrdilo o številu družinskih članov
- sklep o invalidnosti upravičenca ali člana njegove družine (samo prosilci, ki uveljavljajo invalidnost)
- mnenje centra za socialno delo o statusu samohranilca (samo prosilci, ki to uveljavljajo)
- pisno mnenje delodajalca o tem, da je prosilec strokovnjak, z ustreznimi izobrazbami, za prosilca s praviloma VII. stopnjo strokovne izobrazbe, ki lahko največ prispeva k razvoju
- zemljiškoknjižni izpisek o lastništvu stavbnega zemljišča, na katerem gradi oz. prenavlja stanovanjsko hišo oz. stanovanje
- predkupno ali kupno pogodbo za nakup stanovanja ali stanovanjske hiše
- gradbeno dovoljenje za gradnjo stanovanjske hiše ali potrdilo o priglasitvi del za prenavo stanovanja oz. stanovanjske hiše
- popis del s predračunom za prenavo, sanacijo ali obsežnejše vzdrževanje stanovanja ali stanovanjske hiše, ki ga izdela pooblaščenca organizacija ali oseba
- potrdilo o zaposlitvi in o povprečnem osebnem dohodku za zadnje tri mesece pred razpisom posojila ter svojih obveznostih in enako potrdilo za zakonca in ostale družinske člane.

Vloge se bodo reševale v skladu s Pravilnikom o kreditiranju zasebne stanovanjske gradnje v občini Črnomelj ter tem razpisom. Vloge sprejema — sprejemna pisarna občine Črnomelj, soba št. 1. Prosilci morajo oddati svoje vloge v 30 dneh po objavi razpisa. Vsak prosilec bo pisno obveščen o rešitvi vloge najkasneje v 45 dneh po zaključku roka za vložitev vlog.

Adriatik

Kristanova 65 (vrtnarja)
68000 Novo mesto
Tel./fax: 068/324-424



KIA SEPHIA 1,6 SOHN SLX
1600 ccm, 60kW (82 KS)



od 19.990 DEM do registracije

EUROGARANCIJA — 3-letna garancija motorja oz. do 100.000 prevoženih km, 5-letna garancija na karoserijo!



MARUTI



Prodaja:
EMINENT, d.o.o.
Dol. Kamence 25/a, Novo mesto, tel. (068) 323-902
Partizanska 21, Novo mesto, tel. (068) 28-950
Belokranjska 16, Črnomelj, tel. (068) 51-379

Pooblaščen servis in prodaja rezervnih delov
AVTOSERVIS MURN
Resljeva 4, Novo mesto
tel.: (068) 24-791

SVET OSNOVNE ŠOLE KOPRIVNICA Koprivnica 2, 68282 Koprivnica

objavlja po 67. členu statuta šole
razpis za imenovanje

- RAVNATELJA

Kandidati morajo izpolnjevati pogoje iz 137. člena zakona o osnovni šoli ter imeti strokovne in organizacijske sposobnosti za uspešno vodenje pedagoškega in poslovnega dela šole.

Izbrani kandidat bo imenovan za 4 leta.

Začetek dela 15.08.1994.

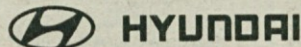
Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 8 dneh po objavi razpisa na naslov šole z oznako "za razpis". Prijavi priložite opis dosedanjega dela in program razvoja šole.

Imenovanje je vezano na soglasje ustanovitelja zavoda.

Kandidati bodo obveščeni o izbiri v zakonitem roku.

EMINENT

Dol. Kamence 59 (25a)
68000 Novo mesto
tel./fax: 068/323-902
Del čas: 8-12, 13-17



AVTOSALON HYUNDAI, Kandijska ul. 14, 68000 NOVO MESTO, TEL. (068) 28-950
AVTOSALON KRŠKO, CKŽ 51, 68270 KRŠKO, TEL. (0608) 22-950
POSLOVALNICA ČRNOMELJ, Belokranjska 16, 68340 ČRNOMELJ, TEL. (068) 51-378

- | | | | |
|------------------------|------------------|---------------------------------------|------------|
| ● PONY, model 94 že od | 16.990 DEM dalje | ● LANTRA, model 94, od | 26.200 DEM |
| ● SCOUPE, model 94, od | 26.500 DEM | ● SONATA, model 94, od | 29.900 DEM |
| ● KOMBI GRACE H-100 od | 25.800 DEM | ● GUME GODYEAR, HANCKOK | |
| ● OLJE CASTROL | | ● REZERVNI DELI ZA VSA VOZILA HYUNDAI | |
| | | ● MOBILTEL ŽE OD | 2290 DEM |

NA ZALOGI RABLJENA VOZILA

Ministrstvo za pravošodje KAZENSKI POBOLJŠEVALNI DOM DOB PRI MIRNI

objavlja prosta delovna mesta:

1. POOBLAŠČENE URADNE OSEBE - 2 izvajalca
2. ČISTILKE

Pogoji:

pod točko 1:

- srednja (štiriletna) izobrazba penološke ali druge ustrezne smeri, 1 leto ustreznih delovnih izkušenj, starost do 27 let, moški z odsluženim vojaškim rokom;

pod točko 2:

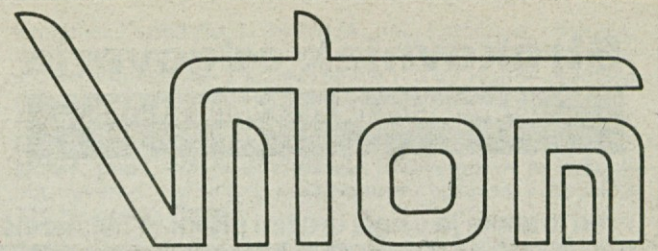
- osnovna šola in 1 leto ustreznih delovnih izkušenj.

Na delovnem mestu pod točko 1 se šteje zavarovalna doba s povečanjem 12/16 mesecev.

Za sklenitev delovnega razmerja mora kandidat/kandidatka izpolnjevati še naslednje pogoje: da je zdravstveno sposoben; da ni bil obsojen za kaznivo dejanje, zaradi katerega je neprimeren za opravljanje dela v KPD; da je državljan Republike Slovenije in aktivno obvlada slovenski jezik. Kandidati, ki bodo izpolnjevali pogoje, bodo vabljeni na razgovor in opravljali psihološki preizkus s testiranjem.

Delovno razmerje bo izbrani kandidat sklenil za nedoločen čas, s polnim delovnim časom in 3-mesečnim poskusnim delom.

Pisne prijave z življenjepisom in dokazili o izobrazbi pošljite v 8 dneh po objavi na naslov: **Kazenski poboljševalni dom Dob pri Mirni, 68233 Mirna.**



Kostanjevica na Krki
tel./fax: 0608/32-890
mobitel 0609/614-463

Obnovitvena okna INTRO 100

(Kovinoplastika Lož)

- strešna okna
- senčila
- komarniki
- karnise itd.

Montaža brez poškodb sten! Odlična toplotna in zvočna izolacija!

Pokličite nas in se prepričajte!

V ATENI, DRUŽBI ZA UPRAVLJANJE INVESTICIJSKIH DRUŽB, BODO Z VAŠIMI CERTIFIKATI MODRO RAVNALI

V prihodnjih mesecih se bomo morali državljani RS odločiti, kam vložiti svoj lastniški certifikat. Ena od možnosti, ki jih imamo, je investicija certifikata v podjetje, ki se bo lastnilo. Bodisi v tisto, v katerem smo zaposleni oziroma v katerem je zaposlen kateri od naših družinskih članov, bodisi v podjetje, za katerega menimo, da dobro posluje in od katerega si obetamo dobiček. Mnogim med nami pa se zdi investicija certifikata v podjetje preveč tvegana naložba.

Take vrste "ziheraši" imajo na voljo dodatne možnosti vlaganja certifikatov, in sicer v eno od investicijskih družb, ki jih bodo ustanovljale in upravljale družbe za upravljanje investicijskih družb. S tem, ko vlagatelj vložil certifikat v pooblaščen investicijsko družbo, postane delničar te družbe, prav tako, kot če bi certifikat vložil v kakšno drugo podjetje. Zbrane certifikate bodo te družbe vložile v delnice podjetij, ki se privatizirajo. Tveganje lastnikov certifikatov, ki bodo le-te vložili v investicijsko družbo, je minimalno. Že z zakonom je namreč določeno, da bodo naložbe investicijskih družb razpršene na delnice več deset podjetij. To vlagateljem certifikata torej zagotavlja zelo varno naložbo (saj se še spominimo primerov na videz zelo uspešnih, zatem pa na hitro propadlih podjetij).

Do sedaj je bilo ustanovljenih že več kot 20 družb za upravljanje investicijskih družb. Končno število bo verjetno čez 50. Možnosti, kam vložiti certifikat, bo torej ogromno. Možnost izbire pomeni prednost, hkrati pa tudi večjo negotovost in strah, ali se bomo pravilno odločili. Za vlogo svojega certifikata bi vsak rad izbral tako družbo, ki bo zagotavljala, da bo od svojega certifikata imel tudi dobiček.

Takega zagotovila pa seveda ni. Prav gotovo pa je večja verjetnost, da bodo s sredstvi, s katerimi bodo razpolagale, bolje upravljale in v končni fazi tudi prej ustvarile dobiček tiste investicijske družbe, ki bodo imele za sabo strokovno zaledje, dobre kadre in močna finančna sredstva. Ena takih je prav gotovo ATENA, pooblaščen družba za upravljanje investicijskih družb. Njeni botri ji zagotavljajo vse zgoraj naštetih vrline.

ATENA je bila ustanovljena konec leta 1993 na pobudo SKB banke, d.d. Partnerstvu sta se priključila tudi SILVI - finančni inženiring in SAFE INVEST - zavarovalniško posredovanje.

Pri ATENI so optimistični glede svoje prihodnosti. Razlog za optimizem je v vrhunski opremljenosti, močnem strokovnem zaledju, v izkušnjah na področju investicijskega bančništva, opravljenih analizah preko 600 podjetij in njihovih bilanc, perspektivnosti in sposobnosti managementa ter razvejeni mreži poslovalnic po celi Sloveniji, kar vse zagotavljajo SKB banka in partnerji.

"Investicijska politika ATENE bo usmerjena v pridobivanje aktivnih lastninskih deležev v najboljših slovenskih podjetjih ter aktivnih lastninskih deležev v podjetjih, ki trenutno ne poslujejo najbolje, za katera pa bodo naši strokovnjaki na osnovi analiz ocenili, da so perspektivna," je povedal Andrej Urbas, direktor ATENE, eden prvih borznih posrednikov v Sloveniji, ki ima večletne izkušnje na področju vrednostnih papirjev. "Z aktivnim lastništvom, ki ga bo ATENA skušala doseči v podjetjih, katerih delnice bo kupovala, si bo zagotovila, da bo sodelovala v nadzornih svetih in pri poslovnih odločitvah podjetij. ATENA bo naročala analize in študije, na podlagi katerih se bo odločala o nakupih delnic. Vodilo pri vseh naših investicijah bo maksimalno varna naložba."

ATENA namerava ustanoviti tri pooblaščen investicijske družbe, ki bodo zbirale lastniške certifikate državljanov. Investicijske družbe bodo tudi regionalno usmerjene. Skušale bodo pridobiti aktivne deleže v podjetjih iz posameznih regij, med drugim tudi v Termah Čatež, Krki ter TRIMU Trebnje. Državljanom, ki bodo zamenjali svoje lastniške certifikate za delnice teh pooblaščenih investicijskih družb, bo zagotovljena potrebna stopnja varnosti in ustrezen donos vloženih sredstev. Investicija certifikata v investicijsko družbo je dolgoročna naložba, ki se bo obrestovala čez nekaj let.

Edina naloga družb za upravljanje je čim smotrnejše upravljanje s premoženjem investicijskih družb. V ATENI bodo ob pomoči SKB banke, enega največjih borznih posrednikov, skrbeli, da bodo delnice pooblaščenih investicijskih družb čimprej kotirale na ljubljanski borzi. Izkušeni borzni posredniki bodo skrbeli za njihovo tržnost.

Zbiranje certifikatov bo potekalo v poslovalnicah SKB banke, d.d., in na drugih mestih, ki bodo dobila pooblastilo za prodajo delnic pooblaščenih investicijskih družb, ki jih bo ustanovila ATENA. Zbiranje bo potekalo po vsej Sloveniji. Natančno kdaj, kje in kako bo zbiranje certifikatov potekalo, boste pravočasno obveščeni preko sredstev javnega obveščanja.

Strokovnjaki ATENE bodo z vašimi certifikati ravnali preudarno in modro. Potrudili se bodo, da se vam bo zaupanje vanje obrestovalo. Z zaledjem, ki ga imajo, jim bo to verjetno tudi uspelo.

Strokovnjak odgovarja

informacije na tel.: 0608 21-385,
068 324-000

Pred kratkim je v naši družini preminil najstarejši družinski član. Kdo in na kakšen način sedaj lahko razpolaga z njegovim certifikatom?

Po smrti zapustnika s certifikatom razpolagajo njegovi dediči. Več dedičev se lahko sporazume, komu bo pripadal certifikat, v nasprotnem primeru se njegova vrednost med dediče razdeli glede na način dedovanja, lahko pa pripade tudi oporočnemu dediču. Vrednost certifikata morajo dediči priglasiti v zapustnikovo premoženje. O dedovanju odloči sodišče s sklepom o dedovanju. Dediči lahko zahtevajo dopolnitev sklepa, če je medtem sklep o dedovanju že izdan, v njem pa ni hkrati odločeno tudi o certifikatu. Po pravnomočnosti sklepa o dedovanju lahko dedič na tej podlagi zahteva od SDK pripis vrednosti na svoj certifikatni račun ali pa pravico uveljavlja neposredno s sklepom o dedovanju ob vnovčitvi certifikata.

Vse investicijske družbe obljublajo, da bodo certifikate vložile v najuspešnejša podjetja. Preden bom kateri od njih zaupal svoj certifikat, bi rad vedel, v katero podjetje bo vložen. Je to mogoče?

Vsaka večja investicijska družba bo s pridobljenimi certifikati lahko kupila delnice okoli petdesetih, lahko pa tudi do 100 podjetij. Svojo naložbeno politiko bo objavila v prospektu, ki bo za zainteresirane na voljo na vsakem vpisnem mestu. Iz prospekta bo razvidno, kakšna bo naložbena politika družbe; bolj agresivna (tvegana), bolj usmerjena v posamezne gospodarske panoge ali v posamezne regije, ali bo družba v podjetjih, katerih delnice bo kupila, vodila aktivno ali pasivno vlogo...

Ne glede na naložbeno politiko pa bodo investicijske družbe hotele pridobiti delnice najboljših podjetij, t.j. takih, ki že danes poslujejo z dobičkom, ali pa takih, za katere pričakujejo, da imajo možnost za nadaljnjo rast obsega poslovanja in dobička. Ker takih podjetij v Sloveniji ni ravno na pretek, se bo cena njihovih delnic oblikovala tudi odvisno od povpraševanja s strani investicijskih družb.

Najboljše družbe za upravljanje oz. investicijske družbe bodo podrobno preučile preteklo poslovanje in perspektive vsakega izmed podjetij, katerega delnice nameravajo kupiti. Pri tem bodo določile tudi najvišjo ceno, za katero bodo posamezno delnico še pripravljene kupiti.



Triglav

Pooblaščenca investicijska družba
za Dolenjsko in Posavje d.d.
v ustanavljanju

Iz Kolpske doline

USPELA DELOVNA AKCIJA - 50 ljudi se je udeležilo nedavne ekološke delovne akcije v Kostelu in okolici, od tega 10 članov Turistično-športnega društva Kostel in 40 članov kolektiva M-KG iz Kočevja. Urejali so objekte, njih okolico in notranjost, sadili rože, kurili smeti, urejali živo mejo pa tudi pot od Kostela do Zage. Akcija je trajala skoraj 8 ur, za malico in kosilo pa je poskrbel M-KG, ki bo tu 15. junija odprl okrepevalnico.

PLAZ SANIRAJO - Na cesti od Colnarjev do Kostela odstranjuje Cestno podjetje plaz pri Delaču in njegove posledice.

OSVETLITI GRAD - Kostelski grad bodo do turistične sezone osvetlili. Na Zagi ob Kolpi pa so te dni postavili turistični kozolček, ki opozarja na Kostel in pot do njega.

KOZOLČEK V KUŽLJU - Turistično-športno društvo Kostel in domačini so minuli petek postavili turistični kozolček, ki opozarja na poti do Kuželjske stene, Kuželjskega okna, vasi Kuželj na Hrvaškem in pot do Srobotnika. Vsi domačini razen dveh so za kozolček prispevali po 1.000 tolarjev.

ASFALT ZA KUŽELJ - Minuli ponedeljek se je začelo asfaltiranje v vasi Kuželj. Z asfaltiranjem nadaljujejo proti Gladloki, Lazom in Petrini.

KAM BO ŠEL DENAR? - Za zeleno mejo ob Kolpi in Cabranki je bilo letos predvidenih 70 milijonov tolarjev. Zaradi nesoglasij in nepripravljenosti dokumentacije je kar 40 milijonov že odšlo v občino Ptuj. Nekaj podobnega se bo zgodilo še z ostalimi denarjem, če ljudje ob Kolpi in Cabranki ne bodo ukrepali tako, da nesoglasij ne bo in da bodo načrti hitro pripravljeni.

KOSTELSKI TENIS

FARA - Turistično-športno društvo Kostel je minuli vikend organiziralo spet tradicionalni teniški turnir. Udeležilo se ga je 12 igralcev domačinov. Zmagal je Josip Tomac ml., 2. je bil Marjan Lisac, ml., 3. Alen Klarič itd. Zmagovalec je dobil v trajno last pokal, najboljši trije medalje in tudi praktične nagrade, darilo trgovine Ofak iz Potoka.

• *Slava dobrega človeka je pričevanje mime vesti. Imej dobro vest, pa boš zmeraj vesel. Slaba vest je vedno plašna in nemirna. Sladko boš počival, ako ti srce ne bo nič očitalo. (Kempčan)*

Izšel je Telefonski imenik Slovenije 1994/95

- najpopolnejša zbirka telefonskih števil, naslovov, poslovnih dejavnosti...
- več deset tisoč novosti in sprememb
- v kompletu šestih knjig ali posamezno ter na disketah oziroma CD-ROM-u
- nižja cena kot doslej
- točnost in uporabnost sta, zaradi vaše pomoči seveda, pomembni odliki novega imenika
- RUMENE STRANI so kot samostojna knjiga dodane celotnemu kompletu kot tudi posameznim knjigam omrežnih skupin
- prodaja na vseh slovenskih poštah (sistem staro za novo!)

**TELEFONSKI
IMENIK
SLOVENIJE
1994/95**

**Edini
pravi**

KRI REŠUJE ŽIVLJENJE!

TRANSFUZIJSKI ODDELEK NOVO MESTO

ODVZEM VSAK TOREK IN ČETRTEK

od 6. ure do 9.30

GROUP ISTRABENZ

ISTRAGAS

ISTRAGAS — naftni in tehnični plini KOPER obvešča sedanje in bodoče kupce, da je s 1. junijem na Mali Cikavi 20 (bivše skladišče plinov Novotehne) odprl svojo ENOTO v Novem mestu.

Na zalogi ali po posebnem naročilu boste dobili VSE pline, tudi tiste, ki ste jih do sedaj dobili iz uvoza:

- tehnične pline in mešanice za vse vrste varjenja in rezanja
 - specialne pline za kromatografijo, medicino
 - gospodinjski plin
- nove tehnologije za uporabo utekočinjenih plinov v industriji, čistilnih napravah...
- kompletno rešitev ogrevanja s plinom za gospodinjstvo in industrijo

Informacije po tel.: 068/322-301.

ISTRAGAS ZA VAS

GROUP ISTRABENZ

ISTRAGAS



MOLEK

SERVISNO PRODAJNI CENTER GRADAC

PRODAJA VOZIL • ŠKODA, KOMPLETNI PROGRAM

- FAVORIT
- FORMAN
- PICK UP

Prednost nakupa vozil ŠKODA v SPC Janez Molek:

- prodaja na leasing (lastništvo vozila takoj)
- brezplačna montaža dodatne opreme, kupljene pri nakupu novega vozila
- na voljo testni avto za bodoče kupce
- prodaja staro za novo (samo škoda favorit)

Stroški prevzema vozila ŠKODA znašajo 5.000,00 SIT.

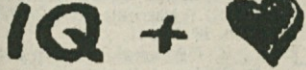
Vse usluge, kot so: dekonzervacija, nulti servis, tehnični pregled, preizkusne tablice, prva pomoč, okviri tablic, varnostni trikotnik in brezplačna dostava v katerikoli kraj v Sloveniji, so darilo SERVISNO PRODAJNEGA CENTRA MOLEK.

Vse informacije dobite na tel. oz. naslov:

Metlika ☎ +386 68/58-242, 58-352

Fax: +386 68/58-242, 58-352

Partizanski trg 5, Metlika, g. Senica Franci



ŠKODA
Volkswagen Group

Republika Slovenija
MINISTRSTVO ZA EKONOMSKE ODNOSSE IN RAZVOJ

Kotnikova 5, Ljubljana

OBVESTILO

Ministrstvo za ekonomske odnose in razvoj obvešča zainteresirane, da je razpisalo natečaj za dodelitev sredstev spodbujanja razvoja demografsko ogroženih območij. Natečaj bo trajal do vključno 27. 6. 1994. Pogoji za pridobitev spodbud so objavljeni v Uradnem listu Republike Slovenije, št. 28/94, z dne 26. maja 1994.

Investitor ELEKTRO SLOVENIJA, p.o., Ljubljana, obvešča, da je novozgrajena razdelilna postaja 100 kV Hudo pri Novem mestu skupno z daljnovodom 110 kV Hudo—Kočevje (Kuzarjev Kal), daljnovodom 110 kV Hudo—Črnomelj (Prečna) in daljnovodom 110 kV Hudo—Brestanica (Bajnof) od 8. junija 1994 dalje pod napetostjo 110 000 V. Vzpenjanje na stebre, približevanje ali dotikanje tokovodnikov je življenjsko nevarno, enako tudi približevanje napravam v razdelilni 110 kV postaji Hudo.

ZAHVALA

Ob mnogo prerani izgubi ljube žene, mame, stare mame in sestre



TEREZIJE FISTER

iz Brezja pri Krmelju

se najlepše zahvaljujemo vsem, ki ste jo spremili na zadnji poti, ji darovali vence, cvetje in sveče ter sočustvovali z nami v težkih trenutkih. Posebna zahvala velja sosedom, sorodnikom, kolektivoma Jutranjke in Inkosa, gospodu župniku, pevcem in govorniku.

Vsi, ki smo jo imeli radi

V SPOMIN

*Ne jokajte ob mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite
in spomnite se, kako trpel sem,
in večni mir mi zaželite.*



4. junija mineva žalostno leto, odkar nas je mnogo prezgodaj zapustil naš dragi

MIRKO ČERNIČ

iz Podgore

Hvala vsem, ki se ga spominjate.

Vsi njegovi najdražji

»Za delo prodajalke v kiosku D. p. DELO-PRODAJA p.o. na območju Novega mesta in Brezic iščemo strokovno usposobljene prodajalke s končano trgovsko ali ekonomsko srednjo šolo. Informacije po tel. (061) 301-706 ali 319-244, Olenik ali Dečman, cenjene pisne ponudbe z dokazili pa pošljite na naslov: D. p. DELO-PRODAJA p.o., Sektor TRGB-LPM, Dunajska 5, 61000 Ljubljana.«

ZAHVALA

V 86. letu starosti je sklenil življenjsko pot naš dragi oče, ded, praded in stric



JOŽE KUTNAR

iz Gor. Križa

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in znancem ter vsem, ki so pokojnega poznali in imeli radi, nam izrazili sožalje, darovali cvetje, vence in sveče ter pokojnega pospremili na njegovi zadnji poti. Posebna hvala Gasilskemu društvu Križ, kolektivu Gorjanci ter g. župniku za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat prisrčna hvala!

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

V 84. letu starosti nas je zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, tast in brat



IVAN PAVLAKOVIČ

Toplice Lešče
pri Generalskem Stolu

Zahvaljujemo se vsem, ki ste nam izrekli sožalje, darovali pokojniku cvetje, sveče, maše in ga pospremili na zadnji poti na pokopališče v Lešče. Hvala sosedom in vsem, ki ste nam pomagali v težkih trenutkih, ter g. župniku in godbi.

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

Umrla je naša mama, stara mama in prababica



ANTONIJA BANIČ

roj. Kerin

z Broda ob Krki v svetokriški fari

Pokopali smo jo 23. maja. Lepo se zahvaljujemo vsem, ki ste jo spremili na zadnji poti, ji darovali cvetje in nam izrazili sožalje. Posebno zahvalo smo dolžni patronažni sestri ge. Lidiji iz Kostanjevice za požrtvovalno nego pokojnice med boleznijo, g. župniku za pogrebni obred in pevcem za lepo petje.

Žalujoci: otroci Janez, Mici, Jože, Lojze, Anica, Tončka, Stanka, Mirko z družinami, vnuki in pravnuki

Brod, Ljubljana, Novo mesto, Celje, Otočec, Lešnica

ZAHVALA

V 86. letu nas je 28. maja za vedno zapustila naša draga teta



JOŽEFA ANDREJČIČ

z Vinjega Vrha 21

Zahvaljujemo se vsem, ki ste jo imeli radi in jo obiskovali v njenih težkih in osamljenih dnevih. Za pomoč se posebej zahvaljujemo patronažni sestri Majdi Štivec, sosedom Darovčevim in Milki Korenič. Hvala za darovane vence, šopke in sveče, cerkvenim pevcem iz Bele Cerkve za lepo zapete žalostinke in venec, Martini Hribar za poslovilne besede ob odprtem grobu in gospodu župniku Jožetu Nemaniču za ganljivo opravljen obred. Še enkrat hvala vsem, ki ste bili z njo na njeni zadnji poti.

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

*Ni več bolečin,
ni več trpljenja,
vse to je vzela zemlja.*



V 57. letu starosti nas je zapustil dragi brat, stric, bratranec in boter

FRANC ŠUSTERŠIČ

iz Smolenje vasi 43

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam izrekli sožalje, darovali cvetje in sveče, in vsem, ki ste pokojnika množično pospremili na njegovi zadnji poti. Posebno zahvalo smo dolžni GD, govorniku za besede slovesa, g. patru, pevcem ter zdravniškemu osebju za lajšanje bolečin. Vsem in za vso pomoč še enkrat iskrena hvala!

Vsi njegovi

ZAHVALA

*Iščemo tvoj glas,
pa ga ni in ni,
ostane nam le cvetje,
ki zate cveti,
in sveča, ki zate gori,
ter spomin na lepe dni.*



V 67. letu starosti nas je zapustila naša draga žena, mama, babica, sestra in teta

TEREZIJA STROJIN

z Mestnih njiv 12, Novo mesto

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, znancem, prijateljem za izraze sožalja, podarjeno cvetje in tako številno spremstvo pokojne na zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo osebju Nevrološkega oddelka Splošne bolnice Novo mesto, novomeškimi železničarjem za podarjena venca in govor, pevcem iz Šmihela za odpete žalostinke ter g. proštu Lapu za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat prisrčna hvala!

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

V 83. letu se je poslovil od nas dobri mož, oče, stari oče in stric



ANTON GORENC

z Mirne

V žalosti smo hvaležni za tolažilne besede, cvetje in sveče, za sveče, za vso pozornost, ki nam je lajšala bolečino, za številno spremstvo na poslednji poti. Vsem naša iskrena zahvala! Še posebej se zahvaljujemo zdravstvenemu osebju Nevrološkega oddelka bolnice Novo mesto, sorodnikom, sosedom, šoli ŠentruPERT, KPD Dob, gospodu Albinu Zoretu za poslovilne besede, pevcem in gospodu župniku za toplo slovo.

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

V 51. letu starosti nas je nenadoma zapustil naš dragi mož, oče, brat, svak in stric



METOD PRELOG

iz Črnomlja

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, še posebej družinama Pavlin in Weiss, sodelavcem EKI, gostinstvu Črnomelj, bivšim sodelavcem Gorenja, dijakom in razredniku I.b ESŠ Novo mesto za izrečeno sožalje, pomoč v najtežjih trenutkih, darovano cvetje in spremstvo na zadnji poti. Zahvaljujemo se tudi gospodu kaplanu za lepo opravljen obred ter pevcem za zapete pesmi.

Žalujoci: žena Amalija, hčerki Tatjana z Andrejem in Darja, sestri Zdenka in Sonja ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

*Vse odhaja kakor tiha reka,
le spomini zvesto spremljajo človeka.*



V 65. letu starosti nas je zapustila naša draga mama, žena, stara mama, sestra, teta in tašča

MARIJA SENIČAR - MILKA

iz Smolenje vasi 13

Z bolečino v srcu se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, darovali cvetje in sveče, izrekli sožalje in pokojno pospremili na njeni zadnji poti. Posebna zahvala Internemu oddelku bolnišnice Novo mesto, patronažni sestri, GD Smolenja vas, Ratež, sodelavcem DO Krka, sektor Marketing, sektor Zdravila, sodelavcem Interevropske, g. župniku za lepo opravljen obred ter govorniku za besede slovesa. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Vsi njeni

1 HA travnika in 1500-voltni agregat prodam. ☎ 23-551. 4913
DVOETAŽNI VIKEND, opremljen, s skednjem, in 1 ha obdelovalne zemlje prodam. Veronika Bunderšek, Podboršt 22, Šentjanž. 4920
NJIVO v Orehovcu prodam. ☎ (0608)87-430. 4932

prodam

CERTIFIKATE v vrednosti 650.000 SIT prodam 50% ceneje. ☎ 40-139. 4762
TELICO, brejo 8 mesecev, prodam. ☎ (068)43-980. 4766
VRTALNI STROJ, namizni, glava fi 13 mm, 5 hitrosti, s pomočjo mizo, prodam za 240 DEM. ☎ (061)487-196. 4769
BELO in rdeče vino ugodno prodam. ☎ (068)42-961. 4770
DIATONIČNO HARMONIKO, dur A, D, G, C, ugodno prodam. ☎ (0608)82-352. 4773
KOMBINIRAN otroški voziček Dino, malo rabljen, ter obhajilno obleko št. 12, fantovsko, prodam po ugodni ceni. Kodrič, Stanka Škalerja 17, Brežice, vsak dan od 15. do 16. ure. 4776
GLASBENI CENTER Nordmende, malo rabljen, brezhiben, prodam za 270 DEM. ☎ (068)22-423 (na daljavo). 4777

SKRINJO, 220 l, in motorno žago Husquarna 61, oboje staro 2 leti, prodam. ☎ 43-632. 4778
ITALJANSKO OBUTEV, moško, žensko in otroško, ugodno prodam. ☎ (061)263-010, po 17. uri. 4782
KRAVO SIMENTALKO, staro 2 leti in pol, prodam po prvi telitvi. 4783
MALTEŽANE, ljubke bele stanovanjske kužke, brez vonja in odpadnja dlak, kvalitetno leglo, z rodovnikom, ugodno prodam. ☎ (061)455-826. 4784
OTROŠKO POSTELJICO (rezbarija), z jogijem, kot novo, prodam. ☎ (0608)67-056. 4785
GORILEC in peč Stadler, 30 KW, prodam 30 % ceneje od nove. Šenica, Gorenja vas 26, Mirna. 4789
PLINSKI BOJLER in etažno peč za centralno kurjavo prodam. ☎ 27-466. 4796
NOVO kuhinjo Gorenje (hrast) in okroglo kuhinjsko mizo ter 6 tapiciranih stolov ugodno prodam. ☎ 22-998. 4797

POČITNIŠKO PRIKOLICO Adria Karavan 305, garažirano, prodam. ☎ (068)44-334. 4799
RABLJENO sedežno garnituro, klubsko mizico in preprogo prodam. ☎ (068)25-803. 4800
ZELO UGODNO, po sezonski ceni, lesni briketi za kurjavo na zalogi. ☎ (068)84-624. 4802
SPALNICO in kavč ugodno prodam. ☎ 20-293. 4804
STEDILNIK, hladilnik in torbo za nošenje dojenčka zelo ugodno prodam. ☎ (0608)22-794. 4808
PLEMENSKEGA OVNA, starega 15 mesecev, in motorno kolo Tomos SLC 15 prodam. ☎ 43-618. 4810
SLIČICE Životinjsko carstvo prodam po 20 SIT/kom. ☎ 27-410. 4816

RABLJEN KAVČ, divan, mizico in 2 fotelja ugodno prodam. Pezdirc, Prešernova 3, Črnomelj. 4820
INDUSTRIJSKI rokavni šivalni stroj Singer ugodno prodam. ☎ (0608)79-649. 4821
TISKALNIK, A3 format, ročni mlin za jabolka, nov šotor, (nemški) ter domačo slivovko prodam. ☎ 21-145. 4824
JUNCA, starega 1 leto, prodam. Ivan Kovačič, Rakovnik 12, Novo mesto. 4828
FRAJTONARICO Melodija, C, F, B, Es, dobro ohranjeno, poceni prodam. ☎ (0608)70-170. 4829
PIANINA BELARUS, tip B 7 in B 14, samo 140.000 SIT, tip B 17 samo 142.000 SIT. V ceno ni vračunan prometni davek. Velika izbira barv. Cene veljajo do razprodaje zalog. Kovintrade Celje, partner znanja in zaupanja, Mariborska 7, Celje, ☎ (063)411-256, (063)441-245. 4839
LESNI BRIKETI, primerni za vse vrste peči! 1000 kg briketov nadomesti 5 m drv (3870 KCAL/kg). Možnost plačila na 3 do 5 čekov. Engel Brik, Ratež 58, ☎ (068)85-801. 4842
DVOJE OKEN, 100 x 120, z roletami, malo rabljenih, prodam. Martin Hrovat, Konec 10, Novo mesto. 4849

RABLJEN 80 - litrski bojler ter novo pipo s tremi priključki prodam. Po konkurenčni ceni žagam drva v Novem mestu. ☎ 27-516. 4851
JAVOROVE DESKE, 70 in 25 mm, ter bukove, 32 in 50 mm, prodam. ☎ (068)87-713. 4853
KRAVO SIMENTALKO s četrtim teletom prodam. ☎ 85-697. 4861
BUKOVA in gabrova drva, prva klasa, in domače žganje prodam. ☎ 43-752. 4862
POCENI PRODAMO psico pasme novofundlanec, staro 7 mesecev, rodovniško. ☎ (068)323-530. 4863
NOVO, še nepostavljeno brunarico, smreka, 3,5 x 3,5 m, z vso notranjo opremo ugodno prodam. ☎ (061)263-720. 4874

KRAVO sivko, prikolico za živino in jedilni kot prodam. ☎ 25-148. 4877
ČINČILE za rejo, odlične družine, poceni prodam ali podarim. ☎ (068)73-106. 4885
DVA CERTIFIKATA po 400.000 SIT prodam za polovično ceno. ☎ 22-611. 4886
KOŠNJO SENA prodam. Bratovkovič, Gor. Brezovica 26, Šentjerneje. 4890
OVERLOCKI Pfaff in Singer, novi, ugodno naprodaj z garancijo, na obroke, dostavim. ☎ (064)215-650. 4893

AKUMULATORJE po 3.000 SIT in ostale rezervne dele nudimo. ☎ (0609)618-529. 4902
NOV vgradnji štedilnik prodam s popustom. ☎ 43-639. 4905
NEMŠKO OVCARKO in kunce za zakol oz. za nadaljno rejo prodam. 85-618. 4910
STAREJŠE POHIŠTVO za spalnico ugodno prodam. ☎ (068)84-704. 4921
BIKCA, starega 9 tednov (šerole), prodam ali menjam za telička. ☎ 42-590. 4915
OHRANJENO diatonično harmoniko, rdečo, duri C, F, B in vrsto položnikov prodam. ☎ 79-725. 4921
SRNASTE koze prodam. ☎ (068)52-271. 4923
SUHE hrastove plohe, 2.40 m3, prodam. ☎ 51-979. 4926
ZAJCE, stare 3 mesece, za zakol ali nadaljno rejo, prodam po 450 SIT/kg. ☎ (068)46-655. 4928
CVIČEK in žametno črnino, oba zlati medalji z letošnje pokušnje najboljših vin v Kostanjevici, prodam. ☎ (068)23-905. 4934
KORUZO v strokih, 1500 kg, in odlično rdeče vino prodam. ☎ (0608)77-292, zvečer. 4937
KOZO z mladiči poceni prodam. Franko, Pod Trško goro 99. 4939
DVA FOTELJA na 3 ali več čekov prodam. ☎ (068)23-355. 4940

razno

MOTORNA KOLESA Tomos popravljivo. ☎ (068)322-364. 4466
KOVINSKOKLEPARSKA dela, barvanje napuščev in opažev ter notrajnih prostorov opravljam. Možnost plačila na več čekov. ☎ (068)27-519. 4764
HELIKOPTER enosed prodam, oddam ali zamenjam za ustrežno vrednost. Pisne ponudbe na naslov: Šavle, Cesta 15/7, 66000 Koper. 4798

IZDELOVANJE in polaganje umetnega kamna vseh dimenzij in barv! ☎ (068)73-337. 4803
80 M2 pisarniških ter 90 m2 skladišnih prostorov ugodno oddam. ☎ (068)20-375. 4830
KLAVIATURISTA, po možnosti dobrega vokalista, iščem in bobne Roland CR 8000 prodam. ☎ 27-134. 4858
PISARNIŠKE PROSTORE v strogem centru Novega mesta oddamo z 20. junijem. ☎ (068)323-349. 4859
INŠTRUIRAM slovenski jezik in književnost, lektoriram vse vrste tekstov. ☎ 322-068, popoldne. 4860
V NOvem MESTU oddam lokal (22 m2). ☎ 65-725. 4865
OPREMLJENO tehnično trgovino in prostor za mirno obrt oddam. Naslov v oglasnem oddelku. 4882
POSLOVNI OBJEKT, V Ragov log 1, Novo mesto, prodam ali dam v najem. ☎ 22-262. 4890
MREŽNI MARKETING - izboljšajte si kvaliteto življenja s pomočjo kozmetike. ☎ (068)21-680. 4892

V NOvem MESTU oddam 60 m2 pisarniških prostorov ter 50 m2 pokritega skladišča. ☎ 322-516 ali (0609)621-177. 4893

službo dobi

SIMPATIČNO mlado dekle za delo v strežbi honorarno zaposlimo. ☎ (068) 324-388. 4779
DELAVCA v kovinski stroki iščem. ☎ (061)778-092. 4812
KV KUHARJA (- ICO) za samostojno delo v kuhinji in delavko za čiščenje prostorov 4 ure dopoldan takoj zaposlimo. Gostilna Vovko, Ratež. 4843
ŠIVILJA ali konfektionarka dobi delo likarice v kemični čistilnici. ☎ (0608)22-406. 4877
ZIDARJA zaposlim. ☎ 41-048. 4907
NATAKARICA dobi zaposlitev. ☎ 321-520. 4907
HONORARNO ZAPOSILIMO dva komercialista za veleprodajo tekstila. ☎ (068)321-506. 4936
AVTOODPAD Meglič Prečna zaposli avtokleparja. Oglasite se osebno od 8. do 16. ure. 4941

Dekleta za prodajo sladoleda iščem. Bistro PA-PI, avtobusna postaja. ☎ 23-418. 4941

stanovanja

DVOSOBNO STANOVANJE, 60 m2, v Novem mestu prodam. ☎ 341-401. 4791
DVOSOBNO STANOVANJE v Novem mestu prodam. ☎ 26-691. 4834
DVOINPOLSOBNO STANOVANJE, 75 m2, v Ločni, s telefonom, prodam. ☎ (068)24-362. 4837
V NOvem MESTU oddam opremljeno enosobno stanovanje. Šifra: »VSELJIVO TAKOJ« 4855
GARSONJERO, 27 m2, na Seidlovi ul. 24 prodam. ☎ 25-352. 4898
DVOSOBNO STANOVANJE, 50 m2 v Novem mestu zamenjam za hišo v Novem mestu ali okolici z doplačilom. ☎ 24-191, po 19. uri. 4942

FOTOMODELI

Agencija "Dober glas" v povezavi z Bernardom Marovt vabi izkušena in neizkušena dekleta in fante na izbor za snemanje kataloga znamke "Armani".
 Telefon: (061) 125-82-12, int. 208, vsak dan od 10. do 14. ure.

preklic

K malemu oglasu št. 4646, objavljenemu v Dolenjskem listu 26. 5. 1994, v katerem se prodaja oz. daje v najem kmetija z gospodarskim poslopljem na Vel. Dolu 37 pri Koprivnici, podpisani daje morebitnim zainteresiranim v vednost, da se bodo ob sklenitvi prodajne oz. najemniške pogodbe soočili s problemom nasledstva, saj se omenjena kmetija prodaja enostransko, brez soglasja članov družine, ki smo v preteklih letih vlagali v to kmetijo. Tako ni rešeno plačilo ureditve dovozne poti, adaptacije gospodarskega posloplja, transportnih poti na posestvu, terjatev na centru za socialno delo za pokojno mamo in še bi lahko naštevali. Zato vsem zainteresiranim odsvetujem sklenitev kakršnekoli pogodbe, dokler ne bodo rešeni omenjeni problemi. Lado Mirt, Vel. Dol 3, Koprivnica.

PROLES d.o.o.

Prapreče 1, Šentjerneje
Prodajamo lesne odpadke za kurjavo. Cena 1.000 SIT m³.
 Tel.: 0609/619-135

SALON RENATA

Nega in podaljševanje nohtov ženske frizerstvo RENATA ŠTIH
 tel. 068/28-138
Jedinšičica 18, Novo mesto

„HONEY MOON“

 Izdelovanje in sposojanje poročnih in maturantskih oblek ter oblek za birmo in obhajilo.
 Novi trg 1, etaža C, Novo mesto
 tel.: 068/324-222

Ali imate težave s sluhom? Lahko jih odpravite, kajti firma ASIS, d.o.o., slušni aparati, vam v petek dne 3.6.1994 od 10. do 12. ure v prostorih medobčinskega Društva slušno prizadetih, Krška, 4. julija 17, nudi svoje usluge.

TERMOACTIVE GEL —

odlično odpravlja celulitis, poporodne strije.
 Navodilo za uporabo priloženo.
 Cena 1.600,00 SIT za eno kuro.
 Dobava po pošti po povzetju. Naročila sprejemamo vsak delovnik od 7. do 15. ure po tel. & fax: (062) 222-205.

Imate težave s sluhom? Pridite, pomagali vam bomo!
SIEMENS slušni aparati
GATTON INT. D.O.O.
 Ljubljana, Vodnikova 8
 Tel. 061/159-54-22
 Pond. do pet. od 9. — 16. ure
 vsako 2. in 4. sredo v mesecu tudi v Novem mestu v društvo slušno prizadetih (od 9. — 12. ure)
 Kettejev drevored 3
 Pri nakupu v juniju posebno darilo.

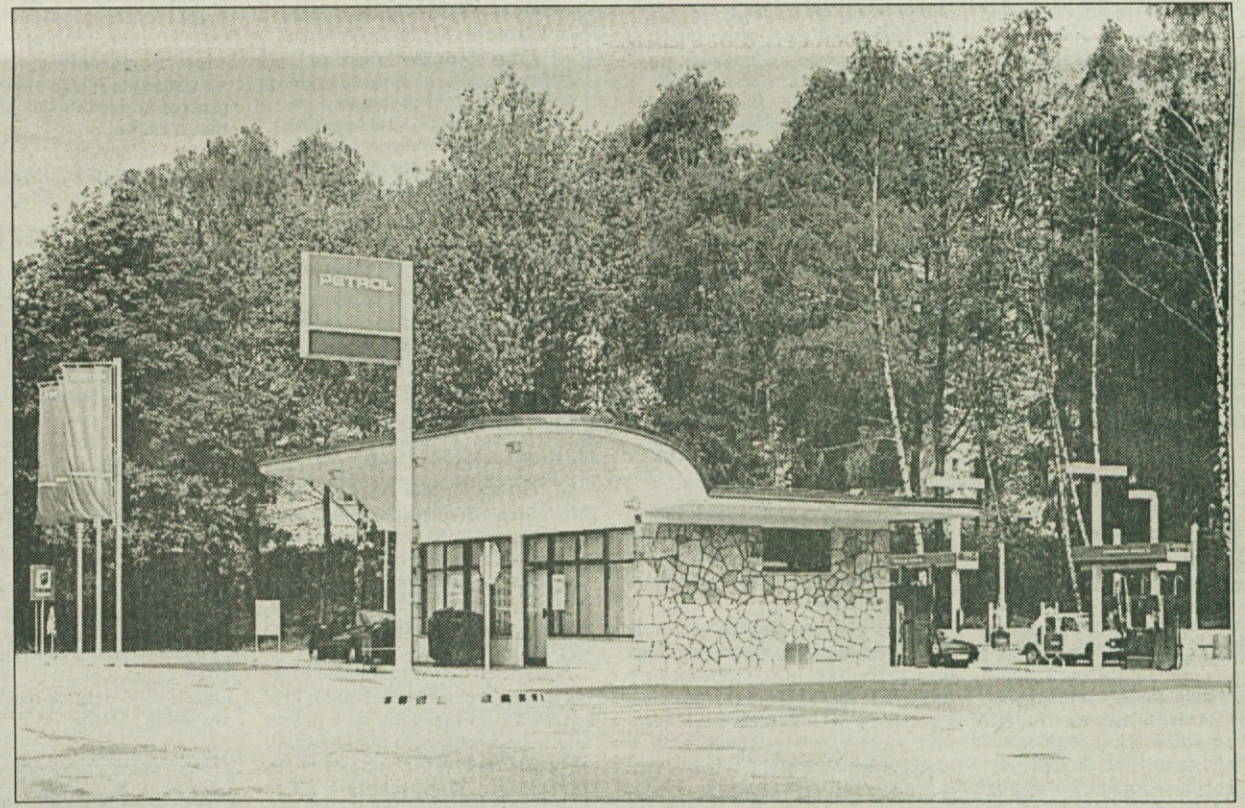
INTERMARC

IMPORT — EXPORT d.o.o.
 Trgovina na debelo in drobno
 tel./fax (068) 342-663
 Zagrebška cesta 21
 Novo mesto — Slovenija
 — **KOSILNICE BCS** — (razprodaja po novih nižjih cenah)
 — **REZERVNI DELI ZA MOTORJE** ACME, LOMBARDINI, MUTA, FIGARO GOLDONI
 — **REZERVNI MOTORJI**
 Tel. 342-663 od 8. — 15. ure.
 Se priporočamo

ODPRAVITE plešavost za vedno! Liphair - svetovni hit. ☎(061) 57-18-75.

LERAN, d.o.o.
 Novo mesto, Lebanova 24
 Prodamo:
hiše: v Novem mestu, na Otočcu, v Rumanji vasi, Soteski, Dvoru, Žužemberku, Dol. Toplicah, Trebnjem, Gazici, Šentjerneju, Telčah — Križu, Zaplazu pri Čatežu, Škocjanu, Smolenji vasi, Hrastju pri Šentjerneju, Gorenju pri Kočevju, Dol. Boštanju in Vel. Lipovcu
stanovanja: v Novem mestu, Trebnjem, Brežicah in Žužemberku
lokale: bife, gostilno in trgovino v obratovanju v Novem mestu
poslovno trgovsko stavbo v Kostanjevici
poslovne prostore: v Novem mestu — na Trdinovi ulici, primerne za pisarne
stavbe za poslovno dejavnost: v Škocjanu z bifejem v obratovanju, v Novem mestu in ob Temenici v Vrhpeči
vikende: v Semiču, Osojniku, Soteski, Tanči gori, Gabrju, Zaplazu, Smavru in Brezovici
parcele za gradnjo: v Dol. Maharovcu, Žužemberku, Semiču, Trški gori, Novem mestu, Mihovalici in Gor. Lankicah
kmetijska zemljišča, gozdove in kmetije na Dolenjskem
 v najem oddamo gostilno, poslovne prostore in stanovanja
 Tel./fax: 068/322-282, od 8. do 19. ure

Včeraj, danes, jutri



Petrol ima svojo preteklost, sedanost in prihodnost. Vedno pa je neke ob Vas. Zasedite ga lahko v svojem otroštvu, najdete v letih zrelosti in zvest Vas bo tudi v obetih jutrišnjega dne. Razvil se je v veliko prijazno korporacijo, ki bo jutri močna, človeku in okolju prijazna delniška družba.

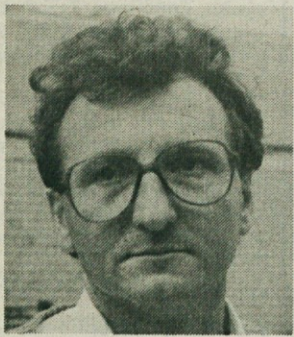
Petrol je podjetje, v katerem skrbimo za Vas in prisluhnemo Vašim željam. V Sloveniji smo zgradili mrežo 253 bencinskih servisov. Samo na Brežickem 34. 36 bencinskih servisov imamo odprtih ves dan in vso noč. Dva sta v Čatežu, eden na Otočcu. Omogočili smo plačevanje bencina s kartico Magna. Izdelali smo Vitrex in Antifriz. Ponudili vam bomo olje Proton.

Petrol je slovenska naftna družba, ki skrbi tudi za to, da bo naša dežela čim manj onesnažena. Veliko sredstev vlagamo v ekologijo. Tako prenavljamo stare bencinske servise. Tudi na Brežickem. Uvajamo okolju prijazno menjavo olja. Za Vas brezplačno v Brežicah, v Novem mestu in v Krškem. Pri točenju goriv skrbimo za varnost in zaščito okolja.

Čeprav so cene bencina danes med najnižjimi v Evropi, je Petrol poslovno uspešno podjetje. Zaradi našega znanja in naše poslovnosti. Zaradi skupnega jutri.

PETROL
 Slovenska naftna družba

Bojan Božič



snegobranih ter globoko pod sabo zagledal branjeveke...

Ko je že kazalo, da kot bivši "le-menatar" ne bo mogel v domači občini dobiti službe in se je odpravil v Smednik, je le nekoga v Novem mestu srečala pamet in so mu poslali telegram. Svojih do sedaj najlepših osem let je preživel kot vzgojitelj v novomeškem internatu v Smihelu. Ko je bil tajnik novomeške kulturne skupnosti, so ga prišli "snubit" za muzej in sedaj mu teče že sedmo leto direktorovanja v tej ustanovi. "Nisem strokovnjak na nobenem od muzejskih področij, po poklicu sem specialni pedagog, v zadnjih letih sem se malo specializiral tudi za organizacijo dela in management. Moja naloga v muzeju je, da naredim vse, kar je potrebno, in to kar se le da dobro, da lahko naši strokovnjaki dobro delajo na svojih področjih in da se jim ni treba obremenjevati z raznimi banalnostmi." Med take "banalosti" sodi tudi skrb za pet stavb, ki jih ima Dolenjski muzej, in v Božičevem času so štiri prekrili. Pred letošnjim grafičnim bialom, ki je tudi en od projektov Dolenjskega muzeja, so povsem na novo uredili 5 delovnih prostorov. "Mislim, da imajo delavci našega muzeja - vseh nas je 18 - zagotovljene osnovne delovne razmere."

Božič ni človek, ki bi na veliko muzejsko dejavnost in Dolenjski muzej še posebej, oživi in misel poleti. "In naš muzej je, sem prepričan, tako usmerjen." Božiča, človeka in duša in srca še vedno preproste in nepokvarjenega podgorskega fanta, ki se v stiski in hudem vedno znova zateče po pomoč, tolažbo, nasvet in dušno moč v zavetje gorjanskih bukev, na svetle košence na Ruti ali v skruti kotichek pri glažuti pod rodnim Dolžem, življenje ni crkljalo in razvajalo. Šel pa je skozenj s čisto mislijo in lepim namenom. Ko je spoznal, da ni za poklic, za katerega se je sprva šolal, je študij teologije opustil in postal specialni pedagog. Ves čas šolanja se je preživljal v glavnem sam in s trdim delom, pa naj bo kot "sezonec" v ljubljanski Ili-riji, pomočnik pri podgorskih zidarjih ali kot pleskar pri ljubljanskem mojestru belokranjskega rodu Grahku. "Pri pleskanju na ljubljanski stolnici mi je spodsnilo, za glavo naprej sem se odpeljal po strehi in se z rokami zadržal na

"Taki sejmi so tudi priložnost, da muzej javnosti pokažejo, da težijo k življenju, da so dejavne kulturne ustanove, ki soustvarjajo kulturno podobo kraja, pokrajine in naše dežele, da niso le skladišča mrtvih predmetov iz preteklosti, ampak da delujejo za sedanjost in so usmerjene v prihodnost," pravi Božič, ki mu beseda, ko nanese na muzejsko dejavnost in Dolenjski muzej še posebej, oživi in misel poleti. "In naš muzej je, sem prepričan, tako usmerjen." Božiča, človeka in duša in srca še vedno preproste in nepokvarjenega podgorskega fanta, ki se v stiski in hudem vedno znova zateče po pomoč, tolažbo, nasvet in dušno moč v zavetje gorjanskih bukev, na svetle košence na Ruti ali v skruti kotichek pri glažuti pod rodnim Dolžem, življenje ni crkljalo in razvajalo. Šel pa je skozenj s čisto mislijo in lepim namenom. Ko je spoznal, da ni za poklic, za katerega se je sprva šolal, je študij teologije opustil in postal specialni pedagog. Ves čas šolanja se je preživljal v glavnem sam in s trdim delom, pa naj bo kot "sezonec" v ljubljanski Ili-riji, pomočnik pri podgorskih zidarjih ali kot pleskar pri ljubljanskem mojestru belokranjskega rodu Grahku. "Pri pleskanju na ljubljanski stolnici mi je spodsnilo, za glavo naprej sem se odpeljal po strehi in se z rokami zadržal na

Andrej Bartelj

AKCIJA DOLENJSKEGA LISTA

Avto za Zofko

Prispevke za nabavo avtomobila za parapleginjo Zofko lahko nakazate na hranilno knjižico št.

52100-620-107-977-6616/51 s pripisom ZA ZOFKO.

O poteku akcije bomo bralce sproti obveščali.

"RAGLJA" NA OTOČCU

OTOČEC - Jutri, 3. junija, bo ob 21. uri v Hotelu Grad Otočec nastopila igralka Meta Vranič v tragikomediji Raglja. Prireditelj bo v okviru zdaj že dobro znanih in utečenih Večerov na gradu Otočec, s katerimi otoški gostinci uspešno vključujejo v svojo ponudbo tudi kulturo. Informacije in rezervacije dobite v Garni hotelu Otočec.

USTANOVITEV DRUŠTVA PROTI SPOLNEMU ZLORABLJANJU OTROK

LJUBLJANA - V želji, da bi naredili več za pomoč spolno zlorabljenim otrokom in povečali občutljivost vseh ljudi do tega problema, bo 6. junija ob 18. uri v prostorih KS Ajdovščina v Stefanovi ulici v Ljubljani ustanovni zbor društva "Združenje proti spolnemu zlorabljanju otrok". Društvo želi pritegniti v svoje članstvo vse, ki so pripravljeni pomagati, se opremiti s spoznanji o spolnih zlorabah, predvsem pa storiti nekaj več za pomoč žrtvam zlorabe.

PRI ŠTERNU SREČANJE BRIGADIRJEV

Odbor kluba brigadirjev MDB Ljubljana organizira v soboto, 18. junija, srečanje, na katero vabi brigadirje iz ljubljanskega območja pa tudi iz vseh klubov, ki že delujejo v Sloveniji. Srečanje bo v restavraciji Štern v Ljubljani (Ježica) s pričetkom ob 10. uri. Na programu je poročilo o delu odbora kluba ljubljanskih brigadirjev in dogovor o sodelovanju med klubi v Sloveniji. Sledil bo kulturni program in družabno srečanje. Vabimo vse brigadirje, da se srečanja udeležijo. Posebej so povabljeni tudi člani Kulturnega društva Kajuh. Osebnih vabil ne bomo pošiljali, zato prosimo, da se med seboj obveščate.

Iz pipe velikanke vino zastonj

Kališovec ob 1. obletnici odpora domačinov zoper odlagalništvo jedrskih odpadkov bogatejši za pipo velikanko - Kmetija odprti vrat pri Plahutovih

KALIŠOVEC - "Uživajte iz mene življenja opoj, sovraštvo naj že v kaplji zamre naboj!" Ta napis, vrezan v les, pritrjen ob pipo velikanko pred lepo urejeno domačijo Matka Plahute na Kališovcu (hišna številka je Gorenji Leskovec 3), zaselku pod Bohorjem, za katerega je slovenska javnost prvič zvedela 27. maja lani, ko so ogorčeni vaščani začasno blokirali odhod novinarja TV Slovenija in snemalca, ki sta snemala kraje, kjer naj bi bila možna lokacija za trajno odlagalništvo radioaktivnih odpadkov (NSRAO).

In podobno kot lani poleti na Pokleku, ko so se zbrali na kulturno-zabavni prireditvi zoper NSRAO poleg domačinov še številni politiki iz krške in severniške občine, je bilo preteklo soboto živahno tudi na Kališovcu pri Plahutovih. Na njihovi domačiji so se oglasili poslanec državnega zbora Brane Janč in nekateri krški politiki, ko pa sta z zamudo prisopihala navkreber še vodja poslanske skupine Zelenih - ESS pri Ekološkem forumu LSD dr. Leo Šešerko in prvak severniških Zelenih - ESS Alfred Zveznik, se je okrog 17. ure začela slovesnost pod pipo velikanko.

Dr. Šešerko je poudaril, da pipa zelo lepo ponazarja, da ta kraj ljudi, ki prihajajo od drugod, lepo sprejme, zato si tak odnos od tistih, ki prihajajo, zaslužijo tudi krajanje. Dr. Šešerko je dodal, da so Kališovčani pred letom dni zadosti naredili, da bi kraj res ostal lep, takšen kot je. Zatem je breštanski kaplan Marjan Plohl blagoslovil pipo, gospodar Matko Plahuta in kaplan Plohl pa sta si prva nazdravila. Zatem sta s sinom Matjažem natočila prve steklenice z vinom iz njihovega vinograda. Številnim domačinom in drugim gostom so tisto popoldne znosili na mize precej domačega vina, in ker je bilo zastonj, je še bolj gladko steklo po grlih.

46-letni gospodar Plahuta kmetuje na 35 ha zemlje, le slaba polovica je obdelovalna. V sodobnem hlevu ima 15 glav živine. Po svetu hodi vedno z odprtimi očmi in marsikakšno idejo doma udejani. Izdelal je že precej metrskih ličnih pip za abrahamovce. Želi si, da bi njihova domačija tudi uradno postala kmetija odprtih vrat. Ob koncu tedna bi lahko sprejemal večje skupine, želje svežega zraka, domače kapljice, klobas in kruha.

PAVEL PERC



PIPA VELIKANKA IZ NAJLEPŠE SMREKE IZPOD BOHORJA - Spodbujen z lanskimi dogodki in da bi Kališovec pridobil kakšno primernejšo "znamenitost", kot so radioaktivni odpadki, se je Matko odločil, da bo izdelal tole pipo velikanko, ki gotovo spada v Guinnessovo knjigo rekordov. Čeprav ima Plahuta veliko hoste, so velikansko smreko za 540 cm dolgo in okrog 1500 kg težko pipo morali poiskati v državni hosti tik pod najvišjim vrhom Bohorja - Javornikom. Na panju je imela smreka 130 cm. Za pipnik premera 40 cm je Matko uporabil duglazijo, ročko pa je naredil iz tise. Velikanski sod, na katerega bi spadala ta pipa velikanka, bi imel kar 22 metrov premera! Matko je pipo stružil s povsem izvirno tehnologijo: s pomočjo traktorja in stroja za kalanje drv. Sin Matjaž je varil rudarske stojke, na katere so namestili velikanko. Seveda so jima pri 40-dnevnem opravilu pomagali mnogi ljudje. (Foto: P. Perc)



NOVA PLOŠČA IN KASETA - Te dni je izšla že peta kasetna ansambla Toniija Verderberja ter prva CD plošča. Naslov obeh je "Naši uspehi". Na kaseti je 14 najuspešnejših skladb, na CD plošči pa še dodatnih 12 prav tako uspešnih pesmi. Večina skladb je bila posneta v studiu Metulj v Novem mestu, nekaj pa v studiu Helidon. Avtor glasbe je razen pri eni skladbi, ki je priredba narodne, Toni Verderber, besedila pa sta napisala Toni Gašperič in Fani Požek. Takoj po izidu je ansambel pretekli teden kaseto in ploščo predstavil na meliškem grajskem dvorišču (na fotografiji), ki so ga poslušalci napolnili do zadnjega koticčka, kar priča o priljubljenosti ansambla. (Foto: M.B.-J.)

studio D
DESET NAJBOLJŠIH
Lestvica narodnozabavne glasbe
Studia D in Dolenjskega lista

Žreb je za sodelovanje pri oblikovanju lestvice Studia D in Dolenjskega lista dodelil nagrado BERTI JAZBEC iz Sevnice. Nagrajenki čestitamo!

- Lestvica je ta teden takšna:
- (2) Stari zvonik - BISTRŠKI ODMEV
 - (1) Pesem slavčka - SLAVČEK
 - (3) Maši mami - BLEGOŠ
 - (6) Voščilo Francetu - NAGELJ
 - (9) Divji lovec - ANS. NIKA ZAJCA
 - (7) Na morje - ANS. TONIJA VERDERBERJA
 - (4) Slovenec je faca - SLAPOVI
 - (-) V vinu so vse skrivnosti - PLANIKA
 - (5) Veselo zaigraj in zapoj - MELOS
 - (8) Očku za praznik - ANS. PETRA FINKA

Predlog za prihodnji teden: Dan pri mami - ŠTIRJE KOVAČI

KUPON ŠT. 22

Glasujem za _____

Moj naslov _____

Kupone pošljite na naslov: Studio D, p.p. 103, 68000 Novo mesto

Halo, tukaj je bralec Dolenjskega!

V medijih več pozornosti narkomaniji! - Poginula lisica pa kar smrdi - Ratežani naj izvedo, če smejo po cesti mimo Struge za Otočec - Delo za inšpektorje

Ura se je že približala deveti zvečer, ko se je prvič oglasil telefon in razblinil naš strah, da nekaj ni v redu s telefonskimi zvezami. Naši bralci se pač oglasijo šele, ko pade mrak. Nekateri raje že prej napišejo pismo, da se jim do večera kri ne bi preveč ohladila.

Tako je storila srednješolka Anita iz Novega mesta in nam na drobno popisala štiri strani. Razjezila jo je izjava bralke, ki ne verjame, da je pri nas toliko zasvojenec z mamili in meni, da bi se v slovenski komuni zdravili tuje. Tudi Anita pozna precej ljudi, med njimi žal tudi take, ki stopajo na pot odvisnosti od mamil. Najbolj jo boli to, da je med njimi največ njenih vrstnikov ali pa še mlajših ljudi. Prepričana je, da smo o tem premalo obveščeni. Knjiga ne pride do vsakega, zato bi morali več narkomaniji

posvetiti več pozornosti mediji. Zato predlaga tudi v Dolenjskem listu posebno rubriko na to temo, omenjeno bralko pa lepo prosim, naj spremeni svoje mnenje.

Kdo je dolžan odvažati poginule divje živali? Jože iz Brezovega Loga tega ne ve, in ker mu ob robu njegove njive, tam, kjer se cesta razcepi proti Zgornjemu in Dolenjemu Karteljevemu, pošteno smrdi poginula lisica, je poklical kar na Dolenjski list. V vasi je zvedel, da žival razpada že več dni in da so menda obveščeni tudi lovci. Jože meni, da ne sme kar vsak pobirati poginulih živali, in se ne moti. Za odvoz poginulih živali mora nadeloma poskrbeti higienska služba Dolenjskopo-savskega veterinarskega zavoda, čeprav so po besedah direktorja Hinka Rihterja v glavnem to dolžni stori-ti za domače živali. Če bi jih kdo pravočasno opozoril na to lisico, bi jo prišli iskat, če že dolgo razpada, pa ne. Je pa res, da ta dejavnost ni najbolj dorečena in da bi verjetno tu kakšno dolžnost morali imeti tudi lovci.

Ratežani ne vedo, ali je cesta mimo Struge do Otočca ob sobotah in nedel-jah zares zaprta za ves promet ali ne. Ob cesti je namreč zapornica, ki je zdaj nihče ne zapira več, prometni znak pa jim še vedno prepoveduje vožnjo. Kot je potožila bralka z Rateža, si vaščani ne upajo po cesti na njive in na travnike. Ker imajo parcele na drugi strani Krke, morajo voziti po daljši in bolj vijugasti cesti skozi Šent-peter.

Inšpektorji so redni gosti v naši rubriki, zato tudi tokrat ni šlo brez njih. "Kje so novomeški inšpektorji, ko je treba trdo prijeti podjetnike, ki zaposlujejo na črno ali v trgovinah prodajajo blago, ki mu je že potekel rok trajanja, in podobno? V manjših obra-

tovalnicah, kjer imajo enega zaposlenega, so inšpektorji kar naprej na delu," je vprašala M. B. iz Novega mesta in tudi imenovala trgovino, ki zaposluje na črno. Imena ne bomo objavili, pripravimo pa bralki, da ime sporoči inšpektorju za delo.

Naše dežurstvo se je končalo z razburjenim klicem Novomeščanke, ki jo je strašansko razjezilo, da v našem televizijskem sporedu ni bilo popolnega programa (kaj bo v Sovi) za slovensko televizijo, medtem ko za hrvaško je. "Čigav je Dolenjski list, smo Slovenci ali ne?" je vpila in de-žurni novinarki ni dala do besede.

B. D.-G.

PREVRNjeni POLICIST

RIBNICA - Policist Srečo P. iz Ljubljane se je 30. maja okoli 18.50 prevrnil s službenim vozilom ministrstva za notranje zadeve v Ortneku. Zaradi neprimerne hitrosti je vozilo na mokri in spolzki magistralski cesti v ovinku zaneslo na bankino in nato na manjšo jaso. Po približno 40 m drsenja je avto trčil v drevo. Policist ni bil poškodovan, na vozilu pa je približno za milijon tolarjev škode. Zoper policista je dan predlog sod-niku za prekrške.

KLIC V SILI

NOVO MESTO - Telefonsko številko 341-304 lahko pokličejo otroci in starši, ki imajo kakršnekoli probleme. Ta četrtek med 19. in 21. uro bo na vaš klic čakala Mojca Papič socialna delavka.

TREBNJE - Na vprašanja otrok in odraslih bodo strokovnjaki odgovarjali vsak ponedeljek med 7. in 8. uro ter 15. in 17. uro. Številka telefona je 44-293.

OKRADEL KAPELICO

SKROVNIK - Neznani storilec je v noči od 26. na 27. maj prišel do kapelice, ki stoji v bližini stanovanjske hiše Skrovnik 4 v severniški občini. Odpahnil je zaklenjena vrata in iz kapelice vzel dva nabožna kipca, ki izvirata iz leta 1878.

NA LOKI GREJE METRO

NOVO MESTO - V napol poletnem juniju je lahko zelo vroče, najlepše hladiti se pa je kajpak kje ob vodi, denimo na Loki. Tamkaj osvežilnih pijač ne zmanjka, na terasi ob Krki gostom postrežejo tudi z raznovrstnimi jedmi na žaru, ob petkih in sobotah zvečer pa se ni bati, da bi koga zeblo, četudi bi se ohladilo. Ogreti se je namreč moč ob zvokih ansambla Metro.

Z obeh strani Gorjancev

ANEKdOTE IN PRIGODE ZAPISAL JOŽE DULAR

Proštijski Marko voli

Ko so bile pred zadnjo vojno v Metliki volitve, je volil tudi proštijški hlapec Marko Brodarčič iz Podzemlja. V proštiji so mu naročili, naj pazi, da bo kroglico vrgel v pravo, to je krščansko skrinjico (Slovenska ljudska stranka). Roko naj vtakne v prvo skrinjico, v drugi naj kroglico izpusti, potem pa naj zaprto pest potisne še v vse naslednje skrinjice.

Marko je zapored vrnil stisnjeno pest s kroglico v vse skrinjice, ko pa je prišel do zadnje (skrinjice socialistične Etbina Kristana), mu je krojač Nande Gregelj zaklical: "Marko, ta je Kristanova, ta!" In Marko je spustil kroglico v to skrinjico.

V proštiji so ga potem zmerjali, ko je povedal, da je kroglico spustil v zadnjo - "Kristusovo skrinjico".

Podkomunist

Mati skuša sina spraviti na pravo pot pa reče: "Lojze, pogledaj, kakšen si. Nič v cerkev ne hodiš! Kaj te ni nič sram. Ne vidiš, kako te Marija s kosna gleda?" "Molči!" zavpije nazaj Lojze. "Molči, če ne, bom tebe in Marijo skoz okno vrgel!" "Joj, kakšen si! Zdaj pa vidim, da je res, kar ljudje v vasi govorijo." "Kaj govorijo, kaj?" spet zareži Lojze. "Da je Mihov Korel komunist, ti si pa podkomunist!"

Pozabil je

"Robi, pozabil si! Na levo šepaj, ne na desno!" je zaskrbnjeno opomnila žena moža, ki se je prijavil na superkomisijo, da bi mu priznali invalidsko pokojnino zaradi poškodbe, ki jo je baje staknil v partizanih.

Starost v humorju

Zbrali Bojan Ajdič

Videla je
Petletna Špela se je stiskala k dedku, ko pa je zagledala njegove sive lase, je vzkljnila:

"Joj, dedek, tvoja glava je začela plesneti!"

Pozdrav
"Mamica reče petletnemu sinu Borisu:

"Kako boš pozdravil babico, ki naju je obiskala, zdaj pa odhaja domov?"

"Hvala bogu, da greš," odgovori Bo-ris.

Brata bo dobil
Boris vesel pravi babici:

"Veš, kmalu bom dobil brata."

"Kako pa veš, da boš dobil brata?"

"Zadnjič, ko je bila bolna moja ma-mica, sem dobil sestrico, zdaj pa je bolan moj očka in bom dobil brata."

Njega ne
Tonček je hotel doma vse po vrsti počesati. Ko je prišel do dedka, mu je rekel:

"Tebe pa ne bom, saj imaš namesto las samo kožo."

Halo, tukaj Dolenjski list!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo še več sodelovanja z bralci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvalili, ali pa le opozorili na zanimiv dogodek iz domačih krajev, pokličite nas! Pristuh-nili vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet, poiskali odgovor na vaše vprašanje ali kaj podobnega. Na voljo smo vam vsak četrtek zvečer, med 20. in 21. uro na telefon (068)323-606. Dežurni novi-nar vam bo rad pristuhnil.